

**NOTA VAN ZIENSWIJZEN,
AMBTSHALVE WIJZIGINGEN**

Structuurvisie WaalWeelde West

Provincie Gelderland

Aan de gemeenteraden van Lingewaal, Neerijnen, en Zaltbommel zijn gelijklopende structuurvisies ter vaststelling voorgelegd als aan Provinciale Staten. Na de behandeling in de gemeenteraden zijn de gemeentelijke structuurvisies en de provinciale structuurvisie niet meer (volledig) gelijklopend:

- *gemeenteraad van Lingewaal: besluitvorming volgt nog (september 2015)*
- *gemeenteraad van Neerijnen: 9 juli 2015 (n.a.v. amendement gewijzigd vastgesteld. De gemeenteraad heeft de gemeentelijke structuurvisie vastgesteld met uitzondering van een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt)*
- *gemeenteraad van Zaltbommel: 2 juli 2015 (n.a.v. amendement gewijzigd vastgesteld. De gemeenteraad heeft op bladzijde 37 van de structuurvisie een passage toegevoegd).*

De gemeente Maasdriel heeft eerder besloten om geen ontwerp-structuurvisie ter inzage te leggen, maar heeft inmiddels het voornemen om dit toch te gaan doen.

Als u meer informatie wilt over de gemeentelijke structuurvisies voor WaalWeelde West verwijzen wij u naar de websites van de betreffende gemeenten.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	5
1.1	Wat vooraf ging	5
1.2	Vervolg	7
1.2.1	MIRT-procedure	7
1.3	Leeswijzer	9
2	Samenvatting zienswijzen	11
2.1	Reclamant 1	11
2.2	Reclamant 2	22
2.3	Reclamant 3	23
2.4	Reclamant 4	25
2.5	Reclamant 5	25
2.6	Reclamant 6	28
2.7	Reclamant 7	29
2.8	Reclamant 8	29
2.9	Reclamant 9	30
2.10	Reclamant 10	32
2.11	Reclamant 11	33
2.12	Reclamant 12	37
2.13	Reclamant 13	37
2.14	Reclamant 14	38
2.15	Reclamant 15	39
2.16	Reclamant 16	39
2.17	Reclamant 17	41
2.18	Reclamant 18	43
2.19	Reclamant 19	45
2.20	Reclamant 20	47
2.21	Reclamant 21	48
2.22	Reclamant 22	50
2.23	Reclamant 23	50
2.24	Reclamant 24	50
2.25	Reclamant 25	51
2.26	Reclamant 26	53

2.27	Reclamant 27	54
2.28	Reclamant 28	55
2.29	Reclamant 29	57
2.30	Reclamant 30	60
2.31	Reclamant 31	61
2.32	Reclamant 32	62
2.33	Reclamant 33	63
2.34	Reclamant 34	63
2.35	Reclamant 35	67
2.36	Reclamant 36	69
2.37	Reclamant 37	74
2.38	Reclamant 38	75
2.39	Reclamant 39	78
2.40	Reclamant 40	79
2.41	Reclamant 41	82
2.42	Reclamant 42	82
2.43	Reclamant 43	86
2.44	Reclamant 44	91
2.45	Reclamant 45	94
2.46	Reclamant 46	97
2.47	Reclamant 47	100
2.48	Reclamant 48	101
2.49	Reclamant 49	103
2.50	Reclamant 50	105
2.51	Reclamant 51	108
2.52	Reclamant 52	109
2.53	Reclamant 53	109
2.54	Reclamant 54	110
2.55	Reclamant 55	115
2.56	Reclamant 56	117
2.57	Reclamant 57	117
2.58	Reclamant 58	118
2.59	Reclamant 59	118
2.60	Reclamant 60	118
2.61	Reclamant 61	118

2.62	Reclamant 62	122
2.63	Reclamant 63	132
2.64	Reclamant 64	133
2.65	Reclamant 65	134
2.66	Reclamant 66	138
2.67	Reclamant 67	140
2.68	Reclamant 68	144
2.69	Reclamant 69	145
2.70	Reclamant 70	148
2.71	Reclamant 71	151
2.72	Reclamant 72	154
2.73	Reclamant 73	156
2.74	Reclamant 74	168
3	Ambtshalve wijzigingen	180
3.1	Actualisaties n.a.v. zienswijzen	180
3.1.1	Functieveranderingslocatie Heuffterrein: paragraaf 2.21	180
3.1.2	Rivier en veiligheid: paragraaf 3.1	180
3.1.3	Deltaprogramma Rivieren en Nationaal Waterplan: paragraaf 3.1.2	180
3.1.4	Maatschappelijke haalbaarheid: hoofdstuk 6	181
3.1.5	Uitvoeringsprogramma: hoofdstuk 7	181
3.1.6	Overcompensatie riviergeveiligheid	182
3.1.7	Bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen	183
3.2	Ambtshalve wijzigingen n.a.v. actualisaties	183
3.2.1	Herijking RPB en onderzoek watergebonden bedrijvigheid	183
3.2.2	Herberekening combinatiemaatregel Ruijterwaard-Brakel WI_43-45-a3... ..	184
3.2.3	Afstemming met Duitsland	184
3.2.4	Actualisatie kostenramingen maatregelen	185
3.2.5	Verschillen per planfase (ook in bijlage 5 structuurvisie)	186
4	Commissie m.e.r.	187

1 Inleiding

1.1 Wat vooraf ging

De provincie Gelderland en de Gelderse gemeenten langs de Waal werken sinds 2008 samen met bedrijven en belangenorganisaties aan het programma WaalWeelde. Dit programma richt zich primair op het tegengaan van overstromingen op de korte en de lange termijn. Daarbij worden kansen voor onder meer landschap, natuur, recreatie en bedrijvigheid meegenomen. Door een integrale aanpak, die zich niet alleen beperkt tot de waterveiligheid, ontstaat er meer draagvlak voor ingrepen langs de rivier. Wezenlijk daarbij is dat plannen van onderop in samenwerking met de regio worden ontwikkeld.

Als onderdeel van het WaalWeelde-programma hebben sinds 2010 een consortium van private partijen, de provincie Gelderland en de gemeenten Maasdriel, Lingewaal, Neerijnen en Zaltbommel gewerkt aan het opstellen van een intergemeentelijke én provinciale structuurvisie. Deze structuurvisie “WaalWeelde West” ziet op het uiterwaardengebied van deze gemeenten en bevat tevens enkele binnendijkse gebieden.

In het gebied is er een sterke wens om ruimtelijk-economische ontwikkelingen op de hoogwatervrije terreinen mogelijk te maken in combinatie met rivierverruimende maatregelen en natuurontwikkeling. Alleen door de ontwikkelingen in samenhang te bekijken en vorm te geven, blijven de ruimtelijk-economische ontwikkelingen mogelijk.

Bij de voorbereiding van de structuurvisie WaalWeelde West is intensief samengewerkt door de 4 B's: burgers, bedrijven, beambten en bestuurders. Eind 2010 is gestart met een interactieve bijeenkomst om samen met de 4 B's te komen tot de te hanteren ruimtelijke uitgangspunten. Deze zijn vertaald in de startnotitie ten behoeve van het reken- en tekenproces en notitie Reikwijdte en Detailniveau ten behoeve van het MER. Vervolgens is in diverse workshops gezamenlijk gewerkt aan de totstandkoming van integrale alternatieven voor de invulling van het gebied. Eveneens in workshops is gekomen tot de uiteindelijke bouwstenen binnen deze alternatieven. Daarna is een voorkeursalternatief (VKA) samengesteld uit bouwstenen van de verschillende alternatieven. Naast draagvlak ontstond hierdoor ook inzicht in de opgave waarvoor WaalWeelde West staat (natuur, rivierkundige maatregelen en ruimtelijk-economische ontwikkelingen).

In de zomer van 2012 zijn er drie informatiebijeenkomsten geweest over de mogelijke verschillende alternatieven van het MER. De bijeenkomsten hadden een informeel en informatief karakter. Het doel van de bijeenkomsten was tweeledig: ten eerste het geven van informatie door presentaties en ten tweede gebruikers en bewoners de mogelijkheid geven om in gesprek te gaan en te reageren op de ruimtelijke ontwikkelingen binnen WaalWeelde West. De ingekomen reacties zijn meegewogen in de keuze van het voorkeursalternatief.

Het voorkeursalternatief heeft ten grondslag gelegen aan de voorontwerp-structuurvisie die in het najaar van 2013 ter inzage is gelegd. Er zijn 95 inspraakreacties ingediend. Over het voorontwerp zijn de 4 B's geconsulteerd en er is in het kader van het zogenaamde vooroverleg advies gevraagd aan medeoverheden en andere instanties. Mede op basis van de reacties en adviezen is een concept voor een ontwerp-structuurvisie opgesteld.

De dagelijkse besturen van de betrokken gemeenten hebben dit concept voor de ontwerp-structuurvisie in de periode van januari tot en met maart 2014 voorgelegd aan de gemeenteraden. De gemeenteraad van Maasdriel heeft toen volledig ingestemd met het concept van de ontwerp-structuurvisie. De gemeenteraad van Lingewaal heeft grotendeels ingestemd met uitzondering van de

reservering van de oostelijke uitbreiding voor watergebonden bedrijvigheid op bedrijventerrein Zeiving. De gemeenteraad van Neerijnen stemde in met het concept voor de ontwerp-structuurvisie, met uitzondering van het planonderdeel dat betrekking heeft op de hoogwatergeul Varik-Heesselt. De gemeenteraad van Zaltbommel tenslotte heeft ingestemd met het concept met uitzondering van de dijkteruglegging Brakel en de uitbreiding van het natte bedrijventerrein Poederoijen. Tevens heeft de gemeenteraad van Zaltbommel aangegeven niet te kunnen instemmen met de uitbreiding van het bedrijventerrein "Kerkewaard" in de gemeente Neerijnen.

Van maart tot december 2014 is door de Stuurgroep WaalWeelde West bekeken óf en hoe de planonderdelen, waarmee de raden niet konden instemmen, aangepast zouden kunnen worden. Daarvoor is onder ander onderzoek uitgevoerd. De dagelijks besturen van de gemeenten Lingewaal, Neerijnen en Zaltbommel hebben de voorstellen voor plaanpassing in december 2014 voorgelegd aan de gemeenteraden. De gemeenteraden hebben met de voorstellen ingestemd. Begin februari 2015 heeft het college van burgemeester en wethouders van Maasdriel de Stuurgroep WaalWeelde West geïnformeerd over de beslissing om niet in te stemmen met de ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West en ook geen positief voorstel te gaan doen aan de gemeenteraad.

Gedeputeerde Staten hebben in december een voorstel aan Provinciale Staten voorgelegd met de strekking dat in de structuurvisie in ieder geval moeten worden opgenomen:

- een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt, waarbij de verschillende varianten in een préverkenning nader worden onderzocht;
- de Barro-reservering ten behoeve van de dijkteruglegging bij Zaltbommel, waar bij de verdere uitwerking van de rivierkundige maatregelen bij Brakel wordt gezien of een alternatief zonder dijkteruglegging mogelijk is.

Provinciale Staten van Gelderland hebben met dat voorstel ingestemd.

Op basis van de behandeling in de betrokken gemeenteraden en Provinciale Staten hebben Gedeputeerde Staten en de colleges van burgemeester en wethouders van Lingewaal, Neerijnen en Zaltbommel besloten de ontwerp-structuurvisie ter inzage te leggen. De ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West en het milieueffectrapport inclusief Passende Beoordeling heeft vanaf begin februari gedurende zes weken ter visie gelegen. Tijdens de tervisielegging mocht een ieder een zienswijze indienen tegen de ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West en het behorende milieueffectrapport.

Omdat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maasdriel geen ontwerp-structuurvisie ter inzage heeft gelegd, heeft de structuurvisie WaalWeelde West voor deze gemeente alleen de status van provinciale structuurvisie. Voor de gemeenten Lingewaal, Neerijnen en Zaltbommel geldt de structuurvisie als een (inter-)gemeentelijke én provinciale structuurvisie.

Tegen de ontwerp-structuurvisie zijn 74 zienswijzen ingediend. Dit zijn minder reacties dan tegen het voorontwerp (totaal 101 reacties). Door 35 reclamanten is, behoudens een persoonlijke passage, een identieke zienswijze ingediend.

De gemeenteraad van Neerijnen heeft in de eerdere besluitvorming van de structuurvisie aangegeven een actieve rol te wensen in het verdere besluitvormingsproces van de structuurvisie. De zienswijzen zijn daarom vóór besluitvorming over de vaststelling van de structuurvisie en deze nota integraal voorgelegd aan de fracties van de gemeenteraad van Neerijnen. De fracties hebben aandachtspunten met betrekking tot de zienswijzen meegegeven aan de Stuurgroep WaalWeelde West.

1.2 Vervolg

De structuurvisie kent een globaal karakter omdat deze alle beleidsvelden integreert en op basis daarvan een visie met ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen neer legt. Na de vaststelling van deze structuurvisie zal gestart worden met de verdere uitwerking en detaillering van de structuurvisie. Op basis van de fasering in het uitvoeringsprogramma van de structuurvisie (H7) vindt uitwerking en detaillering van de structuurvisie plaats. Gezien de aard en omvang van de verschillende rivierkundige maatregelen zal het MIRT hierbij een belangrijke rol spelen.

1.2.1 MIRT-procedure

MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport. Sinds de jaren '90 is er een ontwikkeling naar een meer integrale afweging van (infrastructurele) projecten in hun omgeving. In 2007 werd de *R* toegevoegd. Het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport. Hiermee heeft het kabinet ingezet op het expliciet in samenhang bezien van infrastructuur en ruimtelijke ontwikkeling en op samenwerking tussen Rijk en regio.

Het MIRT gaat uit van intensieve samenwerking tussen Rijk en decentrale overheden. Om dit te faciliteren is er het bestuurlijk overleg MIRT waarin elk half jaar rijksinvesteringen en regionale investeringen op elkaar worden afgestemd. In het najaarsoverleg ligt het accent op de bespreking van het lopende rijksinvesteringsprogramma. Aan de hand hiervan worden nadere (financiële) afspraken gemaakt en, waar nodig, bestuurlijke afspraken. Tijdens het voorjaarsoverleg gaat het vooral om het bespreken van de voortgang van de eerder gemaakte afspraken en het agenderen van onderwerpen voor het najaarsoverleg.

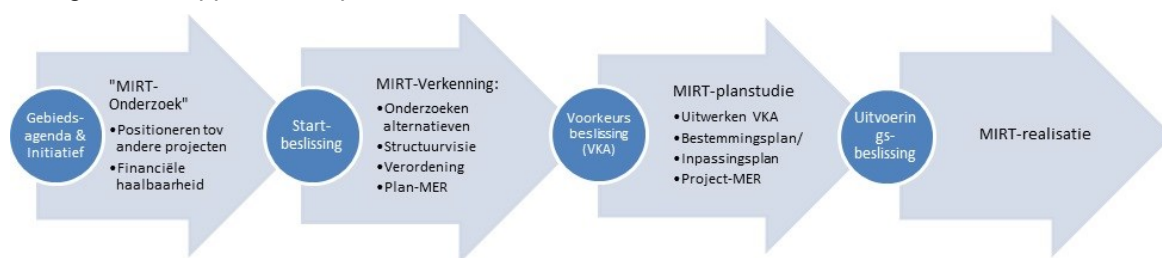
1.2.1.1 Spelregels MIRT

Bij het MIRT hoort een set van spelregels die voorziet in een besluitvormingsproces. Het doel van de spelregels van het MIRT is om het proces te schetsen dat een MIRT project/programma doorloopt, zodat de interne procesgang van de besluitvorming bij het Rijk voor een ieder navolgbaar is. Daartoe bevatten de spelregels een beschrijving van de inhoudelijke en financiële vereisten en de noodzakelijke afstemming die voorafgaand aan ieder beslismoment moet plaatsvinden tussen de departementen, decentrale overheden en/of andere betrokkenen.

1.2.1.2 MIRT fases

Er worden drie fasen onderscheiden in de spelregels MIRT, te weten: verkenning, planuitwerking en realisatie. De verkenningsfase kan vooraf gegaan worden door een fase van een onderzoek (zie figuur 1). Bij het doorlopen van de fasen zijn er per project vijf beslismomenten te onderscheiden, te weten: startbeslissing, voorkeursbeslissing, projectbeslissing, uitvoeringsbeslissing en opleveringsbeslissing. De MIRT-spelregels werken daarbij als een zeef. Er is, uitgezonderd de opleveringsbeslissing, geen automatische doorstroming van een project van de ene naar de volgende fase. Per fase wordt een expliciete beslissing genomen over het wel of niet (blijven) opnemen van het project in het MIRT. Hoe verder het project in de procedure komt, hoe concreter het project is.

Figuur 1: Stappen MIRT-procedure

1.2.1.3 Gebiedsagenda & Initiatief

Voorafgaand aan de start van de eerste officiële fase van het MIRT (MIRT-verkenning) bespreken het Rijk en regio's de gebiedsagenda's in het bestuurlijk overleg MIRT. Zodra een gebiedsagenda daar is vastgesteld, wordt hij gebruikt om in de jaren daarna onderwerpen te bespreken en concrete (financiële) afspraken te maken.

In het kader van deze fase kan besloten worden om te starten met een MIRT-onderzoek. De uitkomst van het MIRT-onderzoek kan leiden tot een aanscherping van de gebiedsagenda voor de betreffende opgave of ontwikkelrichting. Ook kan de uitkomst aanleiding zijn om afspraken tussen de verschillende betrokken partijen te maken over het vervolgproces, een aanpassing van sectorale wet- en regelgeving en normering, of een ruimtelijke reservering.

1.2.1.4 Hoogwatergeul Varik-Heesselt

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning naar de hoogwatergeul Varik-Heesselt. Dit betekent dat wordt toegewerkt naar een startbeslissing in het BO MIRT van oktober 2015. Ter voorbereiding op deze startbeslissing is op verzoek van de Minister van I&M een MIRT-onderzoek gestart. In het MIRT-onderzoek komen een aantal aspecten aan bod, waaronder alternatieven voor een hoogwatergeul, maatschappelijk draagvlak en de mogelijke kosten van een hoogwatergeul.

Parallel aan het MIRT-onderzoek naar een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt wordt op Rijksniveau gewerkt aan een ruimtelijke reservering in het kader van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)¹.

¹ Een Barro-reservering is belangrijk om te zorgen dat er ruimte in de nabijheid van rivieren behouden blijft om in de toekomst rivierverruimende maatregelen te kunnen realiseren. Binnen een Barro-reservering moeten nieuwe grootschalige en kapitaalintensieve ontwikkelingen afgestemd worden op mogelijke toekomstige riviermaatregelen. Het huidige gebruik door bedrijven en bewoners kan worden voortgezet.

Een hoogwatergeul Varik-Heesselt zal niet de enige maatregel zijn die volgens de stappen van het MIRT wordt uitgewerkt. Voor andere maatregelen waarbij infrastructuur en ruimte elkaar kruisen kan ook worden gekozen een MIRT-procedure te volgen. Hierbij wordt gedacht aan de voorgenomen rivierkundige maatregelen bij Brakel.

1.2.1.5 Structuurvisie WaalWeelde West

Het is van belang om een structuurvisie op te stellen wanneer een verkenning belangrijk is voor het realiseren van een integrale opgave uit de gebiedsagenda of wanneer de lokale inpassing bijzondere aandacht vraagt. Het doel van deze structuurvisie is om ruimtelijke samenhang aan te brengen, zowel op een regionaal als op een lokaal schaalniveau.

De structuurvisie WaalWeelde West geeft de ruimtelijke samenhang tussen de rivierkundige maatregelen, natuur en ruimtelijk economische ontwikkelingen op regionaal en lokaal schaalniveau aan. Bij het samenstellen van het maatregelenpakket is aandacht besteed aan draagvlak in het gebied voor de maatregelen. Daarnaast zijn de milieueffecten van de afzonderlijke maatregelen, maar ook als totaalpakket, getoetst. Hiermee is de structuurvisie nu en in de toekomst een plan met belangrijke informatie over de afweging tussen verschillende alternatieven die in de MIRT-verkenning worden onderzocht.

1.3 Leeswijzer

De zienswijzen die zijn ingediend tegen de ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West zijn samengevat en beantwoord in hoofdstuk 3 van deze Nota van zienswijzen en ambtshalve wijzigingen (*hierna: zienswijzennota*).

Omwille van efficiëntie en om deze zienswijzennota hanteerbaar te houden is er voor gekozen om de zienswijzen per gemeente te beantwoorden. Achtereenvolgens is dit eerst gemeente Neerijnen (reclamant 1 t/m 54), vervolgens Zaltbommel (reclamant 55 t/m 64) en tot slot Lingewaal (reclamant 63 en 64). De laatste zienswijzen betreffen zienswijzen van de samenwerkingspartners (reclamant 65 t/m 72). Als een zienswijze leidt tot wijzigingen in de tekst van de structuurvisie is dit expliciet aangegeven in paragraaf 3.1.

Ambtshalve wijzigingen die op eigen initiatief van het provincie- en gemeentebestuur, dat wil zeggen zonder dat de zienswijzen daartoe aanleiding hebben gegeven, in de structuurvisie zijn aangebracht ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie zijn opgenomen in paragraaf 3.2 van de zienswijzennota.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) heeft een toetsingsadvies uitgebracht over het milieueffectrapport dat ten grondslag lag aan de ontwerp-structuurvisie. Het toetsingsadvies geeft antwoord op de vraag of het milieueffectrapport alle informatie bevat die nodig is

om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij het besluit tot vaststelling van de structuurvisie. Hoe met dit advies van de Commissie m.e.r. is omgegaan is weergegeven in hoofdstuk 4.

2 Samenvatting zienswijzen

2.1 Reclamant 1

Samenvatting

1. Reclamant heeft het standpunt dat deze hoogwatergeul er alleen mag komen als deze ontwikkeling 100% noodzakelijk is voor de waterveiligheid van Nederland.
 - a. Volgens reclamant bestaat er nog onduidelijkheid over hoe Duitsland met de hoogwaterproblematiek omgaat;
 - b. Reclamant zet vraagtekens bij de in het Deltaplan rivieren genoemde 18.000 m³/s in 2100.
2. Reclamant stelt dat het structuurvisieproces vooruitloopt op het politieke landelijke debat. De structuurvisie dient aan te sluiten bij landelijk vastgesteld beleid en wetgeving.
3. Reclamant zet vraagtekens bij de onderbouwing van het waterstandsverlagend effect van de hoogwatergeul in de bovenstroomse gebieden (45 tot 52 cm). Reclamant stelt dat wetenschappelijk bewijs ontbreekt, waardoor de vraag over nut en noodzaak van de geul niet beantwoord wordt.
4. Reclamant geeft mee dat beantwoording van eerdere inspraakreacties zeer lang heeft geduurd.
5. Reclamant gaat in op de veiligheid van bewoners:
 - a. De dorpen Varik en Heesselt worden omsloten door water. Reclamant stelt dat het risico op een dijkdoorbraak hierdoor nagenoeg wordt verdubbeld;
 - b. Het gebied vormt geen eiland, maar is te vergelijken met een badkuip. Reclamant geeft aan dat het instrument 3Di laat zien dat er na een dijkdoorbraak binnen een uur 50 cm staat en het water binnen 5 uur tot 5 meter hoogte is gestegen. Reclamant stelt dat er geen vluchttijd is.
 - c. De ontwerp-structuurvisie gaat voorbij aan het meerlaags veiligheidsniveau, onderdeel 3, betreffende rampen en crisisbeheersing voor de drie dorpen.
 - d. Ook wordt niet ingegaan op het groepsrisico voor de inwoners van de drie dorpen. Reclamant stelt dat de wettelijke veiligheidsnorm van 1 slachtoffer op de 100.000 mensen ruimschoots overschreden wordt. Reclamant dringt aan op het berekenen en bekend maken van het zogenoemde groepsrisico voor het ingesloten gebied in geval van een dijkdoorbraak.
 - e. Reclamant stelt dat een hoogwatergeul bezwaren in de dagelijkse praktijk met zich meebrengt. Dit heeft te maken met de aanrijtijden van de hulpdiensten en de langere fietsafstand van de scholieren.
6. Reclamant stelt dat bij een hoogwatergeul de noodzaak bestaat om het gebied met minimaal drie bruggen te ontsluiten. In de tekeningen zoals deze bij de gemeentelijke klankbordgroep bekend zijn, zijn twee bruggen opgenomen.
7. Reclamant stelt dat een hoogwatergeul het gebied dat met kwelwaterproblemen en piping te maken krijgt verdrievoudigt. Er zullen extra blijvende maatregelen nodig zijn.
8. Reclamant geeft aan dat de historische verkaveling van het gebied teniet wordt gedaan en dat dus ook de ruimtelijke kwaliteit achteruit gaat.
9. Reclamant stelt dat een hoogwatergeul in strijd is met verbodsbepalingen uit de Flora en Faunawet. Reclamant zet vraagtekens bij de uitvoerbaarheid van de hoogwatergeul omdat uit vaste jurisprudentie van de Afdeling blijkt dat slechts zeer terughoudend ontheffing kan en mag worden verleend.

10. Uit de passende beoordeling blijkt dat significant negatieve aspecten niet voor alle instandhoudingsdoelen op voorhand zijn uit te sluiten. In de ontwerp-structuurvisie wordt aangegeven dat mitigerende maatregelen worden uitgevoerd. Reclamant stelt dat de provincie hier veel te gemakkelijk overheen stapt.
11. Reclamant voorziet dat inwoners en bedrijven in geval van een hoogwatergeul de volgende economische schade zullen ondervinden:
 - a. De kosten van evacuaties kunnen aanzienlijk zijn (tot enkele miljoenen per evacuatie);
 - b. Grondgebonden bedrijven binnen de dijkkring als ook grenzend aan de dijkkring hebben dan geen uitbreidingsmogelijkheden meer;
 - c. De bereikbaarheid van de bedrijven binnen de dijkkring verslechtert;
 - d. De schade aan huizen, bedrijfspanden en agrarische gronden neemt aanzienlijk toe door kwel;
 - e. De waarde van onroerende zaken vermindert fors in onveilig gebied;
 - f. Reclamant stelt dat uit het feit dat de gemeente Maasdriel heeft geweigerd om de ontwerp-structuurvisie vast te stellen blijkt dat een enorme schadepost zullen opleveren. De ontwikkelingen die op het grondgebied van Maasdriel worden beoogd, zijn minder ingrijpend dan de aanleg van een hoogwatergeul. Reclamant ziet hiermee bevestigd dat zowel de gemeente Neerijnen als de Provincie de te verwachten schade ernstig onderschatten en/of onvoldoende meewegen in de besluitvorming.
 - g. Reclamant haalt artikel 3:4 tweede lid van de Awb aan. Reclamant betwijfelt in dit kader of besluitvorming juridisch stand zal houden.
 - h. Mocht de structuurvisie worden vastgesteld dan eist reclamant compensatie voor alle geleden schade. Reclamant verzoekt om hierover zo spoedig mogelijk duidelijkheid te verschaffen.
12. Reclamant voorziet de volgende kosten voor de maatschappij:
 - a. Een ringdijk om het gebied, die moet voldoen aan hogere eisen dan de huidige doorlopende dijk langs de rivier;
 - b. Aanleg van minimaal twee 500 tot 800 meter lange bruggen met blijvend onderhoud;
 - c. Ca. 2x zoveel blijvend dijkonderhoud dan in de situatie zonder hoogwatergeul omdat de totale dijk lengte met ongeveer een factor 3 toeneemt;
 - d. Onderhoud van de inlaatdrempels bij een groene hoogwatergeul en/of uitlaatsluizen bij een blauwe hoogwatergeul;
 - e. Aanbrengen van installaties voor regulering van de waterhuishouding van het gebied met blijvend onderhoud van gemalen;
 - f. Onteigening van minimaal twintig woningen en van een tiental bedrijven;
 - g. Planschade door blijvende waardevermindering van ca 500 woningen en een vijftigtal bedrijven;
 - h. Nadeelcompensatie wegens onder andere verminderde bereikbaarheid van het gebied.
13. Reclamant stelt dat het gebied als gevolg van de hoogwatergeul op slot zit. Reclamant vraagt hoe de provincie de bewoners gaat faciliteren in maatschappelijke problemen, als gevolg van onzekerheid over de hoogwatergeul.
14. Reclamant stelt dat de gemeentelijke/provinciale klankbordgroep geen meekoppelkansen heeft geïdentificeerd voor inwoners, noch voor toerisme, noch voor werkgelegenheid.
15. Reclamant stelt dat de ontsluiting van het gebied na realisatie van een hoogwatergeul onvoldoende is voor bedrijven. Ten behoeve van de leefbaarheid van de leefomgeving rond om de dijken is het belangrijk om het vrachtverkeer zoveel mogelijk te beperken op de dijken.
16. Reclamant stelt dat nergens in de ontwerp-structuurvisie de beoogde waterstanddaling (45 tot 52 cm stroomopwaarts) wordt gestaafd met berekeningen.
17. Reclamant concludeert op basis van rapport 2355 uit 2012 van Alterra Wageningen dat de afvoercapaciteit van de uiterwaarden bij Varik en Heesselt hoger is dan werd aangenomen in handboek 2003 van Rijkswaterstaat. Voorts stelt reclamant dat geen rekening wordt gehouden met de gevolgen voor een versnelde afvoer voor de provincie Zuid Holland.

18. Reclamant geeft aan dat de genoemde aanvoeren van de Rijn bij Lobith van 17.000 m³ per seconde in het jaar 2050 en de 18.000 m³ per seconde in het jaar 2100 het karakter van dubieuze voorspellingen voor een zeer lange termijn, zonder wetenschappelijke onderbouwing en zonder rekening te houden met het waterbeheer van het aanvoerland Duitsland hebben.
19. Reclamant geeft aan dat de rivierverruimende maatregelen en dijkverhogende maatregelen in Duitsland geen rekening houden met 18.000 m³/s rivierverruimende maatregelen. Reclamant stelt dat het gevolg hiervan is dat een afvoercapaciteit van 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100 geen goed onderbouwde aanname is.
20. Reclamant verwijst naar onderzoek waarbij uit wordt gegaan van lagere benodigde afvoercapaciteit. In dit kader noemt reclamant voorts een lopend onderzoek bij de Wageningen Universiteit, welke (in opdracht van de Vereniging Waalzinnig) kijkt naar de wetenschappelijk grondslagen voor de aanname van 18.000 m³ per seconde. Deze rapportage wordt medio 2015 verwacht. Reclamant verzoekt te wachten met de besluitvorming over de hoogwatergeul totdat in ieder geval de resultaten van dit onderzoek bekend zijn.
21. Reclamant stelt dat de ontwerp-structuurvisie geen enkel minder risicovol, ingrijpend en kostbaar alternatief wordt benoemd of behandeld.
22. Reclamant verzoekt met klem om de volgende alternatieven verder mee te nemen:
 - a. Toepassen van innovatieve methoden voor dijkverhoging;
 - b. De rivierbocht bij Heesselt verruimen door uitgraven van de uiterwaarden en zo het bevaarbaar stroomgebied van de Waal te verleggen (Plan C. Kooman);
 - c. het eveneens verbreden van de rivier elders bijvoorbeeld bij Zennewijnen (zo nodig in combinatie met punt 21.b);
 - d. Rivier in zijn geheel verleggen naar de noordzijde van Varik en Heesselt en beide dorpen laten aansluiten bij het gebied ten zuiden van het huidige stroomgebied van de Waal door een afsluiting in de huidige Waal;
 - e. Aanleggen van een ondergrondse hoogwatergeul, zoals is gebeurd in Kuala Lumpur.
23. Reclamant verwijst naar de Tussentijdse wijziging Waterplan 2015.
 - a. De minister van Infrastructuur en Milieu geeft aan dat, om tot een waterstand verlagend effect te komen, er een combinatie van maatregelen moet komen en niet alleen van een rivierverruimende maatregel zoals de structuurvisie suggereert. Reclamant stelt dat de bovengenoemde alternatieven aan de beleidslijn van het ministerie van I&M voldoen.
 - b. Reclamant stelt dat besluitvorming over een hoogwatergeul vraagt om opschorting tot 2023 omdat in 2023 de gehanteerde aannames tegen het licht zullen worden gehouden.
24. Reclamant is van mening dat de besluitvorming rond de structuurvisie tot op heden een politieke kwestie is in plaats van besluitvorming die stoelt op actuele wetenschappelijke inzichten en feiten. Reclamant waakt voor een goede besluitvorming, die op lange termijn economisch en maatschappelijk verantwoord is.
25. Reclamant verzoekt de provincie om niet overhaast vooruit te lopen op de behandeling in de Tweede Kamer om daarmee de ontwikkeling van de hoogwatergeul voldoende tijd en ruimte te geven. Reclamant geeft aan dat wetenschappelijke inzichten samen met grondig onderzochte alternatieven meegenomen kunnen worden bij de afwegingen voor het al dan niet instemmen met de hoogwatergeul. Een en ander in goede afstemming met Duitsland en de provincie Zuid Holland.

Beoordeling

Reclamant 1

Ad 1

Reclamant stelt dat de hoogwatergeul er alleen mag komen als de ontwikkeling 100% noodzakelijk is voor de waterveiligheid van Nederland. Reclamant is van mening dat dit niet gezegd kan worden vanwege de situatie in Duitsland en het uitgangspunt van 18.000 m³/s in 2100.

Het is nooit mogelijk om met 100% zekerheid te voorspellen of en wanneer extreem hoog water optreedt. Dit betekent echter niet dat er geen maatregelen genomen moeten worden om de veiligheid van het rivierengebied te borgen. Met het Deltaprogramma treft het Rijk een verzekering voor het riviergebied. De gevolgen van een overstroming kunnen zo verwoestend zijn, dat het Rijk ervoor heeft gekozen om maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat de kans op een overstroming zo klein mogelijk is. Daarbij staat in de aanpak van het Deltaprogramma adaptief deltamanagement centraal: er wordt ver vooruit gekeken naar de opgaven die voor ons liggen en met die kennis worden op tijd betaalbare maatregelen genomen. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat steeds flexibel kan worden ingespeeld op nieuwe kansen en nieuwe inzichten.

a

In Duitsland wordt aan de opgave voor hoogwaterveiligheid gewerkt. De verwachting is dat deze opgave in Duitsland gedeeltelijk zal worden ingevuld door middel van retentiegebieden die het water tijdelijk vasthouden. Daarnaast wordt verwacht dat Duitsland in de dichtbevolkte gebieden zal kiezen voor een betere bescherming door dijkverhogingen en mobiele keringen. Op internationaal niveau en interregionaal worden afspraken gemaakt over de maatregelen in Duitsland.

Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

De structuurvisietekst over de afstemming met Duitsland over rivierveiligheid is geactualiseerd.

b

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is vastgelegd dat het Kabinet uit voorzorg rekening houdt met een toename van de maximale rivierafvoer voor de Rijn tot 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100. De Structuurvisie WaalWeelde West volgt dit uitgangspunt.

Voor de 18.000 m³/s in 2100 geldt dat wordt rekening gehouden met extremen. De gevolgen van een dijkdoorbraak in het rivierengebied kunnen namelijk heel groot zijn. Het uitgangspunt van 18.000 m³/s is adaptief en wordt gebruikt om ruimte te houden voor toekomstige maatregelen. De maatregelen voor 2100 worden niet allemaal nu genomen. Voor het jaar 2050 is een doelstelling van 17.000/s vastgesteld. Een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt levert een essentiële bijdrage aan de doelstelling voor 2050.

Ad 2

De structuurvisie WaalWeelde West sluit aan bij op Rijksniveau vastgesteld beleid. In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 krijgen decentrale overheden de taak om de strategie voor hoogwaterveiligheid verder uit te werken. De structuurvisie WaalWeelde West loopt daarmee niet vooruit op het landelijk debat.

De structuurvisietekst over de relatie tussen de structuurvisie WaalWeelde West en de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is verduidelijkt.

Ad 3

Het waterstandsverlagend effect van 45-52 cm is gebaseerd op een modelberekening. De onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is gegeven in het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" van Deltares in samenwerking met Arcadis.

In de structuurvisietekst is een verwijzing naar het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" opgenomen. Het rapport is opgenomen in bijlage 6 de structuurvisie.

Ad 4

Reclamant stelt terecht dat de beantwoording van de eerdere inspraakreacties zeer lang heeft geduurd.

De bestuurders hebben er voor gekozen om, in verband met het draagvlak voor de structuurvisie en een zorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming vanwege het ingrijpende karakter van de maatregelen in de structuurvisie, gemeenteraden en Provinciale Staten nauw te betrekken bij de besluitvorming over de ontwerp-structuurvisie. Normaal gesproken zijn de gemeenteraden en Provinciale Staten pas bij definitieve vaststelling aan zet. Het raadplegen van de gemeenteraden en Provinciale Staten kostte tijd.

Omdat de beantwoording van de inspraakreacties afhankelijk was van de besluitvorming in de gemeenteraden en Provinciale Staten, was het helaas niet mogelijk om u eerder antwoord te geven op uw inspraakreactie.

In de structuurvisietekst is het proces betreffende de besluitvorming over het ontwerp van de structuurvisie verduidelijkt.

Ad 5 a t/ e

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin de juiste relatie dijken-rivierverruiming een belangrijk onderdeel is. Daarnaast wordt nogmaals gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Door een kleine dijkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsaling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als de bestaande, zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 tenminste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risicobenadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden wordt. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaags veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

Tot slot geeft reclamant bezwaren aan met betrekking tot de ontsluiting en bereikbaarheid. Ontsluiting en bereikbaarheid zijn een belangrijk onderwerp in de nadere uitwerking. In het kader van de MIRT-verkenning voor Varik en Heesselt worden keuzes gemaakt met betrekking tot het ontwerp, de ligging van een hoogwatergeul en de bereikbaarheid en ontsluiting van het gebied.

In de structuurvisie is een paragraaf opgenomen met over de veiligheid van bewoners. Daarnaast is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4 van de structuurvisie. Ontsluiting en bereikbaarheid zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 6

Zie beantwoording ad 5. In het kader van de MIRT-verkenning voor Varik en Heesselt worden keuzes gemaakt met betrekking tot het ontwerp en de ligging van een hoogwatergeul. In het Structuurvisieproces is geen keuze gemaakt voor een aantal bruggen.

Ad 7

Er zal geen extra piping optreden. De oude waterkeringen krijgen niet meer te maken met meer piping, want de waterstand daalt (door het geheel van maatregelen). De nieuwe waterkeringen worden op een wijze ontworpen dat geen piping meer optreedt.

Reclamant stelt overigens terecht dat door aanleg van een hoogwatergeul een groter gebied ontstaat waar kweleffecten kunnen optreden. Er is in de structuurvisie nog geen keuze gemaakt tussen een groene of blauwe rivier. De kwel effecten zijn verschillend in beide gevallen. Wanneer er voor een groene rivier wordt gekozen zijn de kweleffecten beperkt tot extreem hoog water omdat alleen in deze situatie water door de geul voert.

In het milieueffectrapport zijn de gemiddelde effecten berekend. Uit het milieueffectrapport blijkt dat de aanleg van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt invloed heeft op de grondwaterstanden. Het effect van een hoogwatergeul op de grondwaterstand neemt echter snel af op enige afstand van een hoogwatergeul. Het ontstaan van kweloverlast is op het schaalniveau van de structuurvisie niet uit te sluiten. Wel is kweloverlast bij de uitwerking en de uitvoering van een hoogwatergeul door mitigerende maatregelen op te lossen. Daarbij kan gedacht worden aan het aanbrengen van weerstand in de geulen, extra sloten en bemaling.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Kwel is als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 8

In het milieueffectrapport zijn de milieueffecten van de hoogwatergeul Varik-Heesselt getoetst aan de hand van een zoekzone. Uit de toetsing is inderdaad gebleken dat de aanleg van een hoogwatergeul een negatief effect heeft op de landschapsstructuur. Een hoogwatergeul heeft een groot maatschappelijk belang. Bij de afweging van de maatschappelijke belangen is een principebesluit genomen voor een hoogwatergeul. Door het landschappelijke ontwerp van een hoogwatergeul als een nieuwe laag in het landschap te benaderen, kan worden gericht op het creëren van nieuwe kwaliteiten.

Ad 9

De hoogwatergeul heeft een negatief effect op een aantal beschermde soorten in het gebied. Voor de uiteindelijke uitvoering van de hoogwatergeul moet een ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegde gezag. Gezien het maatschappelijk belang van deze maatregel (hoogwaterveiligheid) en de mogelijkheden om de negatieve effecten te mitigeren dan wel compenseren voorzien wij niet dat de uitvoerbaarheid van de hoogwatergeul in het geding komt.

Ad 10

De plannen in de structuurvisie zullen in de toekomst verder uitgewerkt worden tot besluiten, daarvoor moet een bestemmingsplan/vergunning aangevraagd worden. Voor deze besluiten genomen kunnen worden moet ook het effect op Natura 2000 /GNN getoetst worden. Uit de passende beoordeling en het MER bij de ontwerp-structuurvisie komt naar voren dat significant negatieve inderdaad niet uit te sluiten zijn. Uit dit onderzoek blijkt ook dat mitigerende maatregelen mogelijk zijn. Bij verdere planvorming moet opnieuw een passende beoordeling in het kader van de natuurbeschermingswet 1998 opgesteld worden. In deze beoordeling zal de uitgewerkte maatregel op bestemmingsplanniveau opnieuw worden getoetst en zal indien noodzakelijk een vergunning aangevraagd worden.

Ad 11 a, b, c, d, e, h

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

f

Het klopt dat de gemeente Maasdriel heeft besloten om de ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West niet vast te stellen in verband met de risico's omtrent planschade. Het betreft hier echter geen planschade die voortvloeit uit hoogwaterveiligheidsmaatregelen. De gemeente Maasdriel heeft besloten om de ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West niet vast te stellen vanwege de risico's over planschade die voortvloeien uit Natura 2000. Natura 2000 kent externe werking, waardoor het vastleggen van een natuurbestemming in een bestemmingsplan mogelijk de gebruiksmogelijkheden van bedrijven kan beperken. De Stuurgroep WaalWeelde West heeft een onafhankelijk adviesbureau opdracht gegeven om deze risico's nader te onderzoeken. Hieruit is geconcludeerd dat het vaststellen van de Structuurvisie WaalWeelde West als zodanig geen risico voor planschade oplevert.

g

Reclamant verwijst naar de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van artikel 3.4 Awb en betwijfelt of het besluit juridisch stand houdt. De Wet ruimtelijke ordening, het Besluit ruimtelijke ordening en de Wet Milieubeheer schrijven voor structuurvisies geen procedure voor. Voor de bekendmaking van de structuurvisie WaalWeelde West is aangesloten bij de regels in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de provinciale en gemeentelijke inspraakverordeningen. In de inspraakverordening wordt verwezen naar afdeling 3.4 van de Awb. De voorschriften in deze afdeling zijn gevolgd. Tegen het besluit tot vaststelling van de structuurvisie staat geen beroep open bij de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State.

Ad 12

In het kader van de Structuurvisie WaalWeelde West en het Deltaprogramma is een globale kostenraming gemaakt voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt. Reclamant benoemt een aantal specifieke kostenposten. De exacte kosten worden pas duidelijk wanneer er meer bekend is over het ontwerp van een hoogwatergeul. Reclamant stelt terecht dat met de aanleg van een hoogwatergeul leidt tot kosten voor de maatschappij. De schade van een eventuele overstroming, zowel economisch als maatschappelijk, is veel hoger. Met de maatregelen uit het Deltaprogramma beoogt het Rijk het rivierengebied te verzekeren tegen dergelijke schade.

Ad 13

Reclamant verzoekt de provincie aan te geven hoe zij de bewoners faciliteert in maatschappelijke problemen als gevolg van onzekerheid over een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt. Reclamant noemt in dit verband met name onverkoopbaarheid van onroerend goed.

De gemeente is het eerste aanspreekpunt rond het faciliteren van bewoners bij maatschappelijke problemen. Waar mogelijk worden oplossingen geboden of wordt doorverwezen naar andere maatschappelijke organisaties. Zie ook de beantwoording onder ad 11.

Ad 14

In het najaar van 2013 en in 2014 is een préverkenning voor de hoogwatergeul uitgevoerd om inzicht te krijgen in de maatschappelijke impact en meekoppelkansen van een hoogwatergeul. In de préverkenning zijn verschillende deelstudies opgeleverd, zoals een referentiestudie, een studie naar meekoppelkansen, een gebiedsanalyse en een bandbreedtestudie. Op verzoek van de klankbordgroep is in dit proces meer focus gelegd op uitgangspunten met betrekking tot de ligging en landschappelijke inpassing van een hoogwatergeul dan meekoppelkansen. In het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning wordt wederom aandacht besteed aan meekoppelkansen.

Ad 15

In het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning worden de nadere uitgangspunten met betrekking tot de ontsluiting van een hoogwatergeul bepaald. In de Structuurvisie WaalWeelde West zijn hier nog geen keuzes over gemaakt. Ontsluiting en bereikbaarheid zijn een belangrijk onderwerp in de nadere uitwerking. In het kader van de MIRT-verkenning voor Varik en Heesselt worden keuzes gemaakt met betrekking tot het ontwerp, de ligging van een hoogwatergeul en de bereikbaarheid en ontsluiting van het gebied.

Ad 16

Het waterstandsverlagend effect van 45-52 cm is gebaseerd op een modelberekening. De onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is gegeven in het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" van Deltares in samenwerking met Arcadis.

Ad 17

Het Waalweelde West-projectgebied staat niet op zichzelf. Bovenstroomse gebieden profiteren van waterstandsverlagende effecten van de voorgestelde maatregelen. Het projectgebied is op zijn beurt weer afhankelijk van benedenstrooms te nemen maatregelen om aan de taakstelling te voldoen. In de voorkeursstrategie Waal en Merwedese, een onderdeel van het Deltaprogramma, wordt een integrale visie ontwikkeld op de inrichting van het rivierengebied om onder andere aan de veiligheidstaakstelling te voldoen. Hierin zijn ook benedenstrooms van het Waalweelde West-gebied maatregelen voorzien. Het Waalweelde West-gebied maakt onderdeel uit van deze VKS Waal en Merwedese, van benedenstrooms afwentelen van een probleem is dus geen sprake. De opgave wordt integraal benaderd in het kader van het Delta Programma / VKS Waal en Merwedese.

Ad 18

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is vastgelegd dat het Kabinet uit voorzorg rekening houdt met een toename van de maximale rivierafvoer voor de Rijn tot 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100. De Structuurvisie WaalWeelde West volgt dit uitgangspunt.

Voor de 18.000 m³/s in 2100 geldt dat wordt rekening gehouden met extremen. De gevolgen van een dijkdoorbraak in het rivierengebied kunnen namelijk heel groot zijn. Het uitgangspunt van 18.000 m³/s is adaptief en wordt gebruikt om ruimte te houden voor toekomstige maatregelen. De maatregelen voor 2100 worden niet allemaal nu genomen. Voor het jaar 2050 is een doelstelling van 17.000/s vastgesteld. Een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt levert een essentiële bijdrage aan de doelstelling voor 2050.

Ad 19

Reclamant stelt dat een afvoer van 18.000 m³/s geen goed onderbouwde aanname is, omdat Duitsland geen rekening houdt met dit uitgangspunt. Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

Ad 20

Reclamant verzoekt te wachten met besluitvorming over de structuurvisie WaalWeelde West totdat het onderzoek van de Wageningen Universiteit is afgerond. De structuurvisie WaalWeelde West volgt de uitgangspunten die in de tussentijdse wijziging van het Nationaal Waterplan I zijn vastgesteld. Langer wachten met besluitvorming laat het gebied langer in onzekerheid. De provincie en gemeenten richten in de structuurvisie op het voorkomen van decennia lange (financiële) onzekerheid voor de gebieden.

Ad 21

Reclamant stelt dat in de structuurvisie WaalWeelde West onvoldoende is ingegaan op alternatieven voor een hoogwatergeul. In de fase van planvorming die leidde tot de keuze van een voorkeursalternatief zijn alternatieve rivierverruimende maatregelen voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt onderzocht en op hun milieueffecten beoordeeld, voorbeelden zijn de dijkverlegging bij Varik en het alternatief Kooman (bochtafsnijding bij Heesselt). Hieruit volgde dat er geen alternatieve rivierverruimende maatregel is die circa 45 cm waterstandsdeling realiseert. Dit betekent niet dat niet meer naar alternatieven gekeken kan worden, de structuurvisie draagt hier juist aan bij. In het MIRT-onderzoek wordt nogmaals naar alternatieven gekeken.

Ad 22

Reclamant verzoekt een aantal alternatieven voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt mee te nemen. In de structuurvisie is een hoogwatergeul opgenomen met in achtneming van alle alternatieven. Op dit moment wordt in een parallel proces gewerkt aan een MIRT-onderzoek ter voorbereiding op een MIRT-verkenning. In de MIRT-verkenning worden nog andere alternatieven onderzocht dan al in de structuurvisie zijn onderzocht. Hieronder gaan we op de door reclamant genoemde alternatieven in.

A

Reclamant terecht dat onderzoek naar innovatieve methoden van dijkverhoging belangrijk zijn in het kader van hoogwaterveiligheid. Dit onderzoek wordt door de Waterschappen uitgevoerd in een losstaand parallel traject. Onderzoek naar innovatie methoden van dijkverhoging doet echter niks af aan de keuze voor een hoogwatergeul. Een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt is een zeer effectieve maatregel. Het Rijk voert een onderzoek uit naar de relatie tussen het HWBP en de Voorkeursstrategie. Resultaat omvat informatie over het verschil in de noodzakelijke dijkverhoging wanneer een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt wordt aangelegd. De onderzoeksresultaten zijn input voor het MIRT-onderzoek in voorbereiding op een startbeslissing over een hoogwatergeul. Op deze wijze wordt gekeken naar het samenspel tussen dijkversterking en rivierverruiming.

B

Reclamant heeft gelijk dat met het toepassen van een bochtafsnijding waterstanden bovenstrooms zijn te verlagen. De omvang van de verlaging die met dit rivierkundige alternatief behaald kan worden, is echter bij lange na niet voldoende om de gewenste waterstandsdeling te realiseren. Daarnaast leidt het toepassen van een bochtafsnijding tot morfologische gevolgen, vooral voor de scheepvaart bij Nijmegen en een versterking van de zogenaamde autonome bodemdaling. Op basis van expert judgement in mei 2014 is het alternatief Kooman daarom afgefallen.

Een belangrijk onderdeel van het MIRT-onderzoek is een evaluatie naar alle gemaakte keuzes en alternatieve maatregelen die zijn overwogen. Het alternatief Kooman is één van deze alternatieven en is meegenomen in deze evaluatie. Op basis van de evaluatie zal worden geconcludeerd of er kansrijke alternatieven zijn voor een hoogwatergeul die onvoldoende aan het licht zijn gekomen. Deze alternatieven kunnen worden meegenomen in de MIRT-verkenning. Alvorens wordt gestart met een MIRT-verkenning, zal een Startbeslissing MIRT moeten worden genomen.

C

Zie de beantwoording van 22 B. Ook de omvang van de verlaging die met de voorgestelde combinatie van rivierkundige maatregelen behaald kan worden, is bij lange na niet voldoende om de gewenste waterstandsdeling te realiseren. Op basis van expert judgement is de combinatie van maatregelen bij Zennewijnen en de bochtafsnijding bij Varik afgefallen.

Overigens is het van belang om in ogenschouw te nemen dat wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt er gekozen moet worden voor een alternatieve maatregel. Een alternatieve maatregel, bijvoorbeeld bij Zennewijnen zoals reclamant voorstelt, zal ook negatieve gevolgen hebben voor de omwonenden van deze maatregel.

D

Reclamant stelt normalisering van de rivier voor: het water zo snel mogelijk laten stromen, door van de nevengeul de hoofdstroomgeul te maken. Op Rijksniveau is de keuze gemaakt om de rivier zo veel mogelijk een natuurlijk beloop te laten houden, omdat de nadelen te groot zijn in relatie tot het gehele maatregelenpakket en ten aanzien van verdroging. Er is dus voor een andere strategie gekozen dan alleen zo snel mogelijk te laten doorvoeren. Bovendien zijn de kosten van een dergelijke maatregel ook veel hoger. Het voorstel van reclamant ten aanzien van normalisering van de rivier achten wij op basis van expert judgement geen uitvoerbaar alternatief omdat de kosteneffectiviteit van de maatregel laag is en de maatschappelijke gevolgen groot zijn.

E

Het aanleggen van een ondergrondse hoogwatergeul is een zeer ingrijpende en kostbare maatregel en alleen een alternatief wanneer de hoogwaterproblematiek echt niet op een andere manier is op te lossen. Kuala Lumpur is hoogstedelijk gebied. De ondergrondse hoogwatergeul waar reclamant op doelt, is een metrotunnel die bij extreem hoog water wordt gebruikt als hoogwatergeul (voertuigen worden verwijderd). Bij normale waterstanden wordt de tunnel gebruikt als metrolijn. Het is daarbij een veel kleiner riviersysteem dan de Waal, de afvoer van de Waal verschilt een factor 40 met de Klang rivier. Dit betekent dat er een veel groter systeem ondergrond nodig is. Voor de bocht bij Varik-Heesselt is een hoogwatergeul een veel minder ingrijpend en kostbaar alternatief. Het is evident dat deze maatregel niet haalbaar is in een landelijk gebied zoals bij Varik-Heesselt. Het voorstel van reclamant om een ondergrondse hoogwatergeul aan te leggen achten wij op basis van expert judgement geen uitvoerbaar alternatief omdat de kosteneffectiviteit van de maatregel laag is en de maatschappelijke gevolgen groot zijn.

Ad 23

a.

Reclamant verwijst naar een zinsnede uit de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan waarin het Ministerie van I&M stelt dat een combinatie van dijkversterking en rivierverruimende maatregelen nodig is om tot een waterstandsverlagend effect te komen. Dat de dijkversterkingen niet in de structuurvisie WaalWeelde West is opgenomen wil niet zeggen dat er geen afstemming plaatsvindt. De afstemming met het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) zal ook bij de nadere uitwerking en uitvoering van de rivierverruimende maatregelen blijvend plaatsvinden.

b.

Reclamant verzoekt tot opschorting van de besluitvorming tot 2023. In de reactienota van de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I is beschreven dat in 2023, na uitvoering van de vierde toetsronde van de waterkeringen de aannames opnieuw tegen het licht worden gehouden. Om de 12 jaar vindt er namelijk een cyclische toetsingsronde plaats, waarin de waterstanden en (dijk)normeringen getoetst worden. Reclamant stelt terecht dat nieuwe ontwikkelingen en veranderde omstandigheden van klimaateffecten tot andere aannames en normeringen kan leiden. Opschorting van de besluitvorming is echter geen geschikte optie. Bij opschorting van de besluitvorming verkeert het gebied langer in onzekerheid. De structuurvisie is een eerste stap is een eerste uitwerking van het Rijksbeleid. Op basis hiervan kunnen provincie en gemeenten met de Minister het gesprek aangaan over de uitvoering van de concrete maatregelen.

Ad 24

Met betrekking tot een hoogwatergeul is en wordt een zorgvuldig besluitvormingstraject gevoerd. De structuurvisie maakt onderdeel uit van dit traject, net zoals het Nationaal Waterplan en het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning. In het kader van de structuurvisie zijn de maatregelen in het WaalWeelde West-gebied verkend en besproken in workshops met de 4 B's: burgers, bedrijven, beampten en bestuurders en is in samenwerking met deze partijen een voorkeursalternatief gekozen. Een ieder heeft kunnen inspreken tijdens de alternatievenfase en daarna op de voorontwerp- en ontwerpstructuurvisie. De effecten op de omgeving van de verschillende maatregelen zijn onderzocht in het milieueffectrapport. Met besluitvorming over een hoogwatergeul in de structuurvisie WaalWeelde West is besluitvormingstraject nog niet klaar, in het MIRT-onderzoek en MIRT-verkenning wordt wederom onderzoek uitgevoerd. MIRT kent meerdere fases. In de planuitwerkingsfase van het MIRT wordt gewerkt aan de planologische verankering (bestemmingsplan of inpassingsplan).

Ad 25

In de structuurvisie WaalWeelde West wordt een principebesluit genomen over een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt, omdat uit alternatievenonderzoek is gebleken dat er geen andere rivierverruimende maatregel is die leidt tot 45 cm waterstandsval. Een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt is een keus voor ruimtelijke kwaliteit, omdat wanneer deze maatregel niet wordt genomen volgens de huidige inzichten de dijken over een lang stuk rivier significant moeten worden verhoogd. In het voortraject is uitgebreid gekeken naar alternatieven. In het MIRT-traject worden alternatieven opnieuw onderzocht, hier doet de structuurvisie niets aan af.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te verduidelijken of actualiseren.

- Een verwijzing naar de onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is toegevoegd in paragraaf 3.1.2;
- De tekst met betrekking tot de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015, paragraaf 3.1.2, is verduidelijkt;
- De tekstpassage over afstemming met Duitsland in paragraaf 3.1.2. is geactualiseerd;
- De tekst in hoofdstuk 6 over structuurvisieproces en de besluitvorming omtrent ontwerpstructuurvisie is verduidelijkt;
- De tekst over compensatie in paragraaf 7.3 is verduidelijkt;
- In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Kwel en de onderwerpen ontsluiting en bereikbaarheid zijn als aandachtspunt opgenomen;
- In paragraaf 3.1 is een passage over veiligheid toegevoegd;

2.2 Reclamant 2

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1
2. Reclamant verzoekt gemeente en Provincie alle geleden schade als gevolg van vaststellen van de structuurvisie te compenseren. Aanvullend geeft reclamant aan dat de persoonlijke schade vooral zal liggen in de waardevermindering van woning met bijbehorende tuin en opstallen. De schade wordt in eerste instantie veroorzaakt door het op slot zetten van het gebied door de plannen. Daarna zal de schade afhankelijk zijn van de uiteindelijke uitvoering van de maatregel. Gelet op het grote belang en ontstane onrust verzoekt reclamant om snelle duidelijkheid.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1 waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant eist van de gemeente c.q. de provincie om vergoeding van persoonlijke schade vanwege de waardevermindering van woning, tuin en opstallen.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.3 Reclamant 3

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.

2. Aanvullend eist reclamant dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade vooral zal bestaan uit:
- de waardevermindering van erf en opstal;
 - de beperking om erf en opstal te verkopen;
 - een terugloop van voorzieningen in het gebied.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant eist van de gemeente c.q. de provincie om vergoeding van persoonlijke schade vanwege de waardevermindering van erf en opstallen. Hierdoor vreest reclamant voor een beperking om erf en opstal te kunnen verkopen. Verder verwacht reclamant een terugloop van voorzieningen in het gebied.

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen.

Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.4 Reclamant 4

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 1.

Beoordeling

Voor de beoordeling en de conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.5 Reclamant 5

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend stelt reclamant, dat het wonen in een 'badkuip' een inbreuk is op het woongenot.
3. Reclamant stelt dat de ontwikkeling veroorzaakt dat de woning zeer moeilijk verkoopbaar is, dan wel slechts voor een veel lagere verkoopprijs verkocht kan worden dan wanneer de woning niet in een badkuip gelegen zou zijn. Hierdoor is het voor de reclamant niet mogelijk om elders een woning te vinden met een woongenot dat vergelijkbaar is met de situatie voordat de hoogwatergeulplannen publiekelijk bekend waren. Daarnaast stelt de huizen in de badkuip nu al 10 tot 20% aan waarde hebben verloren door de hoogwatergeulplannen.
4. Reclamant geeft aan door de waardevermindering vast te zitten aan een hoger hypotheek-rentepercentage en nu al financieel nadeel te ondervinden.
5. Reclamant geeft aan pas ca. anderhalf jaar geleden voor het eerst van de provincie kennis te hebben gekregen van deze plannen.
6. Reclamant maakt zich zorgen over de veiligheid bij een eventuele overstroming. Reclamant wil vertrouwen op snelle medische hulp of hulp van brandweer als dit nodig is. Dit is volgens reclamant niet mogelijk in een badkuip omgeven door water met twee toegangsbruggen. Het vooruitzicht van frequente evacuaties bij dreigende overstromingen maakt het gebied voor reclamant ongeschikt als woongebied.
7. Reclamant geeft als mogelijk alternatief aan de inwoners en bedrijven van Varik en Heesselt eerlijk uit te kopen zodat zij elders verder kunnen. Van het vrijgekomen gebied kan dan een (over)stroomgebied gemaakt worden met of zonder extra geulen door de huidige dijk terug te leggen naar de noordzijde van beide dorpen. Volgens reclamant levert dit alternatief interessante meekoppelmogelijkheden op (bijvoorbeeld een windmolenpark).

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Een hoogwatergeul Varik-Heesselt levert de grootste bijdrage aan de opgave voor hoogwaterveiligheid. Om deze reden is in dit geval het algemeen belang van hoogwaterveiligheid verkozen boven het individuele belang van enkele bewoners bij Varik en Heesselt. Wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul bij Varik Heesselt zullen elders ingrijpende maatregelen noodzakelijk zijn die ook negatieve effecten zullen hebben voor omwonenden van deze maatregelen. Dit is niet te voorkomen.

Ad 3, 4

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 5

Het is spijtig dat reclamant pas 1,5 jaar geleden kennis heeft genomen van de opname van een hoogwatergeul in de structuurvisie. Al medio 2012 zijn er tijdens de alternatievenstudie, voorafgaand aan de ((voor)ontwerp)-structuurvisie, diverse informatiebijeenkomsten georganiseerd. Tevens is toen de mogelijkheid geboden om in te spreken op de verschillende alternatieven die werden onderzocht. Mede op basis van inspraakreacties op de verschillende alternatieven is de keuze voor het voorkeursalternatief, waar een nevengeul Varik-Heesselt onderdeel van uitmaakt, tot stand gekomen. Overigens is een hoogwatergeul ook al eerder onderzocht bij de totstandkoming van de PKB Ruimte voor de Rivier.

Ad 6

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankkaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin de juiste relatie dijken-rivierverruiming een belangrijk onderdeel is. Daarnaast wordt nogmaals gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Door een kleine dijkkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsdeling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als de, bestaande zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 ten minste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risicobenadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden worden. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaagse veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

Ad 7

Het voorstel van reclamant om de inwoners en bedrijven uit de dorpen Varik en Heesselt uit te kopen en het gebied geheel in te richten als (over)stroom gebied achten wij geen uitvoerbaar alternatief. Het ruimtebeslag voor de maatregel wordt onnodig vergroot en is financieel gezien niet haalbaar. Alleen de gronden die nodig zijn voor realisatie van een nevengeul zullen worden verworven.

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.6 Reclamant 6

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend eist reclamant dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle geleden schade compenseert.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant eist van de gemeente c.q. de provincie om vergoeding van persoonlijke schade.

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.7 Reclamant 7

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 1.

Beoordeling

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.8 Reclamant 8

Samenvatting

3. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
4. Aanvullend eist reclamant dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade geleden wordt vanwege het afbreken van een nieuwbouwwoning (en emotionele schade). Indien de nevengeul vlak langs het huis gerealiseerd wordt dan lijdt reclamant schade als gevolg van overlast en verminderd uitzicht.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1 waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant eist van de gemeente c.q. de provincie om vergoeding van persoonlijke schade vanwege het afbreken van een nieuwbouwwoning en bijbehorende emotionele schade. Reclamant noemt tevens schade als gevolg van overlast en verminderd uitzicht, indien de nevengeul vlak langs het huis gerealiseerd wordt.

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. De zogeheten 'tegemoetkoming in schade', voorheen 'planschade', is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe (onvoorziene) planologische situatie en de bestaande/oude situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduwsschade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.9 Reclamant 9

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend eist reclamant dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert.
 - Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade vooral zal liggen in de waardevermindering van de woning en mogelijk onverkoopbaar worden van de woning. Reclamant geeft tevens aan dat zolang er geen besluit genomen is de woning nu al onverkoopbaar is. Daarnaast geeft het idee van wonen een badkuip een sterk onveilig gevoel.
 - Reclamant geeft aan dat ook schade ontstaat door een vermindering van het woongenot vanwege de geïsoleerde ligging na realisatie van de geul. Verder verwacht reclamant hinder bij de aanleg van een geul en hinder in de toekomst bij het passeren van de geul (bruggen).

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant eist van de gemeente c.q. de provincie om vergoeding van persoonlijke schade vanwege het afbreken van een nieuwbouwwoning en bijbehorende emotionele schade. Reclamant noemt tevens schade als gevolg van overlast en verminderd uitzicht, indien de nevengeul vlak langs het huis gerealiseerd wordt.

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.10 Reclamant 10

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend eist reclamant dat wanneer de structuurvisie wordt vastgesteld, de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade vooral voortkomt uit het opnieuw bouwen en inrichten van een boerderijwoning met stallen en andere bijgebouwen, het opnieuw aanplanten van een fruitboomgaard, het opnieuw inrichten van land en stallen voor het houden van vee, gederfde materiële en immateriële schade, etc.
3. Reclamant vraagt hoe de provincie de bewoners van het getroffen gebied gaat faciliteren bij allerlei maatschappelijke problemen.
4. Reclamant vraagt hoe de provincie omgaat met het verzoek van reclamant om in het buitengebied van Varik een nieuwe bouwlocatie met tenminste 3 ha land te verkrijgen.
5. Reclamant geeft bij het onderdeel 'meekoppelkansen' aan geen behoefte te hebben aan meer recreatie. Reclamant is bewust landelijk gaan wonen om te genieten van de rust, ruimte en natuur.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 3

De gemeente is het eerste aanspreekpunt rond het faciliteren van bewoners bij maatschappelijke problemen. Waar mogelijk worden oplossingen geboden of wordt doorverwezen naar andere maatschappelijke organisaties. Bij de nadere uitwerking van een nevengeul zal ook gekeken worden naar onderwerpen als bereikbaarheid en faciliteiten. Aandacht voor deze thema's bij de inrichting kunnen maatschappelijke problemen (deels) voorkomen of verminderen.

Ad 4

De vaststelling van de structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Onderdeel hiervan is ook een Voorkeursbeslissing en bestemmingsplanprocedure. Dit betekent dat op dit moment nog niet wordt onderhandeld met inwoners en bedrijven in het gebied die mogelijk betrokken zijn. Mochten de gronden van reclamant nodig zijn voor de realisatie van de nevengeul, dan zullen diens gronden te zijner tijd moeten worden verworven. Verwerving op minnelijke wijze (in onderling overleg) geniet hierbij de voorkeur ten opzichte van onteigening.

Ad 5

Reclamant geeft aan geen behoefte te hebben aan meer recreatie in het gebied. Op dit moment is het nog niet concreet uitgewerkt welke recreatieve ontwikkelingen in het gebied gerealiseerd zullen en kunnen worden. Dit is sterk gerelateerd aan uiteindelijke vormgeving en inrichting van een geul. Wel is het zo dat een vorm van recreatie wordt gezien als meekoppelkans bij nadere uitwerking van een nevengeul.

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.11 Reclamant 11

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend stelt reclamant, dat het wonen in een 'badkuip' een inbreuk is op het woongenot.
3. Reclamant stelt dat de ontwikkeling veroorzaakt dat de woning zeer moeilijk verkoopbaar is, dan wel slechts voor een veel lagere verkoopprijs verkocht kan worden, dan wanneer de woning niet in een badkuip gelegen zou zijn. Hierdoor is het voor de reclamant niet mogelijk om elders een woning te vinden met een woongenot dat vergelijkbaar is met de situatie voordat de hoogwatergeulplannen publiekelijk bekend waren. Reclamant stelt dat de huizen in de badkuip nu al 10 tot 20% aan waarde hebben verloren door de hoogwatergeulplannen.

4. Reclamant geeft aan pas ca. anderhalf jaar geleden op de hoogte te zijn gebracht van het plan van de hoogwatergeul.
5. Reclamant geeft aan dat het erg lang heeft geduurd voordat indieners van een zienswijze op het voorontwerp antwoord hebben gekregen. Reclamant voelt zich als inwoner van het getroffen gebied niet serieus genomen.
6. Reclamant maakt zich zorgen over de veiligheid bij een eventuele overstroming. Reclamant wil vertrouwen op snelle medische hulp of hulp van brandweer als dit nodig is. Dit is volgens reclamant niet mogelijk in een badkuip omgeven door water met twee toegangsbruggen. Het vooruitzicht van frequente evacuaties bij dreigende overstromingen maakt het gebied voor ouderen ongeschikt als woongebied.
7. Reclamant geeft als mogelijk alternatief aan de inwoners en bedrijven van Varik en Heesselt eerlijk uit te kopen zodat zij elders verder kunnen. Van het vrijgekomen gebied kan dan een (over)stroomgebied gemaakt worden met of zonder extra geulen door de huidige dijk terug te leggen naar de noordzijde van beide dorpen. Volgens reclamant levert dit alternatief interessante meekoppelkansen op (bijvoorbeeld een windmolenpark).
8. Reclamant vreest een faillissement voor de kinderen wanneer reclamant onverhoopt komt te overlijden omdat zij belasting zullen moeten betalen over het geërfde perceel dat onverkoopbaar zal blijken te zijn.
9. Reclamant geeft aan dat er minder kostbare en minder ingrijpende alternatieven zijn de waaronder het schonen van de uiterwaarden zodat begroeiing geen obstakel meer vormt.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Een hoogwatergeul Varik-Heesselt levert de grootste bijdrage aan de opgave voor hoogwaterveiligheid. Om deze reden is in dit geval het algemeen belang van hoogwaterveiligheid verkozen boven het individuele belang van enkele bewoners bij Varik en Heesselt. Wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul bij Varik Heesselt zullen elders maatregelen noodzakelijk zijn. Maatregelen van deze omvang zullen elders eveneens stuiten op weerstand. Dit is niet te voorkomen.

Ad 3

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 4

Het is spijtig dat reclamant pas 1,5 jaar geleden kennis heeft genomen van de opname van een hoogwatergeul in de structuurvisie. Al medio 2012 zijn er tijdens de alternatievenstudie, voorafgaand aan de ((voor)ontwerp)-structuurvisie, diverse informatiebijeenkomsten georganiseerd. Tevens is toen de mogelijkheid geboden om in te spreken op de verschillende alternatieven die werden onderzocht. Mede op basis van inspraakreacties op de verschillende alternatieven is de keuze voor het voorkeursalternatief, waar een nevengeul Varik-Heesselt onderdeel van uitmaakt, tot stand gekomen. Overigens is een hoogwatergeul ook al eerder onderzocht bij de totstandkoming van de PKB Ruimte voor de Rivier.

Ad 5

Reclamant stelt terecht dat de beantwoording van de eerdere inspraakreacties zeer lang heeft geduurd.

De bestuurders hebben er voor gekozen om, in verband met het draagvlak voor de structuurvisie en een zorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming vanwege het ingrijpende karakter van de maatregelen in de structuurvisie, gemeenteraden en Provinciale Staten nauw te betrekken bij de besluitvorming over de ontwerp-structuurvisie. Normaal gesproken zijn de gemeenteraden en Provinciale Staten pas bij definitieve vaststelling aan zet. Het raadplegen van de gemeenteraden en Provinciale Staten kostte tijd.

Omdat de beantwoording van de inspraakreacties afhankelijk was van de besluitvorming in de gemeenteraden en Provinciale Staten, was het helaas niet mogelijk om u eerder antwoord te geven op uw inspraakreactie.

Ad 6

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin nogmaals wordt gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Door een kleine dijkkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsaling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als de bestaande, zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 ten minste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risico benadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden worden. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaagse veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

Ad 7

Het voorstel van reclamant om de inwoners en bedrijven uit de dorpen Varik en Heesselt uit te kopen en het gebied geheel in te richten als (over)stroom gebied achten wij geen uitvoerbaar alternatief. Het ruimtebeslag voor de maatregel wordt onnodig vergroot en is financieel gezien niet haalbaar. Alleen de gronden die nodig zijn voor realisatie van een nevengeul zullen worden verworven.

Ad 8

Op basis van de door u aangeleverde gegevens kan uw zienswijze niet beantwoord worden. De afhandeling van de nalatenschap van overlijden van reclamant is afhankelijk van het dan geldende fiscale regime en de keuzes die hierbinnen door de erfgenamen gemaakt worden.

Ad 9

Reclamant geeft terecht aan dat opschonen van de uiterwaarden de doorstroming kan bevorderen. Rijkswaterstaat is om die reden in de uiterwaarden bezig met de uitvoering van het project Stroomlijn. Doel van dit project is om de vegetatie in de stroombaan te verwijderen om de doorstroming te optimaliseren. Dit is echter niet genoeg om aan de doelstellingen ten aanzien van hoogwaterveiligheid voor de toekomst te voldoen. Grotere maatregel in de uiterwaarden blijven noodzakelijk om de doelstelling te halen. Bij nadere uitwerking van maatregelen wordt ook nadrukkelijk gekeken naar het effect van eventuele natuurontwikkeling op de doorstroombaarheid van de uiterwaard.

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.12 Reclamant 12

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 1.

Beoordeling

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.13 Reclamant 13

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend eist reclamant dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. De persoonlijke schade heeft onder andere betrekking op het uitvoeren van bedrijfsactiviteiten en reclamant stelt dat op het moment van aanleggen van de geul al voorzieningen getroffen moeten worden om uit te kunnen wijken op het moment dat tot een evacuatie wordt besloten. Hierbij moet gedacht worden aan alternatieve opslag, kantoorruimte en uitwijklocaties voor automatisering. Daarnaast zijn er (verblijfs)kosten tijdens een eventuele evacuatie en schade aan gebouwen door kwelwater.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen.

Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvoor bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.14 Reclamant 14

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend geeft reclamant aan dat de structuurvisie al jaren een ernstige impact heeft op het privéleven van reclamant. Reclamant heeft in 2008 een kavel gekocht en een levensbestendige woning gebouwd. De bestaande woning van reclamant is nog steeds niet verkocht. Reclamant stelt dat de verwachte aanleg van de geul hiervoor de reden is. Reclamant geeft aan dat de gemeente meent dat de schade een privérésico is.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant geeft aan persoonlijke schade te hebben opgelopen.

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.15 Reclamant 15

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 1.

Beoordeling

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.16 Reclamant 16

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.

2. Aanvullend eist reclamant dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle schade compenseert die voortvloeit uit de onteigening van zijn bedrijf. Reclamant geeft aan in de toekomst zijn fruitteeltbedrijf niet meer naar behoren uit te kunnen voeren.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant verzoekt om vergoeding voor alle geleden schade, die voortvloeit uit de onteigening van zijn bedrijf.

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvoor bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.17 Reclamant 17

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend stelt reclamant, dat het wonen in een 'badkuip' een inbreuk is op het woongenot.
3. Reclamant stelt dat de plannen voor een hoogwatergeul de oorzaak zijn dat de woning zeer moeilijk verkoopbaar is, dan wel slechts voor een veel lagere verkoopprijs verkocht kan worden dan wanneer de woning niet in een badkuip gesitueerd zou zijn. Hierdoor is het voor de reclamant niet mogelijk om elders een woning te vinden die bij de persoonlijke situatie past. Daarnaast stelt reclamant dat de huizen in de badkuip nu al 10 tot 20% aan waarde hebben verloren door de hoogwatergeulplannen en eigenlijk onverkoopbaar zijn geworden.
4. Reclamant geeft aan pas ca. anderhalf jaar geleden voor het eerst van de provincie kennis te hebben gekregen van deze plannen.
5. Reclamant maakt zich zorgen over de veiligheid bij een eventuele overstroming. Reclamant wil vertrouwen op snelle medische hulp of hulp van brandweer als dit nodig is. Dit is volgens reclamant niet mogelijk in een badkuip omgeven door water met twee toegangsbruggen. Het vooruitzicht van frequente evacuaties bij dreigende overstromingen maakt het gebied voor ouderen ongeschikt als woongebied.
6. Reclamant geeft als mogelijk alternatief aan de inwoners en bedrijven van Varik en Heesselt eerlijk uit te kopen zodat zij elders verder kunnen. Van het vrijgekomen gebied kan dan een (over)stroomgebied gemaakt worden met of zonder extra geulen door de huidige dijk terug te leggen naar de noordzijde van beide dorpen. Volgens reclamant levert dit alternatief interessante meekoppelkansen op (bijvoorbeeld een windmolenpark).

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Een hoogwatergeul Varik-Heesselt levert de grootste bijdrage aan de opgave voor hoogwaterveiligheid. Om deze reden is in dit geval het algemeen belang van hoogwaterveiligheid verkozen boven het individuele belang van enkele bewoners bij Varik en Heesselt. Wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul bij Varik Heesselt zullen elders maatregelen noodzakelijk zijn, deze maatregelen zullen ook negatieve effecten hebben voor omwonenden van deze maatregelen.

Ad 3

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan). Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 4

Het is spijtig dat reclamant pas 1,5 jaar geleden kennis heeft genomen van de opname van een hoogwatergeul in de structuurvisie. Al medio 2012 zijn er tijdens de alternatievenstudie, voorafgaand aan de ((voor)ontwerp)-structuurvisie, diverse informatiebijeenkomsten georganiseerd. Tevens is toen de mogelijkheid geboden om in te spreken op de verschillende alternatieven die werden onderzocht. Mede op basis van inspraakreacties op de verschillende alternatieven is de keuze voor het voorkeursalternatief, waar een nevengeul Varik-Heesselt onderdeel van uitmaakt, tot stand gekomen. Overigens is een hoogwatergeul ook al eerder onderzocht bij de totstandkoming van de PKB Ruimte voor de Rivier.

Ad 5

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin de juiste relatie dijken-rivierverruiming een belangrijk onderdeel is, nogmaals wordt gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Door een kleine dijkkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsaling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als de bestaande, zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 ten minste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risicobenadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden worden. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaagse veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

Ad 6

Het voorstel van reclamant om de inwoners en bedrijven uit de dorpen Varik en Heesselt uit te kopen en het gebied geheel in te richten als (over)stroom gebied achten wij geen uitvoerbaar alternatief. Het ruimtebeslag voor de maatregel wordt onnodig vergroot en is financieel gezien niet haalbaar. Alleen de gronden die nodig zijn voor realisatie van een nevengeul zullen worden verworven.

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.18 Reclamant 18

Samenvatting

5. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
6. Reclamant eist dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de geul vlak bij het huis gerealiseerd zal worden. Er komt een tweede hoge dijk langs het huis dat buiten het eiland zal liggen. Reclamant geeft aan slechte ervaringen te hebben met eerdere schaderegelingen en voorziet een waardedaling van de woning en problemen met de verkoopbaarheid.
7. Reclamant geeft aan dat er momenteel sprake is van overlast door motoren, auto's en discofeesten aan (de overzijde van) de Waal. Als de hoogwatergeul gerealiseerd wordt dan vreest reclamant dat deze overlast verder zal toenemen, omdat de geul gebruikt zal worden voor motorcross en gemotoriseerde waterrecreatie.

8. Reclamant geeft als mogelijk alternatief mee dat men de inwoners en bedrijven van Varik en Heesselt (ook wonend vlak buiten de geul) kan uitkopen zodat zij elders verder kunnen.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 3

Indien eind dit jaar duidelijk wordt dat een hoogwatergeul verder moet worden verkend in een zogenaamde MIRT-verkenning, dienen verschillende alternatieven en varianten in beeld te worden gebracht. Daarbij wordt dan ook gekeken welke andere functies, gekoppeld aan een hoogwatergeul, ontwikkeld kunnen worden in het gebied. Recreatie is één van deze functies waar naar gekeken wordt. De inrichting van de geul en de keuze voor een groene of blauwe variant zijn bepalend voor de recreatieve mogelijkheden. Bij de verdere uitwerking zal ook rekening worden gehouden met wat gezien de aard van de omgeving als passend wordt ervaren.

Wij begrijpen de zorg van reclamant en zien mogelijkheden om bij de inrichting maatregelen te treffen om ongewenste recreatie zo veel mogelijk tegen te gaan. Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Ongewenste recreatie is als aandachtspunt opgenomen bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul

Ad 4

Zie antwoord Ad 2

Het voorstel van reclamant om de inwoners en bedrijven uit de dorpen Varik en Heesselt uit te kopen achten wij geen uitvoerbaar alternatief. Het ruimtebeslag voor deze maatregel wordt onnodig vergroot en het is daardoor financieel gezien niet haalbaar.

Alleen de gronden die nodig zijn voor realisatie van een nevengeul zullen worden verworven.

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.19 Reclamant 19

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend eist reclamant dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade vooral voortkomt uit waardedaling en verkoopbaarheid van de woning. Daarnaast ondervindt reclamant emotionele schade.
3. Reclamant ervaart onzekerheid van het langdurig wachten.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant verzoekt de gemeente c.q. de provincie om vergoeding van emotionele schade en materiële schade, die vooral zal liggen in waardedaling en verkoopbaarheid van de woning.

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduwsschade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 3

Met betrekking tot een hoogwatergeul is en wordt een zorgvuldig besluitvormingstraject gevoerd. De structuurvisie maakt onderdeel uit van dit traject, net zoals het Nationaal Waterplan en het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning. In het kader van de structuurvisie zijn de maatregelen in het WaalWeelde West-gebied verkend en besproken in workshops met de 4 B's: burgers, bedrijven, beambten en bestuurders en is in samenwerking met deze partijen een voorkeursalternatief gekozen. Een ieder heeft kunnen inspreken tijdens de alternatievenfase en daarna op de voorontwerp- en ontwerpstructuurvisie. De effecten op de omgeving van de verschillende maatregelen zijn onderzocht in het milieueffectrapport. Met besluitvorming over een hoogwatergeul in de structuurvisie WaalWeelde West is besluitvormingstraject nog niet klaar, in het MIRT-onderzoek en MIRT-verkenning wordt wederom onderzoek uitgevoerd. MIRT kent meerdere fases. In de planuitwerkingsfase van het MIRT wordt gewerkt aan de planologische verankering (bestemmingsplan of inpassingsplan). Pas dan zal definitief duidelijk worden hoe de nevengeul precies komt te liggen en wordt ingericht.

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.20 Reclamant 20

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend eist reclamant dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade vooral betrekking heeft op waardevermindering van het onroerend goed.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant verzoekt de gemeente c.q. de provincie om vergoeding van alle schade. Hij noemt in dit verband met name de waardevermindering van het onroerend goed.

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen.

Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.21 Reclamant 21

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend voorziet reclamant bij een hoogwatergeul verschillende gevolgen voor natuur, namelijk: waterpeil verhoging, moerasgebieden, schadelijke insecten die ziekten verspreiden. Reclamant stelt dat extra natuur niet altijd een voordeel hoeft te zijn wanneer natuurlijke barrières worden geslecht en plaagorganismen een kans krijgen zich te ontwikkelen.
3. Reclamant geeft aan dat het woonhuis op dit moment niet verkoopbaar is. In 2 van de 3 gepresenteerde opties voor een hoogwatergeul zal het woonhuis van reclamant moeten verdwijnen. Reclamant heeft niet om deze situatie gevraagd en verzoekt schadeloos gesteld te worden.
4. Reclamant eist dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade vooral zal liggen in (verblijfs)kosten tijdens een eventuele evacuatie en schade aan gebouwen en tuin door kwelwater.
5. Reclamant vreest een faillissement voor de kinderen wanneer reclamant onverhoopt komt te overlijden omdat zij belasting zullen moeten betalen over het geërfde perceel dat onverkoopbaar zal blijken te zijn.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

In het MER en de Passende beoordeling is beschreven welke soorten er nu voor (kunnen)komen en wat de gevolgen op de natuurwaarden zijn wanneer een maatregel wordt uitgevoerd. Daarbij is ook aangegeven wat gedaan moet worden om negatieve effecten op natuur zo veel mogelijk te voorkomen. Bij verder uitwerking van de plannen zullen eventuele effecten op natuur, gezondheid en waterstanden in beeld worden gebracht. Overlast van insecten door moerasachtige-natuurontwikkeling en behoud/realiseren van biologisch evenwicht in natuurgebieden zal bij deze uitwerking een aandachtspunt zijn. Door een goede inrichting (situering, beplanting en beheer) kan veel van de overlast worden beperkt. Daarnaast houden wij resultaten van de landelijk ingezette (monitorings)studies van Alterra, het RIVM en het Centrum Monitoring Vectoren in de gaten. Informatie uit deze studies zal betrokken worden bij de nadere uitwerking van maatregelen.

In de structuurvisie zijn in bijlage 4 voor elke voorgenomen ontwikkeling de belangrijkste aandachtspunten opgenomen. Overlast van insecten door moerasachtige- natuurontwikkeling en behoud/realiseren van biologisch evenwicht in natuurgebieden zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 3, 4

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 5

Op basis van de door u aangeleverde gegevens kan uw zienswijze niet beantwoord worden. De afhandeling van de nalatenschap van overlijden van reclamant is afhankelijk van het dan geldende fiscale regime en de keuzes die hierbinnen door de erfgenamen gemaakt worden.

Conclusie

Aanvullend aan de tekstuele wijzigingen zoals genoemd in de beoordeling en conclusie van reclamant 1 zijn in bijlage 4 van de structuurvisie overlast van insecten door moerasachtige- natuurontwikkeling en behoud/realiseren van biologisch evenwicht in natuurgebieden als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

2.22 Reclamant 22

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 1.

Beoordeling

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.23 Reclamant 23

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 1.

Beoordeling

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.24 Reclamant 24

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Reclamant eist dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant heeft in 2007 een woning gekocht en tussen 2010 en 2013 een aanbouw gerealiseerd. Reclamant geeft aan destijds niet geïnformeerd te zijn over de plannen van een mogelijke hoogwatergeul. De persoonlijke schade vooral zal liggen in de verwevingskosten van de woning, de kosten van het slopen van schuren en alle kosten die samenhangen die met het realiseren van de aanbouw. Daarnaast zullen de plannen leiden tot een waardevermindering van de woning en afname van het woongenot. Tevens verwacht reclamant overlast te ondervinden tijdens de realisatie van de geul.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen.

Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.25 Reclamant 25

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Reclamant eist dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade vooral bestaat uit verdere waardevermindering van de woning, structureel extra reiskosten voor dagelijks woon-werkverkeer en bij onverhoopte dijkdoorbraak ernstige schade aan de woning. Dit alles naast eventuele andere, schade die op dit moment niet is te overzien.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en de conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant eist van de gemeente c.q. de provincie om compensatie van alle persoonlijke schade. Reclamant wijst op waardevermindering van de woning, structureel extra reiskosten voor dagelijks woon-, werkverkeer en bij onverhoopte dijkdoorbraak ernstige schade aan de woning.

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.26 Reclamant 26

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend eist reclamant dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade vooral bestaat uit verdere waardevermindering van de woning en perceel en de verminderde verhandelbaarheid daarvan. Daarnaast is sprake van gederfd woongenot, waaronder achteruitgang van uitzicht, rust, vrijheid en bereikbaarheid. Verder wijst reclamant op het toegenomen risico op overstromingen en de ernst van de gevolgen daarvan.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en de conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant eist dat de gemeente c.q. de provincie alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant wijst op waardevermindering van de woning en achteruitgang van het woongenot.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen.

Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.27 Reclamant 27

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend eist reclamant dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade vooral bestaat uit planschade (waardedaling woning en perceel), verminderd woongenot door minder uitzicht, extra reiskosten dankzij een langere aanrijroute, aangevuld met schade die nu nog niet te voorzien of te beschrijven zijn.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant eist van de gemeente c.q. de provincie om compensatie van alle persoonlijke schade. Reclamant wijst op waardevermindering van de woning, structureel extra reiskosten voor dagelijks woon-, werkverkeer en bij onverhoopte dijkdoorbraak ernstige schade aan de woning.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvoor bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.28 Reclamant 28

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend geeft reclamant aan dat reclamant een stuk land heeft van een ongeveer 2.5 ha dat biologisch wordt gebruikt. Een deel hiervan is in gebruik als fruitteelt, deels als grasland en deels als groente en zaadteelt. De inlaat van de eventuele hoogwatergeul zal over dit stuk land gaan en reclamant zal niet (of anders tegen hoge kosten) een nieuw stuk biologische land kunnen terugvinden. Reclamant geeft aan dat deze kosten door gemeente en provincie vergoed moeten worden bij het doorgaan van de hoogwatergeul.
3. Reclamant geeft aan dat er diverse plantensoorten te vinden zijn in het gebied van de toekomstige hoogwatergeul die op de rode lijst (bedreigde soorten) staan. Er zijn diverse plantensoorten in het gebied die uiterst zeldzaam zijn zoals: *Chenopodium bonus-henricus*, *Butomus umbellatus*, *Leontodon hispidus*, etc.
4. Reclamant stelt dat de evacuatie en de beperkte bereikbaarheid van de badkuip een negatief effect heeft op de bedrijfsvoering van het bedrijf van de reclamant. Het bedrijf zal de gemeente en de provincie aansprakelijk stellen voor onder andere de bedrijfseconomische gevolgen. Reclamant eist dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de schade inmiddels is opgelopen tot 50.000 euro.
5. Reclamant stelt aanvullend op het verzoek om het alternatief "Kooman" mee te nemen in de verdere behandeling van de structuurvisie, dat dit een gelegenheid is om het asbest in de grond bij de oude steenfabriek te saneren.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

De vaststelling van de structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Onderdeel hiervan is ook een Voorkeursbeslissing en bestemmingsplanprocedure. Dit betekent dat op dit moment nog niet wordt onderhandeld met inwoners en bedrijven in het gebied die mogelijk betrokken zijn. Mochten de gronden van reclamant nodig zijn voor de realisatie van de nevengeul, dan zullen diens gronden te zijner tijd moeten worden verworven. Verwerving op minnelijke wijze (in onderling overleg) geniet hierbij de voorkeur ten opzichte van onteigening.

Ad 3

Bij de nadere uitwerking van maatregelen zullen veld-inventarisaties uitgevoerd worden naar beschermde en bedreigde planten- en diersoorten. Deze kennis speelt een belangrijke rol in het ontwerpproces van maatregelen en inrichting van gebieden. Zo veel mogelijk wordt ingezet op behoud en ontwikkeling van natuurwaarden (inclusief bescherming van soorten van de rode lijst). Daar waar behoud niet mogelijk is of aantasting niet voorkomen kan worden, zal voldaan moeten worden aan de wettelijke verplichtingen op grond van de Flora- en Faunawet en Natuurbeschermingswet 1998. Daarnaast zijn binnen het provinciale natuurbeleid voor het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO) kernkwaliteiten (natuurwaarden) geformuleerd. Deze kernkwaliteiten omvatten vaak meer soorten en natuurtypen dan wettelijk beschermd. Ruimtelijke ingrepen die leiden tot aantasting van deze waarden kunnen niet of onder strikte voorwaarden doorgang vinden.

Ad 4

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen.

Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele grondeigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 5

Reclamant heeft gelijk dat met het toepassen van een bochtafsnijding waterstanden bovenstrooms zijn te verlagen. De omvang van de verlaging die met dit rivierkundige alternatief behaald kan worden, is echter bij lange na niet voldoende om de gewenste waterstands daling te realiseren. Daarnaast leidt het toepassen van een bochtafsnijding tot morfologische gevolgen, met name voor de scheepvaart bij Nijmegen en een versterking van de zogenaamde autonome bodemdaling. Op basis van expert judgement in mei 2014 is het alternatief Kooman daarom afgefallen.

Een belangrijk onderdeel van het MIRT-onderzoek is een evaluatie naar alle gemaakte keuzes en alternatieve maatregelen die zijn overwogen. Het alternatief Kooman is één van deze alternatieven en is meegenomen in deze evaluatie. Op basis van de evaluatie zal worden geconcludeerd of er kansrijke alternatieven zijn voor een hoogwatergeul die onvoldoende aan het licht zijn gekomen. Deze alternatieven kunnen worden meegenomen in de MIRT-verkenning. Alvorens wordt gestart met een MIRT-verkenning, zal een Startbeslissing MIRT moeten worden genomen.

Wanneer blijkt dat verruiming van de rivierbocht bij Heesselt een alternatief is zal bij nadere uitwerking ook aandacht zijn voor bodemvervuilingen en risico's voor de volksgezondheid. Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4 van de structuurvisie. Bodemvervuiling en risico's voor de volksgezondheid zijn als aandachtspunt bij de nadere uitwerking benoemd.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een punt aan te vullen.

In bijlage 4 is bodemvervuiling en het mogelijke effect op de volksgezondheid bij vergravingen als aandachtspunt opgenomen.

2.29 Reclamant 29

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend stelt reclamant, dat het wonen in een 'badkuip' een inbreuk is op het woongenot.
3. Reclamant stelt dat de ontwikkeling veroorzaakt dat de woning zeer moeilijk verkoopbaar is, dan wel slechts voor een veel lagere verkoopprijs verkocht kan worden dan wanneer de woning niet in een badkuip gelegen zou zijn. Hierdoor is het voor de reclamant niet mogelijk om elders een woning te vinden met een woongenot dat vergelijkbaar is met de situatie voordat de hoogwatergeulplannen publiekelijk bekend waren. Reclamant stelt dat de huizen in de badkuip nu al 10 tot 20% aan waarde hebben verloren door de hoogwatergeulplannen. Doordat reclamant vastzit aan een hogere hypotheek-rentepercentage ondervindt reclamant nu al financieel nadeel.

4. Reclamant geeft aan pas ca. anderhalf jaar geleden voor het eerst van de provincie kennis te hebben gekregen van deze plannen.
5. Reclamant maakt zich zorgen over de veiligheid bij een eventuele overstroming. Reclamant wil vertrouwen op snelle medische hulp of hulp van brandweer als dit nodig is. Dit is volgens reclamant niet mogelijk in een badkuip omgeven door water met twee toegangsbruggen. Het vooruitzicht van frequente evacuaties bij dreigende overstromingen maakt het gebied voor reclamant als ouderen ongeschikt als woongebied.
6. Reclamant geeft als mogelijk alternatief aan de inwoners en bedrijven van Varik en Heesselt eerlijk uit te kopen zodat zij elders verder kunnen. Van het vrijgekomen gebied kan dan een (over)stroomgebied gemaakt worden met of zonder extra geulen door de huidige dijk terug te leggen naar de noordzijde van beide dorpen. Volgens reclamant levert dit alternatief interessante meekoppelkansen op (bijvoorbeeld een windmolenpark).
7. Reclamant vreest een faillissement voor de kinderen wanneer bij overlijden belasting betaald moet worden over het geërfd perceel dat onverkoopbaar zal blijken te zijn.
8. Reclamant geeft aan dat er minder kostbare en minder ingrijpende alternatieven zijn de waaronder het schonen van de uiterwaarden zodat begroeiing geen obstakel meer vormt.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Een hoogwatergeul Varik-Heesselt levert de grootste bijdrage aan de opgave voor hoogwaterveiligheid. Om deze reden is in dit geval het algemeen belang van rivierveiligheid verkozen boven het individuele belang van enkele ondernemers en/of bewoners van het gebied bij Varik en Heesselt. Hierbij is van belang om in ogenschouw te nemen dat wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul er elders maatregelen noodzakelijk zijn die ook negatieve effecten zullen hebben voor omwonenden van deze maatregelen.

Ad 3

Reclamant stelt dat een hoogwatergeul financiële schade tot gevolg heeft voor inwoners en bedrijven. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen.

Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 4

Het is spijtig dat reclamant pas 1,5 jaar geleden kennis heeft gekregen van de opname van een hoogwatergeul in de structuurvisie. Al medio 2012 zijn er tijdens de alternatievenstudie voorafgaand aan de ((voor)ontwerp)-structuurvisie diverse informatiebijeenkomsten georganiseerd. Het was tevens mogelijk om in te spreken op de verschillende alternatieven die toentertijd onderzocht werden. Mede op basis van inspraakreacties op de verschillende alternatieven is de keuze voor het voorkeursalternatief tot stand gekomen. Overigens is een hoogwatergeul ook al eerder onderzocht bij de totstandkoming van de PKB Ruimte voor de Rivier.

Ad 5

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht in de Waal een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin de juiste relatie dijken-rivierverruiming een belangrijk onderdeel is. Daarnaast wordt nogmaals gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Door een kleine dijkkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstands daling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als de bestaande, zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 ten minste een kans op overlijden door overstrooming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risicobenadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden wordt. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaagse veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

Ad 6

Het voorstel van reclamant om de inwoners en bedrijven uit de dorpen Varik en Heesselt uit te kopen en het gebied geheel in te richten als (over)stroom gebied achten wij geen uitvoerbaar alternatief. Het ruimtebeslag voor de maatregel wordt onnodig vergroot en is financieel gezien niet haalbaar. Alleen de gronden die nodig zijn voor realisatie van een nevengeul zullen worden verworven.

Ad 7

Op basis van de door u aangeleverde gegevens kan uw zienswijze niet beantwoord worden. De afhandeling van de nalatenschap van overlijden van reclamant is afhankelijk van het dan geldende fiscale regime en de keuzes die hierbinnen door de erfgenamen gemaakt worden.

Ad 8

Reclamant geeft terecht aan dat opschonen van de uiterwaarden de doorstroming kan bevorderen. Rijkswaterstaat is om die reden in de uiterwaarden bezig met de uitvoering van het project Stroomlijn. Doel van dit project is om de vegetatie in de stroombaan te verwijderen om de doorstroming te optimaliseren. Dit is echter niet genoeg om aan de doelstellingen ten aanzien van hoogwaterveiligheid voor de toekomst te voldoen. Grotere maatregel in de uiterwaarden blijven noodzakelijk om de doelstelling te halen. Bij nadere uitwerking van maatregelen wordt ook nadrukkelijk gekeken naar het effect van eventuele natuurontwikkeling op de doorstroombaarheid van de uiterwaard. Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Ten aanzien van het effect van eventuele natuurontwikkeling op de doorstroombaarheid van de uiterwaarden is als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te verduidelijken of actualiseren.

- In paragraaf 3.1 is een passage over veiligheid toegevoegd.
- In bijlage 4 Aandachtspunten uitwerking maatregelen van de structuurvisie is het effect van eventuele natuurontwikkeling op de doorstroombaarheid van de uiterwaarden als aandachtspunt opgenomen;

2.30 Reclamant 30

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 1.

Beoordeling

Voor de beoordeling en de conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.31 Reclamant 31

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend geeft reclamant diverse gronden in het gebied van de geplande hoogwatergeul in bezit te hebben. Deze stukken grond worden verpacht en de opbrengsten komen ten goede aan de activiteiten van reclamant. Door de geplande hoogwatergeul zal reclamant land en dus inkomsten missen waardoor minder activiteiten kunnen worden georganiseerd. Hiervoor eist reclamant ruime compensatie te ontvangen.
3. Reclamant is eigenaar van een rijksmonument. Bij de bouw van dit historische gebouw is geen rekening gehouden met andere of wisselende grondwaterstanden. Dat betekent dat meer kwelwater meer vocht optrekking in de oude muren tot gevolg zal hebben. Dit heeft een desastreus gevolg op de lange termijn voor deze muren. Een lagere waterstand zal een zeer negatief effect hebben op de fundering van deze kerk. Mochten deze problemen optreden tijdens de aanleg of na de aanleg van de hoogwatergeul dan zal reclamant de gemeente en de provincie volledig aansprakelijk stellen voor deze problemen. Herstelmaatregelen zijn zeer ingrijpend en kostbaar.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2 en 3

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen.

Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele grondeigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Kwel is als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.32 Reclamant 32

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend eist reclamant dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade vooral bestaat uit waardevermindering van woning en bedrijfsruimte.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Reclamant verzoekt om vergoeding voor alle geleden schade, die bestaat uit waardevermindering van woning en bedrijfsruimte.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvoor bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.33 Reclamant 33

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 1.

Beoordeling

Voor de beoordeling en de conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.34 Reclamant 34

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
2. Aanvullend stelt reclamant, dat het wonen in een 'badkuip' een inbreuk is op het woongenot.

3. Reclamant stelt dat de ontwikkelingen ten aanzien van een hoogwatergeul veroorzaken dat de woning zeer moeilijk verkoopbaar is, dan wel slechts voor een veel lagere verkoopprijs verkocht kan worden dan wanneer de woning niet in een badkuip gelegen zou zijn. Hierdoor is het voor de reclamant niet mogelijk om elders een woning te vinden met een woongenot dat vergelijkbaar is met de situatie voordat de hoogwatergeulplannen publiekelijk bekend waren. Daarnaast stelt reclamant dat de huizen in de badkuip nu al 10 tot 20% aan waarde hebben verloren door de hoogwatergeulplannen.
4. Reclamant geeft aan pas ca. anderhalf jaar geleden voor het eerst van de provincie kennis te hebben gekregen van deze plannen.
5. Reclamant maakt zich zorgen over de veiligheid bij een eventuele overstroming. Reclamant wil vertrouwen op snelle medische hulp of hulp van brandweer als dit nodig is. Dit is volgens reclamant niet mogelijk in een badkuip omgeven door water met twee toegangsbruggen. Het vooruitzicht van frequente evacuaties bij dreigende overstromingen maakt het gebied voor reclamant ongeschikt als woongebied.
6. Reclamant geeft als mogelijk alternatief aan de inwoners en bedrijven van Varik en Heesselt eerlijk uit te kopen zodat zij elders verder kunnen. Van het vrijgekomen gebied kan dan een (over)stroomgebied gemaakt worden met of zonder extra geulen door de huidige dijk terug te leggen naar de noordzijde van beide dorpen. Volgens reclamant levert dit alternatief interessante meekoppelkansen op (bijvoorbeeld een windmolenpark).
7. Reclamant vreest een faillissement voor erfgenenamen wanneer bij overlijden belasting betaald moet worden over het geërfde perceel dat onverkoopbaar zal blijken te zijn.
8. Reclamant is eigenaar van een agrarisch perceel (boomgaard met kassen en bedrijfsgebouwen) en geeft aan zich ernstige zorgen te maken over de kwaliteit van dit perceel wanneer de hoogwatergeul wordt gerealiseerd. Reclamant vraagt zich af welke maatregelen genomen worden om in de toekomst een goede grondkwaliteit te garanderen bij een hoogwatergeul.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Een hoogwatergeul Varik-Heesselt levert de grootste bijdrage aan de opgave voor hoogwaterveiligheid. Om deze reden is in dit geval het algemeen belang van rivierveiligheid verkozen boven het individuele belang van enkele ondernemers en/of bewoners van het gebied bij Varik en Heesselt. Hierbij is van belang om in ogenschouw te nemen dat wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul er elders maatregelen noodzakelijk zijn die ook negatieve effecten zullen hebben voor omwonenden van deze maatregelen.

Ad 3

Reclamant eist van de gemeente c.q. de provincie om vergoeding van persoonlijke schade vanwege de waardevermindering van woning, tuin en opstallen.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 4

Het is spijtig dat reclamant pas 1,5 jaar geleden kennis heeft genomen van de opname van een hoogwatergeul in de structuurvisie. Al medio 2012 zijn er tijdens de alternatievenstudie, voorafgaand aan de ((voor)ontwerp)-structuurvisie, diverse informatiebijeenkomsten georganiseerd. Tevens is toen de mogelijkheid geboden om in te spreken op de verschillende alternatieven die werden onderzocht. Mede op basis van inspraakreacties op de verschillende alternatieven is de keuze voor het voorkeursalternatief, waar een nevengeul Varik-Heesselt onderdeel van uitmaakt, tot stand gekomen. Overigens is een hoogwatergeul ook al eerder onderzocht bij de totstandkoming van de PKB Ruimte voor de Rivier.

Ad 5

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin nogmaals gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Door een kleine dijkkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsdeling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als de bestaande, zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 ten minste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risicobenadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden wordt. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaagse veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

Ad 6

Het voorstel van reclamant om de inwoners en bedrijven uit de dorpen Varik en Heesselt uit te kopen en het gebied geheel in te richten als (over)stroom gebied achten wij geen uitvoerbaar alternatief. De ruimte die daar voor nodig is, is te groot en het is financieel gezien niet haalbaar. Alleen de gronden die nodig zijn voor realisatie van een nevengeul zullen worden verworven.

Ad 7

Op basis van de door u aangeleverde gegevens kan dit onderdeel van uw zienswijze niet beantwoord worden. De afhandeling van de nalatenschap van overlijden van reclamant is afhankelijk van het dan geldende fiscale regime en de keuzes die hierbinnen door de erfgenamen gemaakt worden.

Ad 8

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht in de Waal een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. Verder is het op het abstractieniveau van de structuurvisie is niet mogelijk om nu al aan te geven of de realisatie van de nevengeul effect heeft op de grondkwaliteit van percelen in de omgeving van de nevengeul. Het in beeld brengen en oplossing bieden voor mogelijke effecten van de nevengeul op de omgeving zijn onderdeel van de nadere uitwerking in het kader van de MIRT-procedure.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. De grondkwaliteit is als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt.

Conclusie

In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van de commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht toegevoegd. De grondkwaliteit is als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt.

2.35 Reclamant 35

Samenvatting

9. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 1.
10. Reclamant merkt op dat er meerdere keren bijzondere salamanders (zwarte met rode stippen) in de sloot zijn gevonden. Deze missen in de opsomming in het MER.
11. Reclamant eist dat de gemeente Neerijnen en/of de provincie Gelderland alle persoonlijke schade compenseert. Reclamant geeft aan dat de persoonlijke schade, naast de directe kosten door onteigening, bestaat uit:
 - waarde van de grond;
 - waardeverlies op apparatuur;
 - verhuiskosten;
 - taxatiekosten voor de woning, daarnaast ook die voor de nieuw aan te schaffen woning;
 - kosten bij de aanschaf van een ander huis;
 - boete bij vervroegde gedwongen aflossing van de hypotheek;
 - immateriële en emotionele schade;
 - eventuele kosten voor onderhoud aan de woning, welke onzinnige investeringen zijn indien onteigening plaatsvindt.
12. Reclamant geeft als mogelijk alternatief voor de hoogwatergeul mee dat het aantal sloten uitgebreid kan worden. Ook kunnen de bestaande sloten en wetingen in het gebied worden verbreed of verdiept. Door deze maatregelen neemt de waterberging aanzienlijk toe.
13. Reclamant merkt op dat naast de in de oorspronkelijke structuurvisie genoemde nevengeul er (na protesten) drie alternatieven voor de loop van de nevengeul zijn genoemd. Deze drie alternatieven zijn veel verder van het dorp geschetst, dichter naar de Bommelsestraat toe. Reclamant wijst erop dat juist in dat gebied een terrein van hoge archeologische waarde is gelegen.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 1, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2

Het is niet duidelijk welke soort salamander reclamant heeft aangetroffen. Salamanders worden beschermd onder de Flora- en Faunawet (en kamsalamander tevens onder de Natuurbeschermingswet). Bij nadere uitwerking van maatregelen zullen veld-inventarisaties worden uitgevoerd om te bepalen of beschermde planten – en diersoorten in het gebied aanwezig zijn. Wanneer beschermde soorten worden aangetroffen zal hiermee rekening moeten worden gehouden bij ontwerp en inrichting. Indien negatieve effecten op de soorten niet te voorkomen zijn worden aanvullende maatregelen genomen en geldt een vergunning- en/of ontheffingsplicht.

Ad 3

Reclamant verzoekt om compensatie voor alle geleden schaden en geeft in de zienswijze een nadere concretisering van de schadeposten waaraan moet worden gedacht.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: “De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren.” In dit kader stelt de Deltacommissaris: “Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt.”

Mochten de gronden van reclamant nodig zijn voor de realisatie van een hoogwatergeul, dan zullen diens gronden moeten worden verworven. Hoewel verwerving op minnelijke wijze (in onderling overleg) de voorkeur geniet, is onteigening op voorhand niet uit te sluiten. Omdat onteigening een ingrijpend instrument is, is de onteigeningsprocedure met veel waarborgen omkleed. De overheid moet alle schade vergoeden die het rechtstreekse gevolg is van de onteigening. Het vermogen en de inkomsten moeten gelijk zijn aan wat men had vóór de onteigening. Een onteigeningsprocedure kan pas overwogen worden na het onherroepelijk worden van een bestemmingsplan.

Ad 4

De oplossing van reclamant draagt niet bij aan de hoogwaterveiligheid. De waterstand van de Waal wordt immers niet verlaagd door het uitbreiden en verbreden van sloten en weteringen.

Ad 5

In de ontwerp-structuurvisie is een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt opgenomen met inachtneming van andere alternatieven. Op de verbeelding behorende bij de ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West staat hiervoor een indicatieve pijl getekend. De reden daarvoor is dat nog niet bekend is waar een hoogwatergeul precies komt te liggen. Nadere uitwerking van de maatregel vindt plaats in het MIRT-proces.

Bij de uitwerking van een variant zal in alle gevallen rekening gehouden worden met archeologie. In 1992 is door de Europese lidstaten het Verdrag van Valletta ondertekend. Dit verdrag benoemt de omgang met archeologisch erfgoed als onderdeel van ruimtelijke ontwikkelingen. In 2007 is deze omgang in Nederland wettelijk verankerd in de ruimtelijke ordening. Primair berust de zorg voor het archeologisch erfgoed bij gemeenten. Het middel dat gemeenten daarvoor ter beschikking staat, is het bestemmingsplan. Hierin wordt archeologie door middel van een dubbelbestemming opgenomen. De gemeente Neerijnen heeft in het bestemmingsplan Buitengebied een dubbelbestemming archeologie opgenomen.

Bij zowel het bepalen als het uitwerken van een variant wordt het archeologisch belang dan ook als onderdeel van de ruimtelijke ordening meegewogen. Waar archeologisch onderzoek noodzakelijk is, zal dit worden uitgevoerd conform de eisen van de betrokken overheden volgens de processtappen en kwaliteitseisen binnen het proces van Archeologische Monumentenzorg (AMZ).

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.36 Reclamant 36

Samenvatting

1. Reclamant spreekt zorg uit dat Varik en Heesselt geïsoleerd zullen raken, omgeven achter hoge dijken.
 - a. Reclamant stelt dat er één verbindingsweg komt. Reclamant stelt dat de rivierkundige maatregel niks mag kosten.
 - b. Reclamant stelt dat de bewoners van de twee dorpen als ratten in de val zitten als het doemscenario gebeurt. Reclamant heeft met eigen ogen gezien dat het water soms als een donderende waterval de uiterwaard instroomt.
2. Reclamant geeft aan dat in 1996/97 de dijken zijn verhoogd en dat de dijken momenteel niet goed genoeg meer zijn vanwege piping. Reclamant stelt dat in plaats van de dijken snel te herstellen wordt gekozen voor een hoogwatergeul. In dat kader vraagt reclamant zich af welke maatregelen de overheid kiest wanneer over 29 jaar weer hetzelfde probleem ontstaat.
3. Reclamant vraagt, ten aanzien van eventuele evacuatie, duidelijkheid over onderstaande aspecten:
 - Bij welke waterstand van Lobith wordt overgegaan tot evacuatie;
 - De locatie/opvang waar inwoners naartoe moeten;
 - Het vergoeden van de schade aan woningen en inboedel.
4. Reclamant noemt een proefschrift waarin gesteld werd dat de hoogte van het maximale hoog water bij Lobith niet veel meer dan 16000 m³/sec kan worden. Daarnaast is reclamant van mening dat bij de structuurvisie onjuiste rekenmethoden zijn toegepast voor het voorspellen van risico's en het bepalen van de waterstanddaling.
5. Reclamant stelt vraagtekens bij verschillende ontwikkelingen (woningbouw en bedrijventerreinen) in uiterwaarden nabij de flessenhals bij Zaltbommel. Hiermee wordt ruimte voor de rivier ingeleverd. De grootste verbetering van de waterafvoer zou vinden zijn in verruiming van de flessenhals. Reclamant wenst meer onderzoek naar effectieve maatregelen op die locatie.
6. Reclamant vraagt aandacht voor eerder gemaakte afspraken met betrekking tot de inrichting van de Heesseltse uiterwaarden.

7. Reclamant is ontstemd dat omwonenden niet in aanmerking komen voor een vergoeding. Met het oog op planschade stelt reclamant dat de hoogwatergeul niet voorzienbaar was en dat de bewoners hierdoor in aanmerking komen voor planschade. Er zou sprake zijn van een waardedaling van de woningen sinds 1998 tot minimaal 2020. Reclamant geeft aan om zo spoedig mogelijk schadeclaims in te dienen.

8. Aanvulling op zienswijze (brief 20-03-2015):

Reclamant stelt dat het grootste gevaar dat het rivierengebied bedreigt niet het hoogwater is, maar de plannen die bedacht worden om het hoogwater op te vangen. Reclamant verzoekt om geen uitvoering te geven aan de hoogwatergeul Varik-Heesselt en de woningbouw in de uiterwaarden van Zaltbommel.

Beoordeling

Ad 1 a en b

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin nogmaals gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Door een kleine dijkkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsdeling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als de bestaande, zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 ten minste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risicobenadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden wordt. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaagse veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

Tot slot geeft reclamant bezwaren aan met betrekking tot de ontsluiting en bereikbaarheid. Ontsluiting en bereikbaarheid zijn een belangrijk onderwerp in de nadere uitwerking. In het kader van de MIRT-verkenning voor Varik en Heesselt worden keuzes gemaakt met betrekking tot het ontwerp, de ligging van een hoogwatergeul en de bereikbaarheid en ontsluiting van het gebied.

Ad 2

Dijkverbetering, bijvoorbeeld ten behoeve van het oplossen van piping, wordt los van het hoogwaterveiligheidsaspect sowieso uitgevoerd door het waterschap Rivierenland in het kader van Hoogwaterbeschermingsprogramma.

Ten aanzien van rivierveiligheid vindt een nauwe afstemming plaats tussen rivierverruimende maatregelen en dijken-maatregelen. Met betrekking tot het MIRT-onderzoek dat nu plaats vindt naar een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt wordt dan ook samen gewerkt door het waterschap Rivierenland, het Rijk (ministerie I&M en Rijkswaterstaat) en provincie en gemeente Neerijnen. Zo wordt ook in de parallel lopende verkenning Waardenburg-Ophemert (dijkkring 43) ten behoeve van dijkverbetering het MIRT-onderzoek hoogwatergeul Varik-Heesselt betrokken.

Tot slot de waren maatregelen die zijn genomen in het kader van de PKB Ruimte voor de Rivier gericht op hoogwaterveiligheid tot 2015. De structuurvisie WaalWeelde West beziet hoogwaterveiligheid voor de lange termijn (het jaar 2100). Dit laat onverlet dat het rivierengebied een dynamisch gebied is waarbij continu gewerkt wordt aan de waterveiligheid.

Ad 3

Reclamant gaat in dit onderdeel van de zienswijze in op veiligheidsaspecten bij de realisatie van een hoogwatergeul. In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin de juiste relatie dijken-rivierverruiming een belangrijk onderdeel is. Daarnaast wordt nogmaals gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Door een kleine dijkkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsaling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als het bestaande, zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 ten minste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risicobenadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden wordt. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaagse veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

In de structuurvisie is in hoofdstuk 3.1 een paragraaf opgenomen met over de veiligheid van bewoners.

In dit onderdeel van de zienswijze gaat reclamant tevens in op het aspect schade in relatie tot evacuatie. Voor de beantwoording van dit onderdeel van de zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 7.

Ad 4

Het is nooit mogelijk om met 100% zekerheid te voorspellen of en wanneer extreem hoog water optreedt. Dit betekent echter niet dat er geen maatregelen genomen moeten worden om de veiligheid van het rivierengebied te borgen. Met het Deltaprogramma treft het Rijk een verzekering voor het riviergebied. De gevolgen van een overstroming kunnen zo verwoestend zijn, dat het Rijk ervoor heeft gekozen om maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat de kans op een overstroming zo klein mogelijk is. Daarbij staat in de aanpak van het Deltaprogramma adaptief deltamanagement centraal: er wordt ver vooruit gekeken naar de opgaven die voor ons liggen en met die kennis worden op tijd betaalbare maatregelen genomen. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat steeds flexibel kan worden ingespeeld op nieuwe kansen en nieuwe inzichten.

Ten aanzien van de rekenmethode, het waterstandsverlagend effect van 45-52 cm is gebaseerd op een modelberekening. De onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is gegeven in het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" van Deltares in samenwerking met Arcadis.

In de structuurvisietekst is een verwijzing naar het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" opgenomen. Het rapport is opgenomen in bijlage 6 van de structuurvisie.

Ad 5

Het terrein Buitenstad Zaltbommel ligt volledig in de stroomschaduw van de historische binnenstad van Zaltbommel. Dit leidt er toe dat de waterstandsdeling die gerealiseerd kan worden, nihil is. In het maatregelenboek Boven-Rijn/Waal dat ten behoeve van de PKB Ruimte voor de Rivier is opgesteld is een maatregel onderzocht die uitgaat van het afgraven van het hoogwatervrije terrein bij Zaltbommel en ontwikkeling tot natuurlijk grasland. Deze maatregel heeft de code W37-1. De MHW-winst van deze maatregel is zoals verwacht erg klein: 8 mm. Dit betekent dat meer onderzoek naar effectieve maatregelen op de locatie Buitenstad Zaltbommel niet opportuun is. Om dezelfde reden is in de structuurvisie de ruimte voor de rivier gezocht aan overzijde in de Rijswaard, Kerkewaard en Crobsche Waard.

Ad 6

De herinrichting van de Heesseltsche uiterwaarden en de in dat kader gemaakte afspraken worden door de Structuurvisie niet te niet gedaan. Door klimaatverandering zal de Waal in de toekomst grotere hoeveelheden water moeten kunnen afvoeren dan nu het geval is. De verwachting is dat de herinrichting van de Heesseltsche Uiterwaarden niet voldoende zal zijn om de Waal in deze regio voor de langere termijn veilig te maken. Aanvullende maatregelen zullen noodzakelijk zijn. Bij het verkennen van een hoogwatergeul wordt de herinrichting van de Heesseltsche Uiterwaarden meegenomen. De herinrichting van de Heesseltsche Uiterwaarden gaat dan ook gewoon door.

Ad 7

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 8

De structuurvisie WaalWeelde West is een integrale structuurvisie die de ontwikkeling van het uiterwaardgebied voor de lange termijn beziet. In de structuurvisie zijn doelen gesteld voor alle ruimtelijke thema's waaronder hoogwaterveiligheid en wonen. De structuurvisie WaalWeelde West en het bijbehorende milieueffectrapport laat zien dat vrijwel alle vooraf gestelde doelen gehaald kunnen worden.

Ten aanzien van ontwikkeling van Buitenstad Zaltbommel wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 5. Uit onderzoek blijkt dat afgraven van het hoogwatervrije terrein bij Zaltbommel niet effectief is. Bovendien stelt ook de Beleidslijn Grote Rivieren dat niet riviergebonden ontwikkelingen in het uiterwaardengebied alleen mogelijk zijn wanneer deze per saldo bijdragen aan extra rivierverruiming. Dat betekent dat gekoppeld aan de ontwikkeling van Buitenstad Zaltbommel door de ontwikkelende partijen een bijdrage zal worden geleverd aan de opgave ten aanzien van hoogwaterveiligheid zoals deze is opgenomen in de structuurvisie.

Ten aanzien van een hoogwatergeul Varik-Heesselt kan gelden dat de maatregel een heel belangrijke maatregel is ten aanzien van hoogwaterveiligheid. Een belangrijk aspect bij de verdere uitwerking van een dergelijke maatregel is veiligheid van omwonenden. Hiervoor zijn landelijke normen vastgesteld. Daarnaast is bij de keuze van maatregelen ten behoeve hoogwaterveiligheid het van belang om in ogenschouw te nemen dat wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul er elders maatregelen noodzakelijk zijn die naar verwachting ook negatieve effecten zullen hebben voor omwonenden van deze maatregelen.

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.37 Reclamant 37

Samenvatting

1. De reactienota is door reclamant in goede orde ontvangen maar hij beschouwt de procedure als langdradig en onzorgvuldig.
2. Reclamant vraagt om inhoudelijke duidelijkheid over ontstane schade. Er wordt volgens reclamant slechts aangegeven welke procedures gevolgd kunnen worden. Daarnaast geeft reclamant aan dat schade niet inhoudelijk met betrokkenen is besproken. Verder constateert reclamant dat er waardevermindering is opgetreden, doordat de WOZ-waarde drastisch verminderd is. Reclamant geeft aan dat geen rekening wordt gehouden met de daadwerkelijke vermogensdaling. Tot slot geeft reclamant aan dat bovenstaande gezien kan worden als eerste stellingname in komende procedures.

Beoordeling

Ad 1

Reclamant stelt terecht dat de beantwoording van de eerdere inspraakreacties zeer lang heeft geduurd.

De bestuurders hebben er voor gekozen om, in verband met het draagvlak voor de structuurvisie en een zorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming vanwege het ingrijpende karakter van de maatregelen in de structuurvisie, gemeenteraden en Provinciale Staten nauw te betrekken bij de besluitvorming over de ontwerp-structuurvisie. Normaal gesproken zijn de gemeenteraden en Provinciale Staten pas bij definitieve vaststelling aan zet. Het raadplegen van de gemeenteraden en Provinciale Staten kostte tijd.

Omdat de beantwoording van de inspraakreacties afhankelijk was van de besluitvorming in de gemeenteraden en Provinciale Staten, was het helaas niet mogelijk om u eerder antwoord te geven op uw inspraakreactie.

Ad 2

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.38 Reclamant 38

Samenvatting

1. Reclamant geeft aan dat voor elke vorm van schade voortvloeiend uit de structuurvisie vooraf een voorstel moet worden gedaan voor vergoeding aan mogelijke gedupeerden. Reclamant is van mening dat opdrachtgever voor elk nadelig gevolg verantwoordelijk is. Reclamant is van mening dat verschuilen achter wetgeving m.b.t. schaduw schade (structuurvisie paragraaf 7.3) strijdig is met het belang dat de overheid zegt te hechten aan draagvlak.
2. Reclamant geeft aan dat bij de herinrichting van de Heesseltsche Uiterwaarden in 2000 afspraken zijn gemaakt omtrent het behouden van cultuurlandschap, waaronder het behoud van vee tussen de zomer- en winterdijk. Reclamant geeft aan dat deze afspraken worden geschaad.
3. Reclamant stelt voor om een onafhankelijke klachtencommissie in te stellen zodat het draagvlak niet kan worden tegengewerkt door de planvormers en aan een open en eerlijk proces kan wordt gewerkt.

4. Reclamant wijst op de samenhang van maatregelen. De maatregelen in Varik/Heesselt hebben geen zin als de 'flessenhals' bij Zaltbommel niet wordt aangepakt. In het gebied zal een gevaarlijke situatie ontstaan wanneer het water van de 45 – 52 cm. waterstandsdeling niet weg kan.
5. Reclamant is van mening dat inspreken geen zin heeft omdat alles toch wordt weggeschreven.
6. Reclamant vraagt naar de status van deze structuurvisie.

Beoordeling

Ad 1

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen.

Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 2

De ontwikkeling van de Heesseltsche uiterwaarden is in de structuurvisie opgenomen als een zogenaamd autonoom project. Dit betekent dat in de structuurvisie geen veranderingen voorstelt ten opzichte van het lopende proces.

Rijkswaterstaat heeft de omgeving destijds intensief betrokken bij de uitwerking van het voorkeursalternatief. Daarbij is zo veel als mogelijk tegemoet gekomen aan wensen vanuit de omgeving om het agrarisch medegebruik te behouden. Dit door in bepaalde deelgebieden geen fysieke inrichtingsmaatregelen te treffen en door afspraken te maken over toe te passen beheer en de inzet van lokale agrariërs daarbij. Afspraken zijn destijds vastgelegd in een beheerplan en in een beheerovereenkomst tussen Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland, Staatsbosbeheer en gemeente Neerijnen. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden is eveneens ruime aandacht besteed aan het beheer door agrariërs. In dit verband is een (extra) overeenkomst gesloten tussen Staatsbosbeheer en de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer en Landschap Tieler- en Culemborger Waarden (VANL). Deze laatste gaat helpen bij de uitvoering van het beheer en ziet toe op inzet van lokale agrariërs hierbij. De destijds gemaakte afspraken worden nog steeds gestand gedaan.

Ad 3

Wij herkennen ons niet in het beeld dat reclamant schetst. Zowel bij de structuurvisie als bij de uitwerking van de verschillende plannen na de structuurvisie is en wordt een open en eerlijk proces gevolgd. We werken daarom vaak met een klankbordgroep waar lokale belangen kunnen worden ingebracht. Ook kan hierdoor draagvlak worden verkregen. In het structuurvisieproces is vanaf het begin gewerkt met de 4 B's: burgers, bedrijven, beampten en bestuurders. Daarnaast zijn in de verschillende fases van het structuurvisieproces, namelijk ten tijde van de alternatievenstudie, het voorontwerp en het ontwerp, bijeenkomsten georganiseerd en was het mogelijk om te reageren op de voorliggende plannen.

Het instellen van een onafhankelijke klachtencommissie is niet noodzakelijk. Mocht u een klacht willen indienen, dan kent zowel de provincie als de gemeenten namelijk al een onafhankelijke commissie voor bezwaarschriften en klachten. Iedereen heeft namelijk het recht om een klacht in te dienen bij de provincie of gemeente. Op de website van de provincie en gemeenten vindt u meer informatie.

Ad 4

Een hoogwatergeul betekent een hele grote waterstandsdeling bovenstrooms over een heel lang traject. Ten aanzien van het knelpunt bij Zaltbommel worden benedenstrooms van dat knelpunt andere maatregelen voorzien.

Ad 5

We betreuren het dat reclamant het idee heeft dat inspreken geen zin heeft. We zijn dan ook blij dat reclamant dit toch heeft gedaan. Onder andere door de zienswijzen weten wij wat er leeft onder de inwoners, welke onderwerpen meer uitleg nodig hebben en wordt waar kan of nodig is een beslissing aangepast. We stellen uw zienswijzen dan ook zeer op prijs.

Ad 6

Iedere gemeente en provincie is verplicht om voor haar gehele grondgebied één of meer structuurvisies op te stellen ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. De Wet ruimtelijke ordening maakt het ook mogelijk om daarnaast een deelstructuurvisie op te stellen. De structuurvisie WaalWeelde West is een dergelijke deelstructuurvisie.

In de structuurvisie geven wij een integrale visie op WaalWeelde West. De structuurvisie bevat de hoofdlijnen van nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast bevat het de hoofdzaken van het door de gemeenten en provincie te voeren ruimtelijk beleid. De samenhang met beleid op het gebied van economie, recreatie en dergelijke maken we duidelijk.

Met het vaststellen van de structuurvisie leggen we onze visie vast. Voor de ontwikkelingen binnen de gemeente en de provincie is het een bindend instrument. Voor inwoners is de structuurvisie niet rechtstreeks bindend (zoals een bestemmingsplan). Wel vormt de structuurvisie het kader voor op te stellen bestemmingsplannen, projectbesluiten en voorbereidingsbesluiten.

De structuurvisie is een strategisch beleidsdocument. Daarom kan men hiertegen niet in beroep gaan bij de rechter. Dit kan indirect in bijvoorbeeld een procedure voor een bestemmingsplan of omgevingsvergunning. Dit zijn namelijk procedures die men baseert op de structuurvisie. Door vastlegging van het beleid in de structuurvisie ligt de koers vast. De rechter kijkt dan in principe alleen naar de juiste toepassing van het beleid in een concreet geval en van de wet. Het beleid is namelijk een zaak van het bestuur. Niet van de rechter.

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.39 Reclamant 39

Samenvatting

Reclamant vindt dat in veel gevallen niet of zeer onvolledig is ingegaan op de inspraakreacties. Reclamant geeft als voorbeeld dat in één van de inspraakreacties wordt opgemerkt dat nergens in het Voorontwerp wordt vermeld dat de kribverlaging (bij de Heesseltsche Uiterwaarden) gerealiseerd wordt en wat dat concreet aan waterstandsdeling oplevert. Volgens reclamant is de reactie die hierop wordt gegeven abstract en ontoegankelijk met indrukwekkende termen die niets verduidelijken, terwijl er niets is terug te vinden over de kribverlaging (die al wordt uitgevoerd) en het aantal centimeters verlaging die deze operatie oplevert.

Beoordeling

Wij betreuren het dat reclamant vindt dat in veel gevallen niet of zeer onvolledig is ingegaan op de inspraakreacties. Bij de totstandkoming van de structuurvisie is juist veel aandacht besteed aan het creëren van draagvlak en het betrekken van de inwoners. Omwille van de leesbaarheid, de hanteerbaarheid van de Reactienota en om deze beperkt van omvang te houden is er voor gekozen om niet per inspraakreactie de uitleg over een thema als “rivierverruiming” op te nemen. Wij zijn van mening dat in de Nota van Inspraak de inspraakreacties zeer ruimhartig zijn samengevat en beantwoord.

Ten aanzien van kribverlagingen kan worden aangegeven dat deze onderdeel zijn van de autonome, al lopende, projecten. Deze autonome maatregelen er op zijn gericht om de doelstellingen ten aanzien van hoogwaterveiligheid voor de korte termijn (2015) te realiseren. Het totale maatregelenpakket waar de kribverlagingen onderdeel van zijn, maken een afvoer van 16.000 m³/s bij Lobith mogelijk. De verwachting is dat in de loop der jaren de hoeveelheid af te voeren water toeneemt. Uitgangspunt voor het jaar 2100 is een afvoer van 18.000 m³/s. Dit betekent dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn, deze maatregelen voor de lange termijn zijn opgenomen in de structuurvisie.

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.40 Reclamant 40

Samenvatting

1. Reclamant vindt het realiseren van een Hoogwatergeul in het gebied Varik-Heesselt helemaal geen goed idee. Reclamant geeft hierbij het argument dat na effecten in de Duitse plannen de doelstelling voor Ruimte voor de Rivier wordt gehaald.
2. Reclamant vraagt wanneer er werkelijk uitvoering plaatsvindt aan de Heesseltsche uiterwaarden. Volgens de reclamant is er wel aandacht besteed aan de verzwaring en verbetering van dijken en nieuwe natuur, maar niet aan veiligheid.
3. Reclamant vraagt aandacht voor kribverlaging en samenwerking voor projecten langs het water.
4. Reclamant vraagt duidelijkheid over de dijkverbetering in 2020 bij de Heesseltsche Uiterwaarden in relatie tot de Hoogwatergeul Varik-Heesselt die uitkomt in de Heesseltsche Uiterwaarden.
5. Reclamant is van mening dat er schade is ontstaan door onverkoopbare woningen en bedrijven die geen kant meer uit kunnen. Reclamant geeft aan dat schadeclaims te verwachten zijn.
6. Reclamant vindt dat Varik-Heesselt-Ophemert moet bloeden voor de flessenhals bij Zaltbommel, de woningen in de uiterwaard en het containeroverslag bedrijf in Kerkewaard in Haaften.

Beoordeling

Ad 1

In Duitsland wordt aan de opgave voor hoogwaterveiligheid gewerkt. De verwachting is dat deze opgave in Duitsland gedeeltelijk zal worden ingevuld door middel van retentiegebieden die het water tijdelijk vasthouden. Daarnaast wordt verwacht dat Duitsland in de dichtbevolkte gebieden zal kiezen voor een betere bescherming door dijkverhogingen en mobiele keringen. Op internationaal niveau en interregionaal worden afspraken gemaakt over de maatregelen in Duitsland.

Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

De structuurvisietekst over de afstemming met Duitsland over rivierveiligheid is geactualiseerd.

Ad 2

De ontwikkeling van de Heesseltsche uiterwaarden is in de structuurvisie opgenomen als een zogenaamd autonoom project. Dit betekent dat in de structuurvisie geen veranderingen voorstelt ten opzichte van het lopende proces.

Rijkswaterstaat heeft de omgeving destijds intensief betrokken bij de uitwerking van het voorkeursalternatief. Daarbij is zo veel als mogelijk tegemoet gekomen aan wensen vanuit de omgeving om het agrarisch medegebruik te behouden. Dit door in bepaalde deelgebieden geen fysieke inrichtingsmaatregelen te treffen en door afspraken te maken over toe te passen beheer en de inzet van lokale agrariërs daarbij. Afspraken zijn destijds vastgelegd in een beheerplan en in een beheerovereenkomst tussen Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland, Staatsbosbeheer en gemeente Neerijnen. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden is eveneens ruime aandacht besteed aan het beheer door agrariërs. In dit verband is een (extra) overeenkomst gesloten tussen Staatsbosbeheer en de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer en Landschap Tieler- en Culemborger Waarden (VANL). Deze laatste gaat helpen bij de uitvoering van het beheer en ziet toe op inzet van lokale agrariërs hierbij. De destijds gemaakte afspraken worden nog steeds gestand gedaan.

Ad 3

Kribverlagingen zijn onderdeel van de autonome, al lopende, projecten. Deze autonome maatregelen er op zijn gericht om de doelstellingen ten aanzien van hoogwaterveiligheid voor de korte termijn (2015) te realiseren. Het totale maatregelenpakket waar de kribverlagingen onderdeel van zijn, maken een afvoer van 16.000 m³/s bij Lobith mogelijk. De verwachting is dat in de loop der jaren de hoeveelheid af te voeren water toeneemt. Uitgangspunt voor het jaar 2100 is een afvoer van 18.000 m³/s. Dit betekent dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn, deze maatregelen voor de lange termijn zijn opgenomen in de structuurvisie.

Via het programma WaalWeelde is er afstemming tussen de verschillende projecten langs de Waal. Ook over het project Kribverlaging Waal is er afstemming tussen Rijkswaterstaat, de provincie, de gemeenten en het Waterschap.

Ad 4

Het Rijk voert een onderzoek uit naar de relatie tussen het Hoogwaterbeschermingsprogramma (dijkaanpassingen) en de Voorkeursstrategie (combinatie van dijkversterking en ruimte voor de rivier maatregelen). Resultaat omvat informatie over het verschil in de noodzakelijke dijkverhoging wanneer een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt wordt aangelegd. Dit zal input zijn voor de nadere uitwerking van een nevengeul. Op deze wijze wordt gekeken naar het samenspel tussen dijkversterking en rivierverruiming. Het waterschap, verantwoordelijk voor de dijken, zal bij dit proces betrokken worden.

Ad 5

Wij sluiten niet uit dat er schadeclaims zullen worden ingediend door de plaatselijke bevolking en bedrijven.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvoor bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 6

De Waal vormt bij Zaltbommel inderdaad een flessenhals. De uiterwaarden bij Zaltbommel liggen in de stroomschaduw, dit betekent dat maatregelen in dit gebied geen waterstandsverlagend effect sorteren. In de structuurvisie is er ruimte voor de rivier gezocht aan overzijde in de Rijswaard, Kerkewaard en Crobsche Waard. Ook de maatregelen verder stroomafwaarts tot en met de combinatiemaatregel in de Ruijterwaard en bij Brakel dragen bij aan het oplossen van dit hydraulisch knelpunt.

De ontwikkeling van Buitenstad Zaltbommel en de uitbreiding en ontwikkeling van bedrijventerrein Kerkewaard hebben echter geen waterstandsverhogend effect. Bovendien stelt ook de Beleidslijn Grote Rivieren dat niet riviergebonden ontwikkelingen in het uiterwaardengebied alleen mogelijk zijn wanneer deze per saldo bijdragen aan extra rivierverruiming. Dat betekent dat gekoppeld aan de ontwikkeling van Buitenstad Zaltbommel door de ontwikkelende partijen een bijdrage zal worden geleverd aan de opgave ten aanzien van hoogwaterveiligheid zoals deze is opgenomen in de structuurvisie.

Ten aanzien van de Buitenstad Zaltbommel kan aangegeven worden dat het terrein volledig in de stroomschaduw van de historische binnenstad van Zaltbommel ligt. Dit leidt er toe dat de waterstands daling die gerealiseerd kan worden, nihil is. In het maatregelenboek Boven-Rijn/Waal dat ten behoeve van de PKB Ruimte voor de Rivier is opgesteld is een maatregel onderzocht die uitgaat van het afgraven van het hoogwatervrije terrein bij Zaltbommel en ontwikkeling tot natuurlijk grasland. Deze maatregel heeft de code W37-1. De MHW-winst van deze maatregel is zoals verwacht erg klein: 8 mm. Dit betekent dat meer onderzoek naar effectieve maatregelen op de locatie Buitenstad Zaltbommel niet opportuun is.

Bij de Kerkewaard wordt een rivierkundige maatregel voorzien, namelijk het verlengen van de overnachtingshaven. De Bypass Haaften is in de ontwerp-structuurvisie afgevalen. De redenen hiervoor zijn:

De lange termijn van onzekerheid voor bewoners van het gebied. De maatregel was voorzien na 2050. Dit betekent dat op dit moment nog niet kan worden gezien of daadwerkelijk realisatie zal plaatsvinden. Wel is duidelijk dat de komende decennia uitvoering in ieder geval niet aan de orde zal zijn. Opname van deze maatregelen werpt naar verwachting wel zijn schaduw vooruit. Ondanks dat er geen juridische basis is om een vergoeding toe te kennen op basis van huidige wet- en regelgeving, kan opname van de maatregelen betekenen dat bijvoorbeeld woningen minder goed verkoopbaar worden en ontwikkelingen niet door kunnen gaan. De periode waarin dit effect kan optreden en het gebied in onzekerheid zal blijven is (zeer) lang. In algemene zin is het gewenst, en uitgangspunt in de structuurvisie is, dat over het al dan niet doorgaan van maatregelen zo snel mogelijk duidelijkheid ontstaat. Dit is een schadebeperkende insteek die op gespannen voet staat met de bypass Haaften.

Daarnaast is de zoekzone voor de bypass gelegen in een dynamisch gebied: er bevinden zich veel functies waaronder (tuinbouw)bedrijven, agrarische bedrijven, sportvelden, woningen, een Multifunctioneel Centrum en een begraafplaats. Er bestaan ook nog (forse) uitbreidingswensen (o.a. woningbouw Haaften Noord, aanleg leiding biovergister). Opname van de bypass in de structuurvisie en de mogelijke vertaling in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), zou betekenen dat aan initiatieven beperkingen worden gesteld, omdat grote kapitaalinvesteringen voorkomen moeten worden om latere uitkoop betaalbaar te houden.

Hoewel de bypass Haaften zorgt voor een aanzienlijke verlaging van de waterstand, is deze waterstandsverlaging aanzienlijk minder dan de waterstandsverlaging ten gevolge van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt. De globale kostenberekening van de bypass Haaften geeft aan dat een zeer forse investering nodig is om op deze locatie een bypass te realiseren. De kosten in relatie tot het waterstandsverlagend effect maken dat de bypass Haaften vanuit kosteneffectiviteit niet aantrekkelijk is.

Conclusie

De aanvullende onderdelen van de zienswijze geven geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

2.41 Reclamant 41

Samenvatting

De zienswijze van reclamant is gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 40.

Beoordeling

Voor de beoordeling en de conclusie wordt verwezen naar reclamant 40, waarmee de zienswijze van reclamant overeen komt.

2.42 Reclamant 42

Samenvatting

1. De absolute noodzaak van de hoogwatergeul is volgens de reclamant onvoldoende onderbouwd. Het argument hierbij is dat bij de wetenschappelijke onderbouwing van het afvoervolume van 18000 kubieke meter/per seconde geen rekening is gehouden met de maatregelen die Duitsland gaat treffen.
2. Reclamant geeft aan dat de effectiviteit van de voorgestelde plannen (verlaging waterstand met minimaal 45 cm) eveneens onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd is.
3. Alternatieven voor de hoogwatergeul (bijvoorbeeld de uiterwaarden bij de rivierbocht bij Heesselt uitgraven) worden volgens de reclamant niet of nauwelijks besproken.
4. De desastreuze gevolgen van een dijkdoorbraak bij hoogwater voor de inwoners van Varik en Heesselt worden volgens reclamant onvoldoende genoemd.
5. Reclamant geeft aan dat vanwege de persoonlijke situatie enorme derving van het woongenot en financiële schade plaatsvindt. Volgens reclamant wordt de stabiliteit van de dijk bij de inlaat onvoldoende gewaarborgd. Daarnaast geeft reclamant aan dat hem onduidelijk is hoe de overheid (gemeente/provincie/rijk) de schade gaat compenseren aan direct getroffen. Reclamant verzoekt om duidelijkheid omtrent de compensatie van schade.
6. Reclamant is van mening dat de problemen betreffende kwel en 'piping' onvoldoende worden besproken.

7. De infrastructurele gevolgen (bereikbaarheid via slechts twee geprojecteerde bruggen, terwijl op dit moment het gebied ontsloten wordt door vier toegangswegen) worden volgens de reclamant onvoldoende onderkend. De verminderde bereikbaarheid leidt tot een waardedaling van de woning van de reclamant.

Beoordeling

Ad 1

In Duitsland wordt aan de opgave voor hoogwaterveiligheid gewerkt. De verwachting is dat deze opgave in Duitsland gedeeltelijk zal worden ingevuld door middel van retentiegebieden die het water tijdelijk vasthouden. Daarnaast wordt verwacht dat Duitsland in de dichtbevolkte gebieden zal kiezen voor een betere bescherming door dijkverhogingen en mobiele keringen. Op internationaal niveau en interregionaal worden afspraken gemaakt over de maatregelen in Duitsland.

Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

De structuurvisietekst over de afstemming met Duitsland over rivierveiligheid is geactualiseerd.

Ad 2

Het waterstandsverlagend effect van 45-52 cm is gebaseerd op een modelberekening. De onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is gegeven in het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" van Deltares in samenwerking met Arcadis.

In de structuurvisietekst is een verwijzing naar het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" opgenomen. Het rapport is opgenomen bijlage 6 van de structuurvisie.

Ad 3

Reclamant stelt dat in de structuurvisie WaalWeelde West onvoldoende is ingegaan op alternatieven voor een hoogwatergeul. In de fase van planvorming die leidde tot de keuze van een voorkeursalternatief zijn alternatieve rivierverruimende maatregelen voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt onderzocht en op hun milieueffecten beoordeeld, voorbeelden zijn de dijkverlegging bij Varik en het alternatief Kooman (bochtafsnijding bij Heesselt). Hieruit volgde dat er geen alternatieve rivierverruimende maatregel is die circa 45 cm waterstandsvaling realiseert. Dit betekent niet dat niet meer naar alternatieven gekeken kan worden, de structuurvisie draagt hier juist aan bij. In het MIRT-onderzoek wordt nogmaals naar alternatieven gekeken.

Ad 4

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin de juiste relatie dijken-rivierverruiming een belangrijk onderdeel is. Daarnaast wordt nogmaals gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Door een kleine dijkkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsdeling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als het bestaande, zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 ten minste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risicobenadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden wordt. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaagse veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

In de structuurvisie is een paragraaf opgenomen over de veiligheid van bewoners.

Ad 5

Reclamant wijst op een vermindering van het woongenot en de materiële en immateriële schade die daar verband mee houdt.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 6

Er zal geen extra piping optreden. De oude waterkeringen krijgen niet meer te maken met meer piping, want de waterstand daalt (door het geheel van maatregelen). De nieuwe waterkeringen worden op een wijze ontworpen dat geen piping meer optreedt.

Reclamant stelt overigens terecht dat door aanleg van een hoogwatergeul een groter gebied ontstaat waar kweleffecten kunnen optreden. Er is in de structuurvisie nog geen keuze gemaakt tussen een groene of blauwe rivier. De kwel effecten zijn verschillend in beide gevallen. Wanneer er voor een groene rivier wordt gekozen zijn de kweleffecten beperkt tot extreem hoog water omdat alleen in deze situatie water door de geul voert.

In het milieueffectrapport zijn de gemiddelde effecten berekend. Uit het milieueffectrapport blijkt dat de aanleg van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt invloed heeft op de grondwaterstanden. Het effect van een hoogwatergeul op de grondwaterstand neemt echter snel af op enige afstand van een hoogwatergeul. Het ontstaan van kweloverlast is op het schaalniveau van de structuurvisie niet uit te sluiten. Wel is kweloverlast bij de uitwerking en de uitvoering van een hoogwatergeul door mitigerende maatregelen op te lossen. Daarbij kan gedacht worden aan het aanbrengen van weerstand in de geulen, extra sloten en bemaling.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 3. Kwel is als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 7

In het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning worden de nadere uitgangspunten met betrekking tot de ontsluiting van een hoogwatergeul bepaald. In de Structuurvisie WaalWeelde West zijn hier nog geen keuzes over gemaakt. Ontsluiting en bereikbaarheid zijn een belangrijk onderwerp in de nadere uitwerking. In het kader van de MIRT-verkenning voor Varik en Heesselt worden keuzes gemaakt met betrekking tot het ontwerp, de ligging van een hoogwatergeul en de bereikbaarheid en ontsluiting van het gebied.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te wijzigen:

- In paragraaf 3.1 is een passage over veiligheid toegevoegd;

- In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Kwel is als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul;
- Een verwijzing naar de onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is toegevoegd in paragraaf 3.1.2. Het rapport is toegevoegd in bijlage 6 van de structuurvisie.

2.43 Reclamant 43

Samenvatting

1. Reclamant geeft aan zich niet te kunnen verenigen met de inhoud van de ontwerpstructuurvisie en met name de hoogwatergeul rond de dorpen Varik, Heesselt en Ophemert en brengt daarvoor de volgende argumenten in:
 - a) Zeer hoge projectkosten;
 - b) Geen samenhang met plannen in Duitsland;
 - c) Onvoorspelbaarheid van kwelwater;
 - d) Verhoogd risico bewoning in de 'badkuip';
 - e) Evacuatieproblemen bij noodsituaties;
 - f) Achteruitgang van het woongenot en leegloop van de dorpen.
2. Tevens is de reclamant van mening dat het projectvoorstel wordt opgesteld door overgemotiveerde bedenkers en onderzoekers die geen enkele emotionele band hebben met het gebied.
3. Reclamant is van mening dat landschappelijke kenmerken en natuur worden vernield.
4. De zin van het realiseren van de nevengeul is volgens de reclamant nog niet uitgelegd. De reclamant vraagt zich af waarom de flessenhals bij Waardenburg/Zaltbommel niet is meegenomen in de structuurvisie.
5. Reclamant vraagt zich af waarom er is beschreven dat de préverkenning samen met het gebied is opgesteld. Volgens de reclamant is de klankbordgroep geen afspiegeling van het totale gebied.
6. Reclamant vraagt om duidelijkheid over de drie alternatieven die in de brochure staan. Reclamant merkt op dat de locatie van de hoogwatergeul van Varik-Heesselt hiermee niet meer ter discussie is. Reclamant vraagt om duidelijkheid over het in- en uitstroompunt.
7. Reclamant voelt zich verbonden met het gebied in de omgeving van zijn woning. Reclamant ziet dat in komend traject (tijdens MIRT-verkenning) er een geringe kans bestaat buiten het tracé vallen. Reclamant verzoekt om schadeloosstelling/compensatie bij gemeente Neerijnen en/of de provincie.
8. Tevens vraagt reclamant de huidige jachtpachters en wildbeheerders meer te betrekken bij het proces en wenst dat zij aanspraak kunnen maken op jacht- en wildbeheer. Daarnaast verzoekt reclamant de nevengeul geen bijzondere status te geven (bijvoorbeeld Natura2000) welke beperkend kan zijn voor jacht en wildbeheer.

Beoordeling

Ad 1a

In het kader van de Structuurvisie WaalWeelde West en het Deltaprogramma is een globale kostenraming gemaakt voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt. De exacte kosten worden pas duidelijk wanneer er meer bekend is over het ontwerp van een hoogwatergeul.

Daarnaast voert het Rijk een onderzoek uit naar de relatie tussen het Hoogwaterbeschermingsprogramma (dijkaanpassingen) en de Voorkeursstrategie (combinatie van dijkversterking en ruimte voor de rivier maatregelen). Resultaat omvat informatie over het verschil in de noodzakelijke dijkverhoging wanneer een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt wordt aangelegd. Ook het verschil in realisatiekosten worden hierbij bezien. Dit zal input zijn voor de nadere uitwerking van een nevengeul. Op deze wijze wordt gekeken naar het samenspel tussen dijkversterking en rivierverruiming. Het waterschap, verantwoordelijk voor de dijken, zal bij dit proces betrokken worden.

Ad 1b

In Duitsland wordt aan de opgave voor hoogwaterveiligheid gewerkt. De verwachting is dat deze opgave in Duitsland gedeeltelijk zal worden ingevuld door middel van retentiegebieden die het water tijdelijk vasthouden. Daarnaast wordt verwacht dat Duitsland in de dichtbevolkte gebieden zal kiezen voor een betere bescherming door dijkverhogingen en mobiele keringen. Op internationaal niveau en interregionaal worden afspraken gemaakt over de maatregelen in Duitsland.

Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

De structuurvisietekst over de afstemming met Duitsland over rivierveiligheid is geactualiseerd.

Ad 1c

Er zal geen extra piping optreden. De oude waterkeringen krijgen niet meer te maken met meer piping, want de waterstand daalt (door het geheel van maatregelen). De nieuwe waterkeringen worden op een wijze ontworpen dat geen piping meer optreedt.

Reclamant stelt overigens terecht dat door aanleg van een hoogwatergeul een groter gebied ontstaat waar kweleffecten kunnen optreden. Er is in de structuurvisie nog geen keuze gemaakt tussen een groene of blauwe rivier. De kwel effecten zijn verschillend in beide gevallen. Wanneer er voor een groene rivier wordt gekozen zijn de kweleffecten beperkt tot extreem hoog water omdat alleen in deze situatie water door de geul voert.

In het milieueffectrapport zijn de gemiddelde effecten berekend. Uit het milieueffectrapport blijkt dat de aanleg van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt invloed heeft op de grondwaterstanden. Het effect van een hoogwatergeul op de grondwaterstand neemt echter snel af op enige afstand van een hoogwatergeul. Het ontstaan van kweloverlast is op het schaalniveau van de structuurvisie niet uit te sluiten. Wel is kweloverlast bij de uitwerking en de uitvoering van een hoogwatergeul door mitigerende maatregelen op te lossen. Daarbij kan gedacht worden aan het aanbrengen van weerstand in de geulen, extra sloten en bemaling.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Kwel is als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 1d, e

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin de juiste relatie dijken-rivierverruiming een belangrijk onderdeel is. Daarnaast wordt nogmaals gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Door een kleine dijkkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsdeling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als de bestaande, zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 ten minste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risicobenadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden wordt. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaagse veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

Ad 1f

Een hoogwatergeul Varik-Heesselt levert de grootste bijdrage aan de opgave voor hoogwaterveiligheid. Om deze reden is in dit geval het algemeen belang van hoogwaterveiligheid verkozen boven het individuele belang van enkele bewoners bij Varik en Heesselt. Wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul bij Varik Heesselt zullen elders maatregelen noodzakelijk zijn die naar verwachting ook negatieve effecten zullen hebben voor omwonenden van deze maatregelen.

Ad 2

De structuurvisie WaalWeelde West sluit aan bij op Rijksniveau vastgesteld beleid. In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 krijgen decentrale overheden de taak om de strategie voor hoogwaterveiligheid verder uit te werken. De structuurvisie WaalWeelde West loopt daarmee niet vooruit op het landelijk debat.

Zowel bij de structuurvisie als bij de uitwerking van de verschillende plannen na de structuurvisie is en wordt een open en eerlijk proces gevolgd. We werken daarom vaak met een klankbordgroep waar lokale belangen kunnen worden ingebracht. Ook kan hierdoor draagvlak worden verkregen. In het structuurvisieproces is vanaf het begin gewerkt met de 4 B's: burgers, bedrijven, beampten en bestuurders. Daarnaast zijn in de verschillende fases van het structuurvisieproces, namelijk ten tijde van de alternatievenstudie, het voorontwerp en het ontwerp, bijeenkomsten georganiseerd en was het mogelijk om te reageren op de voorliggende plannen.

De structuurvisietekst over de relatie tussen de structuurvisie WaalWeelde West en de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is verduidelijkt.

Ad 3

Ingrijpende maatregelen hebben gevolgen voor natuur en landschap in het gebied. Deze effecten op landschap en natuurwaarden zijn beschreven in het MER. Bij verdere uitwerking van de plannen is het landschappelijke ontwerp en de landschappelijke inpassing van een hoogwatergeul één van de leidende principes van het ontwerpproces. Daarnaast zijn de natuurwaarden een belangrijk aandachtspunt.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. De landschappelijke kenmerken en de natuurwaarden zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 4

Het terrein Buitenstad Zaltbommel ligt volledig in de stroomschaduw van de historische binnenstad van Zaltbommel. Dit leidt er toe dat de waterstandsdeling die gerealiseerd kan worden, nihil is. In het maatregelenboek Boven-Rijn/Waal dat ten behoeve van de PKB Ruimte voor de Rivier is opgesteld is een maatregel onderzocht die uitgaat van het afgraven van het hoogwatervrije terrein bij Zaltbommel en ontwikkeling tot natuurlijk grasland. Deze maatregel heeft de code W37-1. De MHW-winst van deze maatregel is zoals verwacht erg klein: 8 mm. Dit betekent dat meer onderzoek naar effectieve maatregelen op de locatie Buitenstad Zaltbommel niet opportuun is. Om dezelfde reden is in de structuurvisie de ruimte voor de rivier gezocht aan overzijde in de Rijswaard, Kerkewaard en Crobsche Waard.

Ad 5

De préverkenning heeft het karakter gehad van een gebiedsproces, waarbij in nauwe samenwerking met het gebied is gewerkt aan het verkennen van de betekenis van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt. In overleg met een groep bewoners van de Achterstraat en de Uilenburgestraat is op basis van de belangen in het gebied een klankbordgroep gevormd die bestaat uit belanghebbenden en bewoners uit het zoekgebied van de geul en uit de nabij gelegen dorpen. Daarnaast hebben er diverse bijeenkomsten plaatsgevonden waarbij de bewoners van het gebied bij Varik-Heesselt zijn uitgenodigd om mee te denken over een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt.

Ad 6

De brochure waar reclamant op ziet is gemaakt in de préverkenning Varik-Heesselt. Deze préverkenning had het karakter van een gebiedsproces en is medio '14 afgerond met de oplevering van deze brochure. Hoewel er nauwe samenwerking is geweest tussen het gebiedsproces Varik-Heesselt en het structuurvisieproces is de préverkenning geen onderdeel van het structuurvisieproces geweest, maar liepen beide processen los van elkaar.

De bandbreedte studie die is uitgevoerd in de préverkenning en is opgenomen in bovengenoemde brochure, is gemaakt om antwoord te geven op de vragen van de leden van de klankbordgroep over de mogelijke ligging van de geul. In de bandbreedte studie hierover een beeld geschetst door de uitersten aan te geven: een 'breedst' en 'smalst' en 'functioneel'. Daarmee kunnen van elk uiterste de verschillende gevolgen duidelijk worden aangegeven voor het gebruik van het gebied, zoals wonen, landbouw, natuur, recreatie en wegen. Er is echter nog geen keuze gemaakt over de ligging van een hoogwatergeul. Om deze reden is in de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-proces. In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin nogmaals wordt gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Ad 7

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 8

Pas in de fase van verdere verkenning zal duidelijk worden welke gronden specifiek nodig zijn voor het realiseren van een hoogwatergeul. Dan zal ook duidelijk worden of bestaand gebruik kan worden voortgezet of plaats moet maken voor andere functies. Dat is ook het moment dat duidelijk wordt of dit ook gevolgen heeft voor de bestaande jacht en wildbeheer-rechten. Bij de verdere uitwerking zal er gelegenheid zijn om hierop te reageren.

De eigenaar en/of grondgebruiker bepaalt uiteindelijk wie de jachtrechten toekomt. De provincie en gemeenten zijn daarin geen partij. In de Structuurvisie is geen voornemen opgenomen om de beschermingsstatus ten aanzien van natuur in het gebied van de geplande hoogwatergeul te wijzigen.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te wijzigen:

- In paragraaf 1.7 van de structuurvisie is de relatie tussen de structuurvisie WaalWeelde West en de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is verduidelijkt.
- in bijlage 4 van de structuurvisie zijn de landschappelijke kenmerken en de natuurwaarden als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

2.44 Reclamant 44

Samenvatting

1. Reclamant verwijst naar inspraakreactie genoemd onder reclamant 2 in de reactienota;
 - a. De woning van de reclamant is gelegen binnen het gebied dat is aangeduid als “Rivier en veiligheid; bypass”. Reclamant heeft er bezwaar tegen dat de monumentale woning, die op een historische plek staat (vermeld op topografische kaarten van 1250) moet verdwijnen door de aanleg van een hoogwatergeul.
 - b. De voorontwerp-structuurvisie geeft aan dat bij het ontwerp van hoogwaterveiligheidsmaatregelen zoveel mogelijk rekening zal worden gehouden met de aanwezigheid van bestaande woningen. Reclamant acht het in strijd met de rechtszekerheid dat niet is onderbouwd wat wordt verstaan onder “rekening houden met” in de voorontwerp-structuurvisie.
 - c. Reclamant vraagt zich af of de aanleg van een hoogwatergeul ter plaatse van zijn woning wel zinvol is, omdat de woning is gerealiseerd op een zandrug, welke voor meer kwelwater en piping zal gaan zorgen.
 - d. Reclamant is van mening dat een inundatiekanaal zoals aangelegd bij de gemeente Tiel voldoende zou zijn om de 48 cm verlaging van het peil van de Waal te kunnen bereiken.
 - e. Reclamant vraagt zich af of de aanleg van een hoogwatergeul hier wel nut heeft als er op 10 km afstand weer sprake zal zijn van een stagnatie.
2. Reclamant geeft aan dat volgens de kaart behorende bij de ontwerp-structuurvisie er mede op de locatie waar de woning van reclamant is gelegen een hoogwatergeul zal worden aangelegd. Reclamant is van mening de komende 5 tot 15 jaar in onzekerheid te blijven of zijn woning als gevolg van de aanleg van deze geul verwijderd zal moeten worden. De woning van de reclamant is daarmee onverkoopbaar. Voorts merkt reclamant op dat de structuurvisie inderdaad van een hoog abstractieniveau is, maar uiteindelijk wel zal dienen als basis voor planologische maatregelen welke voorzien in de afbraak van de woning van de reclamant.
3. Reclamant verzoekt om de zienswijze gegrond te verklaren en de ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West zodanig aan te passen zodat er geen hoogwatergeul wordt gerealiseerd bij de woning van de reclamant.

Beoordeling

Ad 1a

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht in de Waal een hoogwatergeul te realiseren. De vaststelling van de structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Hierin zal de exacte loop van de geul nader bekeken worden. Onderdeel van de MIRT-procedure hiervan is ook een Voorkeursbeslissing en bestemmingsplanprocedure. Dit betekent dat op dit moment nog niet wordt onderhandeld met inwoners en bedrijven in het gebied die mogelijk betrokken zijn. Mochten de gronden van reclamant nodig zijn voor de realisatie van de nevengeul, dan zullen diens gronden te zijner tijd moeten worden verworven. Verwerving op minnelijke wijze (in onderling overleg) geniet hierbij de voorkeur ten opzichte van onteigening.

Reclamant stelt dat hij woont in een monumentale woning. Bij de planuitwerking zoveel mogelijk naar behoud van cultuurhistorie worden gestreefd. Het abstractieniveau van de structuurvisie is echter zodanig dat nog niet duidelijk is of er mitigerende maatregelen nodig en mogelijk zijn.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Cultuurhistorie is als een belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 1b

Reclamant voert in de zienswijze (evenals in de inspraakreactie) aan dat de het in strijd is met de rechtszekerheid om in de structuurvisie aan te geven dat zoveel mogelijk rekening gehouden zal worden met de aanwezigheid van bestaande woningen.

Wij kunnen reclamant daar (opnieuw) niet in volgen. In (het systeem van) de ruimtelijke ordening is het gangbaar om te werken van een abstract niveau naar een steeds concreter niveau. Een structuurvisie is een visie met de hoofdlijnen van de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied. In de structuurvisie wordt opgenomen dát er een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt komt. De nadere uitwerking en detaillering van zaken waar die geul precies komt te liggen, wat de maatvoering en vormgeving zal zijn (het “ontwerpen” van de hoogwatergeul), past niet bij het karakter van een structuurvisie.

Pas bij verdere uitwerking van deze visie worden de consequenties op perceelsniveau zicht. Deze verdere uitwerking geschiedt in bestemmingsplannen, inpassingen plannen en diverse vergunningen en toestemmingen anderszins.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. In deze aandachtspuntenlijst is opgenomen dat bij het verder “ontwerpen” van een hoogwatergeul zal als uitgangspunt zal worden gehanteerd dat bestaande woningen, als dat mogelijk is, worden ontzien dan wel ingepast.

Ad 1c

De aanwezigheid van een zandrug is niet belemmerend voor het aanleggen van een waterkering. Wel moet er in het ontwerp rekening mee gehouden worden. Uitgangspunt bij het ontwerp van de waterkering is dat deze moet voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk. Met deze nieuwe risicobenadering wordt het veiligheidsniveau groter dan nu het geval is.

Ad 1d

Het is onduidelijk wat reclamant precies bedoelt. Een inundatiekanaal zoals bij Tiel is namelijk aangelegd met het doel om een deel van een gebied onderwater te zetten. Er wordt verondersteld dat reclamant doelt op de aanleg van een retentiegebied. De effectiviteit van retentie wordt beperkt door onzekerheid over het moment van inzetten van de retentie en onzekerheid over de vorm van de hoogwatergolf. Een retentie gebied kan vol raken voordat de hoogwatergolf voorbij is of er kan sprake zijn van een dubbele golf. Bovendien moeten retentie gebieden in de stroomafwaartse delen van een rivier erg groot zijn om voldoende water te kunnen bergen. Deze maatregel zou ook nadelige maatschappelijke gevolgen hebben zoals de noodzaak tot het verwijderen van woningen, bedrijvigheid, etc. Daarnaast is de inzet van een retentiegebied een gevoelige maatregel omdat *tijdens* een hoogwatergolf besloten moet worden om het retentiegebied in te zetten.

Ad 1e

Een hoogwatergeul betekent een hele grote waterstandsdeling bovenstrooms over een heel lang traject. Ten aanzien van het knelpunt bij Zaltbommel worden benedenstrooms van dat knelpunt andere maatregelen voorzien.

Ad 2

Reclamant stelt terecht dat de structuurvisie zal dienen als basis voor planologische maatregelen welke voorzien in de afbraak van de woning van de reclamant. Dit betekent echter niet dat reclamant nu reeds aanspraak kan maken op vergoeding van de schade wegens waardevermindering van de woning.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduwshade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

De vaststelling van de structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Onderdeel hiervan is ook een Voorkeursbeslissing en bestemmingsplanprocedure. Dit betekent dat op dit moment nog niet wordt onderhandeld met inwoners en bedrijven in het gebied die mogelijk betrokken zijn. Mochten de gronden van reclamant nodig zijn voor de realisatie van de nevengeul, dan zullen diens gronden te zijner tijd moeten worden verworven. Verwerving op minnelijke wijze (in onderling overleg) geniet hierbij de voorkeur ten opzichte van onteigening.

Ad 3

De zienswijze van reclamant wordt niet gegrond verklaard. Zoals in de beantwoording onder ad 1 is aangegeven, is in de structuurvisie WaalWeelde West een hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht in de Waal een hoogwatergeul te realiseren. In een MIRT-procedure zal gewerkt worden aan een nadere concretisering van een hoogwatergeul. Hierin zal de exacte loop van de geul nader onderzocht worden.

In H9 is in een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te verduidelijken:

- In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gevoegd. Cultuurhistorie is als een belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul. bij het verder “ontwerpen” van een hoogwatergeul zal als uitgangspunt zal worden gehanteerd dat bestaande woningen, als dat mogelijk is, worden ontzien dan wel ingepast.
- In paragraaf 7.3 van de structuurvisie is de tekst over compensatie verduidelijkt;
- In H9 is in een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

2.45 Reclamant 45

Samenvatting

1. Reclamant merkt op dat hij ca. 5 ha binnen een aantal jaren kwijt zal raken door de bypass Varik-Heesselt.
2. Reclamant vraagt aandacht voor het verdwijnen en verminderen van waarde van de agrarische grond door aanleg van de bypass.
3. Reclamant verwacht overlast en opbrengstderving op zijn/haar eigendom omdat het landbouwareaal afneemt. Daarbij merkt reclamant op dat door de aanleg van een bypass de grondwaterstanden dalen met mogelijk landbouwschade tot gevolg.
4. Reclamant vraagt zicht af hoe de plannen voor de hoogwatergeul en het opkopen van gronden/bedrijven/woningen gefinancierd en ten uitvoer worden gebracht.
5. Reclamant verzoekt bij het besluit voor de definitieve locatie van de hoogwatergeul rekening te houden met haar belangen en verzoekt daarbij om volledige schadeloosstelling.
6. Reclamant vraagt aandacht voor gronden in eigendom in de Heesseltsche Uiterwaarden. Reclamant is van mening dat er schade en opbrengstderving plaatsvindt omdat door afgraving en verlaging de uiterwaarden vaker en sneller onder water lopen.
7. Reclamant vraagt aandacht voor beschadiging van de kerkgebouwen, de kerkhoven en de woningen/gebouwen van de kerk door kwelwater, wellen en optrekkend vocht.
8. Reclamant maakt bezwaar tegen dijkverzwaring omdat hij/zij schade zal ondervinden vanwege het kwijtraken van landbouwgrond.
9. De beheerplannen Natura 2000 leveren volgens de reclamant beperkingen op in het verpachten van de gronden. Dit zal volgens de reclamant leiden tot opbrengstderving.
10. Reclamant merkt op dat vaststellen van de structuurvisie leidt tot een stuk voorzienbaarheid, waardoor (de hoogte van) de nadeelcompensatie beïnvloed kan worden. In de Reactienota wordt gesteld dat investeringen in en aan de grond op dit moment onverstandig is. Reclamant leest dat investeringen voor eigen risico zijn en maakt hieruit op dat maar afgewacht moet worden of deze kosten vergoed gaan worden bij onteigening.
11. Het aanleggen van de bypass geeft volgens reclamant logistieke problemen doordat er minder toegangswegen zijn van en naar de dorpen Varik en Heesselt.

12. Reclamant vraagt zich af hoe onderhoud wordt gepleegd aan de dijken en een bypass Varik-Heesselt nadat de plannen zijn uitgevoerd.
13. Reclamant vraagt duidelijkheid over de versie (blauw of groen) van een bypass Varik-Heesselt.

Beoordeling

Ad 1 t/m 8, 10

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen.

Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Het beheerplan Natura 2000 Rijntakken, deelgebied Waal is nog niet (in ontwerp) vastgesteld. Het is op dit moment niet duidelijk of beperkingen ten aanzien van het gebruik noodzakelijk zijn om de Natura2000-doelstellingen te halen. Uitgangspunt voor de beheerplannen is dat bestaand gebruik zo veel mogelijk wordt gerespecteerd. In enkele gevallen is dit niet mogelijk en zullen passende maatregelen getroffen moeten worden. Met de eigenaar zullen daarover afspraken gemaakt worden. Nieuw gebruik of veranderd gebruik zal voor percelen die binnen of direct grenzend aan Natura2000-gebieden liggen getoetst moeten worden op eventuele negatieve effecten. Wanneer bij nieuw of veranderd gebruik negatieve effecten niet zijn uit te sluiten zullen is een vergunningplicht op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde. In dat kader zal beoordeeld worden of (eventueel onder voorwaarden) vergunning kan worden verleend.

Ad 11

In de structuurvisie WaalWeelde West is een hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht in de Waal een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt.

In het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning worden de nadere uitgangspunten met betrekking tot de ontsluiting van een hoogwatergeul bepaald. In de Structuurvisie WaalWeelde West zijn hier nog geen keuzes over gemaakt.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Ontsluiting en bereikbaarheid zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

Ad 12

Bij het ontwerp van een hoogwatergeul zal rekening worden gehouden met het beheer en onderhoud van een hoogwatergeul. In het aandachtspuntenoverzicht, genoemd onder ad 11, is beheer en onderhoud aangemerkt als belangrijk aandachtspunt bij de nadere uitwerking van rivierkundige maatregelen.

Tussen de samenwerkende partijen is afgesproken dat er tijdens de realisatiefase tegelijk met de vaststelling van een bestemmings- of inpassingsplan gewerkt aan een integraal beheerplan, waarin zowel het natuur- als het veiligheidsbeheer integraal zijn geregeld. In dit plan moeten langjarige afspraken over de financiering en verantwoordelijkheid worden vastgelegd. Daarnaast moet er worden afgesproken welke partij als eindbeheerder optreedt. Dit integraal beheerplan wordt gelijktijdig met het bestemmings- of inpassingsplan vastgesteld. Behalve de afstemming tussen het ministerie van EZ en de provincies is bij het opstellen van het integrale beheerplan ook de afstemming met beheertaken, -verantwoordelijkheden en -werkzaamheden van het Waterschap Rivierenland een aandachtspunt. H8 van de structuurvisie gaat in op (integraal) natuur- en veiligheidsbeheer.

Ad 13

De structuurvisie maakt ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen. Een keuze voor een groene of blauwe variant van een hoogwatergeul is nog niet gemaakt. De structuurvisie moet worden uitgewerkt in concrete plannen en inrichtingsmaatregelen. Een en ander zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De keuze voor een blauwe of groene variant is onderdeel van de verdere uitwerking.

In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te verduidelijken of actualiseren.

- De tekst over compensatie in paragraaf 7.3 is verduidelijkt;
- In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Ontsluiting, bereikbaarheid en ook beheer en onderhoud zijn daarin als belangrijke aandachtspunten opgenomen.
- In Hoofdstuk 9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

2.46 Reclamant 46

Samenvatting

1. Reclamant merkt uit de tekening op dat de tekening van de geul met een indicatieve pijl over het eigendom van de reclamant ligt.
2. Reclamant merkt op dat de hoogwatergeul een permanente voorziening is. Daarnaast merkt de reclamant op dat uit de tekeningen is af te leiden dat de hoogwatergeul een totale breedte zal krijgen van 400 tot 500 meter. Tevens merkt reclamant op dat de zoekzone ter hoogte van het eigendom van de reclamant circa 1,7 kilometer is. Daarbij gaat de reclamant er vanuit dat de hoogwatergeul niet ter plaatse van de kern van Varik gerealiseerd wordt.
3. Reclamant geeft drie mogelijke alternatieven:
 - A) Hoogwatergeul wordt aangelegd in het gebied tussen de Bommelstraat en het bedrijfsterrein, met een breedte van ongeveer 1 kilometer. Het lijkt mogelijk de hoogwatergeul zo aan te leggen dat er geen gebruik hoeft te worden gemaakt van de gronden van de reclamant. Reclamant geeft aan dat een precieze inschatting mogelijke gevolgen (zoals verminderde bereikbaarheid) pas kan worden gemaakt, zodra de definitieve ligging van de hoogwatergeul en de voorzieningen die nodig zijn voor het kruisen van de weg bekend zijn.
 - B) Variant 2 gaat uit van een hoogwatergeul ter plaatse van de indicatieve pijl. De hoogwatergeul zal precies over het eigendom van reclamant heen lopen. Reclamant geeft aan dat dit gevolgen heeft voor de bedrijfsvoering.
 - C) In variant 3 is de hoogwatergeul zuidelijk van het eigendom van de reclamant aangegeven.
4. Reclamant geeft aan dat zelfs bij een kleine afname van het bedrijfsterrein dit al gevolgen heeft voor de bedrijfsvoering. De reclamant verzoekt om behoud van een plek met ontwikkelingsmogelijkheden of verplaatsing van het gehele bedrijf in geval van beperkingen.
5. Reclamant begrijpt dat de aanleg van de een hoogwatergeul van maatschappelijk belang is maar merkt ook op dat voortzetting van het bedrijf ook van groot belang is. Reclamant geeft aan bereid te zijn in overleg te treden over verplaatsing van het bedrijf.
6. Reclamant verzoekt om dit overleg op korte termijn plaats te laten vinden want onzekerheid over de toekomst heeft negatieve uitstraling op een onderneming. Reclamant merkt op dat planologische processen lang duren. De alternatieve locatie voor hervestiging van het bedrijf en tegemoetkoming van de kosten zullen volgens de reclamant onderwerp van het overleg zijn.
7. Reclamant merkt op dat in de beantwoording van de reactie op de voorontwerp-structuurvisie is aangegeven dat de structuurvisie geen beleid kent dat de deelnemende overheid verplicht tot het bieden van de mogelijkheid tot bedrijfsvoering en dat dit bij de uitwerking van de structuurvisie per maatregel kan worden overwogen of er mogelijkheden zullen worden geboden voor bedrijfsverplaatsing. Reclamant is van mening dat het niet zo kan zijn dat het bedrijf aan zijn lot wordt overgelaten.
8. Reclamant merkt op dat bedrijfsterrein van de reclamant gebruik moet blijven van maken van het te kleine bedrijfsterrein wat leidt tot inkomstenderving.
9. Reclamant geeft aan dat op paragraaf 4.1.22 van het milieueffectrapport wordt gemeld dat voor de aanleg van de hoogwatergeul ongeveer 35 woningen en een begraafplaats moeten verdwijnen. Reclamant constateert dat er geen melding gemaakt wordt van het bedrijfsterrein. Daarnaast merkt reclamant op dat in paragraaf 12.3 wordt gemeld dat de aanleg van de hoogwatergeul geen invloed op het areaal bedrijventerrein. Reclamant merkt hieruit op dat het bedrijf van de reclamant niet is meegenomen in de afweging.
10. Reclamant doet een beroep op de uitspraak in paragraaf 2.3.3. van het Milieueffectrapport dat bij bestemmingsverandering van huidige bedrijventerreinen zal worden getracht het areaal in het plangebied te compenseren.
11. Reclamant vraagt zo snel mogelijk duidelijkheid aangezien het veel tijd kost om een eventuele andere locatie te vinden en geschikt te maken voor de bedrijfsactiviteiten.

Beoordeling

Ad 1 en 2

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankkaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin de juiste relatie dijken-rivierverruiming een belangrijk onderdeel is. Nogmaals wordt gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

De tekst met betrekking tot de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 in paragraaf 3.1.2 is verduidelijkt.

Ad 3

Reclamant geeft drie mogelijke alternatieven voor een hoogwatergeul. Reclamant stelt terecht dat er pas een precieze inschatting van de mogelijke gevolgen van een hoogwatergeul gemaakt kan worden als de definitieve ligging van een hoogwatergeul bekend is. De exacte ligging van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt.

Reclamant stelt dat bij een hoogwatergeul ter plaatse van een indicatieve pijl (variant 2) zal een hoogwatergeul precies over het eigendom van reclamant heen lopen, wat gevolgen heeft voor zijn bedrijfsvoering. De vaststelling van de structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Onderdeel hiervan is ook een Voorkeursbeslissing en bestemmingsplanprocedure. De vaststelling van de structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Onderdeel hiervan is ook een Voorkeursbeslissing en bestemmingsplanprocedure. Dit betekent dat op dit moment nog niet wordt onderhandeld met inwoners en bedrijven in het gebied die mogelijk betrokken zijn. Mochten de gronden van reclamant nodig zijn voor de realisatie van de nevengeul, dan zullen diens gronden te zijner tijd moeten worden verworven. Verwerving op minnelijke wijze (in onderling overleg) geniet hierbij de voorkeur ten opzichte van onteigening.

In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

Ad 4 t/m 8

Reclamant geeft aan dat de hoogwatergeul gevolgen heeft voor de persoonlijke bedrijfsvoering. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 9

In het MER wordt inderdaad geen melding gedaan van effecten op het bedrijf van de reclamant. De bypass Varik – Heesselt is echter cruciaal voor het behalen van de veiligheidsdoelstelling. De maatregel is zeer effectief voor het verbeteren van de hoogwaterveiligheid. Wanneer deze maatregel niet uitgevoerd wordt dan worden de doelstellingen van WaalWeelde West niet gehaald. Het is onfortuinlijk dat het bedrijf van de reclamant niet meegewogen is in de keuze voor het VKA. Echter gezien de importantie van de maatregel voor hoogwaterveiligheid is de aanwezigheid van het bedrijf niet doorslaggevend voor een andere afweging.

Ad 10

In het MER staat bij de beschrijving van de bestaande opgave voor natte bedrijventerreinen: "Bestaande bedrijventerreinen worden in principe gehandhaafd. Bij bestemmingsverandering van huidige bedrijventerreinen zal worden getracht het areaal in het plangebied te compenseren." Het gaat hierbij om de zogenaamde natte of watergebonden bedrijvigheid, oftewel bedrijven die direct gevestigd zijn aan de Waal en voor hun bedrijfsvoering afhankelijk zijn van deze locatie. Uw bedrijf is geen watergebonden bedrijf. De opgaven op het gebied van werken van WaalWeelde West zijn dus niet op uw bedrijf van toepassing. In de nadere planvorming van de hoogwatergeul zal meer duidelijk worden over de exacte effecten van de geul op uw bedrijf. Wanneer deze effecten in beeld gebracht zijn kan ook bekeken of er een effect/planschade is.

Ad 11

De provincie en de gemeente proberen zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen met betrekking tot de hoogwatergeul om decennia lange (financiële) onzekerheid voor het gebied te voorkomen. De structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van deze duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Een MIRT-procedure is een belangrijk aspect van een zorgvuldig besluitvormingstraject. In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning.

In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te verduidelijken:

- De tekst met betrekking tot de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015, paragraaf 3.1.2, is verduidelijkt;
- In paragraaf 7.4 is de tekst over compensatie verduidelijkt;
- In Hoofdstuk 9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

2.47 Reclamant 47

Samenvatting

1. Reclamant geeft aan dat zijn agrarisch bedrijf en de woning in de nevengeul Varik-Heesselt komen te vallen, danwel in de her in te richten kernrandzone. Reclamant spreekt de verwachting uit dat de hoogte van de kosten voor de uitvoering van de hoogwatergeul mede bepalend zal zijn voor de vraag of deze gefinancierd kunnen worden en dat de kosten ook van belang zijn voor de ligging van de hoogwatergeul. Reclamant pleit daarom voor meer aandacht voor de gevolgen van de herinrichting rond de hoogwatergeul voor de agrarische productiemogelijkheden, c.q. de kosten van beëindiging daarvan (planschade). Reclamant wijst er nadrukkelijk op dat kosten niet alleen bepaald worden door de aankoop en onteigening van de grond voor de vaargeul. Ook de inrichting van de zones naast de hoogwatergeul zal volgens reclamant aanzienlijke kosten met zich meebrengen. Herinrichting zal meer gevolgen hebben dan alleen de verwijdering van boomgaarden en kassen. Reclamant geeft aan dat in het gebied in een aantal bedrijven teelt op de volle grond plaatsvindt. Reclamant geeft aan dat natuurontwikkeling doorgaans niet verenigbaar is met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Reclamant verwacht dat teelten zullen moeten verdwijnen.
2. Reclamant constateert dat de aanleg van de Hoogwatergeul Varik-Heesselt niet zeker is omdat de financiering nog niet rond is. Toch wordt in de structuurvisie aangegeven dat een voordeel van de vaststelling van de structuurvisie is dat planschadeclaims kunnen worden voorkomen, omdat de geschetste ontwikkelingen tot het maatschappelijk te verwachten risico behoren zodat daardoor de mogelijkheden tot nadeelcompensatie beïnvloed kunnen worden. Reclamant is van mening dat de rekening en de nadelige gevolgen zo op een onevenwichtige wijze bij de bewoners en bedrijven in het gebied worden gelegd. Reclamant is van mening dat de plannen voor de hoogwatergeul, mede door de onzekerheid over de financiële haalbaarheid, allerminst zeker zijn en daarmee speculatief. Reclamant is van mening dat de hoogwatergeul als niet voorzienbaar behoort te worden aangemerkt.

Beoordeling

Ad 1

Reclamant stelt terecht dat bij de begroting van de kosten van de realisatie van een nevengeul niet alleen rekening moet worden gehouden met de kosten van onteigening- en grondverwerving maar tevens met planschadekosten.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduwshade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 2

De structuurvisie WaalWeelde West is geen besluit op basis waarvan een verzoek om planschade kan worden ingediend. De discussie over de voorzienbaarheid van een hoogwatergeul is in relatie tot de vaststelling van de structuurvisie prematuur.

Conclusie

Naar aanleiding van de zienswijze is de tekst over compensatie in paragraaf 7.4 verduidelijkt.

2.48 Reclamant 48

Samenvatting

1. Reclamant geeft aan nog niet overtuigd te zijn van nut, noodzaak en wenselijkheid van de hoogwatergeul Varik-Heesselt. In de ontwerp-structuurvisie worden geen nieuwe studies of argumenten aangevoerd ten opzichte van de voorontwerp-structuurvisie.
2. Reclamant geeft aan zich niet serieus genomen te voelen. Het lijkt er op dat de hoogwatergeul wordt doorgezet, ongeacht wat de bewoners hiervan vinden.
3. Reclamant vraagt om snelle besluitvorming. Bewoners van het gebied leven nu in onzekerheid en willen duidelijkheid.
4. Reclamant verzoekt om beter op de hoogte gehouden te worden. Reclamant verzoekt om aan te geven hoe de communicatie en informatieverstrekking met betrekking tot de MIRT-verkenning zal verlopen.

Beoordeling

Ad 1

Ten aanzien van de doelstellingen met betrekking tot maximale rivierafvoer volgt de structuurvisie WaalWeelde West het Rijk. Op Rijksniveau is voorafgaand aan de vaststelling van de ontwerp-structuurvisie de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat het Kabinet uit voorzorg rekening houdt met een toename van de maximale rivierafvoer voor de Rijn tot 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100. Een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt levert een essentiële bijdrage aan de doelstelling voor 2050.

Ad 2

We betreuren het dat reclamant zich niet gehoord voelt en het idee heeft dat inspreken geen zin heeft. We zijn dan ook blij dat reclamant dit toch heeft gedaan. Onder andere door de zienswijzen wordt duidelijk wat er leeft onder de inwoners, welke onderwerpen meer uitleg nodig hebben en wordt waar kan of nodig is een beslissing aangepast. We stellen uw zienswijzen dan ook zeer op prijs.

Ad 3

De provincie en gemeenten richten in de structuurvisie op het snel verkrijgen van duidelijkheid over een hoogwatergeul om decennia lange (financiële) onzekerheid voor het gebied te voorkomen. De structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Een MIRT-procedure is een belangrijk aspect van een zorgvuldig besluitvormingstraject. In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning.

In H9 van de structuurvisie is een paragraaf opgenomen over de MIRT-procedure.

Ad 4

Met betrekking tot een hoogwatergeul is en wordt een zorgvuldig besluitvormingstraject gevoerd. De structuurvisie maakt onderdeel uit van dit traject, net zoals het Nationaal Waterplan en de MIRT-procedure. In het kader van de structuurvisie zijn de maatregelen in het WaalWeelde West-gebied verkend en besproken in workshops met inwoners, bedrijven, beambten en bestuurders en is in samenwerking met deze partijen een voorkeursalternatief gekozen. Een ieder heeft kunnen inspreken tijdens de alternatievenfase en daarna op de voorontwerp- en ontwerpstructuurvisie. De effecten op de omgeving van de verschillende maatregelen zijn onderzocht in het milieueffectrapport. Met besluitvorming over een hoogwatergeul in de structuurvisie WaalWeelde West is besluitvormingstraject nog niet klaar, in de MIRT-procedure wordt wederom onderzoek uitgevoerd. MIRT kent meerdere fases. In de planuitwerkingsfase van het MIRT wordt gewerkt aan de planologische verankering (bestemmingsplan of inpassingsplan). Ook in het kader van de MIRT-procedure zullen informatiebijeenkomsten georganiseerd worden. De kennisgeving van dergelijke bijeenkomsten zullen in elk geval op de website van de gemeente, provincie en WaalWeelde gepubliceerd worden.

Conclusie

Naar aanleiding van de zienswijze is in H9 van de structuurvisie een paragraaf opgenomen over de MIRT-procedure.

2.49 Reclamant 49

Samenvatting

1. Reclamant vraagt zich af wat de gevolgen van kwelwater zijn wanneer de dorpen Varik en Heesselt omringd zullen worden. Om de dorpen droog te houden zal een onderbemalingssysteem aangelegd moeten worden.
2. Reclamant vraagt zich af hoe de veiligheid van de bewoners in het compleet bedijkte gebied wordt gewaarborgd.
3. Reclamant merkt op dat er niet is gekeken naar de het effect van opheffen van de vernauwing van de Waal ter hoogte van de Martinus Nijhofbrug. Bij extreme waterstanden fungeert de brug als vernauwing en spoelt drijfhout, door de werveling ter plaatse, tegen de stroom in. Reclamant vraagt zich af of het creëren van ruimte voor de rivier niet een venturi-werking kan hebben op het water.
4. Reclamant merkt op dat het verdiepen en verbreden van de uiterwaarden en kappen van opgaande beplanting evengoed een positief effect hebben op de doorstroming en minder rigoreus zijn.
5. Reclamant geeft aan dat gekeken moet worden naar de maatregelen die getroffen worden in Duitsland. Alleen zo kan een juiste financiële beslissing worden genomen en belemmerende en onzekere situaties worden beperkt.
6. Reclamant heeft zich gestoord aan de veelheid aan gepresenteerde opties voor wat betreft de ligging van de nevengeul. Voor de bewoners blijft nog veel onduidelijkheid totdat een definitieve beslissing wordt genomen.

Beoordeling

Ad 1

Reclamant stelt terecht dat door aanleg van een hoogwatergeul een groter gebied ontstaat waar kweleffecten kunnen optreden. In het milieueffectrapport zijn de gemiddelde effecten berekend. Uit het milieueffectrapport blijkt dat de aanleg van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt invloed heeft op de grondwaterstanden. Er is in de structuurvisie nog geen keuze gemaakt tussen een groene of blauwe rivier. De kwel effecten zijn verschillend in beide gevallen. Wanneer er voor een groene rivier wordt gekozen zijn de kweleffecten beperkt tot extreem hoog water omdat alleen in deze situatie water door de geul voert. Uit berekeningen blijkt dat het effect van een hoogwatergeul op de grondwaterstand neemt snel af op enige afstand van een hoogwatergeul. Het ontstaan van kweloverlast is op het schaalniveau van de structuurvisie niet uit te sluiten. Wel is kweloverlast bij de uitwerking en de uitvoering van een hoogwatergeul door mitigerende maatregelen op te lossen. Daarbij kan gedacht worden aan het aanbrengen van weerstand in de geulen, extra sloten en bemaling.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Kwel is als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 2

Door een kleine dijkkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsdeling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als de bestaande zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 ten minste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risico benadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden wordt. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaagse veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet een aan het wettelijk beschermingsniveau worden voldaan.

In paragraaf 3.1.2 van de structuurvisie is een passage over de veiligheid van bewoners opgenomen.

Ad 3

Een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt heeft vooral een (waterstandsverlagend) effect oostelijk van de ingreep. Stroomafwaarts wordt ongeacht of een hoogwatergeul wordt aangelegd dezelfde hoeveelheid water afgevoerd. Van extra stagnatie ter hoogte van Zaltbommel, als gevolg van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt, zal dan ook geen sprake zijn. Reclamant heeft overigens gelijk dat er stroomafwaarts ter hoogte van de Martinus Nijhoff-brug sprake is van een vernauwing in de rivier. Op deze plaats is in deze structuurvisie dan ook maatregelen opgenomen. Zo is bij de brug over de Waal bij Zaltbommel een plas in de Rijswaard voorzien om ruimte voor water te creëren.

Ad 4

Reclamant stelt terecht dat het kappen van opgaande beplanting een positief effect heeft op de doorstroming. Hier wordt ook aan gewerkt middels het programma Stroomlijn dat wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat. Voor elke uiterwaarde onderzoekt Rijkswaterstaat welke ingreep in de begroeiing het grootste effect heeft op de waterstand. De maatregelen die worden genomen in het programma Stroomlijn dragen bij aan de opgave voor hoogwaterveiligheid voor de korte termijn: het mogelijk maken van een afvoer van 16.000 m³/s bij Lobith in 2015. De maatregelen die zijn opgenomen in de structuurvisie dragen bij aan de opgave voor hoogwaterveiligheid voor de lange termijn: het mogelijk maken van een afvoer van 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100 bij Lobith. Het project Stroomlijn is onderdeel van de referentiesituatie van de structuurvisie. Dit betekent dat naast het Project Stroomlijn ook de rivierkundige maatregelen die zijn opgenomen in de structuurvisie waaronder een hoogwatergeul noodzakelijk zijn om hoogwaterveiligheid te kunnen borgen.

Ad 5

In Duitsland wordt aan de opgave voor hoogwaterveiligheid gewerkt. De verwachting is dat deze opgave in Duitsland gedeeltelijk zal worden ingevuld door middel van retentiegebieden die het water tijdelijk vasthouden. Daarnaast wordt verwacht dat Duitsland in de dichtbevolkte gebieden zal kiezen voor een betere bescherming door dijkverhogingen en mobiele keringen. Op internationaal niveau en interregionaal worden afspraken gemaakt over de maatregelen in Duitsland.

Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

De structuurvisietekst over de afstemming met Duitsland over rivierveiligheid is geactualiseerd.

Ad 6

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin de juiste relatie dijken-rivierverruiming een belangrijk onderdeel is. Nogmaals wordt gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te verduidelijken of actualiseren.

- In bijlage 4 van de structuurvisie zijn de effecten van kwel als aandachtspunt opgenomen;
- In paragraaf 3.1.2 van de structuurvisie is een passage over de veiligheid van bewoners opgenomen;
- De structuurvisietekst over de afstemming met Duitsland over rivierveiligheid is geactualiseerd;
- In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

2.50 Reclamant 50

Samenvatting

1. Reclamant geeft aan dat de veronderstelde omvang van waterafvoer de komende 50 tot 100 jaar van 18.000 m3 niet strookt met recente wetenschappelijke publicaties.
2. Reclamant geeft aan dat in de structuurvisie aangegeven is dat maatregelen buiten het plangebied (m.n. Duitsland) een belangrijke impact kunnen hebben op de veiligheid binnen het plangebied. Reclamant vraagt zich af of een grootscheepse ingreep, zoals de nevengeul Varik Heesselt, wel te verdedigen is als de impact van maatregelen binnen en buiten het plangebied niet volledig in beeld zijn. Daarnaast geeft reclamant aan dat de onderlinge samenhang van maatregelen binnen het plangebied niet inzichtelijk is gemaakt. Reclamant vraagt zich af of het totaaleffect wel een optelsom is van de afzonderlijke maatregelen. Of maatregelen elkaar versterken of verminderen is niet onderbouwd.

3. Reclamant geeft aan dat de voorgestelde hoogwatergeul Varik-Heesselt leidt tot waardevermindering van het onroerend goed en er geen sprake is van voorzienbaarheid.
4. Reclamant vraagt om goed afgewogen besluitvorming en wijst op het feit dat het vaker is voorgekomen dat besluiten die genomen zijn op basis van te smalle en beperkte afweging van argumenten en/of onvolledige of ontoereikende gegevensbasis, teruggedraaid moeten worden.

Beoordeling

Ad 1

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is vastgelegd dat het Kabinet uit voorzorg rekening houdt met een toename van de maximale rivierafvoer voor de Rijn tot 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100. De Structuurvisie WaalWeelde West volgt dit uitgangspunt.

Voor de 18.000 m³/s in 2100 geldt dat wordt rekening gehouden met extremen. De gevolgen van een dijkdoorbraak in het rivierengebied kunnen namelijk heel groot zijn. Het uitgangspunt van 18.000 m³/s is adaptief en wordt gebruikt om ruimte te houden voor toekomstige maatregelen. De maatregelen voor 2100 worden niet allemaal nu genomen. Voor het jaar 2050 is een doelstelling van 17.000 m³/s vastgesteld. Een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt levert een essentiële bijdrage aan de doelstelling voor 2050.

Ad 2

Reclamant stelt terecht dat de maatregelen buiten het plangebied een belangrijke impact kunnen hebben op de veiligheid binnen het plangebied. Reclamant benoemt in dit kader specifiek Duitsland. Ten aanzien van de In Duitsland wordt aan de opgave voor hoogwaterveiligheid gewerkt. De verwachting is dat deze opgave in Duitsland gedeeltelijk zal worden ingevuld door middel van retentiegebieden die het water tijdelijk vasthouden. Daarnaast wordt verwacht dat Duitsland in de dichtbevolkte gebieden zal kiezen voor een betere bescherming door dijkverhogingen en mobiele keringen. Op internationaal niveau en interregionaal worden afspraken gemaakt over de maatregelen in Duitsland.

Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

Rivierverruimende maatregelen hebben effect op een locatie bovenstrooms. Daarnaast is het waterstandsverlagend effect in het plangebied is niet gelijk een optelsom van het effect van de afzonderlijke maatregelen. Om deze reden is een pakkettoets uitgevoerd waarbij in de berekening van het totale effect rekening wordt gehouden met het effect van de maatregelen op elkaar. Deze pakkettoets is onderbouw in het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" van Deltares (bijlage 6 van de structuurvisie). In de structuurvisie tekst zal een verwijzing naar dit rapport worden opgenomen.

De structuurvisietekst over de afstemming met Duitsland over rivierveiligheid in paragraaf 3.1.2 van de structuurvisie is geactualiseerd.

Ad 3

Reclamant geeft aan dat de voorgestelde hoogwatergeul Varik-Heesselt leidt tot waardevermindering van het onroerend goed.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 4

Met betrekking tot een hoogwatergeul is en wordt een zorgvuldig besluitvormingstraject gevoerd. De structuurvisie maakt onderdeel uit van dit traject, net zoals het Nationaal Waterplan en de MIRT-procedure. In het kader van de structuurvisie zijn de maatregelen in het WaalWeelde West-gebied verkend en besproken in workshops met de 4 B's: burgers, bedrijven, beambten en bestuurders en is in samenwerking met deze partijen een voorkeursalternatief gekozen. Een ieder heeft kunnen inspreken tijdens de alternatievenfase en daarna op de voorontwerp- en ontwerpstructuurvisie. De effecten op de omgeving van de verschillende maatregelen zijn onderzocht in het milieueffectrapport. Met besluitvorming over een hoogwatergeul in de structuurvisie WaalWeelde West is besluitvormingstraject nog niet klaar, in het de MIRT-procedure wordt wederom onderzoek uitgevoerd. MIRT kent meerdere fases. In de planuitwerkingsfase van het MIRT wordt gewerkt aan de planologische verankering (bestemmingsplan of inpassingsplan).

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te verduidelijken en te actualiseren.

- Een verwijzing naar de onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is toegevoegd in paragraaf 3.1.2.;

- In paragraaf 3.1.2 van de structuurvisie is de tekst over de afstemming met Duitsland over rivierveiligheid geactualiseerd.
- In Hoofdstuk 9 is in een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

2.51 Reclamant 51

Samenvatting

1. Reclamant heeft in het verleden een inspraakreactie ingediend tegen het voorontwerp structuurvisie. Reclamant komt met een zienswijze terug op een blijvende onzekerheid over de gevolgen van hoogwatergeul Varik-Heesselt. Deze onzekerheid vloeide met name voort uit het feit dat in de voorontwerp-structuurvisie nog slechts een hoogwatergeul als een zoekzone opgenomen was. Reclamant geeft aan dat het antwoord op de eerdere inspraakreactie de onduidelijkheid van de hoogwatergeul alleen maar groter heeft gemaakt. Naar aanleiding van de inspraakreacties is de zoekzone van de ontwerp-structuurvisie vervangen door een pijlsymbool. Concreet betekent dit dat het zoekgebied van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt het gebied tussen de Waal en de Bommelsestraat bestrijkt. Dit is een groot gebied dat ruimer is dan de zoekzone van bij de voorontwerp-structuurvisie.
2. Bij de ontwerp-structuurvisie blijft bij de reclamant onduidelijkheid bestaan over:
 - a. hoogwaterveiligheid en ontsluiting;
 - b. waardevermindering en onverkoopbaarheid van woning;
 - c. nut van investeren in woning en bedrijf.

Reclamant wenst dat er over deze onderwerpen duidelijkheid wordt verschaft.

Beoordeling

Ad 1

Reclamant stelt terecht dat in de structuurvisie WaalWeelde West een hoogwatergeul is aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Het zoekgebied voor een hoogwatergeul ligt daarmee tussen de Waal en de Bommelsestraat. In het kader van de MIRT-procedure wordt de exacte loop van de geul nader uitgewerkt. Uiterlijk eind 2015 zal er duidelijkheid zijn over de start van een MIRT-verkenning.

Ad 2a

In het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning worden de nadere uitgangspunten met betrekking tot hoogwaterveiligheid en de ontsluiting van een hoogwatergeul bepaald. In de Structuurvisie WaalWeelde West zijn hier nog geen keuzes over gemaakt.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart.

Ad 2b en c

Reclamant verzoekt om duidelijkheid betreffende waardevermindering en onverkoopbaarheid van de woning en het nut van investeren in woning en bedrijf.

Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te verduidelijken:

- De tekst over compensatie in paragraaf 7.3 van de structuurvisie is verduidelijkt;
- De tekst met betrekking tot de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015, in paragraaf 3.1.2 van de structuurvisie, is verduidelijkt.

2.52 Reclamant 52

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 51.

Beoordeling

Voor de beoordeling en de conclusie wordt verwezen naar reclamant 51, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.53 Reclamant 53

Samenvatting

Reclamant is van mening dat er meer ruimte voor natte bedrijven moet komen in de Kerkewaard om de lokale werkgelegenheid te bevorderen. Reclamant wil graag door middel van grondruil/werving een nat bedrijventerrein in de Kerkewaard.

Beoordeling

Het is niet geheel duidelijk wat reclamant met dit onderdeel van de zienswijze bedoeld.

Het lijkt erop dat reclamant in aanmerking wil komen voor een kavel op het mogelijk te ontwikkelen bedrijventerrein bij de Kerkewaard. In een structuurvisie worden alleen aangegeven welke functies op een bepaalde locatie zijn toegestaan. Een structuurvisie heeft geen betrekking op de eigendom van gronden. Indien reclamant gronden wil verwerven c.q. ruilen, dient hij in overleg te treden met de eigenaar van de betreffende gronden.

Conclusie

Naar aanleiding van de zienswijze zijn in paragraaf 2.11.2.2 aanvullende randvoorwaarden opgenomen met betrekking tot mogelijke uitbreiding en ontwikkeling van het bedrijventerrein Kerkewaard.

2.54 Reclamant 54

Samenvatting

1. Reclamant constateert dat er besloten is om de uitbreiding Kerkewaard in de ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West op te nemen. Reclamant is van mening dat de Uitbreiding Kerkewaard niet past bij de uitgangspunten van de structuurvisie en het provinciale beleid t.a.v. bedrijventerreinen. Reclamant is daarbij van mening dat de uitbreiding Kerkewaard een ongewenste ontwikkeling is omdat de dorpskern zeer nabij is.
2. Reclamant is van mening dat met het inpassen van een dergelijke ontwikkeling de provincie zichzelf en het Rijk onnodige beperkingen oplegt voor het eventueel eerder realiseren van de benodigde maatregelen ten aanzien van hoogwaterveiligheid.
3. Reclamant is van mening dat de eerdere inspraakreactie onvoldoende is beantwoordt.
4. Reclamant is van mening dat de uitbreiding van Kerkewaard een onnodige en ongewenste ontwikkeling voor de inwoners van Neerijnen is omdat:
 - A) De extra werkgelegenheid slechts beperkt ten goede komt aan de inwoners en regio. Daarbij is reclamant van mening dat werkgelegenheid regionaal is geregeld en dus ook op het daartoe aangewezen regionale bedrijventerrein Medel kan worden gerealiseerd. Als argument voor deze uitspraak geeft de reclamant mee dat vestiging van een bedrijf als Van Uden een versterking zijn voor de logistieke hotspot Medel. Eventuele extra werkgelegenheid is volgens reclamant zeer tijdelijk omdat de benodigde werkzaamheden op zeer korte termijn volledig geautomatiseerd kunnen worden.
 - B) De gronden die nu de bestemming water hebben omgezet moeten worden naar industrie terwijl er maatregelen moeten worden getroffen om meer ruimte voor de rivier te krijgen.
 - C) Een mega warehouse van 80.000 m² met een overslaghaven niet past in het landschappelijke beeld van de Waal en haar uiterwaarden en het landelijke karakter van het dorp Haaften. Reclamant geeft daarbij aan dat de ontwikkeling haaks staat op wensen en kaders van bijv. de historische stad Zaltbommel.
 - D) De leefbaarheid van het dorp onnodig verslechtert door extra geluid, horizonvervuiling en verkeersoverlast.
 - E) Zowel de verkeersveiligheid als de veiligheid op de Waal afneemt.
5. Reclamant vraagt om aantonen van nut en noodzaak van deze ontwikkeling. Reclamant vraagt om een toelichting van de onderbouwing voor het afvallen van de groene en blauwe variant.

6. Reclamant is van mening dat de haalbaarheidsstudie door Van Uden Logistics niet onafhankelijk is uitgevoerd.
7. Reclamant is van mening dat omdat uit de milieueffectrapportage blijkt dat uitbreiding negatief scoort op geluid een dergelijke ontwikkeling niet past op de huidige locatie.
8. Reclamant vraagt op basis van welke uitgangspunten en cijfers de samenwerkende overheden de haalbaarheidsstudie van Van Uden Logistics aanvaardbaar achten.
9. Reclamant vraagt zich af wat "aanvaardbaar" betekent. Reclamant is van mening dat aanvaardbaar alsnog een enorme verslechtering voor omwonenden kan betekenen. Reclamant ziet dat gesproken wordt over een inwaartse zonering en vraagt zich af of dat geen theoretische oplossing is, waarbij er in werkelijkheid alsnog een reëel negatief effect blijft.
10. Reclamant vraagt zich af of rekening is gehouden met de ligging van het terrein op minder dan 50 meter van de dorpskern van Haaften. Daarbij vraagt de reclamant zich af of er ook rekening is gehouden met het feit dat de weg en oprit naar de A2 allerminst berekend zijn op de uitbreiding.
11. Reclamant vraagt zich af of, mede gezien de provincie voornemens is medewerking te verlenen aan een biovergistingsinstallatie in Haaften op circa 200 meter van Kerkwaard, er voldoende rekening is gehouden met de cumulatieve effecten (m.n. extra verkeersbewegingen) voor de leefomgeving en verkeersveiligheid.
12. Reclamant merkt op dat in de reactie op de inspraakreactie is aangegeven dat de overslagfaciliteiten bedoeld zijn voor de eigen behoefte van het bedrijf Van Uden Logistics. De reclamant merkt op dat er nu al interesse van andere bedrijven voor overslag en dit zou nodig zijn om e.e.a. rendabel te maken.
13. Reclamant merkt op dat in de beantwoording wordt gesteld dat het gemeentebestuur van Neerijnen een werkgroep gestart heeft voor de verdere planuitwerking. Reclamant is niet tevreden met de samenstelling, werkwijze en proces van de werkgroep. Reclamant vraagt aandacht voor leefbaarheid en verkeersveiligheid (o.a. rondweg en geluidswal). Er is de reclamant kenbaar gemaakt (door gemeente?) dat deze maatregelen niet mogen/kunnen worden getroffen o.a. door de ligging aan de dijk en in de uiterwaarden.
14. Reclamant verzoekt om een proces en besluitvorming dat transparant, objectief en op grond van gedegen onderzoeken plaatsvindt.

Beoordeling

Ad 1

De legitimiteit om watergebonden bedrijvigheid, onder voorwaarden op te nemen, voor de Kerkwaard wordt gevonden in de door de gemeenteraad vastgestelde "Kaderstelling verdere ontwikkeling bedrijventerrein Kerkwaard" uit 29 oktober 2009. Deze kaderstelling is op andere besluitmomenten herbevestigd.

Op basis van het provinciale beleid mag een kavel op een lokaal bedrijventerrein in principe maximaal 0,5 hectare groot mag zijn. In dit geval vinden Gedeputeerde Staten een mogelijke opname van de Kerkwaard in het Regionaal Programma Bedrijventerreinen gerechtvaardigd vanwege de ligging nabij belangrijke infrastructuur noord - zuid (A2) en oost - west (A15) gunstig is voor multimodaliteit. Bij deze overwegingen heeft verder een rol gespeeld dat de uitbreiding van bedrijventerrein Kerkwaard aansluit bij de Ladder van duurzame verstedelijking. De ladder van duurzaamheid geeft in essentie aan dat lokale inpassing in stedelijk gebied de eerste keuze moet zijn, en verplaatsing naar een nieuwbouwlocatie in het buitengebied de laatste keuze.

Een belangrijke voorwaarde voor de toekomstige uitbreiding van het bedrijventerrein Kerkwaard in deze structuurvisie is voor de provincie dat de nieuwe status van het bedrijventerrein Kerkwaard opgenomen wordt in het Regionale Programma bedrijventerreinen (RPB).

De ligging nabij de dorpskern is een belangrijk aspect bij nadere uitwerking is een goede landschappelijke inpassing richting het dorp Haaften die zorgdraagt voor een goede overgang tussen dorp en bedrijvigheid. Op inrichtingsniveau moet worden onderzocht of door middel van de ontwikkeling van een gemengd woon-werkgebied hieraan invulling gegeven kan worden;

Ad 2

De bypass bij Haaften is afgevalen in de ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West. De bypass Haaften was gelegen in een nu al dynamisch gebied: bevinden zich veel functies waaronder (tuinbouw)bedrijven, agrarische bedrijven, sportvelden, woningen, een Multifunctioneel Centrum en een begraafplaats. Er bestaan ook nog (forse) uitbreidingswensen (o.a. woningbouw Haaften Noord, aanleg leiding biovergister). Daarnaast geven de globale kostenberekening van de bypass Haaften geeft aan dat een zeer forse investering nodig is om op deze locatie een bypass te realiseren. De kosten in relatie tot het waterstandsverlagend effect maken dat de bypass Haaften vanuit kosteneffectiviteit niet aantrekkelijk is. Tot slot was de bypass gepland voor de lange termijn (na 2050) waardoor het gebied lange tijd in onzekerheid zou blijven bestaan. In de structuurvisie is gekozen voor een programmering waarbij zo snel mogelijk duidelijkheid zal bestaan over het al dan niet doorgaan van maatregelen. Dit is een schadebeperkende insteek die op gespannen voet staat met de bypass Haaften.

Ad 3

Wij betreuren het dat reclamant van mening is dat de inspraakreacties niet voldoende is beantwoord. Bij de totstandkoming van de structuurvisie is juist veel aandacht besteed aan het creëren van draagvlak en het betrekken van de inwoners.

Ad 4

- A) Het al dan niet regionale karakter van werkgelegenheid is geen onderwerp geweest bij de afweging ten aanzien van mogelijk plaatsing van het bedrijventerrein Kerkewaard in het RPB. Met name de centrale ligging en de ladder van de duurzaamheid heeft hierbij een rol gespeeld.
- B) In het structuurvisieproces is een integrale ruimtelijke afweging gemaakt. De structuurvisie WaalWeelde West laat zien dat de verschillende ontwikkelingen ten aanzien van hoogwaterveiligheid, natuur en ruimtelijk economische ontwikkelingen in combinatie gerealiseerd kunnen worden.
- C) De ruimtelijke kwaliteit wordt bepaald door alle kenmerkende elementen van de Waal, onderdeel hiervan is de Waal als werkriever. De Waal is de belangrijkste scheepvaartroute van Nederland. Daarnaast zijn de verspreid liggende steenfabrieken en riviergebonden bedrijven in contrast met de aanwezige natuurgebieden belangrijk. Ook volgens de ontwikkelende partij Waalbommel past de ontwikkeling van Bedrijventerrein Kerkewaard in deze karakteristiek van de Waal. Uiteraard is de relatie met de historische stad Zaltbommel een belangrijk aspect bij de uitwerking, in de structuurvisie is dan ook als randvoorwaarde opgenomen dat moet worden voorzien in een goede landschappelijke inpassing richting de linker oever van de Waal.
- D) In het milieueffectrapport dat is opgesteld voor de structuurvisie, is een uitbreiding van bedrijventerrein Kerkewaard op hoofdlijnen onderzocht. Uit dit rapport blijkt dat de uitbreiding, op het globale schaalniveau van een structuurvisie, negatief scoort op een aantal aspecten zoals geluid. Hierbij is echter uitgegaan van de inrichting van een containeroverslag nabij de dijk (een zogenaamde worst case-benadering) en zijn mitigerende maatregelen nog niet meegenomen. Door maatwerkoplossingen, zoals een inwaartse zonering en een juiste positionering van de overslagfaciliteiten, en mitigerende maatregelen zoals stil asfalt, is naar alle waarschijnlijkheid de uitbreiding van bedrijventerrein Kerkewaard mogelijk binnen de kaders van een goede ruimtelijke ordening. In de structuurvisie is als randvoorwaarde opgenomen dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat geborgd moet zijn.
- E) Als voorwaarde voor de ontwikkeling is opgenomen dat er gehandeld moet worden binnen de geldende wet- en regelgeving. Veiligheid is hierbij een belangrijk aspect.

Ad 5

In de voorontwerp-structuurvisie WaalWeelde West was de bypass Haaften opgenomen. Onderdeel van deze rivierkundige maatregel is het afgraven van het hoogwatervrije terrein in de Kerkewaard. Op basis van zienswijzen is ervoor gekozen om de bypass Haaften niet meer op te nemen in de ontwerp-structuurvisie. In de Nota van inspraak, vooroverleg en ambtshalve wijzigingen is deze wijziging aangegeven. Zie beantwoording ad 2 voor de motivering van deze keuze.

Ad 6

Het is gebruikelijk dat de initiatiefnemer zelf zorgdraagt voor de noodzakelijke onderzoeken, waaronder haalbaarheidsstudies. De onafhankelijke toets op de kwaliteit en objectiviteit van deze onderzoeken wordt gedaan door de gemeente en/of de provincie.

Ad 7

Het milieueffectrapport laat zien dat de uitbreiding en ontwikkeling van de Kerkewaard door maatwerkoplossingen, zoals een inwaartse zonering en een juiste positionering van de overslagfaciliteiten, en mitigerende maatregelen zoals stil asfalt, naar alle waarschijnlijkheid mogelijk is binnen de kaders van een goede ruimtelijke ordening. In de m.e.r.-beoordeling is uitgegaan van een zogenaamde “worst case-benadering” zodat de effecten goed in beeld kunnen worden gebracht.

De belangrijkste milieueffecten zijn conform de Notitie Reikwijdte en Detailniveau in het MER beschreven. Van alle bouwstenen en alternatieven zijn de effecten in beeld gebracht. Deze effectbeoordelingen hebben een belangrijke rol gespeeld bij de keuze van het voorkeursalternatief en daarna de vertaling naar ((voor)ontwerp)-structuurvisie. De commissie m.e.r. geeft in haar toetsingsadvies aan dat “De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over de structuurvisie voor het project WaalWeelde waarbij het milieubelang volwaardig kan worden meegewogen”.

Ad 8

De haalbaarheidsstudie had als doel om op een aantal onderdelen de inpasbaarheid en vergunbaarheid aan te tonen. De uitkomst is beoordeeld op basis van expert judgement. Daaruit is geconcludeerd dat er, met enige voorbehouden en kanttekeningen, op het abstractieniveau van de Structuurvisie, voldoende zicht is op een inpasbare en naar verwachting vergunbare ontwikkeling. Meer gedetailleerd onderzoek op basis van een concreet, uitgekiend plan en functionele invulling, moet in het vervolgproces de haalbaarheid definitief aantonen.

Ad 9

De term aanvaardbaar betekent dat de ontwikkeling naar verwachting binnen de wettelijke normen blijft. De structuurvisie kent een hoog abstractie niveau. Dit betekent dat na de vaststelling van deze structuurvisie gestart zal worden met de verdere uitwerking en detaillering van de structuurvisie. De basis voor de verdere uitwerking van de structuurvisie is de fasering die is opgenomen in paragraaf 7.2 van de structuurvisie (welke zo nodig zal worden geactualiseerd en herzien). Deze uitwerking vindt onder andere plaats in bestemmingsplannen. In het bestemmingsplanproces zal door middel van uitgekiend ontwerpen en alternatievenonderzoek in een Project-MER worden gezocht naar het voorkeursalternatief voor uitbreiding en ontwikkeling van de Kerkewaard. Een inrichtingsmodel op basis van inwaartse zonering is gangbaar bij een ontwikkeling als de Kerkewaard.

Ad 10

In het reken en tekenproces en de m.e.r.-beoordeling is rekening gehouden met de ligging van het terrein ten opzichte van het dorp Haaften. In het milieueffectrapport is geconstateerd dat de uitbreiding van het bedrijventerrein een toename van geluidhinder en luchtkwaliteit tot gevolg kan hebben vanwege het extra verkeer dat het terrein genereert. Hierbij is echter uitgegaan van de inrichting van een containeroverslag nabij de dijk (een zogenaamde worst case-benadering) en zijn mitigerende maatregelen nog niet meegenomen. In de structuurvisie is een vlek aangegeven alwaar watergebonden bedrijvigheid kan ontstaan. Verwacht wordt dat met een goede ruimtelijke inrichting van het terrein de negatieve effecten voor het terrein zoveel mogelijk kunnen worden verminderd. Hierbij kan gedacht worden aan inwaartse zonering, een juiste positionering van de overslagfaciliteiten en routing van het bouwverkeer. Een inrichtingsplan geeft daar meer zicht op. Verder zijn mitigerende maatregelen mogelijk zoals inzet 'stil' materieel en aanpassing werktijden.

Reclamant benoemt tevens dat de oprit van de A2 en de weg daar naartoe allerm minst zijn ingesteld op de uitbreiding. In het milieueffectrapport is tevens getoetst op de verkeersafwikkeling. Hieruit blijkt dat de uitbreiding geen problemen oplevert voor de verkeersafwikkeling, dankzij de directe en overzichtelijke ontsluiting op de N830.

Ad 11

Er is met betrekking tot de plannen voor het oprichten van een biovergistingsinstallatie nog geen besluitvorming afgerond. Er is op dit moment nog geen ontwerp van een ruimtelijk besluit of van een omgevingsvergunning voor het oprichten van de inrichting gepubliceerd. In de onderzoeken ten behoeve van de structuurvisie kon deze ontwikkeling dan ook niet worden meegenomen. Bij de besluitvorming omtrent de installatie, bijvoorbeeld bij het opstellen van het bestemmingsplan ten behoeve van de installatie, geldt dat onder andere de door reclamant genoemde omgevingsaspecten in de belangenafweging moeten worden meegenomen door het bevoegd gezag.

Ad 12

Uw belang wordt onderschreven door de regio (gemeenten) en provincie. In het Regionaal Bedrijven Programma (RBP) zal de mogelijke uitbreiding en ontwikkeling dan ook gekoppeld worden aan de specifieke uitbreidingswens van het bedrijf Van Uden Logistics BV. In het bestemmingsplan kunnen in de gebruiksregels "maatwerkregelen" worden opgenomen. In dit geval zullen de maatwerkregels betrekking hebben op de verkeersaantrekkende werking. Paragraaf 2.11.2.2 is op dit punt verduidelijkt.

Ad 13

Reclamant heeft zelf deel uitgemaakt van de werkgroep, maar is daar december 2014 uitgestapt. Reclamant gaf toen aan dat te doen, omdat er geen ruimte was alternatieven te bespreken die niet binnen de kaderstelling uit 2009 passen. Die kaderstelling was echter als uitgangspunt meegegeven voor de opdracht waarmee de werkgroep oktober 2014 is gestart. Acceptatie van die opdracht was voorwaarde voor deelname, bespreking daarvan heeft in een interview voorafgaand aan de daadwerkelijke instelling van de werkgroep plaatsgevonden. De werkgroep staat open voor kritische mensen. De huidige werkgroep leden (7 exclusief Van Uden en de gemeente) zijn bewoners en ondernemers uit de omgeving van de Kerkewaard. Over de gebiedsvisie die zij voor de Kerkewaard hebben gemaakt is een bewoners- en belanghebbendenavond georganiseerd waarop bewoners en belanghebbenden uit de omgeving zijn geïnformeerd en geraadpleegd. Tot 15 april 2015 hadden zij de gelegenheid te laten weten wat zij van de gebiedsvisie vonden. Alle reacties worden betrokken bij de besluitvorming over die gebiedsvisie.

Ad 14

Na vaststelling van de structuurvisie WaalWeelde West zal voor de uitbreiding en ontwikkeling van de Kerkewaard een bestemmingsplanprocedure moeten worden opgestart. Ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure zullen diverse onderzoeken uitgevoerd worden. Uiteraard zal de procedure op transparante en objectieve wijze plaatsvinden.

Conclusie

Naar aanleiding van de zienswijze zijn in paragraaf 2.11.2.2 aanvullende randvoorwaarden opgenomen met betrekking tot mogelijke uitbreiding en ontwikkeling van het bedrijventerrein Kerkewaard.

2.55 Reclamant 55

Samenvatting

1. Reclamant maakt bezwaar tegen de rivierkundige maatregel zonder dijkteruglegging indien er tegelijkertijd dijkverhoging plaats moet vinden. Reclamant stelt dat een dijkverhoging desastreuze gevolgen heeft voor tientallen karakteristieke dijkwoningen. Reclamant geeft aan dat door dijkverhoging:
 - i) het unieke dorpsgezicht (lintbebouwing) ernstig wordt aangetast;
 - ii) het uitzicht op de Waal (van de dijkbewoners) ernstig wordt verminderd of geheel verdwijnt;
 - iii) veel huizen constructief en kwalitatief niet in staat zijn een dijkverhoging zonder schade te doorstaan;
 - iv) er kosten ontstaan door claims (schade woningen en verlies van uitzicht).
2. Reclamant stelt dat bij dijkverhoging een dijkverlegging de voorkeur heeft omdat er wel enkele woningen verdwijnen maar dat deze mensen een kavel op de nieuw te bouwen dijk terugkrijgen. Hierdoor wordt de dijkbebouwing uitgebreid en wordt het unieke karakter van de lintbebouwing in het rivierengebied juist versterkt. Reclamant spreekt over een 'win-win' situatie.
3. Reclamant geeft aan in te kunnen stemmen met de variant zonder dijkteruglegging wanneer deze maatregel geen dijkverhoging tot gevolg heeft, ook niet in de toekomst.
4. Reclamant geeft aan pas kort voor sluiting van de periode van ter inzage legging begrepen te hebben dat een tweede rivierkundig alternatief bij Brakel is opgenomen, die mogelijk bredere gevolgen kan hebben. Reclamant geeft aan dat hij hierover niet is geïnformeerd door de overheid. Mogelijk zijn er meer dijkbewoners die zijn mening delen maar niet zijn geïnformeerd.

Beantwoording

Ad 1

De structuurvisie WaalWeelde West is een integrale structuurvisie, dat betekent dat een ruimtelijke visie is gevormd voor alle ruimtelijke opgaven. Dit betekent niet dat een maatregel voor hoogwaterveiligheid geen doorgang kan vinden wanneer er cultuurhistorische en archeologische waarden geschaad worden. In de structuurvisie zijn twee alternatieve rivierkundige maatregelen bij Brakel opgenomen. In het structuurvisieproces is een afweging van belangen gemaakt. Daarbij heeft de focus gelegen op rivierverruimende maatregelen. Het abstractieniveau van de structuurvisie is zodanig dat nog niet duidelijk is of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn voor de cultuurhistorische waarden, zoals de gemeentelijke monumenten, wel zal bij de planuitwerking zoveel mogelijk naar behoud van cultuurhistorie worden gestreefd. Op dit moment is nog geen keuze gemaakt voor de variant met en zonder dijkteruglegging. Deze wordt gemaakt in een later MIRT-proces. De maatschappelijke kosten en baten worden in dit onderzoek nadrukkelijk meegenomen.

Ad 2

De structuurvisie doet geen uitspraken over de stelling van reclamant dat bewoners een kavel op de nieuw te bouwen dijk terugkrijgen. Een nieuwe dijk kan echter wel mogelijkheden om dijkbebouwing verder uit te breiden. Een en ander wordt verder uitgewerkt indien voor een dijkverlegging wordt gekozen.

Ad 3

Op dit moment is onvoldoende duidelijk over de noodzakelijke dijkversterking en –verhoging in het kader van het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Daarnaast is nog onvoldoende bekend over de effecten van de extra noodzakelijke dijkverhoging in verband met de lagere waterstandsdaling. Mede om deze redenen wordt een definitieve keuze over de rivierkundige maatregelen bij Brakel uitgesteld.

Voorts voert het Rijk een onderzoek uit naar de relatie tussen het Hoogwaterbeschermingsprogramma (dijkaanpassingen) en de Voorkeursstrategie (combinatie van dijkversterking en ruimte voor de rivier maatregelen). Resultaat omvat informatie over het verschil in de noodzakelijke dijkverhoging wanneer een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt wordt aangelegd. Dit zal input zijn voor de nadere uitwerking van een nevengeul. Op deze wijze wordt gekeken naar het samenspel tussen dijkversterking en rivierverruiming. Het waterschap, verantwoordelijk voor de dijken, zal bij dit proces betrokken worden.

Ad 4

De Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening schrijven voor structuurvisies geen procedure voor. Voor de bekendmaking van de structuurvisie WaalWeelde West is aangesloten bij de regels in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de provinciale en gemeentelijke inspraakverordeningen. In de inspraakverordening wordt verwezen naar afdeling 3.4 van de Awb. Omdat er een MER is opgesteld bevat afd. 7.4 van de Wet milieubeheer enkele (minimale) aanvullende procedurele verplichtingen.

Op basis van deze regelgeving bestaat er geen verplichting tot het persoonlijk op de hoogte te stellen van een ieder die mogelijk door maatregelen geraakt zal worden. Omdat bij ruimtelijke besluiten, en zeker bij structuurvisies, op voorhand juist niet altijd duidelijk is wie door de daarin opgenomen ruimtelijke maatregelen geraakt zal worden, wordt de zakelijke inhoud van dergelijke besluiten algemeen bekend gemaakt in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad, dan wel op een andere geschikte wijze. De ontwerp-structuurvisie is zeer ruimhartig op reguliere wijze bekend gemaakt. Daardoor kan een ieder zich informeren over ontwikkelingen die mogelijk relevant zijn.

Zowel bij de structuurvisie als bij de uitwerking van de verschillende plannen na de structuurvisie is en wordt een open en eerlijk proces gevolgd. We werken daarom vaak met een klankbordgroep waar lokale belangen kunnen worden ingebracht. Ook kan hierdoor draagvlak worden verkregen. In het structuurvisieproces is vanaf het begin gewerkt met de 4 B's: burgers, bedrijven, beampten en bestuurders. Daarnaast zijn in de verschillende fases van het structuurvisieproces, namelijk ten tijde van de alternatievenstudie, het voorontwerp en het ontwerp, bijeenkomsten georganiseerd en was het mogelijk om te reageren op de voorliggende plannen.

Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

De tekst in paragraaf 2.16, 2.17 en 3.1.2 met betrekking tot de twee alternatieve rivierkundige maatregelen bij Brakel zijn geactualiseerd naar aanleiding van de herberekening van de rivierkundige maatregel bij Brakel met dijkverlegging (WI_43-45-a3).

2.56 Reclamant 56

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 55.

Beoordeling

Voor de beoordeling en de conclusie wordt verwezen naar reclamant 55, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.57 Reclamant 57

Samenvatting

1. De zienswijze van reclamant is grotendeels gelijklopend aan de zienswijze van reclamant 55.
2. Aanvullend stelt reclamant dat de dijkbewoners van Zuilichem, Gameren en Nieuwaal de eventuele consequenties van 'plan 2' (zonder dijkteruglegging, maar met dijkverhoging) niet overzien. Het is volgens reclamant aanvechtbaar dat de mogelijke gevolgen niet met de direct betrokken duidelijk wordt gecommuniceerd.
3. Reclamant stelt voor om de betrokkenen een "bijsluiter" te verstrekken met mogelijke gevolgen van dijkteruglegging, voordat een beslissing wordt genomen.

Beoordeling

Ad 1

Voor de beoordeling en conclusie wordt verwezen naar reclamant 55, waarmee de zienswijze van reclamant grotendeels overeen komt.

Ad 2 en 3

De Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening schrijven voor structuurvisies geen procedure voor. Voor de bekendmaking van de structuurvisie WaalWeelde West is aangesloten bij de regels in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de provinciale en gemeentelijke inspraakverordeningen. In de inspraakverordening wordt verwezen naar afdeling 3.4 van de Awb. Omdat er een MER is opgesteld bevat afd. 7.4 van de Wet milieubeheer enkele (minimale) aanvullende procedurele verplichtingen.

Op basis van deze regelgeving bestaat er geen verplichting tot het persoonlijk op de hoogte te stellen van een ieder die mogelijk door maatregelen geraakt zal worden. Omdat bij ruimtelijke besluiten, en zeker bij structuurvisies, op voorhand juist niet altijd duidelijk is wie door de daarin opgenomen ruimtelijke maatregelen geraakt zal worden, wordt de zakelijke inhoud van dergelijke besluiten algemeen bekend gemaakt in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad, dan wel op een andere geschikte wijze. De ontwerp-structuurvisie is zeer ruimhartig op reguliere wijze bekend gemaakt. Daardoor kan een ieder zich informeren over ontwikkelingen die mogelijk relevant zijn.

Zowel bij de structuurvisie als bij de uitwerking van de verschillende plannen na de structuurvisie is en wordt een open en eerlijk proces gevolgd. We werken daarom vaak met een klankbordgroep waar lokale belangen kunnen worden ingebracht. Ook kan hierdoor draagvlak worden verkregen. In het structuurvisieproces is vanaf het begin gewerkt met de 4 B's: burgers, bedrijven, beambten en bestuurders. Daarnaast zijn in de verschillende fases van het structuurvisieproces, namelijk ten tijde van de alternatievenstudie, het voorontwerp en het ontwerp, bijeenkomsten georganiseerd en was het mogelijk om te reageren op de voorliggende plannen.

Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

De tekst in paragraaf 2.16, 2.17 en 3.1.2 met betrekking tot de twee alternatieve rivierkundige maatregelen bij Brakel zijn geactualiseerd naar aanleiding van de herberekening van de rivierkundige maatregel bij Brakel met dijkverlegging (WI_43-45-a3).

2.58 Reclamant 58

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 55.

Beoordeling

Voor de beoordeling en de conclusie wordt verwezen naar reclamant 55, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.59 Reclamant 59

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 55.

Beoordeling

Voor de beoordeling en de conclusie wordt verwezen naar reclamant 55, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.60 Reclamant 60

Samenvatting

De zienswijze van reclamant ziet toe op dezelfde punten als de zienswijze van reclamant 55.

Beoordeling

Voor de beoordeling en de conclusie wordt verwezen naar reclamant 55, waarmee de punten uit de zienswijze van reclamant overeen komen.

2.61 Reclamant 61

Samenvatting

1. Reclamant maakt bezwaar tegen teruglegging van de dijk omdat dit desastreuze gevolgen heeft voor een aantal karakteristieke dijkwoningen en bestaande bebouwing ter plaatse. Dijkerverlegging betekent volgens reclamant:
 - a. Amovering, herbouw en het 'scheppen van ruimte voor nieuwe dijkbebouwing moet haast wel tot rampzalige dijkbebouwing leiden, mede gezien recente moderniteiten die elders (dijk bij Hardinxveld en tussen Vuren – Gorinchem) op dijkniveau werden opgericht. Dat alles heeft zich kennelijk met goedkeuring van 'schoonheidscommissies' ontwikkeld dus het is vanzelfsprekend dat dergelijke verwoesting van grote stukken rivierzicht (ook vanaf de rivier) zich zal herhalen.
 - b. Verruiming van het stroomgebied in de uiterwaarden is het verlies van marginale flora en fauna-waarden waard. De natuur zal zich herstellen.
 - c. Ontwikkeling van watersport, havenaanleg, ook voor binnenvaart is wenselijk, voetbalvelden kunnen ook naar elders.
2. Reclamant maakt bezwaar tegen het feit dat individuele dijkbewoners niet is gemeld – of – en in welke mate wederom dijkverhoging noodzakelijk zou zijn bij één of meerdere varianten van teruglegging of zonder teruglegging. Volgens reclamant heeft het er alle schijn van, dat dergelijke 'details' er thans weer tussendoor gejaast worden, met de bekende 'waterschaps-arrogantie' die wij nog kennen uit de jaren 70 en 90.
3. Reclamant wenst per omgaande duidelijk geïnformeerd te worden over vigerende dijkverhoging plannen/besluiten opdat de reclamant maatregelen kan nemen t.a.v. aansprakelijkheidsstelling over voorziene cascoschade alsmede zicht- en waardevermindering van het gemeentelijk monument waar reclamant woont.
4. Reclamant geeft aan dat in de serie 'Ruimte voor de Rivier' niet helder is geworden welke plannen en besluiten genomen zijn ten aanzien nieuwe dijkverhogingen bij Brakel.
5. Reclamant stelt op prijs als de ontvangst van dit bezwaarschrift wordt bevestigd en de dijkbewoners schriftelijk op de hoogte worden gehouden van e.e.a.

Beantwoording

Ad 1a

De structuurvisie WaalWeelde West is een integrale structuurvisie, dat betekent dat een ruimtelijke visie is gevormd voor alle ruimtelijke opgaven. Dit betekent niet dat een maatregel voor hoogwaterveiligheid geen doorgang kan vinden wanneer er cultuurhistorische en archeologische waarden geschaad worden. In de structuurvisie zijn twee alternatieve rivierkundige maatregelen bij Brakel opgenomen. In het structuurvisieproces is een afweging van belangen gemaakt. Daarbij heeft de focus gelegen op rivierverruimende maatregelen. Het abstractieniveau van de structuurvisie is zodanig dat nog niet duidelijk is of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn voor de cultuurhistorische waarden, zoals de gemeentelijke monumenten, wel zal bij de planuitwerking zoveel mogelijk naar behoud van cultuurhistorie worden gestreefd. Op dit moment is nog geen keuze gemaakt voor de variant met en zonder dijkteruglegging. Deze wordt gemaakt in een later MIRT-proces. De maatschappelijke kosten en baten worden in dit onderzoek nadrukkelijk meegenomen.

Ad 1b

Een gedeelte van de uiterwaard bij Brakel heeft de status van Natura2000-gebied. Het overige deel van de uiterwaard maakt alleen onderdeel uit van het Gelders Natuurnetwerk. Bijzondere natuurwaarden binnen deze gebieden worden beschermd. Bij de uitwerking van de maatregel worden de natuurwaarden (huidige en potentiële waarden) meegewogen. Daarbij wordt ook gekeken of de natuur zich na uitvoering van een maatregel kan herstellen of kan ontwikkelen naar een ander natuurstype met minstens even hoge natuurwaarden. Met name percelen buiten de Natura2000 begrenzing met beperkte natuurwaarden zullen geen belemmering zijn voor uitvoeren van een maatregel.

Ad 1c

Het is onduidelijk wat reclamant precies bedoelt. Op dit moment is nog geen keuze gemaakt voor de variant met en zonder dijkteruglegging. Deze wordt gemaakt in een later MIRT-proces. Meekoppelkansen worden in dit MIRT-proces meegenomen.

Ad 2

Op dit moment is onvoldoende duidelijk is over de noodzakelijke dijkversterking en –verhoging in het kader van het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Daarnaast is nog onvoldoende bekend over de effecten van de extra noodzakelijke dijkverhoging in verband met de lagere waterstandsaling. Mede om deze redenen wordt een definitieve keuze over de rivierkundige maatregelen bij Brakel uitgesteld.

Voorts voert het Rijk een onderzoek uit naar de relatie tussen het Hoogwaterbeschermingsprogramma (dijkaanpassingen) en de Voorkeursstrategie (combinatie van dijkversterking en ruimte voor de rivier maatregelen). Resultaat omvat informatie over het verschil in de noodzakelijke dijkverhoging wanneer een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt wordt aangelegd. Dit zal input zijn voor de nadere uitwerking van een nevengeul. Op deze wijze wordt gekeken naar het samenspel tussen dijkversterking en rivierverruiming. Het waterschap, verantwoordelijk voor de dijken, zal bij dit proces betrokken worden.

Ad 3

De structuurvisie ziet niet toe op dijkverhoging plannen en besluiten. Dijkversterking en –verhoging zijn onderdeel van het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) dat wordt uitgevoerd door het Waterschap Rivierenland. Op dit moment wordt niet gewerkt aan een verkenning of uitvoeringsproject met betrekking tot het dijktracé bij Brakel.

Reclamant voorziet cascoschade en waardevermindering van zijn woning. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan). Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

Ad 4

De structuurvisie geeft de maatregelen weer voor de hoogwaterveiligheidsopgave voor de lange termijn: het mogelijk maken van een afvoer van 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100 bij Lobith. De projecten die onderdeel zijn van de PKB Ruimte voor de Rivier dragen bij aan de hoogwaterveiligheidsdoelstellingen voor de korte termijn: het mogelijk maken van een afvoer van 16.000 m³/s in 2015 bij Lobith. Voor doelstelling voor de lange termijn zijn nieuwe projecten nodig, deze zijn opgenomen in de structuurvisie. Voor een deel van het gebied WaalWeelde West is tevens dijkverhoging noodzakelijk.

Ad 5

Reclamant heeft inmiddels een ontvangstbevestiging en nader bericht over de behandeling van de zienswijze en de vaststelling van de structuurvisie.

De Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening schrijven voor structuurvisies geen procedure voor. Voor de bekendmaking van de structuurvisie WaalWeelde West is aangesloten bij de regels in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de provinciale en gemeentelijke inspraakverordeningen. In de inspraakverordening wordt verwezen naar afdeling 3.4 van de Awb. Omdat er een MER is opgesteld bevat afd. 7.4 van de Wet milieubeheer enkele (minimale) aanvullende procedurele verplichtingen.

Op basis van deze regelgeving bestaat er geen verplichting tot het persoonlijk op de hoogte te stellen van een ieder die mogelijk door maatregelen geraakt zal worden. Omdat bij ruimtelijke besluiten, en zeker bij structuurvisies, op voorhand juist niet altijd duidelijk is wie door de daarin opgenomen ruimtelijke maatregelen geraakt zal worden, wordt de zakelijke inhoud van dergelijke besluiten algemeen bekend gemaakt in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad, dan wel op een andere geschikte wijze. De ontwerp-structuurvisie is zeer ruimhartig op reguliere wijze bekend gemaakt. Daardoor kan een ieder zich informeren over ontwikkelingen die mogelijk relevant zijn.

Zowel bij de structuurvisie als bij de uitwerking van de verschillende plannen na de structuurvisie is en wordt een open en eerlijk proces gevolgd. We werken daarom vaak met een klankbordgroep waar lokale belangen kunnen worden ingebracht. Ook kan hierdoor draagvlak worden verkregen. In het structuurvisieproces is vanaf het begin gewerkt met de 4 B's: burgers, bedrijven, beambten en bestuurders. Daarnaast zijn in de verschillende fases van het structuurvisieproces, namelijk ten tijde van de alternatievenstudie, het voorontwerp en het ontwerp, bijeenkomsten georganiseerd en was het mogelijk om te reageren op de voorliggende plannen.

Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

De tekst in paragraaf 2.16, 2.17, 3.1.2 en 5.2.2 met betrekking tot de twee alternatieve rivierkundige maatregelen bij Brakel zijn geactualiseerd naar aanleiding van de herberekening van de rivierkundige maatregel bij Brakel met dijkverlegging (WI_43-45-a3).

2.62 Reclamant 62

Samenvatting

Reclamant heeft een uitgebreide zienswijze ingediend. De zienswijze bestaat uit zeven onderdelen.

1. Het eerste onderdeel van de zienswijze van reclamant heeft betrekking op “vooringenomenheid”. Volgens reclamant blijkt uit het basisdocument “Waterberekeningen WaalWeelde West” vooringenomenheid ten gunste van de dijkverlegging, hetgeen ten koste gaat van objectieve advisering. Reclamant heeft in de zienswijze dit standpunt nader toegelicht. Ter onderbouwing voert reclamant onder meer het volgende aan:
 - a. Door opslibbing kwam het winterbed in de loop der eeuwen meters hoger te liggen. Afgraven van uiterwaarden is een eerste vereiste bij rivierverruiming. Het tweede is het kort houden van vegetatie door hooilandbeheer met na beweiding. Dit resulteert in een lage hydraulische ruwheid voor het hoogwaterseizoen begint. Wilgenopslag/-bos moet worden bestreden. Natuur volgt veiligheid!
 - b. niet juist zijn de zinsneden dat in de afgelopen eeuwen de rivieren steeds verder zijn ingesnoerd, omdat er meer ruimte nodig was voor wonen, werken en recreëren in de “Waterberekeningen WaalWeelde West”(p.7) en de zinsnede dat in de afgelopen eeuwen veel ruimte aan de rivieren is ontnomen met het gevolg dat de rivieren zijn ingeklemd tussen de dijken in de Reactienota (p.10). Bedreigde delen van de dijk werden vroeger buitengedijkt. De afgelopen eeuwen zijn al maatregelen genomen in het tegengaan van overstromingen, waardoor na 1861 geen grote overstromingen meer voorkwamen.
 - c. de passage ‘... Helaas liggen door de sterke variatie in breedte delen van de uiterwaarden in de stroomschaduw en dragen niet bij aan het afstromen van hoogwater. Dit is het geval in Munnikenland, Crobsche waard, Hurwenen en Heesselt’ in de “Waterberekeningen WaalWeelde West” (p.11) is vreemd. Het project Munnikenland is juist uitgevoerd vanwege het waterstandsdalend effect, terwijl ook de ingrepen in de Heesseltsche Uiterwaarden en de Crobsche Waard een aanzienlijke waterstandsdeling opleveren.
 - d. in “Waterberekeningen WaalWeelde West (p. 11) wordt gesteld dat de variatie in breedte nadelig is voor de scheepvaart omdat deze een afwisseling van convergerende en expanderende stroming bij hoogwater laat zien. *Reclamant stelt hierbij de vraag of met “expanderende” niet divergerende wordt bedoeld.* De bewering is volgens reclamant in tegenspraak met andere beweringen, want als de uiterwaard in de stroomschaduw ligt, impliceert dat juist dat de stroom heel weinig ‘expandeert’ (afbuigt).
 - e. Het lijkt alsof de auteurs een ‘normalisering’ van het winterbed voorstellen.
 - f. de aanleg van geulen kan problemen geven voor de scheepvaart (zijstroming en erosie van de stroomgeul).Reclamant vraagt om bij het ontwerp van geulen rekening te houden met de scheepvaart.

Het tweede onderdeel van de zienswijze van reclamant heeft betrekking op het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en de milieueffectrapportage.

2. Reclamant geeft aan dat er in de startnotitie MER Munnikenland op gewezen wordt dat het project Munnikenland de dijkverlegging Brakel mogelijk overbodig zou kunnen maken. Reclamant stelt dat de dijkverlegging Brakel vooral is opgenomen omdat de maatregel nu eenmaal was opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening van 22-8-2011 (‘Barro’). Nagelaten is te verkennen of een verbindingseul buitendijks een alternatief zou zijn, zoals is onderzocht door Royal Haskoning DHV. Reclamant maakt daarbij een vergelijking tussen de beoordeling van een mogelijke dijkverlegging bij Herwijnen. Daar is het Barro niet toegepast, nadat de dijkverlegging als optie is bekeken en vervolgens verworpen.

3. Onduidelijk is wat reclamant beoogd met de passage onder de kop "Grove binnendijkse ingrepen vermijden". Waarschijnlijk bedoeld reclamant aan te geven dat er is nagelaten om alternatieven te onderzoeken voor de binnendijkse ingrepen bij Haaften, Herwijnen en Brakel. Hij noemt in dat verband o.m. het verleggen van de stroomgeul door de Gamerense Waard, het afgraven van het hoogwatervrije terrein van de voormalige steenfabriek en innovatieve dijkverhoging in combinatie met het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).
4. De dijkverlegging heeft zwaar negatieve effecten voor de ruimtelijke kwaliteit en zou daarom evenals de dijkverlegging langs de Herwijnnense Boven- en Benedenwaarden moeten worden afgewezen. De Brakelse dijk is landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol. Verlegging leidt tot aantasting en doorsnijding van een archeologisch waardevol gebied van het type historische kern.

Het derde onderdeel van de zienswijze bevat een "Waalkundige beschouwing"

5. Onduidelijk is wat reclamant precies beoogd met de passage over het verschil in ondergrond, maar waarschijnlijk bedoelt reclamant dat niet de knelpunten in de rivier maar door de ondergrond van de rivier het grote verhang veroorzaakt.
6. Hierop volgend stelt reclamant dat dijkverleggingen of bypasses kostbaar zijn en maar eenmalig toepasbaar. Reclamant stelt dat het daarom beter is om te investeren in innovatie van waterkeringen en bovenstroomse retentie om een exceptionele hoogwatergolf adequaat af te toppen.
7. Reclamant stelt dat dijkverleggingen en bypasses geen betekenis hebben bij een samenloop van stormvloed met hoge rivierafvoer tijdens het hoogwaterseizoen. Ook is een hogere stijging van de zeespiegel dan waar nu rekening mee wordt gehouden niet uitgesloten. Volgens reclamant geven in de toekomst alleen hoge en sterke dijken waarborg voor de veiligheid. Reclamant geeft aan dat volgens de benadering van WaalWeelde het gehele gebied tussen Zaltbommel en Brakel als hydraulisch knelpunt aangemerkt zou moeten worden. Volgens reclamant geeft dit weer hoe oppervlakkig de methode is van het aanpakken van de 'insnoeringen' van het winterbed door dijkverleggingen en bypasses.
8. Volgens reclamant zijn buitendijkse ingrepen om 18.000 m³/s veilig af te voeren vergaand toereikend: verlaag de hoogopgeslibde uiterwaarden en verwijder obstakels in het stroombed: kades, verhoogde terreinen, bouwwerken en bosschages.
9. Reclamant stelt dat het verlagen van de Ruijterwaard door de aanleg van een geul achterstallig onderhoud is, goed voor 11 centimeter waterstandsverlaging.
10. Het alternatief uit het onderzoek van Royal Haskoning DHV biedt eveneens een robuuste waterstandsverlaging en scoort beter voor landschap, cultuurhistorie en behoud van archeologische waarden.

Het vierde onderdeel van de zienswijze gaat in op rivierverruiming bij Brakel-Ruijterwaard.

11. Reclamant stelt dat in ambtelijke kring dijkverlegging abusievelijk wordt aangemerkt als "goed scoren op ruimtelijke kwaliteit".
12. Reclamant stelt dat het verschil tussen de rivierkundige maatregel met dijkteruglegging en de rivierkundige maatregel zonder dijkteruglegging 3,5 centimeter is. Volgens reclamant is het effect daarvan bij Nijmegen verwaarloosbaar klein is (ca. één millimeter), zeker in verhouding tot het effect van waterstandsverlagende ingrepen stroomopwaarts.
13. Reclamant stelt dat er na uitvoering van de rivierverruiming bij Brakel nog een waterstandsopgave tussen Zuilichem (943 km) en Rossum (927 km) resteert van 5 tot 10 centimeter. Volgens reclamant zal deze gemiddeld 2 centimeter m groter zijn zonder dijkverlegging bij Brakel. Reclamant verwijst in dit verband naar een afbeelding uit het rapport Nader Onderzoek Brakel van Royal HaskoningDHV. Reclamant geeft aan dat er twee alternatieven zijn om de toename van 2 centimeter van de wateropgave in het bewonersalternatief te compenseren, namelijk:
 - a) aanvullende buitendijkse rivierverruiming: reclamant noemt de maatregelen in de Herwijnnense Bovenwaard (WI_42-2), Breemwaard (WI_41-1) en op de lange termijn het verbinden van de geulen in de Brakelse Benedenwaard. Volgens reclamant kunnen aanvullende buitendijkse maatregelen het niet doorgaan van de dijkverlegging compenseren.

- b) extra dijkverhoging. Reclamant geeft aan dat de kosten van dijkverhoging in afstemming met het HWBP een fractie van de kosten voor een dijkverlegging bedragen.
14. Reclamant geeft aan dat uitvoering van de rivierverruimende maatregel zonder dijkteruglegging voordelen kent:
- 1) maximaal 20 tot 25 huizen hoeven niet te worden verwijderd;
 - 2) het kassenbedrijf van Satter Orchids in Brakel hoeft niet te worden verwijderd;
 - 3) de ruimte binnendijs voor het dorp Brakel blijft gelijk;
 - 4) grote schade van dijkverlegging voor de ruimtelijke kwaliteit wordt vermeden.

Het vijfde onderdeel van de zienswijze van reclamant bevat een voorstel voor dijkverbetering van de Waalbandijk Vuren-Herwijnen, tegenover Brakel.

15. Reclamant stelt voor om de dijk tegenover Brakel bij Vuren maximaal 50 meter terug te leggen (gedeeltelijk over het bedrijfsterrein van de voormalige timmerfabriek). Reclamant voert aan als argumentatie dat:
- de dijk niet veilig is getoetst;
 - de dijk in een buitenbocht van de Waal ligt een daardoor extra wordt belast;
 - de dijk naar buiten buigt en zo mede het winterbed bij Brakel vernauwt.
- Volgens reclamant kan hierdoor enkele centimeters MHW winst worden behaald.

De MHW-winsten van maatregelen bij Brakel worden nader bekeken in het zesde onderdeel van de zienswijze.

16. Reclamant stelt dat 18 centimeter de opgave ten aanzien van hoogwaterveiligheid bij Brakel 18 centimeter waterstandsaling betreft.
17. Reclamant stelt dat de locatie van de nevengeulen in de Brakelse Benedenwaard weinig kritisch is omdat het effect van de rivierverruiming in de Brakelse Benedenwaard gelijk is (12,1 centimeter), terwijl de ligging van de geulen van de alternatieven WI_45-43-1 en WI_45-1 (bedoeld wordt waarschijnlijk WI_45-3) verschillend is.
18. Reclamant vindt het opmerkelijk dat de MHW-winst van de gecombineerde ingreep nevengeul Ruyterwaard – dijkverlegging Brakel (WI_45-43-1) slechts 17.7 centimeter is. Reclamant geeft aan dat de maatregel (WI_45-43-1) is uit te voeren zonder dijkverlegging en dicht in de buurt komt van één van de alternatieven die door de buurtbewoners zijn aangedragen (WI_Brakel-b3).
19. Reclamant stelt dat het extra waterstandsdalend effect van dijkverlegging en een verbindende geul maar 6.7 centimeter is. Dit is volgens reclamant niet veel meer dan de helft van de 12.1 centimeter MHW winst bedraagt waarvoor deze ingreep sec in de boeken staat (Maatregelenboek Ruimte voor de Rivier, Maatregelenboek WaalWeelde West). Het is zelfs minder dan het effect van 9.1 of 9.5 centimeter van de dijkverlegging Brakel (basisvariant). Volgens reclamant kan een verklaring zijn dat de ingrepen op een kritische plaats overlappen.
20. Reclamant stelt dat het niet verleggen van de dijk volledig gecompenseerd kan worden met de volgende twee maatregelen, namelijk de verbinding van de geulen in de Brakelse Benedenwaard (project Munnikenland) en uiterwaardverlaging langs de Waalddijk bij Brakel.

Het zevende onderdeel van de zienswijzen betreft een update ten aanzien van het alternatief dijkverlegging Brakel en Werkendam

21. Reclamant stelt dat vooralsnog geen verklaring is gegeven voor de hoge MHW-winst 25 centimeter (herberekening WI_45-43-1) ten opzichte van de aanvankelijk opgegeven waterstandsaling (17.7 centimeter). Reclamant constateert dat de herberekende waarde groter is dan de som van Brakel (blauw) en Ruyterwaard (blauw): 23.1 centimeter. Reclamant stelt dat bij de hydraulische berekening de doorverbinding van de Ruyterwaard naar de bestaande, nieuw gegraven geulen in de Brakelse Benedenwaarden blijkaar zeer kritisch is.

22. Reclamant stelt dat de ligging van de geul niet kritisch is (zienswijze 6, punt 17). Volgens reclamant is de dimensionering des te kritischer. Volgens reclamant speelt zeer waarschijnlijk ook de methodiek van de hydraulische berekening voor de verbinding een grote rol, ofwel introduceert een grote onzekerheid.
23. Reclamant geeft aan dat het herberekende effect van de combinatiemaatregel met dijkverlegging (WI_45-43-1) minus effect van dijkverlegging (WI_45-dvl) 15.5 centimeters. Volgens reclamant is dat nog steeds een robuuste waterstandsverlaging, passend in het streven van het Deltaprogramma rivieren.
24. Reclamant stelt dat het alternatief zonder dijkverlegging (WI_Brakel-b3) beter scoort in de MER op ruimtelijke kwaliteit en behoud archeologische waarden. Voorts stelt reclamant dat het bestaande dijktraject minstens zo aantrekkelijk is als een nieuwe dijk met nieuwbouw.
25. Reclamant stelt dat een dijkverlegging kapitaalvernietiging betekent.
26. Reclamant stelt dat het rapport kostenramingen meldt dat binnen het programma WaalWeelde niet alle kostenposten werden opgenomen die in het DPR wel opgenomen zijn. Reclamant raamt de kosten voor een dijkverlegging op ruwweg 50 M€. Reclamant maakt een berekening op basis van ramingen voor deelmaatregelen en trekt de conclusie dat het in de ontwerp-structuurvisie geraamde bedrag te laag is.
27. Reclamant stelt dat het rapport Nader Onderzoek Brakel adviseert om drie alternatieve buitendijkse maatregelen op te nemen als compensatie voor het niet doorgaan van de dijkverlegging. Reclamant geeft aan dat de maatregel in de Herwijnnense Bovenwaard is opgenomen in het ontwerp van de structuurvisie. Daarnaast komen de Breemwaard en de verbinding van de geulen in de Brakelse Benedenwaarden. Die compenserende maatregelen zijn geprogrammeerd na 2030. Volgens reclamant is dan ook meer bekend over effecten van klimaatverandering en uitgevoerde rivierverruiming.
28. Reclamant geeft aan dat de door Haskoning ontworpen verbindingsecul resulteert in 3.9 centimeter waterstandsval. Reclamant stelt dat een verbindingsecul met een veel groter effect ontstaat (volgens reclamant 10 centimeter) door de aanleg van een langsdam langs de normaallijn (kribuiteinden) en verwijdering van de kribben, waar de door Haskoning ontworpen geul in opgaat. Reclamant stelt dat een dergelijke verbindingsecul tussen de Brakelse Boven- en Benedenwaarden het effect van dijkeruglegging vermindert, en daarvan reclamant een waterstandsval 4 tot 5 centimeter kan overnemen.
29. Volgens reclamant kan het niet doorgaan van de dijkverleggingen bij Werkendam en Brakel gecompenseerd worden door een extra dijkverhoging van ca. 10 centimeter over een lengte van $2 \times 15 = 30$ km. Reclamant stelt voorts dat het overgrote deel van die dijken versterkt zal moeten worden in het kader van het HWBP. Volgens reclamant zal voor de Bommelwaard die versterking grotendeels, vrijwel geheel, aan de buitenkant kunnen plaatsvinden, in navolging van de gevolgde werkwijze bij de dijkverbetering in het kader van de Deltawet Grote Rivieren (na 1995).
30. Reclamant dat een robuustheidstoets 20 tot 30 centimeter bij het uitvoeren van het HWBP al volstaat om te compenseren voor het niet doorgaan van de dijkverleggingsplannen Brakel en Werkendam.
31. Reclamant stelt dat de kosten voor dijkversterking lager zijn dan de dijkverleggingen in Werkendam en Brakel. Daarnaast scoort een dijkverlegging volgens reclamant slechter op ruimtelijke kwaliteit.
32. Reclamant stelt dat het verstandig is om af te wachten of meer dijkinnovaties zijn te ontwikkelen en of de Rijnafvoer inderdaad zo gevoelig is voor een warmer klimaat.

Beantwoording

1^e onderdeel van de zienswijze

Ad 1

- a) Dit onderdeel van de zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. In de structuurvisie zijn alle belangen in combinatie met elkaar afgewogen.
- b) Het bedijken op zich betekent insnoering van de rivier. Reclamant heeft gelijk wanneer gekeken wordt naar de periode rond 1900. Door klimaatverandering is de verwachting dat de Waal de komende periode weer meer ruimte nodig heeft.

- c) Het is goed om de zinsnede uit het rapport Waterberekeningen WaalWeelde West te nuanceren. Het gaat om kleinere delen in de genoemde uiterwaarden. Dit betekent dat de maatregelen in de genoemde uiterwaarden grotendeels effectief zijn. Echter de conclusie dat een hele uiterwaard in de stroomschaduw ligt waardoor een project geen waterstandsverlagend effect kan hebben klopt dus niet.
- d) Divigeren is in dit verband een synoniem voor expanderen. Gezien het feit dat slechts kleinere delen van de uiterwaard in de stroomschaduw liggen is redenering van reclamant onjuist. De stroming maakt namelijk van iedere uiterwaarde gebruik, er is daardoor sprake van divergentie en vervolgens convergentie bij het in- en uitstromen van iedere uiterwaarde. De tekstpassage die reclamant aanhaalt betreft een toelicht op de werking van het riviersysteem en beschrijft de huidige situatie in de uiterwaarden. Uitgelegd wordt dus dat uiterwaarden niet overal stroomvoerend zijn.
- e) Een normalisering van het winterbed van de rivier zou inhouden dat de breedte zo uniform mogelijk gemaakt zou worden en dat weerstandselementen zoveel mogelijk zouden worden verwijderd. Dit zou veel dijkverleggingen tot gevolg hebben en zou voorbijgaan aan andere belangen die in het gebied spelen, o.a. natuur en cultuurhistorie. Daar is in dit geval geen sprake van. In het structuurvisieproces worden de belangrijkste knelpunten aangepakt.
- f) Structuurvisie is een plan op hoofdlijnen dit ontslaat niet van de verplichting om aan de kaders van vergunningverlening te voldoen. In het vergunningtraject wordt een rivierverruimende maatregel getoetst aan de effecten op scheepvaart.

2^e onderdeel van de zienswijze

Ad 2

In de alternatievenfase is op basis van een knelpuntenanalyse bepaald welke maatregelen genomen moeten worden. Het verhang in de bocht bij Brakel is groot, dat laat zien dat het een rivierkundig knelpunt is. De rivier heeft veel energie nodig om door die vernauwing te stromen. Er is gekozen om dit knelpunt aan te pakken en dit is een belangrijk onderdeel van de ruggengraat. De overheid staat open voor alternatieven, dit is ook te zien aan het nader onderzoek Brakel.

Ad 3

In de structuurvisie is zijn diverse alternatieven onderzocht met het doel aan de doelstelling ten aanzien van hoogwaterveiligheid te voldoen. In de Gamerensche Waard is een rivierverruimende maatregel uitgevoerd. Uiteraard is het mogelijk om deze maatregel nog verder te verruimen, maar dat is op deze locatie niet effectief. Belangrijk is om in dit verband om het maatregelenpakket voor WaalWeelde West in samenhang te bezien.

Ad 4

De structuurvisie WaalWeelde West is een integrale structuurvisie, dat betekent dat een ruimtelijke visie is gevormd voor *alle* ruimtelijke opgaven. Dit betekent niet dat een maatregel voor hoogwaterveiligheid geen doorgang kan vinden wanneer er cultuurhistorische en archeologische waarden geschaad worden. Daarbij heeft de focus gelegen op rivierverruimende maatregelen. Het abstractieniveau van de structuurvisie is zodanig dat nog niet duidelijk is of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn voor de cultuurhistorische waarden, zoals de gemeentelijke monumenten, wel zal bij de planuitwerking zoveel mogelijk naar behoud van cultuurhistorie worden gestreefd.

3^e onderdeel van de zienswijze

Ad 5

Reclamant gaat in op de oorzaak van het grote verhang tussen Zaltbommel en Vuren. Hij noemt hierbij de ondergrond. De Reclamant heeft gelijk aan dat de ondergrond een medeoorzaak is voor het vervang. Reclamant concludeert vervolgens dat om deze reden innovatieve dijkverbeteringsprojecten onmisbaar zijn. Dit doet echter niks af aan de keuze voor dijkterugleggingen en bypasses, dit zijn ook effectieve maatregelen wanneer een verval optreedt vanwege de ondergrond. Naar innovatieve dijkverbetering wordt gekeken in het kader van het HWBP.

Ad 6

Retentie is effectief om korte hoogwatergolven af te toppen. De effectiviteit van retentie wordt beperkt door onzekerheid over het moment van inzetten van de retentie en onzekerheid over de vorm van de hoogwatergolf. Een retentie gebied kan vol raken voordat de hoogwatergolf voorbij is of er kan sprake zijn van een dubbele golf. Bovendien moeten retentie gebieden in de stroomafwaartse delen van een rivier erg groot zijn om voldoende water te kunnen bergen. Deze maatregel zou ook nadelige maatschappelijke gevolgen hebben zoals de noodzaak tot het verwijderen van woningen, bedrijvigheid, etc. Voor wat betreft het kostbaar zijn van dijkverleggingen en bypasses, deze zijn inderdaad kostbaar. Om deze reden is het van belang om de maatregel klimaatbestendig, dat wil zeggen gericht op een afvoer van 18.000 m³/s bij Lobith in het jaar 2100 uit te voeren. Tot is niet duidelijk wat de reclamant bedoeld met de passage 'Eén en ander hangt samen'.

Ad 7

Brakel is gelegen in het rivierengebied waar de zee weinig invloed heeft op de waterstanden. In dit deel van het benedenrivierengebied heeft de zee weinig invloed meer op de waterstanden. Het rivierengebied is gedefinieerd als het gebied waar stormvloed en wind niet meer dan 10 centimeter bijdragen aan de toetspeilen (bron leidraad rivieren). De hoogwaterstanden worden voornamelijk bepaald door extreme rivierafvoeren, waarbij geen al te hoge windsnelheden optreden. De windgolven op de rivieren hebben dan ook weinig invloed op de waterstand, ook omdat de strijklengtes over het algemeen kort zijn. In dit gebied is het effect van de stormvloedkeringen verwaarloosbaar: overschrijding van de toetspeilen vindt hier in minstens 97% van de gevallen plaats terwijl de keringen (Maeslantkering en Haringvlietdam) open staan. De bewering dat een rivierverruiming niet werkzaam is daarmee binnen de beschouwde scenario's niet juist. Als de zeespiegelstijging groter wordt dan waar nu rekening mee gehouden wordt zullen eventueel aanvullende maatregelen genomen moeten worden. Maar dan nog heeft rivierverruiming een positieve bijdrage aan de veiligheid bij hoge rivierafvoeren.

Ad 8

Rivierkundig gezien is het mogelijk om de doelstelling ten aanzien van hoogwaterveiligheid te bereiken door het verlagen van de hoogopgeslibde uiterwaarden en het verwijderen van obstakels in het stroombed. Dit gaat echter voorbij aan de andere doelstellingen van de structuurvisie waaronder die van natuur.

Ad 9

Dit onderdeel van de zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat de maatregel in de Ruijterwaard onderdeel is van zowel de combinatiemaatregel Brakel-Ruijterwaard met dijkverlegging als de combinatiemaatregel zonder dijkverlegging

Ad 10

Reclamant stelt terecht dat het alternatief zonder dijkverlegging (WI_Brakel-b3) beter scoort op de punten landschap, cultuurhistorie en behoud van archeologische waarden. In de structuurvisie zijn beide alternatieven opgenomen. Het alternatief met dijkverlegging kent een grotere waterstandsval. In het structuurvisieproces is nog geen keuze gemaakt tussen de combinatiemaatregelen met en zonder dijkteruglegging. Dit zal na vaststelling van de structuurvisie, in het MIRT-proces moeten plaatsvinden. Hierbij zullen de maatschappelijke kosten en baten worden meegenomen. Gezien de samenhang van de verschillende maatregelen in de Merwedens en het westelijk deel van de Waal is het van belang om de keuze tussen de twee alternatieve maatregelen bij Brakel te maken in combinatie met de keuze voor een pakket van rivierkundige maatregelen in de Merwedens.

4^e onderdeel van de zienswijze

Ad 11

De notitie '*Prioriteren, agenderen en programmeren*' stelt dat de dijkteruglegging relatief goed scoort. Het MER kijkt naar effecten in absolute zin. De rapporten zijn niet strijdig met elkaar maar moeten vanuit een ander perspectief worden gezien.

Ad 12

Reclamant stelt terecht dat er een fout is gemaakt in de oorspronkelijke berekening van het waterstandsverlagend effect van de rivierkundige maatregel WI_43-45-a1. Uit de herberekening (WI_43-45-a3) is gebleken dat het effect 25,2 cm is. De aanname van reclamant dat het effect 18,4 cm is daarom onjuist. Het verschil tussen de maatregelen met en zonder dijkteruglegging is groot (+/- 10 cm). Het effect van rivierverruiming neemt stroomopwaarts af. Gezien het feit dat Nijmegen ver stroomopwaarts is in het kader van hoogwaterveiligheid niet zinvol om het effect bij Nijmegen te bekijken. De maatregel is wel belangrijk gezien de positie in het totale maatregelenpakket voor het gebied.

Ad 13

De combinatiemaatregel WI_43-45-a3 levert 25,2 cm waterstands daling op. Daarnaast is uit het Nader Onderzoek Brakel een aanvullende maatregel in de Herwijnnense Bovenwaard naar voren gekomen die is opgenomen in de structuurvisie. Berekening laat zien dat de opgave ten aanzien van hoogwaterveiligheid tot voorbij Zaltbommel gehaald wordt wanneer uitvoering wordt gegeven aan de rivierkundige maatregel met dijkverlegging (WI_43-45-a3) en de aanvullende maatregel in de Herwijnnense Bovenwaard. Daarna ontstaat ongeveer tot Hurwenen een restopgave van enkele cm's.

De combinatiemaatregel WI_Brakel-b3 levert 14,9 cm waterstands daling op. Dit betekent een aanzienlijke grotere restopgave. Het gebied met een restopgave is groter (Zuilichem – Hurwenen), daarnaast is de restopgave in cm's ook groter (10 cm meer).

In het MIRT-proces zal nader onderzoek plaatsvinden naar beide rivierkundige alternatieven. Hierbij is van belang om in beeld te brengen welke negatieve effecten de restopgave op de noordoever en het gebied stroomopwaarts voor omwonenden van de noodzakelijk aanvullende maatregelen heeft.

A Naar aanleiding van Nader Onderzoek Brakel zijn de aanvullende maatregelen in de Herwijnnense Bovenwaard en Breemwaard heroverwogen. Gekozen is om de maatregel in de Herwijnnense Bovenwaard op te nemen in de (ontwerp-)structuurvisie. Ten aanzien van de Breemwaard is ervoor gekozen om de maatregel niet op te nemen. Met betrekking tot de ecologische afweging in de Breemwaard is de keuze gebaseerd op bestaande informatie, waaronder de rapportage 'Rijn in beeld, Natuurontwikkeling langs de grote rivieren, Deel 1 De Waal' en expert judgement. De beoordeling van deze informatie heeft zijn weerslag gekregen in het MER. In het kader van het structuurvisieproces is geen nieuw eco-hydrologisch onderzoek uitgevoerd. Bovengenoemde rapportage kunt u downloaden via de website [www.rijninbeeld.nl](http://rijninbeeld.nl) (<http://rijninbeeld.nl/?p=761>). De aanvullende maatregelen hebben te weinig waterstandsdalend effect om de dijkverlegging te compenseren.

B Uit de verkenningen in het kader van het HWBP zal meer duidelijk worden over het ruimtebeslag van de noodzakelijke dijkversterking. De kosten van dijkversterking/dijkverhoging zijn afhankelijk van dit ruimtebeslag, bijvoorbeeld: hoeveel huizen verwijderd moeten worden. Dit levert weer input voor de alternatievenafweging in het MIRT-proces.

Ad 14

Op dit moment is nog geen keuze gemaakt voor de variant met en zonder dijkteruglegging. Deze wordt gemaakt in een later MIRT-proces. De maatschappelijke kosten en baten worden in dit onderzoek nadrukkelijk meegenomen.

5° onderdeel van de zienswijze

Het door reclamant genoemde alternatief is reeds beoordeeld binnen het Nader Onderzoek Brakel dat medio 2013 is uitgevoerd en waar reclamant nauw betrokken is. Het terugleggen van de dijk tegenover Brakel bij Vuren scoort laag op rivierkundige efficiency en kosteneffectiviteit. Er is geen hydraulische bottleneck aanwezig aan de noordzijde van de rivier, die met een beperkte ingreep ongedaan kan worden gemaakt. Dus alleen met een grootschalige ingreep (dijkverlegging over enkele kilometers lengte) kan een significante waterstandsdeling worden gehaald. Aan de zuidzijde van de rivier bij Brakel is met een veel beperktere ingreep een significante waterstandsdeling te behalen.

6^e onderdeel van de zienswijze

Ad 16

Het is onjuist dat er een opgave van 18 cm waterstandsdeling bij Brakel bestaat.

De doelstelling ten aanzien van hoogwaterveiligheid zoals deze is opgenomen in de structuurvisie is: "Het doelbereik voor water is het leveren van een zo groot mogelijke bijdrage aan de opgave een afvoercapaciteit bij Lobith van 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in het jaar 2100."

Ad 17

Het klopt dat de geulen een verschillende ligging en inrichting kennen. De conclusie van de reclamant dat de ligging van de geul niet relevant is, mag niet getrokken worden. Vele aspecten zoals de ruwheid en aantakking zijn hierbij ook bepalend.

Ad 18

In de ontwerp-structuurvisie is reeds aangegeven dat er een fout is gemaakt in de berekening van het waterstandsdelend effect van de maatregel WI_43-45-a1. Uit herberekening (WI_43-45-a3) blijkt dat het waterstandsdelend effect 25,2 cm is. Dit betekent dat er een groot verschil in waterstandsdelend effect tussen de alternatieven bij Brakel met en zonder dijkverlegging bestaat.

Ad 19

In de ontwerp-structuurvisie is reeds aangegeven dat er een fout is gemaakt in de berekening van het waterstandsdelend effect van de maatregel WI_43-45-a1. Uit herberekening (WI_43-45-a3) blijkt dat het waterstandsdelend effect 25,2 cm is. Redenering van de reclamant klopt dan ook niet.

Ad 20

In de ontwerp-structuurvisie is reeds aangegeven dat er een fout is gemaakt in de berekening van het waterstandsdelend effect van de maatregel WI_43-45-a1. Uit herberekening (WI_43-45-a3) blijkt dat het waterstandsdelend effect 25,2 cm is. Dit betekent dat er een groot verschil in waterstandsdelend effect tussen de alternatieven bij Brakel met en zonder dijkverlegging bestaat. De aanvullende maatregelen hebben te weinig waterstandsdelend effect om de dijkverlegging te compenseren.

7^e onderdeel van de zienswijze

Ad 21

In de oorspronkelijke schematisering van de rivierkundige maatregel (WI_43-45-a1) met dijkverlegging Brakel was de bodem van de nevengeul niet op de juiste hoogte getekend, hierdoor is in eerste instantie een te lage waterstandsdeling berekend. Reclamant stelt vervolgens dat de herberekende waarde groter is dan de som van de afzonderlijke rivierkundige maatregelen in de Ruijterwaard en Brakelse Benedenwaard. De verklaring ligt in het feit dat de afzonderlijke geulen in de Ruijterwaard en in de Brakelse Benedenwaard niet met elkaar zijn verbonden, in de schematisering van de combinatiemaatregel (WI_43-45-a3) zijn deze wel met elkaar verbonden.

Ad 22

De conclusie van reclamant klopt niet. Zoals bij ad 21 al toegelicht zijn de rivierkundige ontwerpen van de afzonderlijke maatregelen niet gelijk aan het rivierkundige ontwerp van de gecombineerde maatregel omdat in de gecombineerde maatregelen een aansluiting bestaat tussen de verschillende geulen. Daarnaast is er verschil tussen het referentiemodel uit 2003 en 2014, dit betekent dat de door reclamant gestelde oude en nieuwe maatregelen niet van elkaar mogen worden afgetrokken. Echter, de conclusie dat de dimensionering van de geul van belang is juist. Volgens reclamant zorgt de berekeningsmethode voor een grote onzekerheid. Het instrumentarium waarmee de effecten van de maatregelen zijn bepaald is afgeleid van het in het rivierkundig beoordelingskader voorgeschreven instrumentarium. Dit bestaat uit een door Rijkswaterstaat beheerde referentie database (Baseline) en een modelschematisatie voor het hydraulische model Waqua. In de vergunningsfase van het een deel project zal dit instrumentarium het wettelijk voorgeschreven instrument zijn om de effecten van de ingreep op de rivier te voorspellen. De correctheid van de berekeningsmethode is hiermee voldoende geborgd.

Ad 23

Het is niet mogelijk om het effect te bepalen van de combinatiemaatregel met dijkverlegging (WI_43-45) minus effect van dijkverlegging (WI_45-dvl). Immers de geul in de Brakelse Benedenwaard, onderdeel van de maatregel WI_43-45 ligt op de bestaande dijk, deze geul kan dus onmogelijk gerealiseerd worden.

Ad 24

De structuurvisie WaalWeelde West is een integrale structuurvisie, dat betekent dat een ruimtelijke visie is gevormd voor *alle* ruimtelijke opgaven. Dit betekent niet dat een maatregel voor hoogwaterveiligheid geen doorgang kan vinden wanneer er cultuurhistorische en archeologische waarden geschaad worden. In het structuurvisieproces is een afweging van belangen gemaakt. Daarbij heeft de focus gelegen op rivierverruimende maatregelen. Het abstractieniveau van de structuurvisie is zodanig dat nog niet duidelijk is of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn voor de cultuurhistorische waarden, zoals de gemeentelijke monumenten, wel zal bij de planuitwerking zoveel mogelijk naar behoud van cultuurhistorie worden gestreefd.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Het zoveel mogelijk behouden van cultuurhistorische waarden, zoals de gemeentelijke monumenten, zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van de rivierkundige maatregelen bij Brakel.

Ad 25

De dijkverlegging wordt niet gezien als kapitaalvernietiging maar als een investering in de toekomst. Een dijkverlegging is immers een belangrijke maatregel in het totale maatregelenpakket ten behoeve van hoogwaterveiligheid.

Ad 26

In de structuurvisie WaalWeelde West wordt gewerkt met de kostenramingen die door het Rijk worden opgesteld. De raming in de structuurvisie is echter gebaseerd op een ander prijspeil. Dit verklaart het verschil in de hoogte. De structuurvisie is op dit punt worden geactualiseerd.

Ad 27

De Herwijnnense Bovenwaard is in de ontwerp-structuurvisie opgenomen naar aanleiding van Nader Onderzoek Brakel. Realisatie is gepland in fase 4 na 2030. Reclamant noemt tevens rivierkundige maatregelen in de Breemwaard en Brakelse Benedenwaard (verbindingsgeulen), deze zijn geen onderdeel van de structuurvisie en daarom niet opgenomen in de uitvoeringsparagraaf.

Ad 28

Langsdammen leiden in de regel tot lagere waterstanden in de rivier. In de ontwerp-structuurvisie zijn langsdammen niet meegenomen als concrete maatregel, maar als ontwerpaspect bij de uitwerking van de verschillende rivierkundige maatregelen. In het MIRT-proces zal de mogelijkheid van een langsdam in relatie met een rivierkundige maatregel bij Brakel dan ook onderzocht worden en onderdeel zijn van de alternatievenstudie.

Naar aanleiding van advies van de Commissie m.e.r. zijn in de structuurvisie in bijlage 4 aandachtspunten opgenomen van de verschillende voorgenomen ontwikkelingen en maatregelen. Langsdammen zijn in deze bijlage benoemd als ontwerp-opgave bij de uitwerking van rivierkundige maatregelen.

Ad 29

Uit de verkenningen in het kader van het HWBP zal meer duidelijk worden over het ruimtebeslag van de noodzakelijke dijkversterking en –verhoging. Voorts voert het Rijk een onderzoek uit naar de relatie tussen het Hoogwaterbeschermingsprogramma (dijkaanpassingen) en de Voorkeursstrategie (combinatie van dijkversterking en ruimte voor de rivier maatregelen). Resultaat omvat informatie over het verschil in de noodzakelijke dijkverhoging wanneer een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt wordt aangelegd. Dit zal input zijn voor de nadere uitwerking van een nevengeul. Op deze wijze wordt gekeken naar het samenspel tussen dijkversterking en rivierverruiming. Het waterschap, verantwoordelijk voor de dijken, zal bij dit proces betrokken worden.

Ad 30

De robuustheidstoets is een marge voor onzekerheid, maar ook een ontwerpcriterium. De robuustheidstoets mag niet gebruikt worden voor het compenseren van het niet doorgaan van een dijkverlegging. Het mag niet gebruikt worden om de extra benodigde dijkverhoging te reduceren.

Ad 31

De structuurvisie WaalWeelde West is een integrale structuurvisie, dat betekent dat een ruimtelijke visie is gevormd voor *alle* ruimtelijke opgaven. Dit betekent niet dat een maatregel voor hoogwaterveiligheid geen doorgang kan vinden wanneer er cultuurhistorische en archeologische waarden geschaad worden. In het structuurvisieproces is een afweging van belangen gemaakt. Daarbij heeft de focus gelegen op rivierverruimende maatregelen. Het abstractieniveau van de structuurvisie is zodanig dat nog niet duidelijk is of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn voor de cultuurhistorische waarden, zoals de gemeentelijke monumenten, wel zal bij de planuitwerking zoveel mogelijk naar behoud van cultuurhistorie worden gestreefd. Op dit moment is nog geen keuze gemaakt voor de variant met en zonder dijkteruglegging. Deze wordt gemaakt in een later MIRT-proces. De maatschappelijke kosten en baten worden in dit onderzoek nadrukkelijk meegenomen.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Het zoveel mogelijk behouden van cultuurhistorische waarden, zoals de gemeentelijke monumenten, zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van de rivierkundige maatregelen bij Brakel.

Ad 32

De provincie en gemeenten richten in de structuurvisie op het voorkomen van decennialange (financiële) onzekerheid voor de gebieden.

Conclusie

De tekst in paragraaf 2.16, 2.17 en 3.1.2 met betrekking tot de twee alternatieve rivierkundige maatregelen bij Brakel zijn geactualiseerd naar aanleiding van de herberekening van de rivierkundige maatregel bij Brakel met dijkverlegging (WI_43-45-a3).

Daarnaast is in bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gevoegd. Het zoveel mogelijk behouden van cultuurhistorische waarden, zoals de gemeentelijke monumenten, zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van de rivierkundige maatregelen bij Brakel. Langsdammen zijn in deze bijlage benoemd als ontwerporgave bij de uitwerking van rivierkundige maatregelen.

2.63 Reclamant 63

Samenvatting

1. Reclamant geeft aan dat uit de ontwerp structuurvisie en bijbehorende MER-rapportage niet blijkt of het Heuffterrein wordt toegevoegd aan het Gelders Natuurnetwerk (GNN). In de ontwerp-structuurvisie staat dat bij nadere uitwerking overwogen zal worden of het wenselijk is om het gedeelte (11 ha of meer) dat wordt ingericht ten behoeve van de natuur, onderdeel te maken van het GNN. In het MER wordt gesteld dat het Heuffterrein niet zal worden toegevoegd aan het GNN. De tekst in de ontwerp-structuurvisie komt dus niet overeen met het voorkeursalternatief (VKA) dat in het Schetsontwerp en de Nota van Uitgangspunten is neergelegd (mei 2013). Reclamant geeft aan dat uit bovenstaande documenten blijkt dat er minimaal besloten is om voor 11 ha of iets meer Heuff-natuur op basis van een aantal randvoorwaarden te komen tot de aanwijzing van de EHS-status. Reclamant vraagt aandacht voor deze randvoorwaarden (heldere overgang woon- en natuurgebied; hardhoutoibos realiseren; de bodem geschikt maken; en actief beheer met runderen) en geeft aan dat deels al is voldaan aan deze randvoorwaarden en gemakkelijk te realiseren zijn. Reclamant verzoekt om de formulering omtrent de toekenning EHS/GNN-status aan de Heuff-natuur in de structuurvisie, conform de teksten en de afspraken in de genoemde Nota van Uitgangspunten/Schetsontwerp, aan te passen.
2. Reclamant geeft aan dat uit de structuurvisie en bijbehorende MER-rapportage niet blijkt of de schoorsteen en steenovens op het Heuffterrein behouden blijven. De reclamant vraagt aandacht voor de het VKA en in de Nota van Uitgangspunten/Schetsontwerp waarin staat dat de schoorsteen te behouden en te renoveren. Reclamant stelt voor te bekijken of de steenovens kunnen worden behouden en dienst kunnen doen als basis voor woningbouw. Reclamant vraagt om dienovereenkomstig het doelbereik met betrekking tot cultuur en landschap (MER, par 2.3.6) de formulering over het besluit voor wat betreft het behouden van de schoorsteen en steenovens op het Heuffterrein te handelen en te besluiten.
3. Reclamant stelt dat er in de VKA-onderhandelingen een verband is gelegd tussen behoud van steenovens en de mate van woningbouw.
4. De reclamant stelt dat de schoorsteen een onmisbaar identiteitsbevestigende landmark van Vuren is.

Beoordeling

Ad 1

De functieverandering voor het Heuffterrein is gericht op een combinatie van woningbouw en natuurontwikkeling. Slecht een klein deel van het Heuffterrein (ongeveer 1 ha) maakt onderdeel uit van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Op verzoek van de eigenaar is besloten om op dit moment de rest van het Heuffterrein niet op te nemen in het GNN en/of GO. Wanneer er duidelijkheid is over de definitieve inrichting en beheer kan alsnog overwogen worden om een deel van het Heuffterrein onderdeel te maken van het GNN en/ of GO.

Reclamant geeft aan dat de door de gemeente vastgestelde Nota van Uitgangspunten/ schetsontwerp niet overeenkomt met de tekst zoals deze is opgenomen in de structuurvisie. Niet de gemeente maar de provincie is het bevoegde gezag om een wijziging van het GNN door te voeren. Op dit moment is er voor gekozen om het GNN op deze locatie niet uit te breiden.

Ad 2

Bij dit punt wordt verwezen naar het raadsbesluit van de gemeente Lingewaal van 23 mei 2013 en het vastgestelde Schetsontwerp en Nota van Uitgangspunten voor het Heuffterrein. Hierin wordt de intentie uitgesproken dat mits door de woningbouw voldoende middelen kunnen worden gegenereerd voor de totale ontwikkeling van het gebied, de schoorsteen integraal in de ontwikkeling mee wordt genomen. Tevens kan dan wellicht restauratie van de schoorsteen mogelijk worden gemaakt. Ook worden mogelijkheden van externe fondsen voor beheer onderzocht. Behoud van de schoorsteen is afhankelijk van uitkomsten van de planexploitatie.

Het behoud van de steenovens moet nader onderzocht worden. De bouwkundige staat van de ovens is bepalend voor de invulling van het woongebouw.

Ad 3

In het hierboven genoemde raadsbesluit wordt aangegeven dat er een onderzoeksopgave ligt om te bepalen wat de bouwkundige staat van de ovens is om daarmee een beeld te krijgen of ze (deels) kunnen worden geïntegreerd in de bouwopgave.

Ad 4

Dit onderdeel van de zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op het volgende punt aan te passen:

- In de gebiedsbeschrijving van het Heuffterrein (paragraaf 2.21) is een verduidelijkende tekst opgenomen over de samenhang tussen woningbouw en behoud van de schoorsteen.

2.64 Reclamant 64

Samenvatting

Reclamant heeft een zienswijze ingediend met betrekking tot verschillende percelen in de Bovenwaard te Herwijnen. Deze percelen zijn in eigendom van de reclamant. Reclamant spreekt de volgende wensen uit:

1. Bebouwing van het binnendijks gelegen perceelsgedeelte;
2. De mogelijkheid om een Landgoed te kunnen creëren;
3. Het perceel leent zich wellicht in de toekomst ook goed voor recreatiemogelijkheden.
4. Verder vraagt de reclamant om de Grote Put geen deel uit laten maken van de geplande hoogwatergeul. De waterstand in de rivier is hoger dan in de Grote Put, waardoor, volgens Reclamant, de oeverstrook in eigendom van de reclamant aan de noordzijde bij de mogelijke aansluiting op de rivier onder water komt te staan. Volgens reclamant is het uit oogpunt van natuur/recreatie mooi om daar omheen te kunnen blijven wandelen.

Beoordeling

Ad 1

Het plangebied van de structuurvisie wordt begrensd op de dijk. De structuurvisie doet geen uitspraken over de binnendijkse zijde.

Ad 2

Het creëren van een landgoed is binnendijs uitgesloten volgens het geldende bestemmingsplan “Kern Herwijnen”. De percelen van reclamant (ten noorden van de rood omlijnde percelen en ten westen van de uitbreidingswijk “Pieterswaard”) hebben hier de bestemming “agraris”. Ter plaatse mag alleen worden gebouwd binnen bouwblokken. Deze zijn ter plaatse niet aanwezig. Overigens is voor het vervallen van de bouw mogelijkheden ter plaatse in het verleden, planschadevergoeding uitgekeerd.

De percelen binnen de rode contour hebben volgens het bestemmingsplan “Buitengebied” de bestemming “natuur”. Ter plaatse mogen volgens dit bestemmingsplan ook geen landgoederen worden opgericht.

Ad 3

Dit onderdeel van de zienswijze wordt voor kennisgeving aan genomen.

Ad 4

Reclamant noemt de ‘Grote Put’. Onduidelijk is wat reclamant precies bedoelt met ‘de Grote Put’. Er wordt verondersteld dat de ‘Grote Put’ de grote waterplas is in het gebied. De Grote Put zoals nu afgebeeld wordt in het voorlopige ontwerp van de geul niet aangetakt op de geul, omdat deze niet wordt aangetakt op de nevengeul. Bij hoog water zal de uiterwaarde, net zoals nu, af en toe onder water staan. Bij nadere uitwerking van de maatregel in de Herwijdense Bovenwaard is toegankelijkheid een aandachtspunt.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Toegankelijkheid is benoemd als aandachtspunt.

Conclusie

In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gevoegd. Toegankelijk is als aandachtspunt in het overzicht opgenomen.

2.65 Reclamant 65

Samenvatting

1. Reclamant is blij te constateren dat er een visie is die toeziet op de opgave die er vanuit hoogwaterveiligheid is en onderschrijft dit onderdeel. Ook het gelijktijdig meenemen van andere opgaven zoals natuur, bedrijvigheid, wonen en recreatie wordt door reclamant onderschreven.
2. Reclamant constateert in de oplossing voor de opgave natuur een onrechtvaardigheid.
 - Reclamant stelt dat naast een behoudopgave voor natuur ook een ontwikkelopgave is opgenomen in de visie. De ontwikkelopgave voor natuur is deels voorzien in de uiterwaarden van de gemeente Maasdriel. Deze gronden zijn nu in gebruik voor agrarische doeleinden, wat ook de voorkeur heeft van reclamant.
 - Reclamant vindt het onaanvaardbaar om mee te gaan met natuurontwikkeling om daarmee de opgaven van de stikstofdepositie uit de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) te vervullen om vervolgens elders weer economische (stikstof veroorzakende) ontwikkelingen te kunnen (blijven) ontwikkelen.
3. Reclamant geeft aan dat verdere natuurontwikkeling alleen onderschreven kan worden indien deze geen onevenredig hoge nadelige gevolgen heeft voor de omgeving van het gebied. Reclamant is van oordeel dat dit nu wel het geval is.

- Reclamant geeft aan dat verdere natuurontwikkeling verder gaat dat alleen het gebied waar de natuurontwikkeling plaatsvindt. Reclamant geeft dat door de externe werking nieuwe ontwikkelingen getoetst moeten worden op effecten op deze natuur, waardoor bouw- en gebruiksmogelijkheden mogelijk beperkt kunnen worden.
4. Reclamant geeft aan door de verdere natuurontwikkeling nadelige gevolgen te ondervinden in de vorm van extra onderzoekskosten bij opstellen van bestemmingsplannen. Daarbij geeft de reclamant aan dat niet uit te sluiten is dat bij de verplichte herziening van bestemmingsplannen onbenutte bouw- en gebruiksmogelijkheden zullen moeten worden weggenomen. Dit kan leiden tot planschade welke vergoed moet worden door de gemeente.
 5. Reclamant acht de stelling onjuist dat de natuurontwikkeling een logisch gevolg is van eerdere besluitvorming (aanwijzing Natura2000 gebied), voortkomt uit eerdere Europese wetgeving en noodzakelijk is op grond van de Natuurbeschermingswet. Reclamant is van oordeel dat de Natuurbeschermingswet zelfs misbruikt wordt. Reclamant is van mening dat de Europese wetgeving en Natuurbeschermingswet uit gaan van behoud van aanwezige natuurwaarden. Om economische doelstellingen te kunnen blijven ontwikkelen via PAS wordt extra natuurontwikkeling toegevoegd. Deze toegevoegde natuurontwikkelingen worden via de Natuurbeschermingswet beschermd. Er wordt nu gekozen om economische ontwikkelingen mogelijk te (blijven) maken en daarvoor elders compensatie te vinden. Dit is volgens reclamant alleen toelaatbaar als de eventuele negatieve gevolgen en/of schade als gevolg van die extra natuuropgave worden gecompenseerd.
 6. Tevens merkt de reclamant op dat de provincie in het beheerplan Natura-2000 de keuzes voor de invulling van het gebied maakt en dat er ook andere inrichtingen denkbaar zijn.
 7. Reclamant constateert dat de tekst in de ontwerp-structuurvisie niet overeenkomt met de tekst in de recent door reclamant ontvangen brief van de provincie. Reclamant acht de opmerking op pagina 125 en 126 van de ontwerp structuurvisie dat de provincie verantwoordelijk is voor mogelijke planschade een juiste benadering. In de brief echter is opgenomen dat de schade niet zal worden vergoed als die extra natuuropgave wordt gevonden in natuurgebieden (disclaimer). Reclamant is van mening dat de provincie de gehele Waaluiterswaard heeft aangeduid als natuurgebied waardoor de gemeente uiteindelijk toch op moet draaien voor de planschade. Reclamant verzoekt Provinciale Staten dan ook nadrukkelijk uit te spreken dat de door Gedeputeerde Staten toegevoegde disclaimer niet toegepast zal worden.
 8. Reclamant benadrukt dat de zorg niet zozeer zit bij natuurwaarden die er nu al zijn maar dat het gaat het om natuurwaarden die kunnen gaan ontstaan als gevolg van de natuuropgaven die mogelijk verder ingevuld gaan worden.
 9. Reclamant is van oordeel dat eventuele kosten uit planschade als gevolg van de natuuropgave die direct voortvloeit uit de besluitvorming van Rijk en provincie, gelet op het bepaalde in artikel 6.8 Wro, niet voor rekening van de gemeente behoren te blijven en derhalve voor rekening komen van Rijk (en/of provincie). Reclamant vraagt of dit oordeel kan worden gedeeld en belanghebbenden te zijner tijd ook kunnen rekenen op volledige schadeloosstelling.
 10. Als alternatief voor het schadeloosstellen van eventuele (plan)schade stelt reclamant voor te overwegen om nu reeds vast te leggen dat aan bestaande bestemde (planologische) mogelijkheden, ook in de toekomst rechten kunnen worden ontleend en dat die vanwege externe werking van de Natura-2000 gebieden niet ingeleverd hoeven te worden en dat die mogelijkheden ook niet opnieuw hoeven te worden beoordeeld. Indien er vanuit Rijk en/of provincie geen bereidheid is om eventuele (plan)schade te compenseren, acht reclamant het van belang dat een dergelijke (overgangs)bepaling moet worden opgenomen.
 11. Reclamant vindt het opmerkelijk dat de zienswijzen gericht zijn aan Gedeputeerde Staten nu Provinciale Staten moet beslissen omtrent de zienswijzen en de vaststelling. Reclamant gaat ervan uit dat de zienswijzen wel en ook volledig onder de aandacht van Provinciale Staten zullen worden gebracht.

Beoordeling

Ad 1

Dit onderdeel van de zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Ad 2

Binnen de gemeente Maasdriel zijn in de Hurwenensche uiterwaard en Uiterwaarden van Heerewaarden ontwikkelopgaven voor natuur voorzien. De ontwikkelopgave natuur in Hurwenensche uiterwaard is beperkt tot het ontwikkelen van hardhout ooibos op het oude steenfabrieksterrein dat dienst zal gaan doen als hoogwatervluchtplaats voor vee. Voor deze uiterwaard sluit de Structuurvisie aan bij het lopende uitvoeringsproject en wordt behoud van agrarisch gebruik van de overige gronden onderschreven.

In de Structuurvisie is binnen de gemeente Maasdriel met name in de uiterwaarden van Heerewaarden een ontwikkelopgave voor natuur opgenomen. In het Bestemmingsplan Buitengebied, Buitendijks deel gemeente Maasdriel (goedkeuring 17 oktober 2006) zijn de gronden in de uiterwaard van Heerewaarden hoofdzakelijk bestemd als 'Uiterwaardengebied' en 'Bos- en Natuurgebied'. Aan de gehele uiterwaard van Heerewaarden is een dubbelbestemming Natura2000-gebied en tevens een de aanduiding 'primaire waterstaatsdoeleinden toegekend. De gronden binnen het 'uiterwaardengebied' zijn daarnaast (secundair) bestemd voor een aantal doeleinden waaronder agrarisch (bedrijfsmatig) grondgebruik en behoud, herstel en versterking van landschappelijke en rivier gebonden natuurwaarden.

De door reclamant in de zienswijze uitgesproken voorkeur voor behoud van het agrarisch gebruik is niet in lijn met het gemeentelijk ruimtelijk beleid. De laatste jaren zijn veel gronden verworven Bureau beheer Landbouwgronden (BBL) ten behoeve van rivierveiligheid en natuurontwikkeling (NURG-opgave). Deze gronden worden tijdelijk verpacht aan agrariërs. Slechts een klein deel van de uiterwaard van Heerewaarden is op dit moment nog in particulier eigendom. Zoals bekend bij reclamant is de omvorming ten behoeve van hoogwaterveiligheid en natuur reeds in gang gezet waarbij bij nadere uitwerking bezien wordt of en in hoeverre agrarisch (mede)gebruik een rol kan blijven spelen in de toekomst.

De ontwikkelruimte die geboden wordt binnen de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is niet gekoppeld aan de uitbreidingsopgave van Natura2000-doelen. Binnen de PAS wordt een deel van de gerealiseerde en/of verwachte daling van stikstofdepositie vrij gegeven voor nieuwe ontwikkelingen en de PAS borgt dat wordt toegewerkt naar een blijvende daling van stikstofdepositie op voor stikstofgevoelige natuurtypen. Voor een aantal zeer stikstofgevoelige natuurtypen zullen maatregelen nodig zijn (vaak gericht op beheer) om het systemen beter bestand te maken tegen blijvend hoge stikstofdepositie. Deze maatregelen zijn nader uitgewerkt in ecologische herstelstrategieën behorend bij de PAS. De ontwikkelopgave natuur uit de Structuurvisie WaalWeelde West binnen de gemeente Maasdriel maakt geen onderdeel uit van de PAS.

Ad 3

Binnen de Gemeente Maasdriel maken twee uiterwaarden onderdeel uit van het netwerk van Natura2000-gebieden. Dit zijn de uiterwaarden van Heerewaarden (Vogelrichtlijngebied) en (deels) de Hurwenensche uiterwaarden (Vogel- en Habitatrichtlijngebied). Op grond van artikel 19d (projecten) en artikel 19j (plannen) van de Natuurbeschermingswet 1998 is het sinds de in werking treding van de Natuurbeschermingswet in 2005 verplicht om nieuwe plannen en projecten te toetsen op effecten op Natura2000-gebieden. In de Hurwenensche uiterwaarden zijn in de Structuurvisie, op de ontwikkeling van een klein perceel hardhoutooibos na, geen nieuwe ontwikkelingen opgenomen. In de uiterwaarden van Heerewaarden is in de Structuurvisie wel een grotere natuurontwikkelingsopgave opgenomen. In een eerdere fase van de Structuurvisie WaalWeelde West heeft reclamant zijn bezorgdheid uitgesproken over de mogelijke extra beperkingen voor ontwikkelingen en planschade.

De Structuurvisie WaalWeelde West als zodanig levert geen risico op planschade op. Het in nieuwe bestemmingsplannen implementeren van de in de structuurvisie opgenomen doelstellingen qua natuur kan in beginsel planschade opleveren. Dit risico is echter alleen aanwezig indien en voor zover de nieuwe planologische regeling beperkingen oplevert ten opzichte van zowel de thans vigerende planologische regeling als ten opzichte van andere reeds beperkende wet- en regelgeving, waaronder met name Natuurbeschermingswet 1998. Als de nieuwe planologie niet meer doet dan het vastleggen van al eerder bestaande reële beperkingen, ontstaat daardoor als zodanig geen planschade. Als er planschade ontstaat, betekent dat nog niet dat deze ook altijd (volledig) moet worden vergoed. Bij het bepalen of sprake is van planschade spelen zaken als voorzienbaarheid, actieve en passieve risico aanvaarding, en normaal maatschappelijk risico een rol.

Ad 4

Zie antwoord op Ad 3. Het uitvoeren van een natuurtoets of Passende beoordeling bij het opstellen van een bestemmingsplan is op grond van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998 nu al een verplichting als negatieve effecten op de natuurwaarden niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. De natuuropgave in de Structuurvisie levert geen extra onderzoekskosten op. Gezien de vigerende bestemmingen in de uiterwaarden van Heerewaarden is het de vraag of er een bestemmingswijziging nodig is voor de ontwikkeling van natuur en of (indien noodzakelijk) een wijziging van bestemming een beperking oplevert. Onze inschatting is dat de kans op planschade als gevolg van de ontwikkelopgave natuur gering is.

Ad 5

De staatssecretaris van Economische Zaken (EZ) heeft een groot deel van de Waal- uiterwaarden aangewezen als Natura 2000-gebied middels het aanwijzingsbesluit Rijntakken. Hiermee is invulling gegeven aan de Europese richtlijnen. In het aanwijzingsbesluit staat wat beschermd wordt (welke vogels, planten, dieren en hun leefgebieden); welke doelen gerealiseerd moeten worden (behoud, herstel, uitbreiding) en de exacte begrenzing gebied. Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in een 'gunstige staat van instandhouding' behouden of herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van de Natura2000 doelen. Voor het behalen van een gunstige staat van instandhouding is, zoals opgenomen in het aanwijzingsbesluit in de uiterwaarden Waal voor een aantal natura2000-doelen uitbreiding noodzakelijk. De uiterwaarden van Heerewaarden zijn aangewezen als vogelrichtlijngebied de ontwikkeldoelen natuur dragen met name bij aan verbetering van de kwaliteit van leefgebied voor vogels.

De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) staat geheel los van de ontwikkelopgave welke noodzakelijk is voor het behalen van een gunstige staat van instandhouding. Zie hiervoor ook het antwoord bij Ad1.

Ad 6

Voor de uitwerking van de Natura2000-opgave in de beheerplannen wordt met veel verschillende partijen samengewerkt om te komen tot een gedragen eindbeeld dat recht doet aan de (voorgeschreven) natuuropgave en maatschappelijke belangen.

Ad 7

Reclamant wijst terecht op een onvolledige weergave in de Structuurvisie van de afspraken die met de bevoegde gezagen zijn gemaakt omtrent planschade als gevolg van de ontwikkelopgave natuur. De gemaakte afspraken zijn bindend en worden verder uitgewerkt met de bevoegde gezagen. Gezien het zelfbindende karakter van de structuurvisie voor de bevoegde gezagen heeft de provincie aangegeven dat indien er als gevolg van onverkort vasthouden aan de ontwikkelopgave natuur zoals opgenomen in de Structuurvisie WaalWeelde West planschade mocht ontstaan, dit voor rekening van de provincie is. Deze toezegging heeft geen betrekking op de natuurlijke ontwikkelingen binnen terreinen die reeds een natuurbestemming hebben.

De brief over afhandelen van planschadeclaims is gericht aan de bevoegde gezagen voor de Structuurvisie WaalWeelde West. De gemeente Maasdriel stelt de Structuurvisie niet vast. De brief is derhalve niet meer van toepassing voor de gemeente Maasdriel.

Naar aanleiding van de gemaakte afspraken met betrekking tot planschade is de passage over planschade in paragraaf 7.3 (ontwerp-structuurvisie) gewijzigd in hoofdstuk 9 van de structuurvisie.

Ad 8

Dit onderdeel van de zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Ad 9

Artikel 6.8 Wro bepaalt dat indien er naar aanleiding van een concreet verzoek of op basis van een wettelijk voorschrift (AMvB of verordening) van een ander openbaar lichaam bepalingen in een bestemmingsplan moeten worden opgenomen, de hogere kosten daarvan voor rekening van dat openbaar lichaam kunnen komen indien aan een aantal voorwaarden is voldaan (redelijkerwijs niet voor rekening van de gemeente, niet anderszins verzekerd of uitgesloten op grond van een wettelijk voorschrift). Tot die kosten behoren overigens niet de kosten van de bestemmingsplanprocedure, dit zijn verplichte uitgaven als bedoel in artikel 193 Gemeentewet.

De structuurvisie verplicht niet rechtstreeks tot opname van bepalingen in bestemmingsplannen en is in die zin geen voorschrift dat verplicht tot opname. Er ligt ook geen concreet verzoek van de provincie om bepalingen in het bestemmingsplan op te laten nemen. Indien dat wel het geval is (kan aan de orde zijn bij de ontwikkelopgave voor natuur), is er in zo'n geval inderdaad sprake van een verzoek tot opname van bepalingen in een bestemmingsplan. Indien dat tot hogere kosten leidt (planschade) heeft de provincie in meergenoemde brief ook aangegeven dat die kosten voor rekening van de provincie komen.

Ad 10

De verplichting uit de Natuurbeschermingswet 1998 (artikel 19j) om nieuwe plannen en ontwikkelingen te toetsen op effecten op Natura2000-gebieden geldt ook voor bestaande planologische mogelijkheden, indien die nog niet volledig zijn gerealiseerd ten tijde van de herziening van een plan. De Natuurbeschermingswet 1998 kent geen overgangsbepalingen en er kunnen dus geen rechten worden ontleend aan niet benutte planologische ruimte. De Structuurvisie heeft daarop geen invloed. Met de bevoegde gezagen worden nadere afspraken gemaakt over de invulling van de ontwikkelopgave natuur zoals deze is opgenomen in de Structuurvisie WaalWeelde West. Indien als gevolg daarvan planschade mocht ontstaan, worden daarover eveneens afspraken gemaakt.

Ad 11

Gedeputeerde Staten treden op als coördinerend bevoegd gezag voor het MER. Omwille van proceseconomische redenen en de overzichtelijkheid van de procedure is er gekozen voor één postadres voor zienswijzen op de Structuurvisie en het MER. Uiteraard zullen de ingediende zienswijzen integraal beschikbaar worden gesteld aan Provinciale Staten en de betrokken gemeenteraden ten behoeve van de besluitvorming over de vaststelling van de structuurvisie.

Conclusie

Naar aanleiding van de gemaakte afspraken met betrekking tot planschade als gevolg van de ontwikkelopgave natuur wordt de passage over planschade in paragraaf 7.3 (ontwerp-structuurvisie) gewijzigd in hoofdstuk 9 van de structuurvisie.

2.66 Reclamant 66

Samenvatting

1. Reclamant merkt op dat in het Deltaprogramma voor het rivierengebied is gekozen voor een krachtig samenspel van rivierverruiming en dijkversterking als Voorkeursstrategie. Reclamant onderschrijft deze aanpak maar tekent aan dat rivierverruiming niet het sterkteprobleem van de waterkeringen oplost.
2. Het HWBP betekent voor reclamant een grote en urgente dijkversterkingsopgave. De planning hiervoor is leidend en de budgetten zijn belegd. Reclamant geeft aan dat waar mogelijk en effectief, ruimtelijke maatregelen kunnen worden mee gekoppeld met deze dijkversterkingswerken.
3. Reclamant noemt het schrappen van de bypass bij Haaften een wijziging ten goede.
4. Reclamant geeft aan positief te zijn over de mogelijkheden van de hoogwatergeul Varik-Heesselt. Afstemming met het dijkversterkingstraject Tiel-Waardenburg is essentieel. Daarnaast zal er aandacht moeten zijn voor het beschermingsniveau binnen de nieuwe kleine dijkkring rond Varik en Heesselt, die snel en diep onderstroomt bij een dijkdoorbraak. Reclamant is gebaat bij snelle duidelijkheid over het al dan niet doorgaan van deze hoogwatergeul.
5. Reclamant vraagt aandacht voor de effecten van buitendijkse maatregelen op piping en kwel, die zich met name manifesteren bij meer extreme hoog- en laagwaterstanden. Hiervoor zullen mitigerende maatregelen nodig zijn, die op het project moeten drukken. Dit geldt eveneens voor de benedenstroomse opstuwing die vaak het gevolg is van een ruimtelijke maatregel in het rivierbed, waardoor de waterstand tegen de dijk lokaal toeneemt.

Beoordeling

Ad 1

Dit onderdeel van de zienswijzen wordt voor kennisgeving aangenomen.

Ad 2

Met instemming nemen wij kennis van deze opvatting van reclamant.

Ad 3

Dit onderdeel van de zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Ad 4

De structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van duidelijkheid over het al dan niet doorgaan van deze hoogwatergeul. In het najaar van 2015 bepaalt het Rijk of wordt gestart met een MIRT-verkenning. De MIRT-verkenning volgt uit het Deltaprogramma. Voorafgaand aan startbeslissing voor de MIRT-verkenning wordt een MIRT-onderzoek uitgevoerd. In het MIRT-onderzoek is de relatie tussen het Hoogwaterbeschermingsprogramma een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt een belangrijk aandachtspunt.

Reclamant vraagt aandacht voor beschermingsniveau van de nieuwe kleine dijkkring bij een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt. Ten eerste zal een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt leiden tot een toename van veiligheid vanwege de substantiële waterstandsdeling. Daarnaast zullen de bestaande en nieuw te bouwen waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk. Met deze nieuwe risicobenadering wordt het veiligheidsniveau groter dan nu het geval is. In de nieuwe risicobenadering wordt namelijk gekeken naar een combinatie van waterstanden, overstromingskans en gevolgen van een overstroming.

In paragraaf 3.1 van de structuurvisie is een passage over veiligheid toegevoegd.

Ad 5

Bij het vaststellen van de maatregelen is globaal gekeken naar de aspecten piping en kwel. De structuurvisie is een visie op hoofdlijnen. Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Piping en kwel zijn als belangrijke aandachtspunten benoemd.

Conclusie

In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gevoegd. Daarnaast is in paragraaf 3.1 van de structuurvisie een passage over veiligheid toegevoegd.

Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van de structuurvisie.

2.67 Reclamant 67

1. Reclamant is eigenaar en beheerder van de gronden in de Rijswaard. Reclamant geeft aan dat er op geen enkele wijze vrijwillig medewerking verleend zal worden aan de vergraving van deze uiterwaard. De reden voor dit standpunt is voornamelijk een zwaarwegende privaatrechtelijke verplichting (kettingbeding).
2. Reclamant wijst op het waardevolle laagdynamische uiterwaardensysteem en de geomorfologische, cultuurhistorisch en ecologische waarden. Reclamant geeft aan dat alles in het werk moet worden gesteld om deze waarde te behouden en is van mening dat de Structuurvisie hier te weinig invulling aan geeft.
3. Reclamant benadrukt dat de Duitse hoogwaterproblematiek op Nederland wordt afgewenteld. Reclamant stelt zich op het standpunt dat er met Duitsland eerst op Rijksniveau bindende afspraken moeten worden gemaakt over het maximale toelaatbare debiet bij Lobith voordat plannen als de structuurvisie vastgesteld kunnen worden. Reclamant vraagt aan te geven op welke wijze hier invulling aan wordt gegeven.
4. Reclamant prijst de verbindingen tussen vele beleidsplannen en wensen van de overheid maar mist de koppeling met onder andere het Project Stroomlijn, Ruimte voor de Rivier en de voorgenomen dijkverhogingen. Reclamant vraagt per locatie inzichtelijk te maken welke uitgangspunten zijn gehanteerd bij modelberekeningen en of de werkelijke situatie buiten of de uitgangspunten van het rekenmodel bepalend zijn geweest voor de planinhoud. Daarnaast vraagt reclamant of het zelfde model is gebruik als voor het programma stroomlijn.
5. Reclamant vraagt wat de betrouwbaarheid en bandbreedte van de modeluitkomsten is en tot welke variatie in maatregelen deze leidt.
6. Reclamant wijst op recentelijke werkzaamheden in de Rijswaard ter verbetering van de doorstroombaarheid in het kader Stroomlijnfase fase II en gerealiseerde Natura 2000 compensatie. Reclamant geeft aan dat hiermee de wettelijk voorgeschreven doorstroming gegarandeerd wordt en aanvullende aanpassingen niet nodig zijn.
7. Reclamant geeft aan dat verwezen wordt naar nadere uitwerkingen waardoor de impact van de structuurvisie niet goed te beoordelen is. Vanwege het ontbreken van financiële dekking van de rivierkundige maatregelen (onder andere in de Rijswaard) en de gedeelde financiële verantwoordelijkheid bij verschillende partijen maken dat de uitvoering onzeker.
8. Reclamant stelt dat initiatiefnemers van opgenomen bouwplannen verplicht zijn om de extra rivierverruimende maatregelen te nemen/financieren. Reclamant verzoekt duidelijkheid te geven welke maatregelen zijn toe te schrijven aan de voorgestelde bouwplannen. Reclamant stelt dat moet worden afgezien van bebouwing in de uiterwaard.
9. Reclamant verzoekt om niet pas bij uitwerking van de visie rekening te houden met hoger beleid en wet- en regelgeving maar voorafgaand aan de definitieve vaststelling van de Structuurvisie. De Structuurvisie heeft geen juridische rechtsgevolgen. Reclamant vraagt zich in dit verband af hoe het kan dat in de reactienota toch gesproken wordt over mogelijke onteigening van de gronden.

10. Reclamant is van mening dat er in de ontwerp-structuurvisie een veel te positief beeld van de milieueffecten wordt weergegeven die bovendien niet volledig in beeld zijn gebracht en/of zijn gewogen. De ontwikkeling van natuurwaarden is niet in rechte afdwingbaar terwijl daar in het MER wel vanuit wordt gegaan.
11. Reclamant ziet de ontwerp structuurvisie als een vingeroefening om plannen op elkaar af te stemmen maar meer nog als poging om bebouwingswensen, met het oog op toekomstige hoogwaterbeschermingsplannen, veilig te stellen. Reclamant acht het plan, gezien de onduidelijkheden en onzekerheden te prematuur om te dienen als afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Beoordeling

Ad 1

Wij zijn bekend met dit standpunt van reclamant en met de privaatrechtelijke beperkingen die op gronden van reclamant in de Rijswaard rusten. Reclamant heeft dit punt ook al ingebracht naar aanleiding van de terinzagelegging van het voorontwerp.

Wij hebben toen aangegeven dat de ingrijpendste maatregelen die in de structuurvisie voor de Rijswaard zijn opgenomen, pas na 2030 zijn voorzien. Verder hebben wij dat als uiterste middel onteigening kan worden overwogen, mocht tegen die tijd op basis van de tussen partijen gemaakte privaatrechtelijke afspraak geen medewerking (kunnen) worden verleend aan een voor de hoogwaterveiligheid noodzakelijke maatregel.

Onteigening is een zwaar middel. Uiteraard zal een dergelijk middel nooit “zomaar” en zonder uitvoerig overleg met de eigenaar worden ingezet. Mocht de inzet van het instrument in de toekomst al ooit worden overwogen, dan zal bij die afweging vanzelfsprekend rekening worden gehouden met het op dat moment geldende, relevante beleid waaronder hoger beleid en wet- en regelgeving. Overigens kan een onteigeningsprocedure pas na het onherroepelijk worden van een bestemmingsplan worden overwogen.

Ad 2

Er bestaat in de Rijswaard een noodzaak tot het uitvoeren van een rivierkundige maatregel in verband met een rivierkundig knelpunt bij Zaltbommel. Uit het MER en de Passende beoordeling blijkt, zoals reclamant aangeeft, dat in de Rijswaard bijzondere waarden voorkomen op onder andere het gebied van natuur en geomorfologie. Dit is de reden geweest om de aanvankelijk beoogde, ingrijpendere hydrologische maatregelen terug te brengen tot een minimum-variant. De Passende beoordeling geeft aan dat de maatregel uitvoerbaar (vergunbaar) zou moeten zijn als bij nadere uitwerking voldoende rekening wordt gehouden met de aanwezige en potentiële waarden en natuurlijke kenmerken. Dit betekent voor het vervolgtraject een forse inspanning om alle waarden zorgvuldig mee te wegen en daarmee recht te doen aan de aanwezige waarden. Op het abstractieniveau van de Structuurvisie is voldoende zekerheid verkregen dat de maatregel uitvoerbaar is.

Ad 3

In Duitsland wordt aan de opgave voor hoogwaterveiligheid gewerkt. De verwachting is dat deze opgave in Duitsland gedeeltelijk zal worden ingevuld door middel van retentiegebieden die het water tijdelijk vasthouden. Daarnaast wordt verwacht dat Duitsland in de dichtbevolkte gebieden zal kiezen voor een betere bescherming door dijkverhogingen en mobiele keringen. Op internationaal niveau en interregionaal worden afspraken gemaakt over de maatregelen in Duitsland.

Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

De structuurvisietekst over de afstemming met Duitsland over rivierveiligheid is geactualiseerd.

Ad 4

Het project Stroomlijn en Ruimte voor de Rivier dragen bij aan het op orde brengen van het rivierengebied om een afvoer van 16000 m³/s bij Lobith veilig af te kunnen voeren. Dit betekent dat deze projecten in het structuurvisieproces worden beschouwd als autonome project, die onderdeel zijn van de referentiesituatie. De structuurvisie geeft een visie op de hoogwaterveiligheidsopgave voor de lange termijn: het mogelijk maken van een afvoer van 17000 m³/s (2050) en later 18000 m³/s (2100) bij Lobith. Reclamant stelt terecht dat het waterstandsverlagend effect is gebaseerd op een modelberekening. De onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is gegeven in het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" van Deltares in samenwerking met Arcadis. In de structuurvisietekst is een verwijzing naar het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" opgenomen. Het rapport is opgenomen in bijlage 4 van de structuurvisie. Dit is niet per definitie de huidige situatie in het veld. Er kunnen maatregelen in de referentie opgenomen zijn die nog niet zijn uitgevoerd omdat ze bijdragen aan het afvoeren van 16000 m³/s. Dit kunnen maatregelen zijn die onderdeel zijn van Ruimte voor de Rivier of Stroomlijn. Het modelinstrumentarium dat is gebruikt is hetzelfde dat ook is gebruikt voor het programma stroomlijn, namelijk het wettelijk vastgelegde modelinstrumentarium dat bestaat uit Baseline en Waqua.

Ad 5

Het effect van een maatregel wordt berekend door het verschil van de waterstand te nemen tussen een referentie situatie (het riviersysteem dat na uitvoering van Ruimte voor de Rivier 16.000 m³/s kan afvoeren) en de situatie waarin ingrepen voor een grotere afvoer zijn uitgevoerd. In beide berekeningen moeten er schattingen worden gedaan van parameters die niet geheel bekend zijn. Dit leidt tot systematische afwijkingen, onder- of overschattingen van de waterstand. Maar omdat de effecten van de onzekerheid in beide berekeningen bij benadering dezelfde is, doven de effecten elkaar grotendeels uit wanneer het verschil wordt genomen. Hierdoor is het effect van een maatregel goed in te schatten.

Ad 6

Het programma Stroomlijn, dat uitgevoerd wordt in opdracht van Rijkswaterstaat, is gericht op het verwijderen van opgaande begroeiing in de stroombaan. De maatregelen zijn nodig omdat door achterstallig beheer de mate van doorstroming in de uiterwaarden zijn afgenomen. Het programma Stroomlijn draagt bij aan het voorkomen/beperken van afvoerproblemen op de korte termijn. Maatregelen voor het behalen van de hoogwaterveiligheidsopgave voor de langere termijn zijn geen onderdeel van Stroomlijn. De maatregelen die zijn opgenomen in de Structuurvisie WaalWeelde West voorzien hier wel in.

Ad 7

Het klopt dat de structuurvisie een abstracter niveau heeft dan een bestemmingsplan. Hierdoor is niet in detail te voorzien wat er gaat gebeuren in elke uiterwaard. Dit abstracte niveau hoort echter bij een visie op hoofdlijnen. Het eindbeeld in de structuurvisie geeft de ambitie weer van de overheden die de structuurvisie hebben vastgesteld. Omdat de structuurvisie op zo'n lange periode ziet heeft deze een programmatisch karakter. Dit is tevens benoemd in de uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie.

De betrokken overheden hebben nog geen budget aan het rivierkundige maatregelenpakket gekoppeld. Een definitieve uitwerking van de rivierkundige maatregelen, financiële borging en nader onderzoek met betrekking meekoppelkansen, overige baten en draagvlak vindt plaats in de verschillende toekomstige MIRT-processen. De minister heeft voor heel Nederland tot 2028 200 miljoen euro gereserveerd voor rivierverruiming die een grote bijdrage leveren en waarvoor cofinanciering beschikbaar is. Daarnaast wordt onderzocht wat de effecten zijn van rivierverruiming op de noodzakelijke maatregelen aan de dijken. Een mogelijk resultaat hiervan is het vrijkomen van meer financiële middelen voor rivierverruiming.

Op het niveau van de structuurvisie is de haalbaarheid van de diverse maatregelen voldoende geborgd. De tekst in paragraaf 7.1 van de structuurvisie is op dit punt verduidelijkt.

Ad 8

In de structuurvisie WaalWeelde West zijn private initiatieven opgenomen die voornemens zijn om een verrommelde buitendijkse locaties op te knappen tot aantrekkelijke locaties voor woningbouw, recreatie of maatschappelijke voorzieningen. De private initiatieven zijn opgenomen in de structuurvisie WaalWeelde West, omdat deze de ruimtelijke kwaliteit van het gebied verbeteren. Op grond van artikel 6d Beleidslijn Grote Rivieren en/of artikel 2.4.5 Barro dienen de private initiatieven per saldo meer ruimte voor de rivier te realiseren. Dat betekent dat gekoppeld aan de private initiatieven door de ontwikkelende partijen een bijdrage zal worden geleverd aan de opgave ten aanzien van hoogwaterveiligheid zoals deze is opgenomen in de structuurvisie. Op het detailniveau van de structuurvisie is het nog niet nodig om een exacte maatregel toe te schrijven die de private initiatiefnemers gaan realiseren. Dit dient pas in de toelichting van het (nog te wijzigen) bestemmingsplan vastgelegd te worden. Er zal een maatregel worden gekozen, binnen het plangebied van de structuurvisie WaalWeelde West, die in aard en omvang in verhouding staat tot de ingrepen van de private initiatiefnemers.

Ad 9

Zowel bij het opstellen van de structuurvisie als ook bij de verdere uitwerkingen daarvan wordt rekening gehouden met overig vastgesteld overheidsbeleid. De vaststelling van de structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Onderdeel hiervan is ook een Voorkeursbeslissing en bestemmingsplanprocedure. Dit betekent dat op dit moment nog niet wordt onderhandeld met inwoners en bedrijven in het gebied die mogelijk betrokken zijn. Mochten de gronden van reclamant nodig zijn voor de realisatie van de nevengeul, dan zullen diens gronden te zijner tijd moeten worden verworven. In dat geval zal altijd eerst via de weg van het zogenaamde minnelijke overleg worden geprobeerd om tot een overeenkomst te komen. Pas als dat niet lukt zal als uiterste middel het instrument van onteigening kunnen worden ingezet door de overheid. Verwerving op minnelijke wijze (in onderling overleg) geniet hierbij de voorkeur ten opzichte van onteigening.

Ad 10

Uitgangspunt in het MER is dat voor het bepalen van de effecten de natuur, die is opgenomen in de planvorming, zich ook zo ontwikkelt. Reden hierdoor is dat zo alle bouwstenen en alternatieven goed met elkaar te vergelijken zijn. Het is inderdaad mogelijk dat natuur zich op een andere manier gaat ontwikkelen, dit heeft echter geen invloed op de vergelijking van de alternatieven en dus de keuzes ten behoeve van de structuurvisie.

Ad 11

Bij de start van het proces zijn de doelstellingen geformuleerd. De doelen betroffen niet alleen bouw wensen, maar zeker ook doelen ten aanzien van hoogwaterveiligheid, natuur en landschap. In de structuurvisie en in het bijbehorend Milieueffectrapport worden alle effecten en belangen in samenhang afgewogen en bekeken of de doelen behaald kunnen worden. Vervolgens hebben wij een afgewogen keuze gemaakt welke maatregelen wij noodzakelijk en gewenst vinden.

Het klopt dat de structuurvisie een abstracter niveau heeft dan een bestemmingsplan. Dit kan gezien worden als onduidelijk. Dit abstracte niveau hoort echter bij een visie op hoofdlijnen. Op het moment dat realisatie van (een) in de structuurvisie genoemde ontwikkeling(en) zal gaan plaatsvinden, zal dat gepaard gaan met een op dat niveau afgestemd concreet ruimtelijk plan of besluit. Op dat moment vindt ook een meer gedetailleerde afweging plaats. In de volgende planvorming wordt de concrete invulling bepaald.

Wij delen de mening van reclamant niet dat de structuurvisie een vingeroefening is. Wij zijn van mening dat de structuurvisie een goed afwegingskader biedt voor toekomstige concrete maatregelen in de uiterwaarden.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de tekstpassage in paragraaf 7.1 ten aanzien van financiering van maatregelen is verduidelijkt.

2.68 Reclamant 68

Samenvatting

1. Reclamant heeft aan dat door vele partijen is samengewerkt. Reclamant maakte deel uit van de samenwerking.
2. Reclamant stelt dat op eendrachtige wijze gedurende ruim zes jaar is gewerkt aan de structuurvisie WaalWeelde West. Reclamant geeft aan de samenwerking al die jaren als open, constructief en prettig te hebben ervaren.
3. Reclamant stelt dat over de inhoud van de Structuurvisie kan worden vastgesteld dat deze breed wordt gedragen door alle, in ieder geval veruit de meeste belanghebbenden en voor het Consortium in ieder geval als aanvaardbaar kan worden aangemerkt. Reclamant merkt op dat de inhoud het kenmerk van een compromis heeft, maar geeft aan dat dit inherent is aan een open planproces. Reclamant zou dan ook graag zien dat Provinciale Staten de Structuurvisie vrijwel ongewijzigd vaststelt.
4. Reclamant geeft aan dat er teleurstelling is over het feit dat er vanwege het Rijk nog steeds geen vaststaande duidelijkheid is ten aanzien artikel 6d van de Beleidsregels grote rivieren (resp. art 4.2.5 van het Barro).
5. Op 13 mei 2013 heeft reclamant de problematiek rondom artikel 6d van de Beleidsregels grote rivieren schriftelijk onder de aandacht van de Minister gebracht.
6. Reclamant geeft aan dat het risico bestaat dat ondanks alle mooie woorden en investeringen reclamant aan het einde van de rit met lege handen staat.

Beantwoording

Ad 1

Dit onderdeel van de zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Ad 2

Reclamant wordt bedankt voor zijn reactie. Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 3

Dit onderdeel van de zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Ad 4

Er is inmiddels duidelijkheid over de interpretatie en toepassing van de rekenregel. Daarnaast is duidelijk dat in elk geval drie van de vijf ontwikkelingen een vigerende Waterwetvergunning hebben. In het Barro is tevens de verplichting tot het creëren van per saldo meer ruimte voor de rivier opgenomen. In bestemmingsplanprocedure moet hieraan invulling worden gegeven.

Ad 5

De schriftelijke reactie van Reclamant d.d. 13 mei 2013 naar het Ministerie van I&M wordt voor kennisgeving aangenomen. In februari 2014 heeft het Ministerie van I&M een geactualiseerde handreiking Beleidslijn Grote Rivieren gepubliceerd, waarin het Ministerie van I&M een nadere toelichting geeft op de interpretatie van de rekenregel.

Ad 6

De provincie en WaalWeelde West-gemeenten hebben zich tot het uiterste ingespannen om duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie en toepassing van de rekenregel. Deze duidelijkheid is inmiddels verkregen en gedeeld met reclamant.

Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding om in de structuurvisie wijzigingen op te nemen ten opzichte van de ontwerp-structuurvisie.

Met betrekking tot de noodzakelijke overcompensatie ten behoeve van niet-riviergebonden ontwikkelingen is de structuurvisie gewijzigd:

- In paragraaf 7.3.2. van de structuurvisietekst is opgenomen dat in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro, artikel 2.4.5) is opgenomen dat per saldo meer ruimte voor de rivier moet worden gecreëerd ten behoeve van niet-riviergebonden ontwikkelingen in het stroomvoerend regime van de rivier. Daarnaast is aangegeven dat een aantal voorgenomen functieveranderingslocaties een oude doch vigerende waterwetvergunning hebben. Dit betekent dat ten behoeve van ontwikkeling van deze locaties in de bestemmingsplanprocedure moet worden getoetst aan het Barro, artikel 2.4.5;
- Paragraaf 7.4.4 van de structuurvisie is aangepast. In de paragraaf wordt een basis geboden voor het maken van afspraken over 'bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen'.

2.69 Reclamant 69

Samenvatting

1. Reclamant geeft aan dat de parlementaire behandeling van de herziening van het Nationale Waterplan nog niet is afgerond. Om deze reden maakt reclamant een voorbehoud voor de onderdelen van de zienswijze die uitgaan van doorwerking van het Deltaprogramma in het Rijksbeleid.
2. Reclamant wijst op het belang van de vaarwegfunctie van de Waal en geeft aan dat rivierprojecten grote invloed kunnen hebben op erosie- en sedimentatieprocessen en dwarsstromingen. Reclamant adviseert om de kwaliteit van de hoofdvaarweg als uitgangspunt te benoemen in de beschrijving van de individuele projecten waarbij morfologische effecten te verwachten zijn.
3. Reclamant geeft aan dat het nu niet duidelijk is of de inzet van langsdammen van invloed kan zijn op de uitwerking van individuele maatregelen.
4. In de ontwerp-structuurvisie wordt aangegeven dat de formele basis voor het realiseren van niet-riviergebonden ontwikkelingen wordt gezocht in de toepassing van artikel 6d, beleidsregels grote rivieren. Reclamant verzoekt om in de tekst op te nemen dat dit beleid ook is opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro, artikel 2.4.5).
5. Reclamant attendeert op het feit dat oude, vigerende waterwetvergunningen geen mogelijkheid meer bieden voor de borging van de, voor de ontwikkeling benodigde, rivierverruiming. De geschetste aanpak van borging zoals beschreven in paragraaf 7.4.2 is daardoor niet toepasbaar.
6. Reclamant geeft aan dat feitelijke realisatie van de benodigde rivierverruiming gelijktijdig met de realisatie van de niet-riviergebonden functie een borging kan zijn.

7. Reclamant merkt op dat bij de toepassing van de rekenregel (art 6d en Barro) dient te worden gerefereerd aan een beeld van een integrale oplossing van de rivierkundige opgave op de lange termijn. Vooral nog wordt gebruik gemaakt van de langetermijnvisie die in het kader van Ruimte voor de Rivier is opgesteld. Reclamant wijst op het feit dat uitwerking van het Deltaprogramma zal leiden tot een nieuw integraal beeld van de lange termijn-aanpak van de rivieren. Dit beeld zal gebruikt kunnen worden als nieuwe referentie voor de rekenregel.
8. Reclamant verzoekt te verduidelijken of de maatregel bij Haaften een uitbreiding van de haven betreft of het graven van een geul waar de bestaande haven onderdeel van uitmaakt. Daarnaast geeft reclamant aan dat in de ontwerp-structuurvisie wordt gesteld dat Rijkswaterstaat de maatregelen uitvoert. Daarover zijn echter nog geen afspraken gemaakt.
9. Reclamant adviseert om bij de beoordeling van externe veiligheid in het MER uit te gaan van de meest recente gegevens. Uitgegaan zou moeten worden van het "Besluit externe veiligheid transport." En voor de berekeningen van RBM II, versie 2.3, build 535, 14 november 2013.

Beoordeling

Ad 1

In paragraaf 3.1.2 van de structuurvisie is de tekst over het Deltaprogramma Rivieren en het Nationaal Waterplan aangepast.

Ad 2

Het belang van de vaarwegfunctie van de Waal is benoemd in paragraaf 3.1.3 en 5.2.1 van de ontwerp-structuurvisie. Omdat reclamant benadrukt dat de kwaliteit van de hoofdvaarweg een belangrijk aspect is bij de uitwerking van individuele projecten, is dit expliciet benoemd in paragraaf 3.1.3 en 5.2.1. De tekstpassages in de structuurvisie zijn hierop aangepast. Aandachtspunten bij de uitwerking van individuele projecten zijn per project benoemd in het milieueffectrapport, waaronder effecten op de scheepvaart. Daarnaast moet worden voldaan aan de geldende wet- en regelgeving.

Ad 3

Langsdammen leiden in de regel tot lagere waterstanden in de rivier. In de ontwerp-structuurvisie zijn langsdammen niet meegenomen als concrete maatregel, maar als ontwerpaspect bij de uitwerking van de verschillende rivierkundige maatregelen. In de nadere uitwerking van de rivierkundige maatregelen zal de mogelijkheid van langsdammen dan ook onderzocht worden. Dit zou bijvoorbeeld onderdeel kunnen zijn van de alternatievenstudie in een MIRT-verkenning.

Naar aanleiding van advies van de Commissie m.e.r. zijn in de structuurvisie in bijlage 4 aandachtspunten opgenomen van de verschillende voorgenomen ontwikkelingen en maatregelen. Langsdammen zijn in deze bijlage benoemd als ontwerp-opgave bij de uitwerking van rivierkundige maatregelen.

Ad 4

In paragraaf 7.3.2. van de structuurvisietekst is opgenomen dat in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro, artikel 2.4.5) is opgenomen dat een bestemmingsplan alleen wijziging van bestemming mogelijk mag maken voor niet-riviergebonden activiteiten in het stroomvoerend deel van de rivier wanneer per saldo meer ruimte voor de rivier wordt gecreëerd.

Ad 5

In paragraaf 7.3.2. van de structuurvisietekst is opgenomen dat een aantal voorgenomen functieveranderingslocaties een oude doch vigerende waterwetvergunning hebben. Dit betekent dat voor een aantal van de riviergebonden initiatieven vergunningverlening op basis van de Waterwet niet kan worden gebruikt als onderdeel van de waarborg dat de benodigde rivierverruiming gerealiseerd zal worden.

Ten behoeve van ontwikkeling van deze locaties zal in de bestemmingsplanprocedure moet worden getoetst aan het artikel 2.4.5 Barro en de realisatie van 'per saldo meer ruimte voor de rivier' geborgd worden. De Wet op de ruimtelijke ordening biedt met artikel 6.24 lid 1 sub a de mogelijkheid dat burgemeester en wethouders bij het aangaan van een overeenkomst over grondexploitatie bepalingen kunnen opnemen inzake financiële bijdragen aan de grondexploitatie aan ruimtelijke ontwikkelingen. Deze bijdragen dienen een grondslag te krijgen in een vastgestelde structuurvisie. Om deze reden is paragraaf 7.4.4 van de structuurvisie aangepast, zodat een basis wordt geboden voor het maken van afspraken over 'bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen'.

Ad 6

Dit onderdeel van de zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Ad 7

De Structuurvisie WaalWeelde West geeft een beeld van de rivierkundige opgave op de lange termijn (2050 met een doorkijk naar 2100). In paragraaf 26 van de Handreiking Beleidslijn Grote Rivieren staat beschreven dat een gebiedsplan mede kan dienen als basis voor vergunningverlening. In een gebiedsplan worden gewenste ruimtelijke ontwikkelingen, conform de voorwaarden van de Beleidsregels Grote Rivieren, samengebracht met de opgave vanuit waterveiligheid in een bepaald traject. De structuurvisie WaalWeelde West is een voorbeeld van een gebiedsplan. Zoals inmiddels besproken in het overleg d.d. 25 februari 2015 dient de structuurvisie WaalWeelde West als referentie voor de rekenregel.

Ad 8

De Overnachtingshaven Haaften is in het Uitvoeringsprogramma opgenomen in fase 4. In fase 4 is realisatie beoogd na 2030 en financiering is nog geregeld. Er is geen uitvoerende partij genoemd in het uitvoeringsprogramma. Rijkswaterstaat is genoemd als *beoogd* opdrachtgever. In het overzicht dat hierover in de structuurvisie is opgenomen, is dit verduidelijkt.

Ad 9

Het berekenen met de meest recente gegevens en modellen heeft geen invloed op de uitkomsten van het MER en de afweging. De plannen in de structuurvisie zullen in de toekomst verder uitgewerkt worden tot besluiten, daarvoor moet een bestemmingsplan/vergunning aangevraagd worden. Voor deze besluiten genomen kunnen worden, moet nogmaals het effect op externe veiligheid getoetst worden. Deze wordt dan met de meeste recente wetgeving en modellen uitgevoerd.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te wijzigen:

- In paragraaf 3.1.2 van de structuurvisie is de tekst over het Deltaprogramma Rivieren en het Nationaal Waterplan aangepast;
- Het belang van de vaarwegfunctie van de Waal is benoemd in paragraaf 3.1.3 en 5.2.1 van de ontwerp-structuurvisie;
- Naar aanleiding van advies van de Commissie m.e.r. zijn in de structuurvisie in bijlage 4 aandachtspunten opgenomen van de verschillende voorgenomen ontwikkelingen en maatregelen. Langsdammen zijn in deze bijlage benoemd als ontwerp-opgave bij de uitwerking van rivierkundige maatregelen;
- In paragraaf 7.3.2. van de structuurvisietekst is opgenomen dat in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro, artikel 2.4.5) is opgenomen dat per saldo meer ruimte voor de rivier moet worden gecreëerd ten behoeve van niet-riviergebonden ontwikkelingen in het stroomvoerend regime van de rivier. Daarnaast is aangegeven dat een aantal voorgenomen functieveranderingslocaties een oude doch vigerende waterwetvergunning hebben. Dit betekent dat ten behoeve van ontwikkeling van deze locaties in de bestemmingsplanprocedure moet worden getoetst aan het Barro, artikel 2.4.5;
- Paragraaf 7.4.4 van de structuurvisie is aangepast. In de paragraaf wordt een basis geboden voor het maken van afspraken over 'bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen'.

2.70 Reclamant 70

Samenvatting

1. Reclamant spreekt waardering uit voor het werk dat door alle betrokkenen is verzet om de ontwerp-structuurvisie op te stellen.
2. Reclamant stelt dat er goede besluiten worden genomen. Dit betekent dat besluiten worden genomen waar ook voor toekomstige generaties verantwoordelijkheid wordt gedragen en waarbij de inbreng van de lokale bevolking en andere betrokkenen een belangrijke rol speelt. Reclamant is trots op het project vooral vanwege de gezamenlijke uitwerking met de 4 B's.
3. Reclamant benadrukt dat de Verrekijsers weliswaar burgers zijn, maar op persoonlijke titel hun kennis en deskundigheid hebben ingezet en niet als vertegenwoordigers optraden.
4. Reclamant geeft aan dat goed geluisterd wordt naar burgers, hoewel een actiegroep als Waalzinnig meer aandacht krijgt dan de gewone burger die veelal een meer genuanceerde mening heeft.
5. Reclamant geeft aan dat het belangrijk is dat nagedacht is over de veiligheid, leefomgeving en landschappelijke kwaliteit van toekomstige generaties.
6. Reclamant is van mening dat er alleen ruimte is voor veranderingen die passen bij de natuurlijke dynamiek van het gebied en bijdragen aan/geen afbreuk doen aan de kwaliteit en veiligheid. De structuurvisie speelt goed in op de natuurlijke dynamiek (ruimte voor de rivier en flora & fauna).
7. Reclamant geeft aan dat de structuurvisie veel aandacht besteedt aan ruimtelijke kwaliteit en veiligheidsmaatregelen. Jammer dat er geen rekening wordt gehouden met sociale cohesie, een kwaliteit van de kleinere Waaldorpen. Woningbouw op het Bitumarin-terrein zou slecht zijn voor de sociale cohesie in het dorp Opijnen, omdat in het dorp al jaren onverkoopbare bouwpercelen liggen. Een zorgcentrum op die locatie zou een betere optie zijn. Reclamant geeft aan dat de vraag gesteld moet worden of tegenover het oplossen van een probleemgebied als woningbouw zou moeten staan. Reclamant geeft aan dat dit vanuit het verdienmodel financieel is te snappen, maar het verdienmodel voor ruimtelijke kwaliteit en wellicht ook sociale cohesie is vaak veel minder.
8. Reclamant geeft aan dat met betrekking tot de ontwikkeling van bedrijventerrein Kerkewaard een uiterst diffuse situatie is ontstaan.
9. Reclamant stelt dat de totale ontwikkeling rond het terrein Van Uden in Haaften geen bijdrage levert aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Enerzijds stelt reclamant dat het te betreuren is dat een historische vergissing niet ongedaan is gemaakt. Anderzijds stelt reclamant dat de Waal een werkrivier is. In dat kader stelt reclamant dat het verstevigen van de relatie tussen rivier en bedrijf een hele belangrijke is.
10. Reclamant onderschrijft de doelstellingen ten aanzien van hoogwaterveiligheid en natuur zoals beschreven in de ontwerp-structuurvisie.
11. Reclamant stelt dat het begrip 'duurzaamheid' weinig terugkomt in de visie. Verder is uit onderzoek gebleken dat de Waal niet geschikt is voor het opwekken van duurzame energie (p.67). Reclamant stelt de vraag of dit wel mogelijk is door windmolens of zonne-energie.
12. Reclamant stelt dat er oog is voor verbetering van de kwaliteit van het gebied. In dit kader refereert reclamant naar de instandhouding van een (cultuurhistorische) kromakker langs de dijk in Heesselt. Reclamant is blij dat een eerdere inspraakreactie mede tot aanpassing van de hoogwatergeul heeft geleid.
13. Reclamant geeft aan dat in de structuurvisie bij Brakel en bij Loevestein rekening wordt gehouden met cultuurhistorische en archeologische waarden. Hierbij moet ook gedacht worden aan de historische binnenstad van Zaltbommel, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en het 17e eeuwse sluisje tussen Heesselt en Opijnen.

14. Reclamant vermeldt dat in de structuurvisie royaal aandacht wordt besteed aan natuur, recreatie en toerisme. Het hele gebied, maar ook de Waalvertierplaatsen, Waalpleisterplaatsen dragen daaraan bij aan het genieten, evenals de struinroutes, watersport en recreatietoervaart. Reclamant ziet dat veel aandacht uitgaat naar toerisme en de promotie daarvan. Reclamant hoopt dat hieraan een goede impuls kan worden gegeven.
15. Reclamant stelt dat het gebied vraagt om blijvende zorg en aandacht. Reclamant geeft aan dat inwoners het rijkelijk laat vinden dat pas in de realisatiefase wordt gewerkt aan een integraal beheerplan.
16. Reclamant stelt dat investeringen waaronder het project "Beleef de Waal" en natuurontwikkeling leidt tot financiële en maatschappelijke waardevermeerdering. Reclamant spreekt de hoop uit dat de investeringen ook bijdragen aan de lokale economieën en de krimp verminderen doordat toeristen de waarde en schoonheid van het gebied ervaren.
17. Tot slot geeft de reclamant mee dat in de uiterwaarden geen 'meren', maar 'plassen' liggen (p. 108 e.a.). Reclamant bedankt voor het vervangen van het woord 'terp' door 'woerd'.

Beoordeling

Ad 1

Reclamant wordt bedankt voor zijn reactie. Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 2

Reclamant wordt bedankt voor zijn reactie. Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 3

Wij hebben de inzet van de Verrekijkers en het inbrengen van hun kennis en deskundigheid erg gewaardeerd. Verder wordt dit onderdeel van de zienswijze ter kennisgeving aangenomen.

Ad 4

Wij proberen alle geïnteresseerden en betrokkenen zo goed mogelijk te informeren. In gebieden waar ingrijpende maatregelen voorzien zijn is meer en een andere behoefte aan informatie en communicatie. Wij hebben onze communicatie hier op afgestemd.

Ad 5, 6

De structuurvisie is een integrale visie voor de langere termijn waarin de door reclamant aangegeven thema's zijn opgenomen. Bij nadere uitwerking zal de kennis en informatie uit de structuurvisie en MER belangrijke input zijn. Verder wordt dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 7

De structuurvisie geeft een aantal buitendijkse nieuwbouwlocaties aan. Dit zijn particuliere initiatieven op de hoogwatervrije terreinen die niet in agrarisch gebruik zijn. Functieverandering van deze locaties is gewenst voor een betere ruimtelijke kwaliteit. Bij de ontwikkeling van niet-riviergebonden activiteiten (zoals woningbouw) op deze locaties in het stroomvoerend bed moet worden voldaan aan de geldende wet- en regelgeving zoals Beleidsregels grote rivieren, Natura2000 en het kwalitatief woonprogramma / kwantitatief woonprogramma.

De vraag naar aantallen en soorten woningen verschilt per regio. De provincie en de Gelderse gemeenten streven er samen naar om vraag en aanbod op de woningmarkt met elkaar in balans te brengen en te houden. Dit gebeurt per regio. Daarom zet de provincie Regionale Woonagenda's in. Een Regionale Woonagenda is een regionale samenwerking van relevante partijen, zoals gemeenten, woningcorporaties, (andere) marktpartijen en zorginstellingen. De partijen bundelen capaciteit, kennis en middelen om gezamenlijk de opgaven op de regionale woningmarkt aan te pakken. Deze opgave (aantal en soort woningen) is afgesproken tussen regio's en de provincie en verwoord in het Kwalitatief Woonprogramma (KWP). Het KWP3 wordt opgevolgd door de kwantitatieve opgave wonen voor een regio.

Ad 8, 9

De mogelijkheid voor uitbreiding van een watergebonden bedrijf op deze locatie voorziet in een behoefte. In de Structuurvisie is uitbreiding en ontwikkeling van de Kerkwaard onder een aantal randvoorwaarden opgenomen. Zo moet de ontwikkeling worden opgenomen in het Regionaal Programma Bedrijventerreinen (RPB) en zijn er voorwaarden gesteld aan de landschappelijke inpassing. Met een goede landschappelijke inpassing wordt in ieder geval bedoeld een goede overgang tussen dorp en de bedrijvigheid en tussen het bedrijventerrein en de binnen- en buitenstad van Zaltbommel.

Ad 10

Reclamant wordt bedankt voor zijn reactie. Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 11

Het grootschalig opwekken van duurzame en groene energie vormt een belangrijk thema binnen het klimaatvraagstuk. Dit wordt ook onderschreven in 'het WaalWeelde brede programma'. Binnen dit bredere programma is duurzame energieopwekking daarom een belangrijk thema. In het proces dat voorafging aan de structuurvisie voor WaalWeelde West bleek dat er binnen het plangebied van dit westelijk gelegen cluster, geen realistische kansen zijn voor het opwekken van duurzame energie. Daarnaast heeft de structuurvisie een hoog schaalniveau en abstractiegehalte. De structuurvisie moet worden uitgewerkt in concrete plannen en inrichtingsmaatregelen. Bij het uitwerken van de structuurvisie zal een duurzame inrichting van het gebied een aandachtspunt zijn. Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. zijn de aandachtspunten van alle voorgenomen maatregelen en ontwikkelingen in bijlage e4 van de structuurvisie opgenomen. Een duurzame inrichting van het gebied is als algemeen aandachtspunt bij het thema Klimaat benoemd.

Ad 12

In de structuurvisie wordt gestreefd naar de instandhouding van bestaande landschappelijke structuren en elementen. In de structuurvisie is hierover ten aanzien van de realisatie van een hoogwatergeul aangegeven dat het belangrijk is om zoveel mogelijk rekening te houden met bestaande herkenbare structuren en elementen zoals kromakkers en bebouwing.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. zijn de aandachtspunten van alle voorgenomen maatregelen en ontwikkelingen in bijlage 4 van de structuurvisie opgenomen. De bestaande herkenbare structuren en elementen zoals kromakkers en bebouwing zijn benoemd als algemeen aandachtspunt bij de uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 13

Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 14

Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 15

Een concreet beheerplan kan pas in een latere fase van de planvorming opgesteld worden. Om afspraken te kunnen maken moet het helder zijn wie welke gronden in beheer en of eigendom heeft en wie het beheer financiert. In eerdere projectfase, met name ontwerpfase, speelt beheer en beheerbaarheid een belangrijke rol. In deze fase worden de gevolgen voor toekomstig beheer na uitvoering van de maatregel meegenomen.

Ad 16

Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 17

Het woord 'meer' of 'meren' kan niet worden vervangen door het synoniem 'plassen'. In de structuurvisie worden deze woorden namelijk gebruikt voor de beschrijving van officiële (natuur)typeaanduidingen van instandhoudingsdoelen in het kader van Natura 2000.

Conclusie

In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gevoegd. Een duurzame inrichting van het gebied is als algemeen aandachtspunt bij het thema Klimaat benoemd. De bestaande herkenbare structuren en elementen zoals krommeters en bebouwing zijn benoemd als algemeen aandachtspunt bij de uitwerking van een hoogwatergeul.

Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van de structuurvisie.

2.71 Reclamant 71

Samenvatting

Reclamant heeft zijn zienswijze gegeven op de ontwerp-structuurvisie en de Milieueffectrapportage.

Structuurvisie

1. H. 1 en 2: reclamant merkt op dat deze onderdelen van de ontwerp-structuurvisie geen aanleiding geven voor het maken van opmerkingen.
2. H 3.5: reclamant kan zich vinden in het geformuleerde doelbereik voor de genoemde thema's.
3. Reclamant geeft aan dat ten aanzien van bedrijventerreinen behalve naar uitbreiding, ook gekeken moet worden naar mogelijkheden tot sanering zodat ruimte ontstaat voor nieuwe vestigingen van bedrijven. Hierdoor kan verdere uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen worden voorkomen.
4. H 4.5: reclamant geeft aan dat de tekst bij het onderdeel Landschap en Cultuurhistorie (4.5) zijn instemming heeft.
5. Reclamant verwijst ten aanzien van H5 van de ontwerp-structuurvisie naar opmerkingen bij onderdelen van het Milieueffectrapport. Reclamant is het eens met de tekst bij "Aandachtspunten" onder 5.2.5.1, blz 109.

Milieueffectrapportage

6. H1: Reclamant heeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.
7. H2: Reclamant is het eens met het geformuleerde doelbereik in paragraaf 2.3.6. met betrekking tot Landschap en cultuurhistorie. Reclamant geeft aan zich goed te kunnen vinden in het Alternatief Groen zoals beschreven in hoofdstuk 3 van het MER. De landschappelijke en cultuurhistorische waarden worden in dit alternatief het minste aangetast.

8. H3: Reclamant merkt op dat in het huidige planvormings- en uitvoeringsproces vaak alleen rekening wordt gehouden met de cultuurhistorische waarden die vallen onder archeologie en de rijks- en gemeentelijke monumenten. In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is opgenomen dat een cultuurhistorische inventarisatie vooraf moet gaan aan ruimtelijke planvorming. In dit verband is in de bijlagen bij de structuurvisie een overzicht opgenomen van de rijks- en gemeentelijke monumenten, maar de vraag is in hoeverre dit nog compleet dan wel up to date is.
9. H4: Reclamant is van mening dat voor de aardkundige waarden van het landschap zoveel mogelijk aansluiting gezocht moet worden op de ondergrond en het bestaande reliëf.
10. Reclamant stelt dat het ontwikkelen van een nieuw waalfront bij Brakel sterk afhankelijk is van de mogelijkheden ter plaatse. Om deze reden acht reclamant het van belang dat, voor de uitwerking van de plannen, een team van deskundige landschapsarchitecten wordt ingeschakeld.
11. H10: Reclamant stelt dat onder "Historische (stede)bouwkundige waarden" geen rekening wordt gehouden met potentiële monumenten die nog geen status hebben. Verder geeft reclamant aan dat het groene alternatief de beste score laat zien voor landschap en cultuurhistorie.

Beoordeling

Ad 1

Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 2

Reclamant wordt bedankt voor zijn reactie. Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 3

Ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van bedrijvigheid in de structuurvisie moeten passen binnen beleid ten aanzien van de ladder van duurzame verstedelijking (zoals opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro)). Het doel dat voor het thema Werken dat in het structuurvisieproces is gekozen is als volgt:

- in principe handhaven van het bestaande areaal aan bedrijvenlocaties;
- groei wordt zo veel mogelijk gebundeld op bestaande bedrijventerreinen;
- ruimte geven aan de verplaatsingsbehoefte en nieuwvestiging van watergebonden bedrijvigheid;
- regionale afstemming over ontwikkelmogelijkheden.

Sanering van bestaande bedrijvenlocaties zijn geen onderdeel van de doelstelling en in de structuurvisie niet voorzien.

Ad 4

Reclamant wordt bedankt voor zijn reactie. Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 5

Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 6

Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 7

Reclamant wordt bedankt voor zijn reactie. Dit onderdeel van de zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen.

Ad 8

De beschrijving van de referentiesituatie in het MER is gebaseerd op informatie uit de provinciale atlas HISTLAND, waar nodig aangevuld met de Beleidskaart gebieden Belvoir ("DNA kaart") van de Provincie Gelderland en informatie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De plannen in de structuurvisie zullen in de toekomst verder uitgewerkt worden tot besluiten, daarvoor moet een bestemmingsplan/vergunning aangevraagd worden. Voor deze besluiten genomen kunnen worden, moet ook het effect op cultuurhistorie getoetst worden. Dit wordt dan met de meeste recente gegevens uitgevoerd.

Waar mogelijk is dit in de planvorming meegenomen. Bij de uiteindelijke uitwerking van het plan kan dit verder geconcretiseerd worden en is de aardkundige waarde een van de aspecten waar rekening mee wordt gehouden.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Aardkundige waarden zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van de diverse maatregelen en ontwikkelingen.

Ad 9

Het is niet helemaal duidelijk op welke paragraaf dit onderdeel van de zienswijze betrekking heeft. Waarschijnlijk doelt reclamant op de tekst onder "Landschap: aardkundige waarden" op pagina 145 van paragraaf 4.2. Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Ten aanzien van de aardkundig waardevolle gebieden zijn de ondergrond en het bestaande reliëf als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking.

Ad 10

Vanwege de ligging van de locatie in de Nieuwe Hollandse Waterlinie dient een eventuele ontwikkeling van een nieuw Waalfront bij Brakel getoetst te worden aan de Nota Kernkwaliteiten NHW. Er zal bij de ontwikkeling desgewenst een beeldkwaliteitsplan moeten worden geleverd. Ten slotte kan in zijn algemeenheid gesteld worden dat het bij een dergelijke ontwikkeling gebruikelijk is om een team van deskundige landschapsarchitecten en stedenbouwkundigen te betrekken. Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. De Nieuwe Hollandse Waterlinie is als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking.

Ad 11

De beschrijving van de referentiesituatie in het MER is gebaseerd op informatie uit de provinciale atlas HISTLAND, waar nodig aangevuld met de Beleidskaart gebieden Belvoir ("DNA kaart") van de Provincie Gelderland en informatie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De plannen in de structuurvisie zullen in de toekomst verder uitgewerkt worden tot besluiten, daarvoor moet een bestemmingsplan/vergunning aangevraagd worden. Voor deze besluiten genomen kunnen worden, moet ook het effect op cultuurhistorie weer getoetst worden. Indien deze potentiële monumenten dan aangewezen zijn, komen deze zeker in de beoordeling terug. Deze toetsing wordt dan met de meeste recente gegevens uitgevoerd.

Conclusie

In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Aardkundige waarden zijn als aandachtspunt opgenomen bij de nadere uitwerking van de diverse maatregelen en ontwikkelingen. Ten aanzien van de aardkundig waardevolle gebieden zijn de ondergrond en het bestaande reliëf als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking. Ook de Nieuwe Hollandse Waterlinie is een belangrijk aandachtspunt ten aanzien van de mogelijke ontwikkeling van een nieuw Waalfront bij Brakel.

2.72 Reclamant 72

Samenvatting

Reclamant geeft zijn zienswijze op de ontwerp-structuurvisie en koppelt deze waar mogelijk aan de 8 succesfactoren uit het document "Verrekijkers met passie voor de Waal".

Reclamant is van mening dat de structuurvisie op de volgende punten wat meer ambitieus mag zijn:

1. Reclamant vindt het gebiedsproces rond de hoogwatergeul Varik-Heesselt een goede start. Het vervolg moet op zo kort mogelijke termijn duidelijkheid scheppen voor de belanghebbenden in het gebied. Om hierin stappen te zetten, stelt de reclamant voor om de geul in de eerste fase in te richten als 'groene geul', welke later indien de becijferingen van RWS juist blijken te zijn, om te zetten in een 'blauwe geul', zonder dat daarvoor weer ingrijpende maatregelen nodig zijn.
2. Reclamant stelt voor dat de structuurvisie duidelijker vastlegt dat compensatie mogelijk moet zijn op/bij buitendijkse locaties, waar niet-watergebonden functie- veranderingen mogelijk zijn, zonder strikte beperkingen van de Beleidslijn Grote Rivieren. Dit kan behulpzaam zijn bij private dan wel privaat-publieke projecten als Buitenstad Zaltbommel en Heuffterrein te Vuren. Reclamant doet de suggestie om van deze initiatieven pilotprojecten te maken. Bij Zaltbommel is een studie naar de inpassing van het idee van klimaatdijk denkbaar en bij Vuren kan gedacht worden aan de praktische uitvoering van de EMAB.
3. Reclamant is van mening dat bedrijventerreinen aan/op de dijk en/of buitendijks de aspecten beeldkwaliteit en ruimtelijke kwaliteit van belang zijn. Reclamant bepleit dat er een verband dient te zijn tussen wonen en werken in dorpen langs de Waal enerzijds en de rivier de Waal als beeldbepalend complex samenstel van elementen anderzijds. In de structuurvisie wordt aangestuurd op het handhaven van bestaande al of niet watergebonden bedrijfsterreinen aan de rivier. Reclamant geeft echter de voorkeur aan watergebonden activiteiten zo veel mogelijk te bundelen op een kleiner aantal, liefst bestaande terreinen.
4. Reclamant stelt dat woningbouwinitiatieven langs en aan de dijken onder bepaalde restricties ruimte moeten krijgen, als daarmee de beeldkwaliteit versterkt wordt. Woon- en werkgemeenschappen in de dorpen en steden langs de rivier moeten in de komende tachtig jaar ondersteund worden om dit meer het karakter te geven van leefgemeenschappen met de rivier. Dat kan alleen als de focus wordt verbreed met stroken van ca. 500 meter aan de binnendijkse zijden van de dijken.
5. Reclamant is van mening dat de structuurvisie op het gebied van klimaatadaptatie, duurzaamheid en alternatieve vormen van energieopwekking weinig ambitieus is. Reclamant suggereert om onderzoek te verrichten naar een verbinding tussen Waal en Maas ter hoogte van Heerewaarden en te bezien, of hierin ook plaats mogelijk is voor een waterturbine.
6. Reclamant geeft aan dat extensieve vormen van toerisme langs de rivier de Waal veel aandacht krijgt in de ontwerpstructuurvisie (zie waalvertierplekken, waalpleisterplaatsen, voetveerverbindingen en struinroutes). Het gebruik van deze mogelijkheden is wel afhankelijk van een zo veel mogelijk onbelemmerde toegang. Daarvoor is de medewerking van RWS, Waterschap Rivierenland, particuliere eigenaren van buitendijkse gronden en vooral toekomstige beheerders noodzakelijk. Reclamant verzoekt om het beheer van het buitendijkse gebied op zodanige wijze in de structuurvisie op te nemen, dat mogelijke belemmeringen van het recreatiefgebruik van deze gebieden wordt vermeden.

Beoordeling

Ad 1

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. Er is in het structuurvisieproces nog geen keuze gemaakt voor een groene of blauwe rivier. De keuze voor een groene of blauwe rivier zal worden gemaakt en uitgewerkt in het kader van het MIRT-proces Varik-Heesselt. In het najaar van 2015 besluit de Minister van I&M of wordt gestart met een MIRT-verkenning (Startbeslissing MIRT).

Ad 2

Provincie en gemeenten zijn in gesprek met Rijkswaterstaat over de praktische toepassing van artikel 6d Beleidslijn Grote Rivieren. De haalbaarheid van 'per saldo per ruimte voor de rivier' wordt nader uitgewerkt.

Ad 3

Bij een concrete vraag/behoefte van het bedrijfsleven wordt eerst gekeken naar de direct beschikbare ruimte op bestaande watergebonden bedrijfslocaties en ruimte die door middel van herstructurering beschikbaar kan komen. Indien dat geen optie is wordt gekeken naar uitbreiding van een bestaand bedrijventerrein. De in de structuurvisie omschreven locaties zijn uitbreidingen van bestaande terreinen die, in het geval van Zeiving, bij voldoende marktvraag ook watergebonden gemaakt wordt. We spreken niet over nieuwe greenfeeldlocaties langs de Waal. Juist door de beeldkwaliteit, ongewenste versnippering en ruimtelijke kwaliteit wordt een bundelingsprincipe gehanteerd.

Ad 4

Het plangebied van de structuurvisie wordt begrensd op de dijk. De structuurvisie doet geen uitspraken over de binnendijkse zijde. Het planproces rond het Hoogwaterbeschermings-programma van het waterschap Rivierenland (bijvoorbeeld dijkverbetering Gorinchem – Waardenburg) biedt kansen om de wens van de reclamant in te vullen. Op de site van waterschap Rivierenland staan de contactgegevens van de omgevingsmanagers waarmee contact opgenomen kan worden. Zij nodigen iedereen uit om ideeën en aandachtspunten mee te geven.

(<http://www.dijkverbetering.waterschaprivierenland.nl/common/projecten/gorinchem---waardenburg/meer-weten.html>). Wij zullen uw opmerking doorsturen naar een van de omgevingsmanagers van het dijkverbeteringsproject Gorinchem-waardenburg.

Ad 5

In het proces dat voorafging aan de structuurvisie voor WaalWeelde West is gebleken dat er binnen het plangebied van dit westelijk gelegen cluster geen realistische kansen liggen voor het opwekken van duurzame energie. Om deze reden voorziet deze structuurvisie niet in maatregelen op het gebied van 'Energie'.

Met betrekking tot een waterturbine kan aangegeven worden dat al in 2010 door de Stichting Maas Waal Symbiose, met steun van de provincie, een onderzoek is uitgevoerd naar de haalbaarheid van een waterturbine tussen Heerewaarden en Dreumel. Uit het peilverschil tussen de Waal en de Maas zou ca. 1.800 huishoudens van stroom kunnen worden voorzien. Daarnaast zou een ecologische verbinding tussen beide rivieren gerealiseerd kunnen worden. Uit een nadere verkenning blijkt dit initiatief lastig te realiseren, o.a. gezien mogelijk nadelige rivierkundige effecten. Deze locatie is echter buiten het plangebied van WaalWeelde West gelegen.

Ad 6

In de Structuurvisie is aangegeven en getoetst welke vormen van recreatieve voorzieningen binnen het plangebied ontwikkeld kunnen worden. Zoals ook voor de andere thema's zal bij nadere uitwerking duidelijk worden welke mogelijkheden er zijn. In veel gevallen is toegankelijkheid en recreatief medegebruik één van de onderdelen die in het ontwerp integraal worden meegenomen. Dat is ook het moment waarop afspraken gemaakt kunnen worden met eigenaren en beheerders.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Toegankelijkheid en recreatiefmedegebruik zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking.

Conclusie

In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gevoegd. Toegankelijkheid en recreatiefmedegebruik zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking.

Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van de structuurvisie.

2.73 Reclamant 73

Samenvatting

1. Reclamant geeft aan dat de maatregelen in het kader van het Ruimte voor de Rivier-project voor de herinrichting van de Heesseltsche Uiterwaarden en de nevengeul bij Varik-Heesselt de doodsteek voor het bedrijf zullen zijn. Reclamant exploiteert een gemengd agrarisch veehouderijbedrijf op verschillende locaties binnen de gemeente Neerijnen en zal binnen een aantal jaren twee derde van het bedrijf kwijtraken. Reclamant vermoedt een salamatactiek bij de Rijksoverheid. Reclamant geeft aan bereid te zijn om met de provincie te overleggen over verplaatsing van het volledige bedrijf met de woning in een redelijke tijdspanne en schadeloosstelling omdat investeringen niet kunnen worden gedaan door de plannen in de structuurvisie.
2. Reclamant heeft het standpunt dat deze hoogwatergeul er alleen mag komen als deze ontwikkeling 100% noodzakelijk is voor de waterveiligheid van Nederland.
 - a. Volgens reclamant bestaat er nog onduidelijkheid over hoe Duitsland met de hoogwaterproblematiek omgaat;
 - b. Reclamant zet vraagtekens bij de in het Deltaplan rivieren genoemde 18.000 m³/s in 2100.
3. Reclamant stelt dat nergens in de ontwerp-structuurvisie de beoogde waterstanddaling (45 tot 52 cm stroomopwaarts) wordt gestaafd met berekeningen.
4. Reclamant concludeert op basis van rapport 2355 uit 2012 van Alterra Wageningen dat de afvoercapaciteit van de uiterwaarden bij Varik en Heesselt hoger is dan werd aangenomen in handboek 2003 van Rijkswaterstaat. Voorts stelt reclamant dat geen rekening wordt gehouden met de gevolgen voor een versnelde afvoer voor de provincie Zuid Holland.
5. Reclamant geeft aan dat de genoemde aanvoeren van de Rijn bij Lobith van 17.000 m³ per seconde in het jaar 2050 en de 18.000 m³ per seconde in het jaar 2100 het karakter van dubieuze voorspellingen voor een zeer lange termijn, zonder wetenschappelijke onderbouwing en zonder rekening te houden met het waterbeheer van het aanvoerland Duitsland hebben.
6. Reclamant geeft aan dat de rivierverruimende maatregelen en dijkverhogende maatregelen in Duitsland geen rekening houden met 18.000 m³/s rivierverruimende maatregelen. Reclamant stelt dat het gevolg hiervan is dat een afvoercapaciteit van 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100 geen goed onderbouwde aanname is.
7. Reclamant verwijst naar onderzoek waarbij uit wordt gegaan van lagere benodigde afvoercapaciteit. In dit kader noemt reclamant voorts een lopend onderzoek bij de Wageningen Universiteit, welke (in opdracht van de Vereniging Waalzinnig) kijkt naar de wetenschappelijk grondslagen voor de aanname van 18.000 m³/s. Deze rapportage wordt medio 2015 verwacht. Reclamant verzoekt te wachten met de besluitvorming over de hoogwatergeul totdat in ieder geval de resultaten van dit onderzoek bekend zijn.

8. Reclamant stelt dat de ontwerp-structuurvisie geen enkel minder risicovol, ingrijpend en kostbaar alternatief wordt benoemd of behandeld, zoals het toepassen van
 - a. innovatieve toepassingen voor dijkverhoging, of
 - b. het verbreden van de rivier elders (bijvoorbeeld ter hoogte van Zennewijnen).
9. Reclamant stelt dat het structuurvisieproces vooruitloopt op het politieke landelijke debat. De structuurvisie dient aan te sluiten bij landelijk vastgesteld beleid en wetgeving.
10. Reclamant zet vraagtekens bij de onderbouwing van het waterstandsverlagend effect van de hoogwatergeul in de bovenstroomse gebieden (45 tot 52 cm). Reclamant stelt dat wetenschappelijk bewijs ontbreekt, waardoor de vraag over nut en noodzaak van de geul niet beantwoord wordt.
11. Reclamant geeft mee dat beantwoording van eerdere inspraakreacties zeer lang heeft geduurd.
12. Reclamant heeft een inspraakreactie op de voorontwerp-structuurvisie gegeven. Een aantal punten daarvan licht reclamant in de zienswijze op de ontwerp-structuurvisie nader toe:
 - a. het verdwijnen van agrarische grond door de aanleg van de nevengeul maakt uitbreiding onmogelijk, leidt tot een hoge grondprijs voor gronden met een agrarische bestemming, beperkt de gebruiksmogelijkheden en leidt tot opbrengstderving.
 - b. schade voor gezondheid van mens en dier: waterpeilverhoging, moerasgebieden, schadelijke insecten die ziekten verspreiden, zoals muggen, knut en bacteriën, blauwtong, Schmallenbergvirus, Q-koorts, leverbot e.d. Reclamant wijst ook naar een antwoord van de Minister op Kamervragen, waarin deze aangaf dat steekmuggen nog geen rol van betekenis spelen in verspreiding van infectieziekten. De Minister legt daarbij de verantwoordelijkheid voor natuurbeleid bij de provincie.
 - c. logistieke problemen zijn er privé en bedrijfsmatig. Dit brengt extra kosten met zich mee voor toeleverende en afvoerende bedrijven en voor reclamant zelf bedrijfsmatig en privé (omrijdschade)
 - d. stagnerende doorstroming van verkeer kan desastreus gevolgen hebben bij calamiteiten;
 - e. sociale en maatschappelijke isolatie van de dorpen Varik en Heesselt.
 - f. Kinderen zullen kilometers moeten omfietsen om bij school, verenigingen en vrienden te komen. Openbaar vervoer is geen optie.
 - g. Het gebied zal onaantrekkelijk zijn voor diensten als winkels, banken e.d. Dit beperkt het woon- en werkgenot nog verder.
13. Reclamant geeft aan dat door nevengeulen, dijkverlegging, natuurontwikkeling en realisatie van bedrijventerreinen het landbouwareaal steeds kleiner wordt. Door de nevengeul/bypass is schade aan de (functionaliteit) van het landbouwgebied te verwachten, zoals dalen van grondwaterstanden. Door het afnemende areaal zullen ganzen zich concentreren op overgebleven landbouwgrond, wat leidt tot overlast en opbrengstderving voor het bedrijf.
14. De nevengeul/bypass Varik-Heesselt zal tussen 2020 en 2030 gerealiseerd worden. Er is nog geen duidelijkheid over de financiering. Gronden, bedrijven en woningen zullen moeten worden aangekocht. Reclamant vraagt zich af hoe deze plannen gefinancierd gaan worden en ten uitvoer worden gebracht.
15. Reclamant geeft aan graag antwoord te krijgen op de vraag hoe onderhoud gepleegd gaat worden aan onder andere de dijken en nevengeul/bypass Varik-Heesselt, nadat de plannen zijn uitgevoerd.
16. Reclamant merkt op dat in de loop van het structuurvisie-proces de aanduiding op de kaart van een bypass/nevengeul Varik-Heesselt gewijzigd is. Reclamant geeft aan altijd benadeeld te worden wanneer het plan wordt gerealiseerd. Het boerenbedrijf van reclamant heeft 60 ha landbouwgrond in gebruik en het hele boerenbedrijf met al zijn locaties en oppervlaktes krijgt te maken met de beperkingen en schade ten gevolge van de structuurvisie. Reclamant verzoekt bij elk besluit rekening te houden met zijn belangen en verzoekt volledig schadeloos gesteld te worden. Tevens geeft reclamant aan aanspraak te maken op de opbrengsten van het winnen van delfstoffen als de nevengeul wordt gerealiseerd voor zover het diens gronden betreft.

17. Reclamant heeft gronden in de Heesseltsche Uiterwaarden, in de nevengeul en ook nog landbouwgronden binnendijs in Heesselt en Varik. Het boerenbedrijf ligt aan de dijk. Het boerenbedrijf zal schade ondervinden als een dijkverzwaring bij de uitstroom nodig is. Land dat onder water staat geeft schade en opbrengstderving. Bij hoogwater worden binnendijs natter of zijn slechter te gebruiken. Reclamant geeft aan dat de Heesseltsche uiterwaarden door afgraving en verlaging vaker en sneller onder water zullen lopen. Reclamant refereert aan het rapport Winnen of verzanen (2014) van de Universiteit van Wageningen waarin wordt aangegeven dat afgraven elders kan leiden tot extra kwel en piping. Dit kan nadelige gevolgen hebben voor de woning. Daarnaast verandert door de uitvoering van de structuurvisie de grondwaterstand wat nadelige effecten kan hebben voor het economisch rendement van het bedrijf.
18. Reclamant geeft aan dat in de voorontwerp structuurvisie voor de nevengeul Varik-Heesselt zowel gesproken wordt van een blauwe als een groene variant. Reclamant wil weten welke versie van de nevengeul/bypass gekozen is en welke bestemming er op de gronden komt die in en langs de nevengeul/bypass liggen. Gronden die een andere bestemming krijgen dan agrarisch krijgen te maken met beperkingen welke nadelig zijn voor het bedrijf van reclamant. De structuurvisie spreekt over dijkverleggingen, dijkverhogingen en afgravingen. Al deze opties zijn nadelig voor het boerenbedrijf. Er is minder grond beschikbaar en meer overlast door onkruiden, ongedierte en ganzen.
19. De beheerplannen Natura 2000 betekenen voor het bedrijf beperkingen in de bedrijfsvoering en strategie wat opbrengstendervingen geeft.
20. Reclamant geeft aan dat de bovengenoemde punten leiden tot waardedaling van het bedrijf en de woning. Het voeren van een bedrijfsstrategie is onzeker. Daarnaast geeft reclamant aan door de plannen nog lange tijd in onzekerheid te verkeren. Door het plan van een hoogwatergeul zit het gebied al volledig op slot. Reclamant vraagt om snelle duidelijkheid. Reclamant geeft aan dat het op zijn vroegst nog 4 jaar duurt voordat de duidelijkheid komt. Reclamant verzoekt aan te geven hoe de provincie de bewoners van het getroffen gebied gaat faciliteren die door de plannen te maken krijgen met allerlei maatschappelijke problemen.
21. Reclamant geeft aan dat in de ontwerp-structuurvisie wordt aangegeven dat het vaststellen van de structuurvisie leidt tot een stuk voorzienbaarheid waardoor (de hoogte van de) nadeelcompensatie beïnvloed kan worden. Tevens wijst reclamant op de beantwoording in de reactienota van 13 januari 2015. Het bedrijf van reclamant wordt zo op slot gezet volgens reclamant.
22. Reclamant verwijst naar een passage in de reactienota inzake veiligheid. Reclamant gaat in op de veiligheid van bewoners:
 - a. De dorpen Varik en Heesselt worden omsloten door water. Reclamant stelt dat het risico op een dijkdoorbraak hierdoor nagenoeg wordt verdubbeld;
 - b. Het gebied vormt geen eiland, maar is te vergelijken met een badkuip. Reclamant geeft aan dat het instrument 3Di laat zien dat er na een dijkdoorbraak binnen een uur 50 cm staat en het water binnen 5 uur tot 5 meter hoogte is gestegen. Reclamant stelt dat er geen vluchttijd is.
 - c. De ontwerp-structuurvisie gaat voorbij aan het meerlaags veiligheidsniveau, onderdeel 3, betreffende rampen en crisisbeheersing voor de drie dorpen.
 - d. Ook wordt niet ingegaan op het groepsrisico voor de inwoners van de drie dorpen. Reclamant stelt dat de wettelijke veiligheidsnorm van 1 slachtoffer op de 100.000 mensen ruimschoots overschreden wordt. Reclamant dringt aan op het berekenen en bekend maken van het zogenoemde groepsrisico voor het ingesloten gebied in geval van een dijkdoorbraak.
 - e. Reclamant stelt dat een hoogwatergeul bezwaren in de dagelijkse praktijk met zich meebrengt.
23. Reclamant stelt dat bij een hoogwatergeul de noodzaak bestaat om het gebied met minimaal drie bruggen te ontsluiten. In de tekeningen zoals deze bij de gemeentelijke klankbordgroep bekend zijn, zijn twee bruggen opgenomen. Reclamant geeft aan dat nu 4 wegen het gebied ontsluiten.

24. Reclamant maakt zich zorgen over praktische zaken bij een eventuele evacuatie: hoe verhuis je duizenden diersoorten, hoe voorkom je stress, wie betaalt de kosten van evacuatie en de schade? Reclamant wijst in dit verband op de watersnoodramp in 1995, die een hele grote impact had op mens en dier. Evacueren ging toen niet snel en er moest toen gedemonstreerd worden bij het provinciehuis om een beetje van de kosten vergoed te krijgen.
25. Reclamant haalt artikel 3:4 tweede lid van de Awb aan. Reclamant betwijfelt in dit kader of besluitvorming juridisch stand zal houden. Mocht de structuurvisie worden vastgesteld dan eist reclamant compensatie van de gemeente/de provincie voor alle geleden schade. Reclamant verzoekt om hierover zo spoedig mogelijk duidelijkheid te verschaffen.

Beoordeling

Ad 1

Inwoners, bedrijven als dat van reclamant en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvoor bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

De vaststelling van de structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Onderdeel hiervan is ook een Voorkeursbeslissing en bestemmingsplanprocedure. Dit betekent dat op dit moment nog niet wordt onderhandeld met inwoners en bedrijven in het gebied die mogelijk betrokken zijn. Wanneer de gronden van reclamant nodig zijn voor de realisatie van de nevengeul, dan zullen diens gronden te zijner tijd moeten worden verworven. Verwerving op minnelijke wijze (in onderling overleg) zoals reclamant ook voorstelt geniet hierbij de voorkeur.

Ad 2

Reclamant stelt dat de hoogwatergeul er alleen mag komen als de ontwikkeling 100% noodzakelijk is voor de waterveiligheid van Nederland. Reclamant is van mening dat dit niet gezegd kan worden vanwege de situatie in Duitsland en het uitgangspunt van 18.000 m³/s in 2100.

Het is nooit mogelijk om met 100% zekerheid te voorspellen of en wanneer extreem hoog water optreedt. Dit betekent echter niet dat er geen maatregelen genomen moeten worden om de veiligheid van het rivierengebied te borgen. Met het Deltaprogramma treft het Rijk een verzekering voor het riviergebied. De gevolgen van een overstroming kunnen zo verwoestend zijn, dat het Rijk ervoor heeft gekozen om maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat de kans op een overstroming zo klein mogelijk is. Daarbij staat in de aanpak van het Deltaprogramma adaptief deltamanagement centraal: er wordt ver vooruit gekeken naar de opgaven die voor ons liggen en met die kennis worden op tijd betaalbare maatregelen genomen. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat steeds flexibel kan worden ingespeeld op nieuwe kansen en nieuwe inzichten.

a

In Duitsland wordt aan de opgave voor hoogwaterveiligheid gewerkt. De verwachting is dat deze opgave in Duitsland gedeeltelijk zal worden ingevuld door middel van retentiegebieden die het water tijdelijk vasthouden. Daarnaast wordt verwacht dat Duitsland in de dichtbevolkte gebieden zal kiezen voor een betere bescherming door dijkverhogingen en mobiele keringen. Op internationaal niveau en interregionaal worden afspraken gemaakt over de maatregelen in Duitsland.

Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

De structuurvisietekst over de afstemming met Duitsland over rivierveiligheid is geactualiseerd.

b

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is vastgelegd dat het Kabinet uit voorzorg rekening houdt met een toename van de maximale rivierafvoer voor de Rijn tot 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100. De Structuurvisie WaalWeelde West volgt dit uitgangspunt.

Voor de 18.000 m³/s in 2100 geldt dat wordt rekening gehouden met extremen. De gevolgen van een dijkdoorbraak in het rivierengebied kunnen namelijk heel groot zijn. Het uitgangspunt van 18.000 m³/s is adaptief en wordt gebruikt om ruimte te houden voor toekomstige maatregelen. De maatregelen voor 2100 worden niet allemaal nu genomen. Voor het jaar 2050 is een doelstelling van 17.000/s vastgesteld. Een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt levert een essentiële bijdrage aan de doelstelling voor 2050.

Ad 3

Het waterstandsverlagend effect van 45-52 cm is gebaseerd op een modelberekening. De onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is gegeven in het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" van Deltares in samenwerking met Arcadis. (bijlage 6 van de structuurvisie). In de structuurvisie tekst zal een verwijzing naar dit rapport worden opgenomen.

Ad 4

Het Waalweelde West-projectgebied staat niet op zichzelf. Bovenstroomse gebieden profiteren van waterstandsverlagende effecten van de voorgestelde maatregelen. Het projectgebied is op zijn beurt weer afhankelijk van benedenstrooms te nemen maatregelen om aan de taakstelling te voldoen. In de voorkeursstrategie Waal en Merwedese, een onderdeel van het Deltaprogramma, wordt een integrale visie ontwikkeld op de inrichting van het rivierengebied om onder andere aan de veiligheidstaakstelling te voldoen. Hierin zijn ook benedenstrooms van het Waalweelde West-gebied maatregelen voorzien. Het Waalweelde West-gebied maakt onderdeel uit van deze VKS Waal en Merwedese, van benedenstrooms afwentelen van een probleem is dus geen sprake. De opgave wordt integraal benaderd in het kader van het Deltaprogramma / VKS Waal en Merwedese.

Ad 5

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is vastgelegd dat het Kabinet uit voorzorg rekening houdt met een toename van de maximale rivierafvoer voor de Rijn tot 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100. De Structuurvisie WaalWeelde West volgt dit uitgangspunt. Voor de 18.000 m³/s in 2100 geldt dat wordt rekening gehouden met extremen. De gevolgen van een dijkdoorbraak in het rivierengebied kunnen namelijk heel groot zijn. Het uitgangspunt van 18.000 m³/s is adaptief en wordt gebruikt om ruimte te houden voor toekomstige maatregelen. De maatregelen voor 2100 worden niet allemaal nu genomen. Voor het jaar 2050 is een doelstelling van 17.000 m³/s vastgesteld. Een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt levert een essentiële bijdrage aan de doelstelling voor 2050.

Ad 6

Reclamant stelt dat een afvoer van 18.000 m³/s geen goed onderbouwde aanname is, omdat Duitsland geen rekening houdt met dit uitgangspunt. Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

Ad 7

Reclamant verzoekt te wachten met besluitvorming over de structuurvisie WaalWeelde West totdat het onderzoek van de Wageningen Universiteit is afgerond. De structuurvisie WaalWeelde West volgt de uitgangspunten die in de tussentijdse wijziging van het Nationaal Waterplan I zijn vastgesteld. Langer wachten met besluitvorming laat het gebied langer in onzekerheid. De provincie en gemeenten richten in de structuurvisie op het voorkomen van decennia lange (financiële) onzekerheid voor de gebieden.

Ad 8

Reclamant stelt dat in de structuurvisie WaalWeelde West onvoldoende is ingegaan op alternatieven voor een hoogwatergeul. In de fase van planvorming die leidde tot de keuze van een voorkeursalternatief zijn alternatieve rivierverruimende maatregelen voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt onderzocht en op hun milieueffecten beoordeeld, voorbeelden zijn de dijkverlegging bij Varik en het alternatief Kooman (bochtafsnijding bij Heesselt). Hieruit volgde dat er geen alternatieve rivierverruimende maatregel is die circa 45 cm waterstandsval realiseert. Dit betekent niet dat niet meer naar alternatieven gekeken kan worden, de structuurvisie draagt hier juist aan bij. In het MIRT-onderzoek wordt nogmaals naar alternatieven gekeken.

Reclamant noemt een aantal alternatieven voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt. In de structuurvisie is een hoogwatergeul opgenomen met in achtneming van alle alternatieven. Op dit moment wordt in een parallel proces gewerkt aan een MIRT-onderzoek ter voorbereiding op een MIRT-verkenning. In de MIRT-verkenning worden nog andere alternatieven onderzocht dan al in de structuurvisie zijn onderzocht. Hieronder gaan we op de door reclamant genoemde alternatieven in.

a

Reclamant terecht dat onderzoek naar innovatieve methoden van dijkverhoging belangrijk zijn in het kader van hoogwaterveiligheid. Dit onderzoek wordt door de Waterschappen uitgevoerd in een losstaand parallel traject. Onderzoek naar innovatie methoden van dijkverhoging doet echter niks af aan de keuze voor een hoogwatergeul. Een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt is een zeer effectieve maatregel. Het Rijk voert een onderzoek uit naar de relatie tussen het HWBP en de Voorkeursstrategie. Resultaat omvat informatie over het verschil in de noodzakelijke dijkverhoging wanneer een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt wordt aangelegd. De onderzoeksresultaten zijn input voor het MIRT-onderzoek in voorbereiding op een startbeslissing over een hoogwatergeul. Op deze wijze wordt gekeken naar het samenspel tussen dijkversterking en rivierverruiming. `

b

Reclamant heeft gelijk dat met het verbreden van de rivier, bijvoorbeeld bij Zennewijnen, bovenstrooms waterstanden zijn te verlagen. De omvang van de verlaging die met dit rivierkundige alternatief behaald kan worden, is echter bij lange na niet voldoende om de gewenste waterstandsdeling te realiseren. Op basis van expert judgement is dit alternatief daarom afgefallen. Overigens is het van belang om in ogenschouw te nemen dat wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt er gekozen moet worden voor een alternatieve maatregel. Een alternatieve maatregel, bijvoorbeeld bij Zennewijnen zoals reclamant voorstelt, zal ook negatieve gevolgen hebben voor de omwonenden van deze maatregel.

Ad 9

De structuurvisie WaalWeelde West sluit aan bij op Rijksniveau vastgesteld beleid. In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 krijgen decentrale overheden de taak om de strategie voor hoogwaterveiligheid verder uit te werken. De structuurvisie WaalWeelde West loopt daarmee niet vooruit op het landelijk debat.

De structuurvisietekst over de relatie tussen de structuurvisie WaalWeelde West en de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is verduidelijkt.

Ad 10

Het waterstandsverlagend effect van 45-52 cm is gebaseerd op een modelberekening. De onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is gegeven in het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" van Deltares in samenwerking met Arcadis. In de structuurvisietekst is een verwijzing naar het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" opgenomen. Het rapport is opgenomen in bijlage 6 de structuurvisie.

Ad 11

Reclamant stelt terecht dat de beantwoording van de eerdere inspraakreacties zeer lang heeft geduurd.

De bestuurders hebben er voor gekozen om, in verband met het draagvlak voor de structuurvisie en een zorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming vanwege het ingrijpende karakter van de maatregelen in de structuurvisie, gemeenteraden en Provinciale Staten nauw te betrekken bij de besluitvorming over de ontwerp-structuurvisie. Normaal gesproken zijn de gemeenteraden en Provinciale Staten pas bij definitieve vaststelling aan zet. Het raadplegen van de gemeenteraden en Provinciale Staten kostte tijd.

Omdat de beantwoording van de inspraakreacties afhankelijk was van de besluitvorming in de gemeenteraden en Provinciale Staten, was het helaas niet mogelijk om u eerder antwoord te geven op uw inspraakreactie.

In de structuurvisietekst is het proces betreffende de besluitvorming over het ontwerp van de structuurvisie verduidelijkt.

Ad 12a, c en g

Reclamant gaat in de zienswijze in op verschillende volgens reclamant schadeveroorzakende aspecten. Inwoners, bedrijven en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Zie voor de beantwoording van dit onderdeel van de zienswijzen het gestelde onder ad 1.

Ad 12b

In het MER en de Passende beoordeling is beschreven welke soorten er nu voor (kunnen) komen en wat de gevolgen op de natuurwaarden zijn wanneer een maatregel wordt uitgevoerd. Daarbij is ook aangegeven wat gedaan moet worden om negatieve effecten op natuur zo veel mogelijk te voorkomen. Bij verdere uitwerking van de plannen zullen eventuele effecten op natuur, gezondheid en waterstanden in beeld worden gebracht. Overlast van insecten door moerasachtige natuurontwikkeling en het behoud en realiseren van biologisch evenwicht in natuurgebieden zal bij deze uitwerking een aandachtspunt zijn. Door een goede inrichting (situering, beplanting en beheer) kan veel van de overlast worden beperkt. Daarnaast houden wij resultaten van de landelijk ingezette (monitorings)studies van Alterra, het RIVM en het Centrum Monitoring Vectoren in de gaten. Informatie uit deze studies zal betrokken worden bij de nadere uitwerking van maatregelen. In de structuurvisie zijn in bijlage 4 voor elke voorgenomen ontwikkeling de belangrijkste aandachtspunten opgenomen. Overlast van insecten door moerasachtige- natuurontwikkeling en behoud/realiseren van biologisch evenwicht in natuurgebieden zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 12c t/m f

De aspecten genoemd in de onderdelen c t/m f van de zienswijze hebben betrekking op de veiligheid en ontsluiting en de bereikbaarheid van de dorpen Varik en Heesselt.

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning worden de nadere uitgangspunten met betrekking tot de ontsluiting van een hoogwatergeul bepaald. In de structuurvisie WaalWeelde West zijn hier nog geen keuzes over gemaakt. Veiligheid, ontsluiting en bereikbaarheid zijn belangrijke onderwerpen in de nadere uitwerking. In het kader van de MIRT-verkenning voor Varik en Heesselt worden keuzes gemaakt met betrekking tot het ontwerp, de ligging van een hoogwatergeul en de bereikbaarheid en ontsluiting van het gebied.

Ad 12g

Een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt levert de grootste bijdrage aan de opgave voor hoogwaterveiligheid. Om deze reden is in dit geval het algemeen belang van hoogwaterveiligheid verkozen boven het individuele belang van een onveranderd woon- en werkgenot van enkele bewoners bij Varik en Heesselt. Wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul bij Varik Heesselt zullen elders ingrijpende maatregelen noodzakelijk zijn die ook negatieve effecten zullen hebben voor omwonenden van deze maatregelen. Dit is niet te voorkomen.

Ad 13

De structuurvisie WaalWeelde West is een integrale structuurvisie, dat betekent dat een ruimtelijke visie is gevormd voor alle ruimtelijke opgaven. De focus van de structuurvisie ligt op hoogwaterveiligheid. In een aantal uiterwaarden is gekozen voor behoud van de agrarische functie. In andere uiterwaarden is natuur of een rivierkundige maatregel ten behoeve van hoogwaterveiligheid voorzien.

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht in de Waal een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. Welke percelen te maken krijgen met gewijzigde grondwaterstanden is erg afhankelijk van de ligging van een nevengeul. In het milieueffectrapport zijn de gemiddelde effecten berekend. Uit het milieueffectrapport blijkt dat de aanleg van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt invloed heeft op de grondwaterstanden. Het effect van een hoogwatergeul op de grondwaterstand neemt echter snel af op enige afstand van een hoogwatergeul. Het voorkomen van negatieve effecten op huidige functies en gebruik zal bij nadere uitwerking één van de aandachtspunten zijn. Oplossingen om negatieve effecten te voorkomen kunnen gezocht worden in technische maatregelen. Een juiste inrichting van de uiterwaarden kan veel overlast en schade door onder meer ganzen voorkomen. Mocht toch schade voorkomen, dan kan als aan de voorwaarden wordt voldaan, een tegemoetkoming in de schade bij het Faunafonds worden aangevraagd.

Ad 14

De betrokken overheden hebben nog geen budget aan het rivierkundige maatregelenpakket gekoppeld. Een definitieve uitwerking van de rivierkundige maatregelen, financiële borging en nader onderzoek met betrekking meekoppelkansen, overige baten en draagvlak vindt plaats in de verschillende toekomstige MIRT-processen. De minister heeft voor heel Nederland tot 2028 200 miljoen euro gereserveerd voor rivierverruiming die een grote bijdrage leveren en waarvoor cofinanciering beschikbaar is. Daarnaast wordt onderzocht wat de effecten zijn van rivierverruiming op de noodzakelijke maatregelen aan de dijken. Een mogelijk resultaat hiervan is het vrijkomen van meer financiële middelen voor rivierverruiming.

Op het niveau van de structuurvisie is de haalbaarheid van de diverse maatregelen voldoende geborgd.

De tekst in paragraaf 7.1 van de structuurvisie is op dit punt verduidelijkt.

Ad 15

Bij het ontwerp van een hoogwatergeul zal rekening worden gehouden met het beheer en onderhoud van een hoogwatergeul. Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Beheer en onderhoud zijn als belangrijke aandachtspunten benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Tussen de samenwerkende partijen is afgesproken dat er tijdens de realisatiefase tegelijk met de vaststelling van een bestemmings- of inpassingsplan gewerkt wordt aan een integraal beheerplan, waarin zowel het natuur- als het veiligheidsbeheer integraal zijn geregeld. In dit plan moeten langjarige afspraken over de financiering en verantwoordelijkheid worden vastgelegd. Daarnaast moet er worden afgesproken welke partij als eindbeheerder optreedt. Dit integraal beheerplan wordt gelijktijdig met het bestemmings- of inpassingsplan vastgesteld. Behalve de afstemming tussen het ministerie van EZ en de provincies is bij het opstellen van het integrale beheerplan ook de afstemming met beheertaken, -verantwoordelijkheden en -werkzaamheden van het Waterschap Rivierenland een aandachtspunt. H8 van de structuurvisie gaat in op (integraal) natuur- en veiligheidsbeheer.

Ad 16

Voor de beantwoording van dit onderdeel van de zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 1. Pas als besloten wordt de structuurvisie verder uit te werken zal bij onderhandelingen de aanspraak van reclamant op opbrengsten van delfstoffen aan de orde komen.

Ad 17

Voor de beantwoording van dit onderdeel van de zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 1 voor zover het mogelijke schade voor het bedrijf betreft.

In zijn algemeenheid is bij het vaststellen van de maatregelen globaal gekeken naar de aspecten piping en kwel. De structuurvisie is een visie op hoofdlijnen. Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Piping en kwel zijn als belangrijke aandachtspunten benoemd.

Specifiek ten aanzien van de mogelijke realisatie van een hoogwatergeul zal er geen extra piping zal optreden. De oude waterkeringen krijgen niet meer te maken met meer piping, want de waterstand daalt (door het geheel van maatregelen). De nieuwe waterkeringen worden op een wijze ontworpen dat geen piping meer optreedt.

Overigens ontstaat door de aanleg van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt ter plaatse wel een groter gebied waar kweleffecten kunnen optreden. Er is in de structuurvisie nog geen keuze gemaakt tussen een groene of blauwe rivier. De kwel effecten zijn verschillend in beide gevallen. Wanneer er voor een groene rivier wordt gekozen zijn de kweleffecten beperkt tot extreem hoog water omdat alleen in deze situatie water door de geul voert.

In het milieueffectrapport zijn de gemiddelde effecten berekend. Uit het milieueffectrapport blijkt dat de aanleg van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt invloed heeft op de grondwaterstanden. Het effect van een hoogwatergeul op de grondwaterstand neemt echter snel af op enige afstand van een hoogwatergeul. Het ontstaan van kweloverlast is op het schaalniveau van de structuurvisie niet uit te sluiten. Wel is kweloverlast bij de uitwerking en de uitvoering van een hoogwatergeul door mitigerende maatregelen op te lossen. Daarbij kan gedacht worden aan het aanbrengen van weerstand in de geulen, extra sloten en bemaling.

Ad 18

De structuurvisie maakt ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen. Een keuze voor een groene of blauwe variant van een hoogwatergeul is nog niet gemaakt. De structuurvisie moet worden uitgewerkt in concrete plannen en inrichtingsmaatregelen. Een en ander zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De keuze voor een blauwe of groene variant is onderdeel van de verdere uitwerking.

In verband met mogelijke schade in verband met een keuze voor een blauwe of groene variant wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 1.

Inrichting en ligging van een nevengeul zullen bepalend zijn of negatieve effecten op het agrarisch gebruik op zullen treden. Bij nadere uitwerking zal blijken of en welke negatieve effecten mogelijk optreden. Inrichting en afspraken over beheer, onderdeel van de nadere uitwerking, kunnen overlast beperken.

In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

Ad 19

Het beheerplan Natura 2000 Rijntakken, deelgebied Waal is nog niet (in ontwerp) vastgesteld. Het is op dit moment niet duidelijk of beperkingen ten aanzien van het gebruik noodzakelijk zijn om de Natura2000-doelstellingen te halen. Uitgangspunt voor de beheerplannen is dat bestaand gebruik zo veel mogelijk wordt gerespecteerd. In enkele gevallen is dit niet mogelijk en zullen passende maatregelen getroffen moeten worden. Met de eigenaar zullen daarover afspraken gemaakt worden. Nieuw gebruik of veranderd gebruik zal voor percelen die binnen of direct grenzend aan Natura2000-gebieden liggen getoetst moeten worden op eventuele negatieve effecten. Wanneer bij nieuw of veranderd gebruik negatieve effecten niet zijn uit te sluiten is een vergunningplicht op grond van de Natuurbeschermingswet1998 aan de orde. In dat kader zal beoordeeld worden of (eventueel onder voorwaarden) vergunning kan worden verleend.

Ad 20

De provincie en de gemeente proberen zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen met betrekking tot de hoogwatergeul om decennia lange (financiële) onzekerheid voor het gebied te voorkomen. De structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van deze duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Een MIRT-procedure is een belangrijk aspect van een zorgvuldig besluitvormingstraject. In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning.

In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

Daarnaast verzoekt reclamant de provincie aan te geven hoe zij de bewoners faciliteert in maatschappelijke problemen als gevolg van onzekerheid over de plannen voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt. De gemeente is het eerste aanspreekpunt rond het faciliteren van bewoners bij maatschappelijke problemen. Waar mogelijk worden oplossingen geboden of wordt doorverwezen naar andere maatschappelijke organisaties.

Voor wat betreft de waardedaling van het bedrijf en de woning wordt verwezen naar de beantwoording onder ad1.

Ad 21

De provincie en de gemeente proberen met de structuurvisie juist om zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen met betrekking tot de hoogwatergeul om decennia lange (financiële) onzekerheid voor het gebied te voorkomen. De structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van deze duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Met deze duidelijkheid kan reclamant zijn eigen afwegingen maken ten aanzien van investeringen.

De maatregelen waarover de structuurvisie duidelijkheid biedt, kunnen tot schade leiden. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvoor bestaande (oude) planologische situatie. Wanneer er daadwerkelijk sprake van planschade is, betekent dat nog niet dat deze ook altijd (volledig) moet worden vergoed. Bij het bepalen of sprake is van planschade spelen zaken als voorzienbaarheid, actieve en passieve risico aanvaarding, en normaal maatschappelijk risico een rol.

Ad 22 a t/m e

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin de juiste relatie dijken-rivierverruiming een belangrijk onderdeel is. Daarnaast wordt nogmaals gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten. Door een kleine dijkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overall een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsdeling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als de bestaande, zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 tenminste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risicobenadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden wordt. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaags veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

Tot slot geeft reclamant bezwaren aan met betrekking tot de ontsluiting en bereikbaarheid. Ontsluiting en bereikbaarheid zijn een belangrijk onderwerp in de nadere uitwerking. In het kader van de MIRT-verkenning voor Varik en Heesselt worden keuzes gemaakt met betrekking tot het ontwerp, de ligging van een hoogwatergeul en de bereikbaarheid en ontsluiting van het gebied.

In de structuurvisie is een paragraaf opgenomen met over de veiligheid van bewoners. Daarnaast is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4 van de structuurvisie. Ontsluiting en bereikbaarheid zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 23

Voor de beantwoording van dit onderdeel van de zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 22. In het kader van de MIRT-verkenning voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt worden keuzes gemaakt met betrekking tot het ontwerp en de ligging van een hoogwatergeul. In het Structuurvisieproces is geen keuze gemaakt voor een aantal bruggen.

Ad 24

Voor de beantwoording van dit onderdeel van de zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 22. In het kader van deze structuurvisie, die gaat over de ruimtelijke inrichting van een gebied, kan geen antwoord worden gegeven op deze concrete en praktische vragen. Veiligheid en evacuatie zullen aandachtspunt zijn van de verdere uitwerking van het plan voor de hoogwatergeul.

Ad 25

Een hoogwatergeul Varik-Heesselt levert de grootste bijdrage aan de opgave voor hoogwaterveiligheid. Er heeft een belangenafweging plaats gevonden. In dit geval is het algemeen belang van hoogwaterveiligheid verkozen boven het individuele belang van enkele bewoners bij Varik en Heesselt. Wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul bij Varik Heesselt zullen elders ingrijpende maatregelen noodzakelijk zijn die ook negatieve effecten zullen hebben voor omwonenden van deze maatregelen. Dit is niet te voorkomen. Voor de mogelijkheden van reclamant om voor compensatie in aanmerking te komen zie de beantwoording onder ad 1.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te verduidelijken of actualiseren.

- Een verwijzing naar de onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is toegevoegd in paragraaf 3.1.2;
- De tekst met betrekking tot de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015, paragraaf 3.1.2, is verduidelijkt;
- De tekstpassage over afstemming met Duitsland in paragraaf 3.1.2. is geactualiseerd;
- De tekst in hoofdstuk 6 over structuurvisieproces en de besluitvorming omtrent ontwerp-structuurvisie is verduidelijkt;
- De tekst over compensatie in paragraaf 7.3 is verduidelijkt;

- In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Overlast van insecten door moerasachtige-natuurontwikkeling en behoud/realiseren van biologisch evenwicht in natuurgebieden en de onderwerpen ontsluiting en bereikbaarheid zijn als aandachtspunt opgenomen;
- In paragraaf 3.1 is een passage over veiligheid toegevoegd;
- In paragraaf 7.1 is de financiële borging verduidelijkt;
- In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

2.74 Reclamant 74

Samenvatting

1. Reclamant heeft het standpunt dat deze hoogwatergeul er alleen mag komen als deze ontwikkeling 100% noodzakelijk is voor de waterveiligheid van Nederland.
 - a. Volgens reclamant bestaat er nog onduidelijkheid over hoe Duitsland met de hoogwaterproblematiek omgaat;
 - b. Reclamant zet vraagtekens bij de in het Deltaplan rivieren genoemde 18.000 m³/s in 2100.
2. Reclamant stelt dat nergens in de ontwerp-structuurvisie de beoogde waterstanddaling (45 tot 52 cm stroomopwaarts) wordt gestaafd met berekeningen.
3. Reclamant concludeert op basis van rapport 2355 uit 2012 van Alterra Wageningen dat de afvoercapaciteit van de uiterwaarden bij Varik en Heesselt hoger is dan werd aangenomen in handboek 2003 van Rijkswaterstaat. Voorts stelt reclamant dat geen rekening wordt gehouden met de gevolgen voor een versnelde afvoer voor de provincie Zuid Holland.
4. Reclamant geeft aan dat de genoemde aanvoeren van de Rijn bij Lobith van 17.000 m³ per seconde in het jaar 2050 en de 18.000 m³ per seconde in het jaar 2100 het karakter van dubieuze voorspellingen voor een zeer lange termijn, zonder wetenschappelijke onderbouwing en zonder rekening te houden met het waterbeheer van het aanvoerland Duitsland hebben.
5. Reclamant geeft aan dat de rivierverruimende maatregelen en dijkverhogende maatregelen in Duitsland geen rekening houden met 18.000 m³/s rivierverruimende maatregelen. Reclamant stelt dat het gevolg hiervan is dat een afvoercapaciteit van 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100 geen goed onderbouwde aanname is.
6. Reclamant verwijst naar onderzoek waarbij uit wordt gegaan van lagere benodigde afvoercapaciteit. In dit kader noemt reclamant voorts een lopend onderzoek bij de Wageningen Universiteit, welke (in opdracht van de Vereniging Waalzinnig) kijkt naar de wetenschappelijk grondslagen voor de aanname van 18.000 m³/s. Deze rapportage wordt medio 2015 verwacht. Reclamant verzoekt te wachten met de besluitvorming over de hoogwatergeul totdat in ieder geval de resultaten van dit onderzoek bekend zijn.
7. Reclamant stelt dat de ontwerp-structuurvisie geen enkel minder risicovol, ingrijpend en kostbaar alternatief wordt benoemd of behandeld, zoals het toepassen van
 - a. innovatieve toepassingen voor dijkverhoging, of
 - b. het verbreden van de rivier elders (bijvoorbeeld ter hoogte van Zennewijnen).
8. Reclamant stelt dat het structuurvisieproces vooruitloopt op het politieke landelijke debat. De structuurvisie dient aan te sluiten bij landelijk vastgesteld beleid en wetgeving.
9. Reclamant zet vraagtekens bij de onderbouwing van het waterstandsverlagend effect van de hoogwatergeul in de bovenstroomse gebieden (45 tot 52 cm). Reclamant stelt dat wetenschappelijk bewijs ontbreekt, waardoor de vraag over nut en noodzaak van de geul niet beantwoord wordt.
10. Reclamant geeft mee dat beantwoording van eerdere inspraakreacties zeer lang heeft geduurd.

11. Reclamant heeft een inspraakreactie op de voorontwerp-structuurvisie gegeven. Een aantal punten daarvan licht reclamant in de zienswijze op de ontwerp-structuurvisie nader toe:
 - a. het verdwijnen van agrarische grond door de aanleg van de nevengeul.
 - b. schade voor gezondheid van mens en dier: waterpeilverhoging, moerasgebieden, schadelijke insecten die ziekten verspreiden, zoals muggen, knut en bacteriën, blauwtong, Schmallenbergvirus, Q-koorts, leverbot e.d. Reclamant wijst ook naar een antwoord van de Minister op Kamervragen, waarin deze aangaf dat steekmuggen nog geen rol van betekenis spelen in verspreiding van infectieziekten. De Minister legt daarbij de verantwoordelijkheid voor natuurbeleid bij de provincie.
 - c. logistieke problemen zijn er privé en bedrijfsmatig. Dit brengt extra kosten met zich mee voor toeleverende en afvoerende bedrijven en voor reclamant zelf (omrijdkosten)
 - d. stagnerende doorstroming van verkeer kan desastreus gevolgen hebben bij calamiteiten;
 - e. sociale en maatschappelijke isolatie van de dorpen Varik en Heesselt.
 - f. de kinderen van reclamant zullen kilometers moeten omfietsen om bij school, verenigingen en vrienden te komen. Openbaar vervoer is geen optie.
 - g. het gebied zal onaantrekkelijk zijn voor diensten als winkels, banken e.d. Dit beperkt het woon- en werkgenot nog verder.
12. Reclamant geeft aan dat door nevengeulen, dijkverlegging, natuurontwikkeling en realisatie van bedrijventerreinen het landbouwareaal steeds kleiner wordt. Door de nevengeul/bypass is schade aan de (functionaliteit) van het landbouwgebied te verwachten, zoals dalen van grondwaterstanden.
13. De nevengeul/bypass Varik-Heesselt zal tussen 2020 en 2030 gerealiseerd worden. Er is nog geen duidelijkheid over de financiering. Gronden, bedrijven en woningen zullen moeten worden aangekocht. Reclamant vraagt zich af hoe deze plannen gefinancierd gaan worden en ten uitvoer worden gebracht .
14. Reclamant geeft aan graag antwoord op de vraag hoe onderhoud gepleegd gaat worden aan onder andere de dijken en nevengeul/bypass Varik-Heesselt nadat de plannen zijn uitgevoerd.
15. Reclamant merkt op dat in de loop van het structuurvisie-proces de aanduiding op de kaart van een bypass/nevengeul Varik-Heesselt gewijzigd is. Reclamant geeft aan altijd benadeeld te worden wanneer het plan wordt gerealiseerd. Reclamant verzoekt bij elk besluit rekening te houden met zijn belangen en verzoekt volledig schadeloos gesteld te worden.
16. Reclamant geeft aan dat de Heesseltsche uiterwaarden door afgraving en verlaging vaker en sneller onder water zullen lopen. Reclamant refereert aan het rapport Winnen of verzanden (2014) van de Universiteit van Wageningen waarin wordt aangegeven dat afgraven elders kan leiden tot extra kwel en piping. Dit kan nadelige gevolgen hebben voor de woning. Daarnaast verandert door de uitvoering van de structuurvisie de grondwaterstand wat nadelige effecten kan hebben.
17. Reclamant geeft aan dat in de voorontwerp structuurvisie voor de nevengeul Varik-Heesselt zowel gesproken wordt van een blauwe als een groene variant. Reclamant wil weten welke versie van de nevengeul/bypass gekozen is en welke bestemming er op de gronden komt die in en langs de nevengeul/bypass liggen. Gronden die een andere bestemming krijgen dan agrarisch krijgen te maken met beperkingen welke nadelig zijn voor de landbouwsector.
18. Reclamant geeft aan dat de bovengenoemde punten leiden tot waardedaling van de woning. Daarnaast geeft reclamant aan door de plannen nog lange tijd in onzekerheid te verkeren. Door het plan van een hoogwatergeul zit het gebied al volledig op slot. Reclamant vraagt om snelle duidelijkheid. Reclamant geeft aan dat het op zijn vroegst nog 4 jaar duurt voordat de duidelijkheid komt. Reclamant verzoekt aan te geven hoe de provincie de bewoners van het getroffen gebied gaat faciliteren die door de plannen te maken krijgen met allerlei maatschappelijke problemen.

19. Reclamant geeft aan dat in de ontwerp-structuurvisie wordt aangegeven dat vaststellen van de structuurvisie leidt tot een stuk voorzienbaarheid waardoor (de hoogte van de) nadeelcompensatie beïnvloed kan worden. Tevens wijst reclamant op de beantwoording in de reactienota van 13 januari 2015 waarin wordt aangegeven dat het aan de initiatiefnemer zelf is om te beslissen of het, gelet op de structuurvisie, verstandig is om investeringen te doen.
20. Reclamant verwijst naar een passage in de reactienota inzake veiligheid. Reclamant gaat in op de veiligheid van bewoners:
- a. De dorpen Varik en Heesselt worden omsloten door water. Reclamant stelt dat het risico op een dijkdoorbraak hierdoor nagenoeg wordt verdubbeld;
 - b. Het gebied vormt geen eiland, maar is te vergelijken met een badkuip. Reclamant geeft aan dat het instrument 3Di laat zien dat er na een dijkdoorbraak binnen een uur 50 cm staat en het water binnen 5 uur tot 5 meter hoogte is gestegen. Reclamant stelt dat er geen vluchttijd is.
 - c. De ontwerp-structuurvisie gaat voorbij aan het meerlaags veiligheidsniveau, onderdeel 3, betreffende rampen en crisisbeheersing voor de drie dorpen.
 - d. Ook wordt niet ingegaan op het groepsrisico voor de inwoners van de drie dorpen. Reclamant stelt dat de wettelijke veiligheidsnorm van 1 slachtoffer op de 100.000 mensen ruimschoots overschreden wordt. Reclamant dringt aan op het berekenen en bekend maken van het zogenoemde groepsrisico voor het ingesloten gebied in geval van een dijkdoorbraak.
 - e. Reclamant stelt dat een hoogwatergeul bezwaren in de dagelijkse praktijk met zich meebrengt.
21. Reclamant stelt dat bij een hoogwatergeul de noodzaak bestaat om het gebied met minimaal drie bruggen te ontsluiten. In de tekeningen zoals deze bij de gemeentelijke klankbordgroep bekend zijn, zijn twee bruggen opgenomen. Reclamant geeft aan dat nu 4 wegen het gebied ontsluiten.
22. Reclamant maakt zich zorgen over praktische zaken bij een eventuele evacuatie: hoe verhuis je duizenden diersoorten, hoe voorkom je stress, wie betaalt de kosten van evacuatie en de schade? Reclamant wijst in dit verband op de watersnoodramp in 1995, die een hele grote impact had op mens en dier. Evacueren ging toen niet snel en er moest toen gedemonstreerd worden bij het provinciehuis om een beetje van de kosten vergoed te krijgen.
23. Reclamant haalt artikel 3:4 tweede lid van de Awb aan. Reclamant betwijfelt in dit kader of besluitvorming juridisch stand zal houden. Mocht de structuurvisie worden vastgesteld dan eist reclamant compensatie van de gemeente/de provincie voor alle geleden schade. Reclamant verzoekt om hierover zo spoedig mogelijk duidelijkheid te verschaffen.

Beoordeling

Ad 1

Reclamant stelt dat de hoogwatergeul er alleen mag komen als de ontwikkeling 100% noodzakelijk is voor de waterveiligheid van Nederland. Reclamant is van mening dat dit niet gezegd kan worden vanwege de situatie in Duitsland en het uitgangspunt van 18.000 m³/s in 2100.

Het is nooit mogelijk om met 100% zekerheid te voorspellen of en wanneer extreem hoog water optreedt. Dit betekent echter niet dat er geen maatregelen genomen moeten worden om de veiligheid van het rivierengebied te borgen. Met het Deltaprogramma treft het Rijk een verzekering voor het riviergebied. De gevolgen van een overstroming kunnen zo verwoestend zijn, dat het Rijk ervoor heeft gekozen om maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat de kans op een overstroming zo klein mogelijk is. Daarbij staat in de aanpak van het Deltaprogramma adaptief deltamanagement centraal: er wordt ver vooruit gekeken naar de opgaven die voor ons liggen en met die kennis worden op tijd betaalbare maatregelen genomen. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat steeds flexibel kan worden ingespeeld op nieuwe kansen en nieuwe inzichten.

a

In Duitsland wordt aan de opgave voor hoogwaterveiligheid gewerkt. De verwachting is dat deze opgave in Duitsland gedeeltelijk zal worden ingevuld door middel van retentiegebieden die het water tijdelijk vasthouden. Daarnaast wordt verwacht dat Duitsland in de dichtbevolkte gebieden zal kiezen voor een betere bescherming door dijkverhogingen en mobiele keringen. Op internationaal niveau en interregionaal worden afspraken gemaakt over de maatregelen in Duitsland.

Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

De structuurvisietekst over de afstemming met Duitsland over rivierveiligheid is geactualiseerd.

b

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is vastgelegd dat het Kabinet uit voorzorg rekening houdt met een toename van de maximale rivierafvoer voor de Rijn tot 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100. De Structuurvisie WaalWeelde West volgt dit uitgangspunt.

Voor de 18.000 m³/s in 2100 geldt dat wordt rekening gehouden met extremen. De gevolgen van een dijkdoorbraak in het rivierengebied kunnen namelijk heel groot zijn. Het uitgangspunt van 18.000 m³/s is adaptief en wordt gebruikt om ruimte te houden voor toekomstige maatregelen. De maatregelen voor 2100 worden niet allemaal nu genomen. Voor het jaar 2050 is een doelstelling van 17.000/s vastgesteld. Een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt levert een essentiële bijdrage aan de doelstelling voor 2050.

Ad 2

Het waterstandsverlagend effect van 45-52 cm is gebaseerd op een modelberekening. De onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is gegeven in het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" van Deltares in samenwerking met Arcadis. (bijlage 6 van de structuurvisie). In de structuurvisie tekst zal een verwijzing naar dit rapport worden opgenomen..

Ad 3

Het Waalweelde West-projectgebied staat niet op zichzelf. Bovenstroomse gebieden profiteren van waterstandsverlagende effecten van de voorgestelde maatregelen. Het projectgebied is op zijn beurt weer afhankelijk van benedenstrooms te nemen maatregelen om aan de taakstelling te voldoen. In de voorkeursstrategie Waal en Merwedese, een onderdeel van het Deltaprogramma, wordt een integrale visie ontwikkeld op de inrichting van het rivierengebied om onder andere aan de veiligheidstaakstelling te voldoen. Hierin zijn ook benedenstrooms van het Waalweelde West-gebied maatregelen voorzien. Het Waalweelde West-gebied maakt onderdeel uit van deze VKS Waal en Merwedese, van benedenstrooms afwentelen van een probleem is dus geen sprake. De opgave wordt integraal benaderd in het kader van het Deltaprogramma / VKS Waal en Merwedese.

Ad 4

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is vastgelegd dat het Kabinet uit voorzorg rekening houdt met een toename van de maximale rivierafvoer voor de Rijn tot 17.000 m³/s in 2050 en 18.000 m³/s in 2100. De Structuurvisie WaalWeelde West volgt dit uitgangspunt.

Voor de 18.000 m³/s in 2100 geldt dat wordt rekening gehouden met extremen. De gevolgen van een dijkdoorbraak in het rivierengebied kunnen namelijk heel groot zijn. Het uitgangspunt van 18.000 m³/s is adaptief en wordt gebruikt om ruimte te houden voor toekomstige maatregelen. De maatregelen voor 2100 worden niet allemaal nu genomen. Voor het jaar 2050 is een doelstelling van 17.000m³/s vastgesteld. Een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt levert een essentiële bijdrage aan de doelstelling voor 2050.

Ad 5

Reclamant stelt dat een afvoer van 18.000 m³/s geen goed onderbouwde aanname is, omdat Duitsland geen rekening houdt met dit uitgangspunt. Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

Ad 6

Reclamant verzoekt te wachten met besluitvorming over de structuurvisie WaalWeelde West totdat het onderzoek van de Wageningen Universiteit is afgerond. De structuurvisie WaalWeelde West volgt de uitgangspunten die in de tussentijdse wijziging van het Nationaal Waterplan I zijn vastgesteld. Langer wachten met besluitvorming laat het gebied langer in onzekerheid. De provincie en gemeenten richten in de structuurvisie op het voorkomen van decennia lange (financiële) onzekerheid voor de gebieden.

Ad 7

Reclamant stelt dat in de structuurvisie WaalWeelde West onvoldoende is ingegaan op alternatieven voor een hoogwatergeul. In de fase van planvorming die leidde tot de keuze van een voorkeursalternatief zijn alternatieve rivierverruimende maatregelen voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt onderzocht en op hun milieueffecten beoordeeld, voorbeelden zijn de dijkverlegging bij Varik en het alternatief Kooman (bochtafsnijding bij Heesselt). Hieruit volgde dat er geen alternatieve rivierverruimende maatregel is die circa 45 cm waterstandsdeling realiseert. Dit betekent niet dat niet meer naar alternatieven gekeken kan worden, de structuurvisie draagt hier juist aan bij. In het MIRT-onderzoek wordt nogmaals naar alternatieven gekeken.

Reclamant noemt een aantal alternatieven voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt. In de structuurvisie is een hoogwatergeul opgenomen met in achtneming van alle alternatieven. Op dit moment wordt in een parallel proces gewerkt aan een MIRT-onderzoek ter voorbereiding op een MIRT-verkenning. In de MIRT-verkenning worden nog andere alternatieven onderzocht dan al in de structuurvisie zijn onderzocht. Hieronder gaan we op de door reclamant genoemde alternatieven in.

a

Reclamant terecht dat onderzoek naar innovatieve methoden van dijkverhoging belangrijk zijn in het kader van hoogwaterveiligheid. Dit onderzoek wordt door de Waterschappen uitgevoerd in een losstaand parallel traject. Onderzoek naar innovatie methoden van dijkverhoging doet echter niks af aan de keuze voor een hoogwatergeul. Een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt is een zeer effectieve maatregel. Het Rijk voert een onderzoek uit naar de relatie tussen het HWBP en de Voorkeursstrategie. Resultaat omvat informatie over het verschil in de noodzakelijke dijkverhoging wanneer een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt wordt aangelegd. De onderzoeksresultaten zijn input voor het MIRT-onderzoek in voorbereiding op een startbeslissing over een hoogwatergeul. Op deze wijze wordt gekeken naar het samenspel tussen dijkversterking en rivierverruiming.

b

Reclamant heeft gelijk dat met het verbreden van de rivier, bijvoorbeeld bij Zennewijnen bovenstrooms waterstanden zijn te verlagen. De omvang van de verlaging die met dit rivierkundige alternatief behaald kan worden, is echter bij lange na niet voldoende om de gewenste waterstandsdeling te realiseren. Op basis van expert judgement is dit alternatief daarom afgevalen.

Overigens is het van belang om in ogenschouw te nemen dat wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt er gekozen moet worden voor een alternatieve maatregel. Een alternatieve maatregel, bijvoorbeeld bij Zennewijnen zoals reclamant voorstelt, zal ook negatieve gevolgen hebben voor de omwonenden van deze maatregel.

Ad 8

De structuurvisie WaalWeelde West sluit aan bij op Rijksniveau vastgesteld beleid. In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 krijgen decentrale overheden de taak om de strategie voor hoogwaterveiligheid verder uit te werken. De structuurvisie WaalWeelde West loopt daarmee niet vooruit op het landelijk debat.

De structuurvisietekst over de relatie tussen de structuurvisie WaalWeelde West en de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015 is verduidelijkt.

Ad 9

Het waterstandsverlagend effect van 45-52 cm is gebaseerd op een modelberekening. De onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is gegeven in het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" van Deltares in samenwerking met Arcadis.

In de structuurvisietekst is een verwijzing naar het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" opgenomen. Het rapport is opgenomen in bijlage 3 van de structuurvisie.

Ad 10

Reclamant stelt terecht dat de beantwoording van de eerdere inspraakreacties zeer lang heeft geduurd.

De bestuurders hebben er voor gekozen om, in verband met het draagvlak voor de structuurvisie en een zorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming vanwege het ingrijpende karakter van de maatregelen in de structuurvisie, gemeenteraden en Provinciale Staten nauw te betrekken bij de besluitvorming over de ontwerp-structuurvisie. Normaal gesproken zijn de gemeenteraden en Provinciale Staten pas bij definitieve vaststelling aan zet. Het raadplegen van de gemeenteraden en Provinciale Staten kostte tijd.

Omdat de beantwoording van de inspraakreacties afhankelijk was van de besluitvorming in de gemeenteraden en Provinciale Staten, was het helaas niet mogelijk om u eerder antwoord te geven op uw inspraakreactie.

In de structuurvisietekst is het proces betreffende de besluitvorming over het ontwerp van de structuurvisie verduidelijkt.

Ad 11a, c en g

Reclamant gaat in de zienswijze in op verschillende volgens reclamant schadeveroorzakende aspecten.

Inwoners, bedrijven als dat van reclamant en organisaties kunnen op verschillende manieren schade lijden als gevolg van het besluit om deze maatregelen te realiseren. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Bij de beoordeling van een planschadeverzoek wordt onder meer gekeken naar de mate van voorzienbaarheid van de nieuwe planologische situatie.

De structuurvisie is een zelfbindende visie voor de bevoegde gezagen die de structuurvisie vaststellen. De structuurvisie zelf legt inwoners en ondernemers geen directe beperkingen op en biedt geen directe mogelijkheden voor ontwikkelingen. Daarvoor is eerst een doorvertaling naar een juridisch bindend plan, bijvoorbeeld een bestemmingsplan nodig. De structuurvisie is daarmee geen schadeveroorzakend besluit. Dat betekent dat de provincie en gemeenten op grond van de structuurvisie niet zal besluiten over een tegemoetkoming inzake (plan)schade. Een eventuele vergoeding van het financiële nadeel kan pas aangevraagd worden als er sprake is van een onherroepelijk besluit als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening. Besluiten als hier bedoeld zijn onder meer bestemmingsplan, uitwerkingsplan, wijzigingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning (gericht op het afwijken van het bestemmingsplan).

Het college van Gedeputeerde Staten dringt bij het Rijk al een aantal jaren aan op een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen. De structuurvisie wordt gebruikt door de bestuurders van de provincie en gemeenten om met de Minister het gesprek te voeren over de uitvoering van de concrete maatregelen en de daarvoor beschikbare financiële middelen. Daarbij wordt ook gesproken over de mogelijkheid tot vergoeding van eventuele schade als gevolg van het opnemen van maatregelen in de structuurvisie, al bestaat tot vergoeding van deze schade geen wettelijke verplichting. Het inrichten van een speciaal schadeloket, zoals voor de Ruimte voor de Rivier-maatregelen is gebeurd, wordt hierbij ook besproken.

De provincie en gemeenten in WaalWeelde West zijn daarom blij met het Deltaprogramma 2015 dat het belang van een passende oplossing voor betrokkenen van de rivierkundige maatregelen aangeeft. In het Deltaprogramma 2015 benoemt de Deltacommissaris een dilemma: "De transparante en adaptieve wijze van werkwijze van het Deltaprogramma die essentieel is om op een goede manier met toekomstige onzekerheden om te gaan, kan leiden tot onzekerheden voor individuele eigenaren." In dit kader stelt de Deltacommissaris: "Bijzonder schrijnende gevallen van schaduw schade zijn echter ook met ontwikkelingsgericht reserveren niet uit te sluiten. Het is vooral van belang dat de overheid dergelijke bijzondere gevallen opmerkt en op basis van maatwerk tot een passende oplossing komt."

De vaststelling van de structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Onderdeel hiervan is ook een Voorkeursbeslissing en bestemmingsplanprocedure. Dit betekent dat op dit moment nog niet wordt onderhandeld met inwoners en bedrijven in het gebied die mogelijk betrokken zijn. Wanneer de gronden van reclamant nodig zijn voor de realisatie van de nevengeul, dan zullen diens gronden te zijner tijd moeten worden verworven. Verwerving op minnelijke wijze (in onderling overleg) zoals reclamant ook voorstelt geniet hierbij de voorkeur.

Ad 11b

In het MER en de Passende beoordeling is beschreven welke soorten er nu voor (kunnen) komen en wat de gevolgen op de natuurwaarden zijn wanneer een maatregel wordt uitgevoerd. Daarbij is ook aangegeven wat gedaan moet worden om negatieve effecten op natuur zo veel mogelijk te voorkomen. Bij verder uitwerking van de plannen zullen eventuele effecten op natuur, gezondheid en waterstanden in beeld worden gebracht. Overlast van insecten door moerasachtige-natuurontwikkeling en behoud/realiseren van biologisch evenwicht in natuurgebieden zal bij deze uitwerking een aandachtspunt zijn. Door een goede inrichting (situering, beplanting en beheer) kan veel van de overlast worden beperkt. Daarnaast houden wij resultaten van de landelijk ingezette (monitorings)studies van Alterra, het RIVM en het Centrum Monitoring Vectoren in de gaten. Informatie uit deze studies zal betrokken worden bij de nadere uitwerking van maatregelen.

In de structuurvisie zijn in bijlage 4 voor elke voorgenomen ontwikkeling de belangrijkste aandachtspunten opgenomen. Overlast van insecten door moerasachtige- natuurontwikkeling en behoud/realiseren van biologisch evenwicht in natuurgebieden zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 11c t/m f

De aspecten zoals genoemd in de onderdelen c t/m van de zienswijze hebben betrekking op de veiligheid en ontsluiting en de bereikbaarheid van de dorpen Varik en Heesselt.

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning worden de nadere uitgangspunten met betrekking tot de ontsluiting van een hoogwatergeul bepaald. In de structuurvisie WaalWeelde West zijn hier nog geen keuzes over gemaakt. Veiligheid, ontsluiting en bereikbaarheid zijn een belangrijk onderwerpen in de nadere uitwerking. In het kader van de MIRT-verkenning voor Varik en Heesselt worden keuzes gemaakt met betrekking tot het ontwerp, de ligging van een hoogwatergeul en de bereikbaarheid en ontsluiting van het gebied.

Ad 11g

Een hoogwatergeul Varik-Heesselt levert de grootste bijdrage aan de opgave voor hoogwaterveiligheid. Om deze reden is in dit geval het algemeen belang van hoogwaterveiligheid verkozen boven het individuele belang van een onveranderd woon- en werkgenot van enkele bewoners bij Varik en Heesselt. Wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul bij Varik Heesselt zullen elders ingrijpende maatregelen noodzakelijk zijn die ook negatieve effecten zullen hebben voor omwonenden van deze maatregelen. Dit is niet te voorkomen.

Ad 12

De structuurvisie WaalWeelde West is een integrale structuurvisie, dat betekent dat een ruimtelijke visie is gevormd voor alle ruimtelijke opgaven. De focus van de structuurvisie ligt op hoogwaterveiligheid. In een aantal uiterwaarden is gekozen voor behoud van de agrarische functie. In andere uiterwaarden is natuur of een rivierkundige maatregel ten behoeve van hoogwaterveiligheid voorzien.

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht in de Waal een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. Welke percelen te maken krijgen met gewijzigde grondwaterstanden is erg afhankelijk van de ligging van een nevengeul. In het milieueffectrapport zijn de gemiddelde effecten berekend. Uit het milieueffectrapport blijkt dat de aanleg van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt invloed heeft op de grondwaterstanden. Het effect van een hoogwatergeul op de grondwaterstand neemt echter snel af op enige afstand van een hoogwatergeul. Het voorkomen van negatieve effecten op huidige functies en gebruik zal bij nadere uitwerking één van de aandachtspunten zijn. Oplossingen om negatieve effecten te voorkomen kunnen gezocht worden in technische maatregelen.

Ad 13

De betrokken overheden hebben nog geen budget aan het rivierkundige maatregelenpakket gekoppeld. Een definitieve uitwerking van de rivierkundige maatregelen, financiële borging en nader onderzoek met betrekking meekoppelkansen, overige baten en draagvlak vindt plaats in de verschillende toekomstige MIRT-processen. De minister heeft voor heel Nederland tot 2028 200 miljoen euro gereserveerd voor rivierverruiming die een grote bijdrage leveren en waarvoor cofinanciering beschikbaar is. Daarnaast wordt onderzocht wat de effecten zijn van rivierverruiming op de noodzakelijke maatregelen aan de dijken. Een mogelijk resultaat hiervan is het vrijkomen van meer financiële middelen voor rivierverruiming.

Op het niveau van de structuurvisie is de haalbaarheid van de diverse maatregelen voldoende geborgd.

De tekst in paragraaf 7.1 van de structuurvisie is op dit punt verduidelijkt.

Ad 14

Bij het ontwerp van een hoogwatergeul zal rekening worden gehouden met het beheer en onderhoud van een hoogwatergeul. Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Beheer en onderhoud zijn als belangrijke aandachtspunten benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Tussen de samenwerkende partijen is afgesproken dat er tijdens de realisatiefase tegelijk met de vaststelling van een bestemmings- of inpassingsplan gewerkt wordt aan een integraal beheerplan, waarin zowel het natuur- als het veiligheidsbeheer integraal zijn geregeld. In dit plan moeten langjarige afspraken over de financiering en verantwoordelijkheid worden vastgelegd. Daarnaast moet er worden afgesproken welke partij als eindbeheerder optreedt. Dit integraal beheerplan wordt gelijktijdig met het bestemmings- of inpassingsplan vastgesteld. Behalve de afstemming tussen het ministerie van EZ en de provincies is bij het opstellen van het integrale beheerplan ook de afstemming met beheertaken, -verantwoordelijkheden en -werkzaamheden van het Waterschap Rivierenland een aandachtspunt. H8 van de structuurvisie gaat in op (integraal) natuur- en veiligheidsbeheer.

Ad 15

Voor de beantwoording van dit onderdeel van de zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 11a, c en g.

Ad 16

In zijn algemeenheid is bij het vaststellen van de maatregelen globaal gekeken naar de aspecten piping en kwel. De structuurvisie is een visie op hoofdlijnen. Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4. Piping en kwel zijn als belangrijke aandachtspunten benoemd.

Specifiek ten aanzien van de mogelijke realisatie van een hoogwatergeul zal er geen extra piping zal optreden. De oude waterkeringen krijgen niet meer te maken met meer piping, want de waterstand daalt (door het geheel van maatregelen). De nieuwe waterkeringen worden op een wijze ontworpen dat geen piping meer optreedt.

Overigens ontstaat door de aanleg van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt ter plaatse wel een groter gebied waar kweleffecten kunnen optreden. Er is in de structuurvisie nog geen keuze gemaakt tussen een groene of blauwe rivier. De kwel effecten zijn verschillend in beide gevallen. Wanneer er voor een groene rivier wordt gekozen zijn de kweleffecten beperkt tot extreem hoog water omdat alleen in deze situatie water door de geul voert.

In het milieueffectrapport zijn de gemiddelde effecten berekend. Uit het milieueffectrapport blijkt dat de aanleg van een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt invloed heeft op de grondwaterstanden. Het effect van een hoogwatergeul op de grondwaterstand neemt echter snel af op enige afstand van een hoogwatergeul. Het ontstaan van kweloverlast is op het schaalniveau van de structuurvisie niet uit te sluiten. Wel is kweloverlast bij de uitwerking en de uitvoering van een hoogwatergeul door mitigerende maatregelen op te lossen. Daarbij kan gedacht worden aan het aanbrengen van weerstand in de geulen, extra sloten en bemaling.

Ad 17

De structuurvisie maakt ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen. Een keuze voor een groene of blauwe variant van een hoogwatergeul is nog niet gemaakt. De structuurvisie moet worden uitgewerkt in concrete plannen en inrichtingsmaatregelen. Een en ander zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De keuze voor een blauwe of groene variant is onderdeel van de verdere uitwerking.

In verband met mogelijke schade in verband met een keuze voor een blauwe of groene variant wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 11a, c en g.

In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

Ad 18

De provincie en de gemeente proberen zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen met betrekking tot de hoogwatergeul om decennia lange (financiële) onzekerheid voor het gebied te voorkomen. De structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van deze duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Vervolgens wordt in gezamenlijkheid door het Rijk, de regio en de Waterschappen gewerkt aan concretisering en nader onderzoek van de maatregelen in een MIRT-procedure. Een MIRT-procedure is een belangrijk aspect van een zorgvuldig besluitvormingstraject. In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning.

In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

Daarnaast verzoekt reclamant de provincie aan te geven hoe zij de bewoners faciliteert in maatschappelijke problemen als gevolg van onzekerheid over de plannen voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt. De gemeente is het eerste aanspreekpunt rond het faciliteren van bewoners bij maatschappelijke problemen. Waar mogelijk worden oplossingen geboden of wordt doorverwezen naar andere maatschappelijke organisaties.

Voor wat betreft de waardedaling van de woning wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 11a, c en g.

Ad 19

De provincie en de gemeente proberen met de structuurvisie juist om zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen met betrekking tot de hoogwatergeul om decennia lange (financiële) onzekerheid voor het gebied te voorkomen. De structuurvisie is een eerste stap in het verkrijgen van deze duidelijkheid doordat is aangegeven welke maatregelen wat betreft de gemeenten en provincie genomen moeten worden. Met deze duidelijkheid kan reclamant zijn eigen afwegingen maken ten aanzien van investeringen.

De maatregelen waarover de structuurvisie duidelijkheid biedt, kunnen tot schade leiden. Onder andere kan dit planschade betreffen. Planschade is het financiële nadeel dat een betrokkene heeft door het verschil tussen de nieuwe planologische situatie en de daarvóór bestaande (oude) planologische situatie. Wanneer er daadwerkelijk sprake van planschade is, betekent dat nog niet dat deze ook altijd (volledig) moet worden vergoed. Bij het bepalen of sprake is van planschade spelen zaken als voorzienbaarheid, actieve en passieve risico aanvaarding, en normaal maatschappelijk risico een rol.

Ad 20 a t/m e

In de structuurvisie WaalWeelde West is de hoogwatergeul aangegeven met een indicatieve pijl op de plankaart. Deze pijl geeft alleen de principiële keuze aan om bij deze bocht een hoogwatergeul te realiseren. De exacte loop van de geul zal nader worden uitgewerkt in het kader van het MIRT-onderzoek en de MIRT-verkenning Varik-Heesselt. De veiligheid van de bewoners is heeft hierbij een hoge prioriteit.

In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan I en Deltabeslissing 2015 is opgenomen dat uiterlijk eind 2015 duidelijkheid moet zijn over de start van een MIRT-verkenning. Om hierop antwoord te krijgen is een MIRT-onderzoek gestart waarin de juiste relatie dijken-rivierverruiming een belangrijk onderdeel is. Daarnaast wordt nogmaals gekeken naar alternatieven, meekoppelkansen en kosten.

Door een kleine dijkkring te maken wordt de kans op een dijkdoorbraak niet groter. Omdat de inwoners van Varik en Heesselt afhankelijk zijn van minder kilometers dijk voor hun bescherming neemt de kans, ervanuit gaande dat de dijk overal een constante faalkans heeft, eerder af. Verder moet worden gerealiseerd dat de waterstandsdeling die deze maatregel veroorzaakt substantieel zal bijdragen aan een toename van de veiligheid. De waterkeringen, zowel de nieuw te bouwen als de bestaande, zullen moeten voldoen aan de veiligheidsnormen. Naar verwachting zal het Rijk voor 2017 de definitieve beslissing nemen een nieuwe risicobenadering te gaan hanteren voor het normeren van een dijk (Deltabeslissing Waterveiligheid). Het beschermingsniveau zal voor 2050 tenminste een kans op overlijden door overstroming van 1:100.000 bedragen. Over het algemeen, en juist in het gebied waar Varik en Heesselt liggen, wordt het veiligheidsniveau met de nieuwe risicobenadering veel groter dan nu het geval is. In aanloop naar de definitieve beslissing worden deze normen al gehanteerd.

In aanvulling kan over het beschermingsniveau gesteld worden dat indien blijkt dat er een vergroot gevaar is op grote groepen slachtoffers, meer bescherming geboden wordt. De kans dat de waterkering bezwijkt wordt dan nog kleiner gemaakt. Mocht blijken dat het minimum beschermingsniveau niet kan worden gehaald door preventie kan een 'slimme combinatie' (zie Deltabeslissing Waterveiligheid) worden gezocht. Er kan dan onder andere worden gedacht aan preventieve evacuatie of compartimentering. Eén van de belangrijkste taken van Rijkswaterstaat is om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Door de inzet van meerlaags veiligheid (preventie, duurzame inrichting en rampenbestrijding) moet het minimum beschermingsniveau worden geboden.

Tot slot geeft reclamant bezwaren aan met betrekking tot de ontsluiting en bereikbaarheid. Ontsluiting en bereikbaarheid zijn een belangrijk onderwerp in de nadere uitwerking. In het kader van de MIRT-verkenning voor Varik en Heesselt worden keuzes gemaakt met betrekking tot het ontwerp, de ligging van een hoogwatergeul en de bereikbaarheid en ontsluiting van het gebied.

In de structuurvisie is een paragraaf opgenomen met over de veiligheid van bewoners. Daarnaast is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. is in de structuurvisie een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Deze is opgenomen in bijlage 4 van de structuurvisie. Ontsluiting en bereikbaarheid zijn als belangrijk aandachtspunt benoemd bij de nadere uitwerking van een hoogwatergeul.

Ad 21

Voor de beantwoording van dit onderdeel van de zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 20. In het kader van de MIRT-verkenning voor een hoogwatergeul bij Varik en Heesselt worden keuzes gemaakt met betrekking tot het ontwerp en de ligging van een hoogwatergeul. In het Structuurvisieproces is geen keuze gemaakt voor een aantal bruggen.

Ad 22

Voor de beantwoording van dit onderdeel van de zienswijze wordt verwezen naar de beantwoording onder ad 20. In het kader van deze structuurvisie, die gaat over de ruimtelijke inrichting van een gebied, kan geen antwoord worden gegeven op deze concrete en praktische vragen. Veiligheid en evacuatie zullen aandachtspunt zijn van de verdere uitwerking van het plan voor de hoogwatergeul.

Ad 23

Een hoogwatergeul Varik-Heesselt levert de grootste bijdrage aan de opgave voor hoogwaterveiligheid. Er heeft een belangenafweging plaats gevonden. In dit geval is het algemeen belang van hoogwaterveiligheid verkozen boven het individuele belang van enkele bewoners bij Varik en Heesselt. Wanneer wordt afgezien van een hoogwatergeul bij Varik Heesselt zullen elders ingrijpende maatregelen noodzakelijk zijn die ook negatieve effecten zullen hebben voor omwonenden van deze maatregelen. Dit is niet te voorkomen. Voor de mogelijkheden van reclamant om voor compensatie in aanmerking te komen zie de beantwoording onder ad 1.

Conclusie

De zienswijze geeft aanleiding om de structuurvisie op een aantal punten te verduidelijken of actualiseren.

- Een verwijzing naar de onderbouwing van de rivierkundige berekeningen is toegevoegd in paragraaf 3.1.2;
- De tekst met betrekking tot de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015, paragraaf 3.1.2, is verduidelijkt;
- De tekstpassage over afstemming met Duitsland in paragraaf 3.1.2. is geactualiseerd;
- De tekst in hoofdstuk 6 over structuurvisieproces en de besluitvorming omtrent ontwerp-structuurvisie is verduidelijkt;
- De tekst over compensatie in paragraaf 7.3 is verduidelijkt;
- In bijlage 4 van de structuurvisie is naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. een aandachtspuntenoverzicht gemaakt. Overlast van insecten door moerasachtige-natuurontwikkeling en behoud/realiseren van biologisch evenwicht in natuurgebieden en de onderwerpen ontsluiting en bereikbaarheid zijn als aandachtspunt opgenomen;
- In paragraaf 3.1 is een passage over veiligheid toegevoegd;
- In paragraaf 7.1 is de financiële borging verduidelijkt;
- In H9 van de structuurvisie is een paragraaf over de MIRT-procedure opgenomen.

3 Ambtshalve wijzigingen

3.1 Actualisaties n.a.v. zienswijzen

3.1.1 Functieveranderingslocatie Heuffterrein: paragraaf 2.21

Aansluitend op bestaande woningen in het oostelijk deel van het Heuffterrein zal aan de Waal een kleinschalig hoogwaardig woonmilieu worden gerealiseerd. Binnen WaalWeelde West is ten aanzien van wonen alleen een kwalitatieve opgave geformuleerd. Daarnaast is het gebied aangewezen als EMAB-locatie. Dit houdt in dat woningbouw altijd een kwaliteitsimpuls voor het terrein moet betekenen. Wanneer door de woningbouwontwikkeling voldoende middelen kunnen worden gegenereerd voor de totale ontwikkeling van het gebied, kan de schoorsteen integraal in de ontwikkeling mee worden genomen. Tevens kan dan wellicht restauratie van de schoorsteen mogelijk worden gemaakt. Behoud van de schoorsteen is afhankelijk van uitkomsten van de planexploitatie. Bij de verdere planvorming wordt onderzocht of ook het behoud van de ovens mogelijk is en of de ovens gebruikt kunnen worden als (onderdeel van een) woongebouw.

De teksten in paragraaf 2.21.2 en 2.21.2.1 zijn gewijzigd.

3.1.2 Rivier en veiligheid: paragraaf 3.1

Bij de samenstelling van het maatregelenpakket voor deze structuurvisie heeft op basis van criteria voor samenhang, stroomlijning, scheepvaart en grondwater een zorgvuldige afweging plaatsgevonden door verscheidene deskundigen van Rijkswaterstaat, het *Deltaprogramma (Rivieren)*, Waterschap Rivierenland, de provincie, de gemeenten en Deltares. In het rapport "Waterberekeningen WaalWeelde West" is een onderbouwing van de rivierkundige berekeningen van het maatregelenpakket gegeven. Het rapport is gevoegd in bijlage 3 van de structuurvisie.

3.1.3 Deltaprogramma Rivieren en Nationaal Waterplan: paragraaf 3.1.2

Parallel aan het structuurvisieproces WaalWeelde West loopt op rijksniveau het Deltaprogramma en de verankering van rijksbeleid in de tussentijdse wijziging van het Nationaal Waterplan 2009-2015. In de verkenning ter voorbereiding van de Deltabeslissingen zijn gebiedsgerichte strategieën ontwikkeld, waaronder de voorkeursstrategie (VKS) Waal/Merwedese. Het voorontwerp van de structuurvisie WaalWeelde West is de basis geweest voor het westelijk deel van de Waal in de VKS Waal/Merwedese.

Op 1 december 2014 hebben de Ministers van Infrastructuur en Milieu (IenM) en Economische Zaken (EZ) de tussentijdse wijziging van het Nationaal Waterplan 2009 – 2015 vastgesteld en aan de Tweede Kamer aangeboden. De Tweede Kamer is tot medio januari in de gelegenheid om vragen aan de Ministers te stellen. Deze wijziging legt het rijksbeleid vast dat voortvloeit uit de voorstellen voor de deltabeslissingen en de voorkeursstrategieën uit het Deltaprogramma 2015. In de Tussentijdse Wijziging van het Nationaal Waterplan krijgen decentrale overheden de taak om de strategie voor hoogwaterveiligheid verder uit te werken. De structuurvisie WaalWeelde West kan gezien worden als een eerste regionale uitwerking.

3.1.4 Maatschappelijke haalbaarheid: hoofdstuk 6

Voorontwerp Structuurvisie

In het voorafgaande proces richting vaststelling van de structuurvisie is er veel aandacht voor communicatie en participatie. De 4 B's zijn geconsulteerd over de vertaling van het Voorkeursalternatief naar voorontwerp-structuurvisie. Ook ten behoeve van de voorontwerpstructuurvisie zijn zij in de zomer van 2013 geconsulteerd.

Daarnaast is over de voorontwerp-structuurvisie inspraak georganiseerd in het najaar van 2013. De reacties die zijn binnengekomen zijn behandeld in de reactienota en verwerkt in de ontwerp-structuurvisie. In verband met het draagvlak voor de structuurvisie en een zorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming vanwege het ingrijpende karakter van de maatregelen in de structuurvisie zijn de gemeenteraden en Provinciale Staten zeer nauw te betrekken bij de besluitvorming over de ontwerp-structuurvisie. Normaal gesproken zijn de gemeenteraden en Provinciale Staten pas bij definitieve vaststelling aan zet, in het structuurvisieproces is er voor gekozen om al de gemeenteraden en Provinciale Staten al in de ontwerpfase te raadplegen over de structuurvisie.

Ontwerp Structuurvisie

De ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West en het milieueffectrapport inclusief Passende Beoordeling hebben vanaf 6 februari tot 20 maart 2015 ter visie gelegen. In deze periode zijn twee informatiebijeenkomsten georganiseerd, één aan de noordzijde van de rivier en één aan de zuidzijde. Op de ontwerp-structuurvisie zijn 72 zienswijzen binnen gekomen. De Commissie m.e.r. heeft een zeer positief advies uitgebracht over het milieueffectrapport, hierbij zijn ook de zienswijzen op de ontwerp-structuurvisie meegenomen. De zienswijzen en het advies van de commissie m.e.r. zijn behandeld in de zienswijzennota en verwerkt in de structuurvisie WaalWeelde West.

Ook in de toekomst, na vaststelling van de structuurvisie, blijft participatie met de 4 B's en brede communicatie ten behoeve van uitvoering van de verschillende maatregelen en ontwikkelingen belangrijk.

Gezamenlijk komen we tot een gedegen en gedragen uitvoerbare structuurvisie.

In de structuurvisie is bovenstaande opgenomen en een overzicht van de communicatiemomenten die hebben plaatsgevonden of nog zullen komen toegevoegd.

3.1.5 Uitvoeringsprogramma: hoofdstuk 7

Programmatisch kader

Op basis van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) dienen overheden in een structuurvisie niet alleen in te gaan op de visie voor ontwikkeling van het plangebied, maar dienen zij tevens in te gaan op de wijze waarop zij de voorgenomen ontwikkeling willen realiseren.

Dit uitvoeringsprogramma geeft zo concreet mogelijk aan wie de maatregelen opgenomen in de structuurvisie realiseert, op welke wijze, op welke termijn en met gebruikmaking van welke instrumenten en middelen. De planhorizon van de structuurvisie is 2050 met een doorkijk naar 2100. Door een doorkijk te geven naar 2100 wordt de relatie gelegd met het Deltaprogramma (Rivieren). Het eindbeeld dat in de structuurvisie is vastgelegd, geeft de ambitie weer van de overheden die de structuurvisie hebben vastgesteld. Omdat de structuurvisie op zo'n lange periode ziet, heeft deze een programmatisch karakter. Het is namelijk niet zeker óf de structuurvisie volledig gerealiseerd wordt en op welke termijn de maatregelen uit de structuurvisie worden uitgevoerd. Zeker is dat niet alle maatregelen in één keer kunnen worden opgepakt. Daarom is in dit uitvoeringsprogramma een fasering aangebracht.

Het eindbeeld in de structuurvisie geeft de ambitie weer van de overheden die de structuurvisie hebben vastgesteld. Omdat de structuurvisie op zo'n lange periode ziet, heeft deze een programmatisch karakter. Het is namelijk niet zeker óf de structuurvisie volledig gerealiseerd wordt en op welke termijn de maatregelen uit de structuurvisie

worden uitgevoerd. Zeker is dat niet alle maatregelen in één keer kunnen worden opgepakt. Daarom is in dit uitvoeringsprogramma een fasering aangebracht.

De maatregelen met name op het gebied van waterveiligheid en natuurontwikkeling vergen over het algemeen grote investeringen en zijn in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de overheid (publieke maatregelen). Dit laatste geldt ook voor de (belangrijkste) maatregelen op het gebied van recreatie en toerisme.

De betrokken overheden hebben nog geen budget aan het rivierkundige maatregelenpakket gekoppeld. De overheden die de structuurvisie hebben vastgesteld zullen de visie niet alléén gaan realiseren. Zij doen dit in samenwerking met andere overheden en private partijen.

Een definitieve uitwerking van de rivierkundige maatregelen, financiële borging en nader onderzoek met betrekking meekoppelkansen, overige baten en draagvlak vindt plaats in de verschillende toekomstige MIRT-processen. De minister heeft voor heel Nederland tot 2028 200 miljoen euro gereserveerd voor rivierverruimingen die een grote bijdrage leveren en waarvoor cofinanciering beschikbaar is. Daarnaast wordt onderzocht wat de effecten zijn van rivierverruiming op de noodzakelijke maatregelen aan de dijken. Een mogelijk resultaat hiervan is het vrijkomen van meer financiële middelen voor rivierverruiming.

De projecten waarvoor financiële middelen beschikbaar zijn, zijn ondergebracht in fase 1 en 2 (heden tot 2020). De publieke maatregelen waarvoor nog geen financiële middelen beschikbaar zijn, zijn ondergebracht in de fasen 3 en 4. Binnen deze maatregelen is een bestuurlijke prioritering aangebracht op basis van urgentie en complexiteit van de maatregelen. De overheden die de structuurvisie vaststellen zullen in eerste instantie proberen om financiële middelen te verwerven voor het realiseren van de maatregelen opgenomen in fase 3. Het streven is deze maatregelen uiterlijk in 2030 te realiseren. De overige (publieke) maatregelen zijn ondergebracht in categorie 4.

3.1.6 Overcompensatie rivierveiligheid

Op basis van artikel 6, onder d van de “Beleidsregels grote rivieren” van de Beleidslijn grote rivieren dienen niet-riviergebonden activiteiten in het stroomvoerend regime per saldo meer ruimte op te leveren op een rivierkundig gezien aanvaardbare locatie. Deze bepaling is relevant in verband met de maatregelen die hiervoor zijn opgenomen in de tabel “private initiatieven”.

De verplichting tot overcompensatie is tevens vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: Barro). In het Barro heeft het Rijk ter bescherming van nationale belangen regels vastgelegd die moeten doorwerken in ruimtelijke plannen van decentrale overheden, bijvoorbeeld bestemmingsplan. Artikel 2.4.5 Barro stelt dat planmakende overheden alleen een bestemmingsplanwijziging mogelijk maken voor niet-riviergebonden activiteiten in het stroomvoerend deel van de rivier, indien er per saldo meer ruimte voor de rivier wordt gerealiseerd op een rivierkundig gezien zo gunstig mogelijke locatie. Voor een aantal private initiatieven geldt een bestaande waterwetvergunning waarbinnen de plannen mogelijk zijn en zullen afspraken ten aanzien van overcompensatie gekoppeld moeten worden aan de bestemmingsplanwijziging. Dit betekent dat zij alleen een verplichting hebben tot overcompensatie op grond van het Barro.

Paragraaf 7.3.2 van de structuurvisie is aangepast.

3.1.7 Bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen

Ten behoeve van ontwikkeling van de functieveranderingslocaties zal in de bestemmingsplanprocedure moet worden getoetst aan het artikel 2.4.5 Barro en de realisatie van 'per saldo meer ruimte voor de rivier' geborgd worden. De Wet op de ruimtelijke ordening biedt met artikel 6.24 lid 1 sub a de mogelijkheid om bij het aangaan van een overeenkomst over grondexploitatie bepalingen kunnen opnemen inzake financiële bijdragen aan de grondexploitatie aan ruimtelijke ontwikkelingen. Deze bijdragen dienen een grondslag te krijgen in een vastgestelde structuurvisie. Deze structuurvisie wil, als gevolg van artikel 2.4.5 Barro, de mogelijkheid bieden om via een anterieure overeenkomst afspraken te maken over financiële bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen ten behoeve van het creëren van 'per saldo' meer ruimte voor de rivier.

Paragraaf 7.4.4 van de structuurvisie is aangepast.

3.2 Ambtshalve wijzigingen n.a.v. actualisaties

3.2.1 Herijking RPB en onderzoek watergebonden bedrijvigheid

Momenteel werken de gemeenten binnen de regio Rivierenland aan een herijking van het Regionaal Programma Bedrijventerreinen (RPB). De provincie heeft hierbij een adviserende en kaderstellende rol. Er wordt gekeken naar de geschiktheid van de bedrijventerreinen die eerder zijn aangewezen. De behoefte aan bedrijventerreinen speelt hierbij een belangrijke rol. In de herijking wordt gezien of er, op basis van de ontwikkeling van de marktvraag, behoefte is aan een bijstelling van het RPB.

In de ontwerp-structuurvisie is opgenomen dat de herijking van het RPB kan leiden tot een aanpassing van de bedrijvenlocaties die zijn opgenomen in de structuurvisie WaalWeelde West. Het onderdeel watergebonden bedrijvigheid is echter onvoldoende meegenomen in de herijking. Op initiatief van de provincie Gelderland is in co-creatie een apart onderzoek uitgevoerd met een visie op watergebonden bedrijvigheid. Onderdeel van dit visietraject is een onderzoek naar o.a. de ontwikkeling van de vraag, specifieke behoefte en een doorvertaling naar locaties. De uitkomsten van de visie watergebonden bedrijvigheid worden meegenomen in de herijking van het RPB. Het behoefteonderzoek is basis geweest voor conclusies met betrekking tot het opnemen van de locaties Poederoijen en Zeiving als uitbreidingslocatie voor watergebonden bedrijvigheid. De onderstaande procestekst uit paragrafen 2.18 en 2.24 wordt daarom niet opgenomen in de structuurvisie:

“ Momenteel vindt er een herijking van het Regionaal Programma Bedrijventerreinen (RPB) plaats. In het RPB zijn afspraken tussen de gemeenten van de regio Rivierenland en de provincie Gelderland over de planning en programmering van bedrijventerreinen vastgelegd. In de herijking wordt gezien of er, op basis van de ontwikkeling van de marktvraag, behoefte is aan een bijstelling van het RPB. Naar verwachting wordt de herijking medio 2015 door de gemeenteraden vastgesteld. De uitkomst van deze herijking kan leiden tot een aanpassing van de keuze voor Zeiving als reserve uitbreidingslocatie voor watergebonden bedrijvigheid.”

Behoefteonderzoek

Het behoefteonderzoek voor de regio WaalWeelde West heeft aangetoond dat tot 2020 er 8-11 ha vraag is naar watergebonden en waterverbonden bedrijventerrein. Op de lange termijn (2021-2030) is het minder zeker hoe de vraag eruit ziet, maar naar verwachting zal deze afnemen. Circa 5-7 ha van de vraag is naar waterverbonden bedrijventerrein. Dit betekent dat er circa 3-4 ha behoefte is aan watergebonden bedrijvigheid. De uitbreidingsvraag is berekend op basis van het Transatlantic Market scenario. Dit sluit aan bij het door de provincies gehanteerde scenario voor het formuleren van beleid.

Poederoijen

In de ontwerp-structuurvisie WaalWeelde West is de locatie Poederoijen opgenomen als uitbreidingslocatie voor watergebonden bedrijvigheid. Bedrijventerrein Poederoijen bevat de mogelijkheid voor 2,6 ha inbreiding en 5 ha uitbreiding. Aangezien het behoefteonderzoek aangeeft dat er op dit moment voldoende vraag is naar waterverbonden en watergebonden bedrijfslocaties is er geen aanleiding om de structuurvisie op dit punt aan te passen. Gezien de verwachting dat de behoefte aan watergebonden bedrijvigheid in de nabije toekomst af zal nemen, zal in 2020 opnieuw de behoefte naar watergebonden bedrijvigheid in beeld gebracht worden. Deze evaluatie van de behoefte kan aanleiding zijn om de structuurvisie op dit punt te wijzingen. In de tekst van hoofdstuk 9 wordt de evaluatie in 2020 opgenomen.

Zeiving

In de ontwerp-structuurvisie is het bedrijventerrein Zeiving aangewezen als reserve uitbreidingslocatie voor de overslag van bulkgoederen. In het behoefteonderzoek is geconcludeerd dat er 8-11 ha behoefte is aan waterverbonden en watergebonden bedrijfslocaties. Grotendeels kan deze behoefte ingevuld worden op bedrijventerrein Poederoijen. Daarnaast neemt de vraag naar verwachting in de toekomst af. Om deze reden wordt de reserve uitbreidingslocatie niet meer opgenomen in de structuurvisie.

De teksten in paragraaf 2.18, 3.4.2, 4.4.2.2, 5.2.4 en de plankaart worden hierop aangepast.

3.2.2 Herberekening combinatiemaatregel Ruijterwaard-Brakel WI_43-45-a3

Medio 2014 is in het kader van het Deltaprogramma een nader onderzoek uitgevoerd naar de rivierkundige maatregelen bij Brakel. Tijdens dit onderzoek is bekend geworden dat een schematisatiefout is gemaakt in de berekening van het waterstandsverlagend effect van de rivierkundige maatregel met dijkverlegging. Hierdoor is in de voorontwerp-structuurvisie ten aanzien van de maatregel met dijkteruglegging ten onrechte een waterstandsdeling van 17,7 cm aangehouden. De maatregel met dijkverlegging is opnieuw geconstrueerd en doorerekend, deze maatregel heeft de code WI_43-45-a3. De rivierkundige maatregel blijkt niet 17,7 cm, maar 25,2 cm waterstandsdeling op te leveren. Dit betekent dat de rivierkundige maatregel met dijkverlegging een veel grotere bijdrage levert aan de hoogwaterveiligheidsopgave dan eerder gedacht.

De teksten in paragraaf 2.16, 2.17 en 3.1.2 van de structuurvisie zijn hierop aangepast.

3.2.3 Afstemming met Duitsland

De exacte waterstand is niet louter afhankelijk van de mate waarin het klimaat verandert, maar ook van de maatregelen die Duitsland neemt om overstromingen op haar grondgebied te voorkomen. Daarom is het van groot belang dat er over waterveiligheid zorgvuldige afstemming plaatsvindt tussen Nederland en Duitsland. De maatregelen die de structuurvisie WaalWeelde West voorziet, worden gefaseerd gerealiseerd. Hierdoor bestaat er voldoende gelegenheid om (indien noodzakelijk) tussentijds bij te sturen. Daarom is het van groot belang dat er continue monitoring van de klimaatverandering en de effecten op de Rijnafvoer plaatsvindt.

In Duitsland wordt aan de opgave voor hoogwaterveiligheid gewerkt. De verwachting is dat deze opgave in Duitsland gedeeltelijk zal worden ingevuld door middel van retentiegebieden die het water tijdelijk vasthouden. Daarnaast wordt verwacht dat Duitsland in de dichtbevolkte gebieden zal kiezen voor een betere bescherming door dijkverhogingen en mobiele keringen. Op internationaal niveau en interregionaal worden afspraken gemaakt over de maatregelen in Duitsland.

Er is intensief contact tussen Nederland en Duitsland over de situatie van de gezamenlijke dijkkringen 42 en 48 van de Rijn bij het grensgebied van Nederland en de Duitse deelstaat Nord-Rhein-Westfalen. Er wordt een gezamenlijk onderzoek tussen Nederland en Duitsland opgestart waarin de dijkkringen worden getoetst aan de nieuwe normen.

De structuurvisietekst over de afstemming met Duitsland (paragraaf 3.1.2) over riviergeveiligheid is geactualiseerd.

3.2.4 Actualisatie kostenramingen maatregelen

In paragraaf 7.2 van de ontwerp-structuurvisie is een kostenraming voor de verschillende rivierkundige maatregelen opgenomen. Deze kostenramingen zijn gebaseerd op het prijspeil 2013. In de structuurvisie zijn de kostenramingen geactualiseerd naar prijspeil 2014. Daarnaast zijn de resultaten van de ramingen van de rivierkundige maatregelen bij Brakel en de rivierkundige maatregel in de Herwijnnense Bovenwaard opgenomen.

De kostenramingen die zijn opgenomen in paragraaf 7.2 van de structuurvisie zijn geactualiseerd.

3.2.5 Verschillen per planfase (ook in bijlage 5 structuurvisie)

Bouwsteen	Opgenomen in VKA?	Wijzigingen Voorontwerp	Wijzigingen Ontwerp	Wijzigingen Definitief
Stiftsche Uiterwaarden	ja	-	- Kleine noordoostelijke geul (stroomopwaarts) vervallen - Toevoeging NURG-opgave (natuurontwikkeling)	-
Kop van Heerewaarden	ja	-	- Doelstelling waterstandsdeling vervallen - Geen permanent meestromende geul meer - Toevoeging NURG-opgave (natuurontwikkeling)	-
Hoogwatergeul Varik-Heesselt	ja	-	- Visualisering plankaart veranderd (indicatieve pijl)	-
Dijkverlegging Varik	Nee	-	-	-
Heesseltsche Middelplaat	ja	-	-	-
Heesseltsche Uiterwaarden	ja	-	-	-
Rossumsche Waard	ja	-	-	-
Hurwenensche Uiterwaarden	ja	-	-	-
Dijkteruglegging Hurwenen / Zaltbommel	ja	-	Extra dijkteruglegging vervallen	-
Bitumarin-terrein	ja	-	-	-
Rijswaard	ja	-	-	-
Buitenstad Zaltbommel	ja	-	-	-
Kerkewaard	ja	-	Uitbreiding bedrijventerrein toegevoegd	-
Bypass Haaften	ja	-	Maatregel vervallen	-
Crobsche Waard	ja	-	-	-
Gamerensche Waarden	ja	-	-	-
Breemwaard	ja	-	Toevoeging NURG-opgave (natuurontwikkeling)	-
Herwijnnense Boven- en Benedenwaard	ja	-	- Kleine nevengeul bovenwaarde toegevoegd	-
Ruijterwaard	ja	-	-	-
Brakel	ja	-	Alternatief zonder dijkteruglegging toegevoegd	-
Vurensche Buitenwaarden	ja	-	-	-
Bedrijventerrein Xella	ja	-	-	-
Dorpsbebouwing Vuren	ja	-	-	-
Bedrijventerrein Zeiving	ja	Visualisatie plankaart veranderd	Visualisatie plankaart veranderd	Ontwikkeling vervallen
Heuffterrein	ja	-	-	-
Munnikenland	ja	-	-	-
Bedrijventerrein Poederoijen	ja	-	-	-

4 Commissie m.e.r.

Advies Commissie m.e.r.

Parallel aan het opstellen van de Structuurvisie WaalWeelde West is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De resultaten en inzichten verkregen uit het mer zijn betrokken bij de keuzen voor maatregelen die opgenomen zijn in de structuurvisie. Na vaststellen van de ontwerp-structuurvisie en het MER is aan de Commissie m.e.r. gevraagd om advies uit te brengen over de juistheid en volledigheid van het MER. De commissie heeft de ingediende zienswijzen op de ontwerp-structuurvisie en het mer bij haar advies betrokken.

‘De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over de Structuurvisie voor het project WaalWeelde waarbij het milieubelang volwaardig kan worden meegewogen.’

De Commissie merkt op dat de informatie in het MER overzichtelijk is gepresenteerd en de keuzen en milieuconsequenties navolgbaar zijn weergegeven. Daarnaast geeft de Commissie aan dat in een zorgvuldig proces met bewoners en andere betrokkenen intensief is gewerkt aan de ontwikkeling van alternatieven.

Naar aanleiding van vaststelling van de ontwerp- Programmatie Aanpak Stikstof (PAS) is de notitie ‘Update Passende Beoordeling WaalWeelde West (13 maart 2015)’ nagezonden aan de Commissie. De Commissie beschouwt deze update als volwaardig onderdeel van het te toetsen MER en adviseert de update in de volgende stap van de besluitvorming openbaar te maken.

Uitwerking advies Commissie:

De ‘Update Passende Beoordeling WaalWeelde West (13 maart 2015)’ wordt als bijlage 3 toegevoegd aan het MER en wordt daarmee onderdeel van definitieve besluitvorming en openbaar.

Aandachtspunten voor besluitvorming en vervolg

De Commissie heeft in haar advies een aantal aanbevelingen opgenomen die gericht zijn op de kwaliteit van (toekomstige) besluitvorming.

1. Evaluatie en projectorganisatie

De Commissie vindt het van groot belang om de inspanningen die nu geleverd zijn, de kennis die is vergaard en de relaties die zijn gelegd met de omgeving, vast te houden voor de toekomst. Dit met name met het oog op het behoud van draagvlak voor toekomstige ingrepen. Maar ook om de nu vergaarde kennis over maatregelen en het gebied te kunnen toepassen bij de vervolgbesluiten. De Commissie beveelt daarom aan om gezien de vele vervolgbesluiten, veel aandacht te besteden aan het evaluatieprogramma, waarvoor in het MER een beknopte aanzet is gedaan, en de aansluiting met al lopende monitoringsprogramma's.

Uitwerking advies Commissie:

In de Structuurvisie is in hoofdstuk 9 een paragraaf opgenomen waarin aandacht wordt besteed aan het evaluatieprogramma en aansluiting met lopende monitoringsprogramma's.

2. Onzekerheden en aandachtspunten voor het vervolg

De Commissie oordeelt dat in het MER de onzekerheden en aandachtspunten voor het vervolg voldoende zijn meegenomen. De Commissie beveelt aan voor de vervolgbesluitvorming per bouwsteen de aandachtspunten expliciet in beeld te brengen en ook aan te geven welk (type) onderzoek nog nodig is voor deze vervolgbesluiten. Het is daarbij wenselijk om ook in te gaan op de relatie met het Deltaprogramma en besluiten die in dat kader nog genomen moeten worden.

Voor de aspecten morfologie, natuur en cultuurhistorie geeft de Commissie een aantal specifieke aandachtspunten mee voor het vervolg:

- Waterstandverlaging en morfologie

De Commissie adviseert bij de uitwerking van maatregelen en inrichting aandacht te besteden aan de duurzaamheid van (neven)geulen (sedimentatie en vegetatieontwikkeling i.r.t. beheer) en de gevolgen van toename van de kwel tijdens hoogwater.

- Natuurontwikkeling

De Commissie ondersteunt het voornemen om aan te sluiten bij bestaande monitorings-programma's voor natuur en natuurinrichting en de monitoring zo in te richten dat het mogelijk is om eventuele benodigde bijsturing tijdig te kunnen inzetten wanneer de natuur zich anders ontwikkelt dan nu verwacht wordt.

- Cultuurhistorie

De Commissie merkt op dat de mogelijk aanwezige cultuurhistorische en archeologische waarden in de MER goed zijn belicht maar in de structuurvisie minder terug komen. Geadviseerd wordt in de informatie uit het MER te benutten bij vervolgbesluiten.

Uitwerking advies Commissie:

Aan de Structuurvisie is een bijlage (bijlage 4) toegevoegd met daarin de aandachtspunten en onzekerheden waar rekening mee moet worden gehouden bij nadere uitwerking. Ook is aangegeven welke belangrijkste vervolgonderzoeken nodig zijn. In deze bijlage zijn zowel generieke aandachtspunten bij nadere uitwerking benoemd als de specifieke aandachtspunten per bouwsteen.

De aandachtspunten die de Commissie meegeeft ten aanzien van Waterstandsverlaging en morfologie, Natuurontwikkeling en Cultuurhistorie zijn opgenomen in bijlage 4.

In de Structuurvisie is een tekst opgenomen in paragraaf 9.1 over de relatie met het Deltaprogramma en het MIRT-proces.

3. Van voorkeursalternatief (VKA) naar Structuurvisie

Het VKA is richting vaststelling van de Structuurvisie op onderdelen nog gewijzigd. De Commissie adviseert om de vertaalslag van VKA naar structuurvisie op beknopte wijze weer te geven, bijvoorbeeld in de reactienota op de zienswijzen.

Uitwerking advies Commissie:

In de zienswijzennota is een bijlage opgenomen (bijlage 5) waarin de wijzigingen per planfase inzichtelijk zijn gemaakt.

4. Gevolgen voor Natura 2000 gebieden

Voor het niveau van de Structuurvisie is naar oordeel van de Commissie voldoende zekerheid dat met toepassing van maatregelen aantasting van natuurlijke kenmerken voorkomen kan worden. De Commissie adviseert daarbij de maatregelen voor de habitattypen Meren met krabbenscheer (H3150) en zachthout ooibossen (H91E0A) verder uit te werken. Daarnaast adviseert de Commissie aan te geven welke aandachtspunten en onderzoeksvragen voor toekomstige Passende beoordelingen van belang zijn.

Uitwerking advies Commissie:

Aandachtspunten voor nader onderzoek bij uitwerking van maatregelen zijn opgenomen in Bijlage 4. Daar waar uit de Passende beoordeling blijkt dat (significant) negatieve effecten niet zijn uit te sluiten zijn deze aandachtspunten voor nader onderzoek specifiek benoemd. Daarnaast zullen bij vervolgonderzoek de beheerplannen N2000 en definitieve spelregels voor de PAS een belangrijke rol spelen bij het formuleren van de onderzoeksvragen.

In die uiterwaarden waar op dit moment negatief effect wordt voorzien voor de typen 'Meren met krabbenscheer' en 'zachthoutooibos' zullen bij nadere uitwerking maatregelen getroffen moeten worden (mitigatie of via 'natuur-inclusief ontwerp) om negatieve effecten te minimaliseren. Op dat moment is het duidelijk of en hoe groot het effect is en welke maatregelen getroffen kunnen worden.

Het volledige advies van de Commissie m.e.r. is te raadplegen via:

<http://www.commissiemer.nl/advisering/afgerondeadviezen/2547>

Voor het persbericht van de Commissie m.e.r. verwijzen we u naar:

http://api.commissiemer.nl/docs/mer/p25/p2547/2547_persbericht.pdf